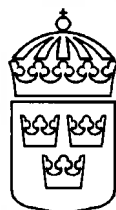


Konstitutionsutskottets betänkande 1997/98:KU10

Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning



1997/98
KU10

Inledning

Enligt 12 kap. 1 § regeringsformen skall konstitutionsutskottet granska statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. Utskottet har rätt att för detta ändamål få ut protokollen över besluten i regeringsärenden och de handlingar som hör till ärendena.

Utöver konselj, regerings- och statsministerprotokoll har vid granskningen funnits att tillgå material som tagits fram av utskottets kansli och, på begäran av utskottet, inom Regeringskansliet. Väsentliga delar av detta material återges i *bilaga 1.1–5.2*.

Såsom förutskickats i utskottets betänkande 1996/97:KU25 (s. 1) behandlas i detta betänkande vissa administrativt inriktade granskningsuppgifter angående regeringsarbetet.

Sammanfattning

Efter att under 1980-talet ha minskat i antal har de anställda i Regeringskansliet nu sedan något år åter börjat bli fler. Utan att nu söka urskilja de närmare anledningarna till ökningen noterar utskottet att den tidigare utvecklingen i riktning mot en minskning av antalet anställda inte längre tycks fortsätta. Utskottet anser det motiverat att som ett led i kommande granskningar uppmärksamma de organisatoriska förutsättningarnas betydelse för regeringsarbetet.

Utskottet har översiktligt granskat löneförhållandena för kvinnor och män i Regeringskansliet. Granskningen har inte givit anledning till några uttalanden från konstitutionella utgångspunkter.

Granskningen av regeringsprotokollen har visat att antalet regeringsärenden fortsatt att minska under år 1996. De uppgick då till sammanlagt 10 241. Från formell synpunkt har utskottet pekat på att vissa strykningar i protokollen inte har bestyrkts på något särskilt sätt utöver att protokollen justerats. Utskottet utgår från att den administrativa praxis som i detta hänseende tillämpats i regeringsarbetet tas upp till övervägande i Regeringskansliet.

Utskottet har gått igenom regeringens behandling av riksdagens beslut på

grundval av den skrivelse från regeringen som lämnats till riksdagen avseende i huvudsak tiden den 1 juli 1995–den 30 juni 1996.

Årets granskning av författningsutgivningen avser författningar kungjorda i Svensk författningssamling under år 1996. Granskningen har fördjupats jämfört med tidigare år. Utskottet konstaterar att andelen författningar som kommit ut mindre än fyra veckor före ikraftträdandet har minskat något sedan föregående år men fortfarande är oacceptabelt hög. För åtta särskilt granskade departement kan utskottet konstatera att riksdagsbeslut många gånger fattats så sent att möjligheterna att få ut en författning i tid i praktiken redan varit försuttna. Utskottet understryker vikten av att komma till rätta med den ofta alltför sena utgivningen av författningar och berör olika åtgärder som är möjliga för att nå det syftet.

Utskottet har också gått igenom de propositioner som lämnats under riksmötet 1996/97 i syfte att granska regeringens remittering av lagförslag till Lagrådet. Genomgången har bl.a. visat att skälen för att inte inhämta yttrande från Lagrådet med något enstaka undantag redovisats tydligt och lättillgängligt i propositionerna och med särskild rubrik. I budget- och vårpropositionerna har redovisningen dock ännu inte funnit sina former. Enligt utskottets mening är det angeläget att redovisningen också i dessa propositioner görs på ett lättillgängligt sätt. Även vissa mindre brister i fråga om remitteringen och redovisningen av skälen för att underlåta remisser har iakttagits under granskningen. Med anledning av kritik som Lagrådet anfört mot beredningen av vissa förslag framhåller utskottet vidare att det är angeläget att bestämmelserna om beredning av regeringsärenden inte åsidosätts och även att det av lagrådsremissen kan utläsas hur bestämmelserna om beredningsskyldighet följts.

Utskottet har slutligen granskat registreringen av allmänna handlingar inom Regeringskansliet med särskild hänsyn till vilken inverkan ny teknik har i detta avseende. Granskningen har givit vid handen att det inom Regeringskansliet finns en ordning för registrering av allmänna handlingar, såväl vad gäller traditionella handlingar som elektroniska meddelanden, som utgör en god grund för att registreringen skall fungera på ett tillfredsställande sätt.

1 Regeringskansliet

Under en följd av år har konstitutionsutskottet i sina granskningsbetänkanden redogjort för personalutvecklingen i Regeringskansliet. Uppmärksamheten har därvid på senare år bl.a. riktats mot inslaget av politiskt tillsatta tjänstemän och på jämställdhetsfrågor. Redogörelserna har grundats på statistiska uppgifter som inhämtats från Regeringskansliet. Den senast offentliggjorda redogörelsen avser förhållandena den 1 januari 1996 (1995/96: KU30 s. 11 f.).

Sedan tredje kvartalet 1995 ger Regeringskansliets förvaltningsavdelning varje kvartal ut en tryckt skrift med uppgifter beträffande tjänstgörande inom Regeringskansliet. Den innehåller statistiska uppgifter om bl.a. antalet anställda, antalet politiskt sakkunniga och antalet kvinnor och män inom skilda personalkategorier. Även löneförhållanden för olika personalkategorier fram-

går av skriften. Skriften gör det möjligt att i stora drag överblicka hur Regeringskansliet utvecklas i fråga om personalens antal, sammansättning och löneförhållanden.

Den nya möjlighet att följa personalutvecklingen inom Regeringskansliet som har tillkommit genom förvaltningsavdelningens informationsskrift är allmänt sett av ett betydande värde. Det är av vikt att kunna överblicka hur personalförhållandena inom Regeringskansliet utvecklar sig.

Redovisningen gör emellertid inte utskottets återkommande granskning av utvecklingen överflödig. Utskottet tar även i detta betänkande upp frågor om personalutvecklingen i Regeringskansliet.

Granskningen avser i huvudsak Regeringskansliet utom Utrikesdepartementet. Inte heller personalförhållandena inom kommittéväsendet berörs. Utrikesförvaltningen och kommittéväsendet granskas för närvarande i annat sammanhang av Riksdagens revisorer.

Som underlag för utskottets granskning har i första hand de uppgifter som lämnats i Regeringskansliets informationsskrift tjänat. Utöver vad som framgår av den har emellertid utskottet inhämtat vissa statistiska uppgifter om politiskt tillsatta tjänstemän inom Regeringskansliet. Utskottet har också inhämtat sådana uppgifter om uppdrag för tjänstemän i Regeringskansliet att som företrädare för staten vara ledamot av företagsstyrelser och styrelser för affärsverk.

Personal

Antalet tjänstgörande i Regeringskansliet exklusive UD uppgick den 31 december 1996 till 2 157 personer, en ökning med 167 sedan årets början. Flest anställda hade Finansdepartementet med 351 personer, en ökning med 22 personer. Förvaltningskontorets personal bestod av 377 personer, 58 fler än vid årets början.

Den 30 juni 1997 var antalet tjänstgörande exklusive UD 2 233 personer. Antalet hade alltså ökat med 76 sedan utgången av år 1996. Antalet anställda i Finansdepartementet hade ökat med 6 till 357. Förvaltningsavdelningens anställda uppgick till 396 personer, dvs. 19 fler än vid utgången av året förut.

Utvecklingen inom Regeringskansliet som helhet kan överblickas om de uppgifter som låg till grund för utskottets senast genomförda granskning av personalutvecklingen jämförs med de nya uppgifter som nu blivit tillgängliga genom den kvartalsvis utgivna redovisningen från Regeringskansliets förvaltningsavdelning. En genomgång av uppgifterna om antalet anställda vid de olika departementen (utom Utrikesdepartementet) och den avdelning inom Regeringskansliet som numera benämns Regeringskansliets förvaltningsavdelning visar följande om personalutvecklingen från den 1 januari 1996 till den 30 juni 1997.

	1996-01-01	1997-06-30
Statsrådsberedningen	51	59 (+8)
Justitiedepartementet	150	159 (+9)
Försvarsdepartementet	116	113 (-3)
Socialdepartementet	158	157 (-1)

Kommunikationsdeparte- mentet	92	103 (+11)	1997/98:KU10
Finansdepartementet	329	357 (+28)	
Utbildningsdepartementet	135	154 (+19)	
Jordbruksdepartementet	97	106 (+9)	
Arbetsmarknadsdeparte- mentet	146	113 (-33)	
Närings- och handels- departementet	122	165 (+43)	
Civildepartementet	90	- (-90)	
Inrikesdepartementet	-	150 (+150)	
Miljödepartementet	129	130 (+1)	
Kulturdepartementet	56	71 (+15)	
Regeringskansliets förvaltningskontor/ Regeringskansliets förvaltningsavdelning	319	396 (+77)	
Summa:	1 990	2 233	

När man bedömer sammanställningen bör hänsyn tas till de betydande förändringar i departementsorganisationen som genomförts under år 1996. Inte minst bör det beaktas att vissa frågor om export m.m. flyttats från Utrikesdepartementet till Närings- och handelsdepartementet. En närmare redogörelse för förändringarna finns i utskottets betänkande 1996/97:KU 25 (s. 11). Med beaktande av det som nu anförts kan det ändå noteras att antalet anställda i Regeringskansliet utom Utrikesdepartementet ökat med 243 personer (> 12 %) från den 1 januari 1996 till den 30 juni 1997.

Den nuvarande personalsituationen kan också betraktas mot bakgrund av utvecklingen under en längre tid. Av utskottets tidigare granskningar framgår att antalet anställda i Regeringskansliet år 1974 var omkring 1 250 personer. Detta innebar att personalen hade ökat i antal med ca 90 % sedan år 1956. Den största delen av ökningen hänförde sig till åren före 1967 eller i praktiken i samband med genomförandet av den departementsreform som beslutades år 1965 (KU 1974:22 s. 4). Med ledning av senare granskningar kan översiktligt konstateras att antalet anställda i Regeringskansliet utvecklats på följande sätt:

År	Antal
1974	1 250
1982	2 022
1984	1 942
1986	1 856
1987	1 799
1988	1 782
1990	1 786
1991	1 803
1992	1 720
1993	1 849

1994	1 846
1996	2 157
1997	2 233

1997/98:KU10

Politiskt tillsatta tjänstemän

(Granskningen omfattar i detta avsnitt även Utrikesdepartementet. I den följande redogörelsen anges för enkelhetens skull hela tal, oavsett att det i verkligheten kan vara fråga om personer som arbetar mindre än heltid och att följaktligen fler personer kan vara anställda och antalet tjänstgörande beräknat efter tjänstgöringens omfattning kan uppgå även till delar av hela tal).

Vid utgången av år 1996 fanns inom Regeringskansliet 134 politiskt tillsatta tjänstemän. Av dem var 1 ambassadör, 6 assistenter, 1 generaldirektör, 1 kabinettssekreterare, 4 planeringschefer, 66 politiskt sakkunniga, 23 pressekreterare, 4 sakkunniga, 25 statssekreterare och 3 biträden, *bilaga 1.1*. Antalet politiskt tillsatta tjänstemän hade ökat med 7 sedan början av år 1996. I juli 1997 var antalet 132, alltså något lägre än vid utgången av år 1996.

Det största antalet politiskt tillsatta tjänstemän finns i Statsrådsberedningen. I juli 1997 var de 34 personer. Finansdepartementet hade då 15, Arbetsmarknadsdepartementet 11 och Inrikesdepartementet 11 politiskt tillsatta tjänstemän. Det minsta antalet fanns på Kulturdepartementet som hade 4 politiskt tillsatta tjänstemän. Justitie-, Försvars- och Jordbruksdepartementen hade vardera 5 politiskt tillsatta tjänstemän.

Sedan hösten 1994 finns en överenskommelse mellan riksdagspartierna om förmåner för statssekreterare i samband med regeringsskiftet m.m. Regeringen har lämnat en redogörelse för överenskommelsen i skrivelse 1994/95:225 till riksdagen.

Anställningsvillkoren för politiskt sakkunniga och informationssekreterare regleras i det s.k. politikeravtalet, som träffades i november 1997.

Jämställdhetsfrågor

Strävan efter jämställdhet mellan könen kommer på konstitutionell nivå till uttryck i regeringsformen (1 kap. 2 §, 2 kap. 16 § och 11 kap. 9 § andra stycket). På vanlig lagnivå gäller jämställdhetslagen (1991:433), som har till ändamål att främja jämställdheten i arbetslivet. Lagen siktar till att förbättra främst kvinnornas villkor i arbetslivet.

Konstitutionsutskottet har tidigare berört jämställdhetsfrågor i samband med sin granskning av personalutvecklingen inom Regeringskansliet (1994/95:KU 30 s. 19). Utskottet har även i år tagit upp sådana frågor till behandling. Till grund för granskningen ligger de uppgifter om personalförhållandena som framgår av redovisningarna från Regeringskansliets förvaltningsavdelning. Granskningen avser förhållandena den 30 juni 1997 inom hela Regeringskansliet, inklusive UD.

Av förvaltningsavdelningens redovisning av personalförhållandena inom Regeringskansliet framgår bl.a. medellöner och medianlöner för kvinnor och män inom olika personalkategorier. I det följande återges vissa av dessa uppgifter. Vad som anförs om löner avser medianlöner per månad.

I förvaltningsavdelningens redovisning upptas personal utan handläggande uppgifter under rubriken Bas-personal. I denna personalkategori var männens antal 244, kvinnornas 1 030. Männens lön var 14 700 kr, kvinnornas 16 000 kr.

Antalet departementssekreterare var 1 027. Av dem var 457 män och 570 kvinnor. Männens lön var 22 000 kr, kvinnornas 21 000 kr.

De rättssakkunnigas antal var 159, varav 84 var män och 75 kvinnor. Männens lön var 26 000 kr, kvinnornas 27 000 kr.

Kansliråden var 217, varav 134 män och 83 kvinnor. Männens lön var 27 800 kr, kvinnornas 27 400 kr.

Antalet departementsråd var 208. Av dem var 138 män och 70 kvinnor. Männens lön var 34 500 kr, kvinnornas 35 050 kr.

Chefstjänstemän m.fl. var 37 till antalet, 29 män och 8 kvinnor. Männens lön var 41 000 kr, kvinnornas 40 800 kr.

Styrelseuppdrag

Staten är som ägare representerad i styrelsen i åtskilliga företag. Det är inte ovanligt att den statliga företrädaren är en tjänsteman i Regeringskansliet. I aktiebolag är det i sådana fall vanligen fråga om att statens ägarinflytande enligt beslut av regeringen utövas av chefen för ett departement, och att departementschefen uppdragit åt en företrädare för staten att vid bolagsstämman rösta för att departementstjänstemannen väljs in i bolagets styrelse. Tjänstemannens uppgift att vara ledamot av bolagsstyrelsen är i sådana fall nära förbunden med anställningen i departementet. Detsamma kan sägas om sådana fall där tjänstemän är ledamöter av styrelsen för affärsdrivande verk. Sådana ledamöter utses vanligen av regeringen.

Utskottet har begärt uppgifter från Regeringskansliet om antalet sådana uppdrag som nämnts i det föregående och om hur arvodena för uppdragen fördelar sig mellan kvinnor och män m.m. Uppgifterna framgår av *bilagorna 1.2 och 1.3*.

Utskottets bedömning

Efter att under 1980-talet ha minskat i antal har de anställda i Regeringskansliet nu sedan något år åter börjat bli fler. Denna utveckling kan givetvis ha flera orsaker. Uppenbart är att den högsta ledningen av statsförvaltningen numera står inför ökande krav på flexibilitet i skilda hänseenden. Regeringsformen lämnar också ett vitt utrymme för regeringen att själv bestämma om formerna för sitt arbete och Regeringskansliets organisation. Bakom detta

ligger tanken att riksdagen genom anslagsmakten är tillförsäkrad ett tillfredsställande inflytande (prop. 1973:90 s. 181).

Utan att nu söka urskilja de närmare anledningarna till att antalet anställda i Regeringskansliet har ökat, noterar utskottet att den tidigare utvecklingen i riktning mot en minskning av antalet anställda inte längre synes fortsätta. Utskottet noterar vidare att förutsättningarna för riksdagens inflytande i fråga om Regeringskansliets organisation inte har förblivit helt oförändrade sedan regeringsformens tillkomst. Inte minst den nya organisation av Regeringskansliet, som har genomförts från och med den 1 januari 1997 och som innebär att hela Regeringskansliet är en enda myndighet, gör det som utskottet tidigare uttalat motiverat att som ett led i kommande granskningar uppmärksamma de organisatoriska förutsättningarnas betydelse för regeringsarbetet (jfr bet. 1996/97:KU 1 s. 16). I övrigt föranleder granskningen inte något uttalande av utskottet i fråga om antalet anställda i Regeringskansliet.

Den granskning som utskottet har företagit lämnar visserligen inte underlag för några mera ingående bedömningar av hur jämställdheten mellan könen kan anses ha förverkligats inom Regeringskansliet. Den översiktliga bild av löneförhållandena som har kommit fram ger emellertid intryck av en utveckling som i sådant hänseende får anses gynnsam. I vart fall kan konstateras att det från konstitutionella utgångspunkter inte finns anledning för utskottet att nu göra några vidare uttalanden i frågan.

Utskottet avser att vid kommande granskning ta upp frågan om det finns risker för jäv när tjänstemän i Regeringskansliet har uppdrag som ledamöter av styrelser för statliga företag och affärsverk.

2 Regeringsprotokollen

2.1 Statistik

I *bilaga 2.1* lämnas en redovisning i tabellform av antalet avgjorda regeringsärenden och deras fördelning på ärendegrupper och departement under år 1996. Av tabellen framgår att det totala antalet ärenden år 1996 var 10 241. År 1995 var antalet 11 691 och år 1994 var det 12 981. Regeringsärendena har alltså minskat i antal med 1 450 under året och med 2 740 på två år. År 1993 var ärendantalet nästan 14 000.

De största ärendegrupperna var under 1996 Dispens- och övriga partsärenden (2 969), tjänsteärenden (1 919), regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden (1 435) och författningar (1 403). Av dessa har tjänsteärendena ökat med 43 sedan förra året, medan de övriga minskat, dispenser m.m. med 366, regleringsbrev m.m. med 39 och författningar med 37 st. Av övriga förändringar kan noteras att antalet överklaganden sedan föregående år minskat med 331, från 1 530 till 1 199.

Justitiedepartementet handlade under året det största antalet ärenden, 2 018, varav 1 200 nådeärenden. Näst största antalet ärenden handlades av Finansdepartementet med 1 133 ärenden, vilket likväl innebar en minskning med 51 sedan året förut.

Antalet B-protokollärenden inom UD har gått ned kraftigt sedan förra året, från 566 till 107. Även om utskottet inte har några närmare uppgifter om

anledningen till detta, kan det antas att omläggningen från och med den 1 februari 1996 av förfarandet i ärenden om tillåtelse till utförsel av strategiska produkter och om krigsmateriel har bidragit till den utveckling som nu kan iakttas (jfr bet. 1995/96: KU 30 s. 10).

Redovisningen i denna del föranleder inte något uttalande från utskottet.

2.2 Formell granskning av regeringsprotokollen

I likhet med tidigare år har protokollen över samtliga regeringsbeslut under föregående år infordrats från departementen. Protokollen har fortlöpande levererats till utskottet under år 1996 och början av 1997. De har gått genom översiktligt inom utskottets kansli och senare återställts till departementen.

Den översiktliga genomgången har avsett de protokollerade besluten, inte de handlingar som hör till besluten. Vid genomgången har uppmärksamheten varit riktad främst mot den rättsliga grunden för besluten, handläggningen i departementen samt beslutens utformning. Vid genomgången har iakttagelser gjorts som meddelats berört departement.

Utskottets bedömning

Under granskningen har iakttagits att protokollen från regeringssammanträdena ibland innehåller rättelser eller strykningar som gjorts för hand på protokollsexemplaren av föredragningslistorna och som inte är signerade eller särskilt bestyrkta på annat sätt än genom att protokollet är justerat. Något skäl att betvivla protokollens autenticitet finns visserligen inte i något av de fall som har iakttagits. Vid en granskning i efterhand ter sig den ordning som tillämpats dock inte idealisk. Utskottet utgår ifrån att den administrativa praxis som i det nu berörda hänseendet tillämpats i regeringsarbetet tas upp till övervägande i Regeringskansliet.

Några andra frågor av sådan principiell vikt att de bör tas upp i granskningsbetänkandet har inte uppmärksamats under granskningen.

3 Regeringens behandling av riksdagens skrivelser

Inledning

Sedan år 1961 lämnar regeringen redogörelser till riksdagen för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens olika beslut. Redogörelsen är knuten till de skrivelser i vilka riksdagen meddelar regeringen sina beslut. Redovisningsperioden omfattar tiden den 1 juli–den 30 juni, dvs. sammanfallande med det tidigare brutna budgetåret. Redogörelsen upptar samtliga riksdagsskrivelser från det senaste riksmötet som är ställda till regeringen, men även äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen tas med.

Utöver själva redogörelsen för riksdagsskrivelsernas behandling har i de fyra senaste årens skrivelser lämnats redovisningar av regelbeståndet och

regelregistreringen. Förra året utökades dessutom skrivelsen med en redogörelse för det pågående reformarbetet avseende reglers kvalitet, språkvård och information om regelverket (se skr. 1995/96:15 s. 5–7).

1997/98:KU10

Årets redogörelse

Den nu aktuella redogörelsen (regeringens skrivelse 1996/97:15) avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under tiden den 1 juli 1995–den 30 juni 1996. För att underlätta riksdagsutskottens möjligheter att vid sitt utvärderings- och uppföljningsarbete få en så aktuell bild som möjligt har redovisningen fått omfatta även vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens utgång. Detta förfarande har använts om riksdagsskrivelserna därigenom har kunnat rapporteras som slutbehandlade. På samma sätt omfattar redovisningen även de åtgärder regeringen vidtog i anslutning till den riksdagsskrivelse som överlämnades till regeringen med anledning av riksdagens beslut under den period i juli 1996 då riksdagen var samlad för behandling av propositionerna 1995/96:207 och 1995/96:222.

Skrivelsen tar upp 431 riksdagsskrivelser, varav 278 har avgetts under budgetåret 1995/96, 64 under budgetåret 1994/95 och 89 under tidigare budgetår. Skrivelserna redovisas i regeringens redogörelse departementsvis.

Det äldsta inte slutbehandlade ärendet är en skrivelse från maj 1986 (bet. LU 1985/86:32, rskr. 1985/86:293) och gäller producentskydd för sceniska och musikaliska verk. I redogörelsen hänvisas till att frågan diskuteras vid överläggningar med ansvariga departement i övriga nordiska länder och kommer att övervägas ytterligare.

Utskottens granskning

Utskottet har berett övriga riksdagsutskott tillfälle att yttra sig över de delar av skrivelsen som har samband med respektive utskotts beredningsområde. Finansutskottet, skatteutskottet, justitieutskottet, utrikesutskottet, jordbruksutskottet och näringsutskottet har yttrat sig, se *bilagorna 3.1–3.5*. Övriga utskott har beslutat att avstå från att avge yttrande.

Konstitutionsutskottet får inledningsvis för egen del anföra följande. Redogörelsen omfattar 39 riksdagsskrivelser om beslut på grundval av betänkanden av konstitutionsutskottet. Nio av dessa skrivelser var inte slutbehandlade när redogörelsen avlämnades; av dem är två äldre än två år och fyra härrör från 1994/95. Resterande tre inte slutbehandlade riksdagsskrivelser är från 1995/96.

Den äldsta inte slutbehandlade riksdagsskrivelsen, 1992/93:5, gäller skyldighet för kommuner och landsting att publicera sina författningar. Departementspromemorian Kommunal författningssamlingar (Ds 1995:7) har remissbehandlats. I promemorian föreslogs bl.a. att det skall finnas en författningssamling för varje kommun och landsting. Regeringen avsåg enligt redogörelsen att återkomma till riksdagen i ärendet under våren 1997. Utskottet kan konstatera att regeringen ännu inte lagt fram något förslag till riksdagen med anledning av departementspromemorian men att regeringen i november 1996 tillsatte en arbetsgrupp med uppgift att lämna förslag till ett

moderniserat rättsdatasystem. Detta anser inrikesminister Jörgen Andersson, enligt ett interpellationssvar i april 1997, kunna vara ett led i att få de kommunala författningarna mer överblickbara och tillgängliga.

Riksdagsskrivelse 1993/94:450 handlar om ytterligare åtgärder mot barnpornografi. Barnpornografiutredningen överlämnade i mars 1997 betänkandet Barnpornografifrågan, Innehavskriminalisering m.m. (SOU 1997:29) till justitieministern. Utskottet har inhämtat att regeringen avser att i december 1997 till riksdagen överlämna en proposition i ämnet. Enligt regeringens redogörelse framgår det av Rikspolisstyrelsens halvårsredovisning avseende första halvåret 1996 att Rikskriminalen har inrättat en särskild underrättelseenhet för att få en bättre överblick av dessa brott. Uppgifterna delges landets polismyndigheter för att öka kunskaperna om dessa brott och för att få till stånd bättre spanings- och utredningsarbete.

Riksdagsskrivelse 1994/95:193 gäller Riksdagens revisorers förslag angående tillsyn – innebörd och tillämpning. Enligt regeringen bereds ärendet. Regeringen avsåg att ta upp frågan i budgetpropositionen för 1998. Så skedde inte utan enligt vad utskottet inhämtat avser regeringen att återkomma i ärendet i en kommande förvaltningspolitisk proposition.

Riksdagsskrivelse 1994/95:219 handlar om utskottets uppföljning och utvärdering av samhällsinformationen. Enligt regeringen bereds ärendet. Samhällsguiden har uppdaterats under våren 1996. Inom departementet har tillsatts Arbetsgruppen för Samhällsguiden (C 1996:A) som bl.a. skall se över de organisatoriska frågorna avseende kommande uppdateringar. Enligt vad utskottet inhämtat har Arbetsgruppen för samhällsguiden avslutat sitt arbete samt avlämnat departementspromemorian Den digitala dialogen, utveckling av samhällsguiden Ds 1997:12.

Riksdagsskrivelse 1994/95:243 handlar om åtgärder mot våldsskildringar m.m. Kommittén om nya medier och grundlagarna m.m. (Ju 1994:13) hade bl.a. i uppdrag att analysera tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens tillämplighet på nya medier samt behovet av justeringar. Regeringen avser att utreda frågan om filmcensur och Statens biografbyrås framtida inriktning. Utskottet noterar att Mediekommittén i mars 1997 överlämnade sitt betänkande Grundlagsskydd för nya medier (SOU 1997:49) till justitieministern.

Riksdagsskrivelse 1994/95:273 handlar om Valprövningsnämnden. Riksdagen gav regeringen ett tillkännagivande om reglerna om Valprövningsnämndens sammansättning. Frågan skulle enligt regeringens redogörelse komma att behandlas i samband med de överväganden som skulle göras med anledning av betänkandet Vallagen (SOU 1994:30). I proposition 1996/97:70 Ny vallag föreslog regeringen bl.a. att ordinarie val till riksdagen samt ordinarie val till landstings- och kommunfullmäktige skall prövas av en nämnd som utsetts av den tidigare riksdagen. För övriga val skall nämndens prövning kunna ske i en sammansättning som utsetts av den sittande riksdagen, dvs. en nämnd som är aktuell vid det valet. Utskottet ansåg i betänkande 1996/97:KU16 att förslaget tillgodosåg utskottets tidigare tillkännagivande om ändrade regler för Valprövningsnämndens sammansättning och tillstyrkte förslaget. Riksdagen följde utskottet.

Finansutskottet bilaga 3.1 konstaterar att åtta av riksdagsskrivelserna inom utskottets beredningsområde anges som inte slutbehandlade, vilket innebär en minskning i förhållande till föregående år med två stycken. Enligt utskottets mening är det tillfredsställande att riksdagens beslut inom utskottets ansvarsområde i allt väsentligt genomförts i rimlig tid. I betänkandet 1995/96:FiU14 behandlade utskottet frågan om en sammanslagning av Penninglotteriet och Tipstjänst. När det gällde lokaliseringen av det nya bolaget gjordes ett tillkännagivande till regeringen. Utskottet anförde bl.a. "En inriktning bör vara att huvudkontoret med dess funktioner för den samlade verksamheten lokaliseras till Visby. Det är också av stor vikt att en betydande del av den totala verksamheten i övrigt skall bedrivas från Gotland så att sysselsättningen på Gotland bevaras och förstärks vid en sammanslagning. Även i fortsättningen bör verksamhet bedrivas i Sundbyberg, där styrelsen för Tipstjänst nu har sitt säte och där bolagets huvudkontor är beläget. Utskottet anser det naturligt att det på båda orterna kommer att finnas högkvalificerade arbetsuppgifter." Av regeringens redovisning framgår att det nya bolaget enligt bolagsordningen skall ha sitt säte i Visby. Däremot framgår inte hur regeringen avser efterkomma riksdagens uttalande i övrigt. Utskottet utgår ifrån att en sådan redovisning kommer att lämnas i nästkommande redogörelse från regeringen.

Skatteutskottet bilaga 3.2 anför följande. Finansdepartementets ärende 16 avser ett tillkännagivande som beslutades av riksdagen under våren 1995 om en skyndsam utvärdering av effekterna för kontrollverksamheten och tullverksamheten i övrigt av organisationsförändringarna inom Tullverket i samband med Sveriges anslutning till EU (rskr. 1994/95:240; prop. 1994/95:100 bil. 8, bet. 1994/95:SkU23 och 33). Enligt vad utskottet erfarit av Regeringskansliet planeras en utvärdering bli igångsatt så snart som möjligt. Utskottet utgår också ifrån att detta arbete kommer i gång utan ytterligare dröjsmål. Beträffande Finansdepartementets ärende 1, som gäller införandet av en avdragsrätt vid arvsbeskattningen för kostnader för vård och skötsel av gravplats, vill utskottet erinra om att ärendet avser ett tillkännagivande till regeringen som riksdagen på förslag av skatteutskottet – som i denna fråga var enigt – beslutade om år 1989 (rskr. 1988/89:158; bet. 1988/89:SkU22 mom. 22). Utskottet utgår ifrån att regeringen presenterar en lösning senast i samband med kommande förslag till ny arvs- och gåvoskattelagstiftning som enligt redogörelsen är att vänta nästa år. I övrigt föranleder, enligt skatteutskottet, regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser inga vidare kommentarer.

Justitieutskottet bilaga 3.3 har gjort en genomgång av de åtgärder som regeringen vidtagit innan skrivelserna ansetts slutbehandlade och utskottet har inte funnit anledning till yttrande i denna del. Utskottet har också granskat de åtgärder regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som ännu inte är slutbehandlade. Inte heller i denna del föranleder granskningen något yttrande från justitieutskottet.

Justitieutskottet påpekar att det vid motsvarande granskning förra året anmärkte på att regeringen ansett två ärenden vara slutbehandlade trots att åtgärder enligt utskottets mening ännu återstod. Det gällde dels riksdagsskrivelse 1993/94:229 (prop. 1993/94:100 bil. 3; JuU19) Anslag till polisväsen-

det, dels riksdagsskrivelse 1994/95:261 (prop. 1994/95:100 bil. 3, JuU13) anslag till Brottsoffermyndigheten.

1997/98:KU10

I sitt yttrande förra året anförde utskottet att riksdagens skrivelse nr 229 i den delen den avsåg en informationskampanj om ekobrott inte kunde anses slutbehandlad. Orsaken var att den upplysnings- och informationskampanj som riksdagen beslutat om ännu inte hade genomförts och att regeringen heller inte hade fattat beslut om användningen av hela det belopp (10 miljoner kronor) som riksdagen anvisat till kampanjen. Ärendet har inte återaktualiserats av regeringen. Justitieutskottet konstaterar nu att en kampanj mot ekobrottsligheten har inletts med åtgärder av skiftande slag som vänder sig till olika grupper i samhället, inte minst till ungdomar. Emellertid har regeringen ännu inte anvisat mer än 6 miljoner kronor av de medel som avsatts för ändamålet. Ärendet kan enligt justitieutskottet ännu inte anses slutbehandlat.

I ärendet om anslag till Brottsoffermyndigheten uttalade justitieutskottet bl.a. att en utvärdering av de senaste årens insatser på brottsofferområdet borde göras (bet. 1994/95:JuU13). Regeringen tillsatte en utredning och ansåg därmed ärendet färdigbehandlat. I förra årets yttrande till konstitutionsutskottet anförde utskottet att skrivelsen bort föras upp som slutbehandlat först när regeringen avlämnat en slutlig rapport och eventuella förslag till riksdagen. Ärendet har inte återaktualiserats av regeringen. Regeringen har i budgetpropositionen för 1997 i enlighet med utskottets hemställan lämnat en rapport avseende det hittills utförda arbetet. Utredningen skall vara avslutad den 1 september 1997. Enligt justitieutskottet bör ärendet anses slutbehandlat först när regeringen redovisat resultatet av utredningsarbetet till riksdagen. Detta kan ske antingen i en proposition om det finns anledning till det eller i annat lämpligt sammanhang. Justitieutskottet anser således att nu nämnda ärenden åter bör föras upp på förteckningen över ärenden som ännu inte slutbehandlats.

Utrikesutskottet bilaga 3.4 som i sitt yttrande särskilt berört vissa riksdagsskrivelser, anser att regeringens skrivelse i allt väsentligt ger en god bild av regeringens åtgärder inom utrikesutskottets beredningsområde. I de fall där kortare beskrivningar av åtgärderna givits har den kompletterande information som inhämtats givit vid handen att ärendena – såvitt utskottet kan bedöma – beretts på ett tillfredsställande sätt.

Jordbruksutskottet konstaterar beträffande riksdagsskrivelserna 1994/95:291 och 1995/96:150 att ärendena bör anses som slutredovisade såvitt avser mom. 31 i betänkande 1994/95:JoU13 och mom. 2 i betänkande 1995/96:JoU4. I övrigt föranleder regeringens redovisning inga kommentarer från utskottets sida.

Näringsutskottet bilaga 3.5 konstaterar att av de 32 skrivelserna inom näringsutskottets beredningsområde anges 10 vara ej slutbehandlade. Enligt näringsutskottet föranleder dess granskning av de berörda skrivelserna inga sakliga anmärkningar. Ett mindre slarvfel i regeringens skrivelse har konstaterats. I registret anges riksdagsskrivelsen 1994/95:300 som slutbehandlad trots att det av den tidigare texten framgår att den inte är det.

Regeringens årliga skrivelse med en redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen ger information om vilka åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens beslut. Som utskottet vid tidigare års granskningar framhållit fyller den en viktig funktion i riksdagens uppföljnings- och utvärderingsarbete. För den som vill följa den politiska beslutsprocessen är den också av stort intresse. Den aktuella skrivelsen omfattar mer än 400 riksdagsbeslut, vilket kan jämföras med föregående som omfattade mer än 600 riksdagsbeslut.

I utvärderings- och uppföljningsarbetet tilldrar sig redogörelsen för åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivanden till regeringen ett särskilt intresse.

När det gäller regeringens åtgärder med anledning av tillkännagivanden underströk utskottet i betänkande 1994/95:KU30 s. 42 att utgångspunkten måste vara att det önskemål som tillkännagivandet avser bör tillgodoses. Om det visar sig föreligga omständigheter som hindrar ett genomförande eller om regeringen gör en annan bedömning än riksdagen måste regeringen dock kunna underlåta att vidta de åtgärder tillkännagivandet avser. En förutsättning borde då enligt utskottet vara att regeringens bedömningar i detta avseende redovisas för riksdagen.

Frågan om när en skrivelse skall anses slutbehandlad har diskuterats i betänkande 1990/91:KU43. Utskottet uttalade då (s. 8) att riksdagsskrivelser som innehåller framställningar till regeringen om att återkomma med förslag eller att genomföra åtgärder inte bör anses slutbehandlade förrän de begärda åtgärderna vidtagits eller de avsedda resultaten kan framvisas. Beträffande utredningsuppdrag till regeringen ansåg utskottet att dessa kan anses slutbehandlade när utredningen har tillsatts eftersom dessa uppdrag i regel utan svårigheter kan följas upp via regeringens kommittéberättelse. I betänkande 1993/94:KU30 s. 40 underströk utskottet att om riksdagen uttryckt önskemål om utredning och förslag till riksdagen i ett visst fall är skrivelsen inte slutbehandlad förrän förslag lämnats till riksdagen eller riksdagen underrättats om att förslag inte kommer att lämnas.

Justitieutskottet har i sitt yttrande till konstitutionsutskottet påpekat att utskottet vid föregående granskning anmärkte på att regeringen ansett två ärenden vara slutbehandlade trots att åtgärder enligt utskottets mening ännu återstod. Det gällde dels skrivelse 1993/94:229 Anslag till polisväsendet, dels skrivelse 1994/95:261 Anslag till Brottsoffermyndigheten. Enligt justitieutskottet kan ärendena ännu inte anses slutbehandlade och bör åter föras upp på förteckningen över ärenden som ännu inte slutbehandlats. Konstitutionsutskottet, som inte företagit någon närmare granskning av dessa ärenden för egen del, finner inte skäl till någon annan bedömning än den som justitieutskottet gjort. Inte heller beträffande utskottens i övrigt framförda synpunkter finner konstitutionsutskottet skäl att göra en annan bedömning än den som respektive utskott gjort.

Granskningen i denna del föranleder inte något annat uttalande från konstitutionsutskottets sida. Regeringens skrivelse 1996/97:15 bör läggas till handlingarna.

Inledning

I samband med den sedvanliga granskningen av författningsutgivningen framhöll konstitutionsutskottet våren 1996 (bet. 1995/96:KU30 avsnitt 5) att utskottet under flera år påpekat att andelen sena författningar är alldeles för hög och att åtgärder bör vidtas för att bringa ned denna andel. Den fortsatt höga andelen sena författningar visade att utskottets påpekanden inte hade lett till önskat resultat. Utskottet ville därför markera att man i kommande granskningar avsåg att närmare analysera författningsutgivningen. En aspekt som enligt utskottet var av särskilt intresse i sammanhanget är till vem författningarna riktar sig. Utskottet påpekade att det är av särskild vikt att författningar som riktar sig till enskilda publiceras i god tid innan de träder i kraft.

Utskottet anförde vidare i granskningsbetänkandet våren 1996 att den aviserade närmare analysen av författningsutgivningen också skulle komma att omfatta EG:s förordningar.

I granskningsbetänkandet våren 1997 redovisade utskottet inte någon granskning av författningsutgivningen under år 1996. Avsikten har i stället varit att redovisa en mer fördjupad granskning av författningsutgivningen i ett granskningsbetänkande under hösten 1997. En sådan granskning har nu företagits. Denna granskning har dock inte omfattat publiceringen av EG:s förordningar.

Bakgrund

Gällande regler

Författningsbestämmelser

Enligt 8 kap. 19 § regeringsformen skall beslutad lag utfärdas av regeringen utan dröjsmål och kungöras så snart det kan ske. Även förordningar skall kungöras så snart det kan ske, om inte något annat föreskrivs i lag. I vissa fall kan lagar med föreskrifter om riksdagen eller dess myndigheter utfärdas av riksdagen.

Författningar som har beslutats av riksdagen, regeringen eller kyrkomötet eller av en myndighet under regeringen, riksdagen eller kyrkomötet skall kungöras enligt lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar (1 §).

I 3 § av den nyss nämnda lagen anges att för kungörande av författningar skall bl.a. finnas Svensk författningssamling (SFS), författningssamlingar för centrala myndigheter under regeringen, författningssamlingar för Riksdagens förvaltningskontor och för förvaltningsmyndigheter under riksdagen samt en författningssamling för varje län.

Enligt 4 § första stycket skall författning som utfärdas av regeringen kungöras i SFS. Denna utges genom regeringens försorg.

I andra och tredje styckena föreskrivs undantag från vad som sägs i första stycket.

1997/98:KU10

I 13 § sägs att det av en författning skall framgå när den träder i kraft.

I författningssamlingsförordningen (1976:725) finns närmare bestämmelser om kungörande i SFS och andra författningssamlingar. Enligt 4 § kommer SFS ut varje vecka, om ej särskilda skäl föranleder annat.

Motivuttalanden m.m.

Utredningen om författningspublicering föreslog i sitt betänkande Bättre överblick över lagar och andra bestämmelser (SOU 1973:23) bl.a. en lag om kungörande av lagar och andra författningar. Utredningen föreslog härvid att det i lagen skulle tas in en bestämmelse av innehåll att en författning, om inte annat framgår av den, träder i kraft två veckor efter det att den enligt därå meddelad uppgift getts ut från trycket i författningssamling som avses i lagen. Denna bestämmelse skulle ersätta den då ännu gällande lagen (1894:44 s. 1) angående tiden för allmänna författningars trädande i kraft. I denna lag stadgades att en i SFS införd lag eller annan allmän författning, för vilken inte angetts någon tidpunkt för ikraftträdandet, skulle träda i kraft fyra veckor efter den dag, då lagen eller författningen enligt därå meddelad uppgift kommit ut från trycket.

Utredningen konstaterade att fyraveckorstiden tillkommit i en tid då kommunikationerna var avsevärt sämre utvecklade än nu (s. 170). I de flesta andra europeiska länder hade man en kortare frist. Enligt utredningen fanns det nu skäl att förkorta tiden. Förslagsvis borde den sättas till två veckor. Under den tiden borde författningarna ha nått fram till mottagarna. Utredningen anmärkte härvid att SFS numera sänds ut varje vecka.

I proposition 1975/76:112 om kungörande av lagar och andra författningar konstaterade föredragande statsrådet (s. 83) att det i författningar som tas in i SFS regelmässigt anges på något sätt när författningar träder i kraft. Den subsidiära fyraveckorsregeln i lagen angående tiden för allmänna författningars trädande i kraft hade enligt föredragande statsrådet spelat ut sin roll och borde därför upphävas. I stället borde med avseende på alla författningar föreskrivas i lag att det skall framgå av författning när den träder i kraft. En sådan ordning var väl motiverad från rättssäkerhetssynpunkt.

Vid riksdagsbehandlingen underströks i flera motioner vikten av att en författning kan nå sina adressater i god tid före ikraftträdandet. Med anledning härav anförde konstitutionsutskottet (KU 1975/76:51 s. 8) att som allmän riktlinje bör gälla att en författning skall träda i kraft först efter erforderligt rådrum för information om författningens innehåll m.m. Utskottet förordade att planeringen av arbetet med nya lagar och andra författningar sker med utgångspunkt i att om möjligt minst fyra veckor bör förflyta mellan en författnings kungörande och dess ikraftträdande. Är detta ogörligt borde enligt utskottet helst åtminstone två veckor skilja kungörandet och ikraftträdandet. Kortare tid än en vecka borde endast kunna komma i fråga i undantagsfall. Utskottet anförde vidare att till de absoluta minimikraven hör att en författ-

ning skall kungöras på ett sådant sätt att möjlighet föreligger för envar som berörs av författningen att ta del av författningens innehåll innan den träder i kraft.

Riktlinjer för författningsskrivning inom Regeringskansliet

I den senaste upplagan av den s.k. Gröna boken, som innehåller riktlinjer för författningsskrivningen, anger Statsrådsberedningen att tiden mellan det att en författning kommer ut från trycket och författningens ikraftträdande bör vara minst fyra veckor. Den bör endast i undantagsfall sättas kortare än två veckor.

Vissa frågor av betydelse för författningsutgivningen

Riksdagsbehandlingen av budgetpropositionen

Genomgripande förändringar av den statliga budgetprocessen har gjorts under senare år. I 3 kap. 2 § riksdagsordningen (RO) föreskrivs att budgetåret börjar den 1 januari (SFS 1994:1473, 1993/94:TK2, KU18 samt 1994/95:KU2). Från och med år 1997 sammanfaller det statliga budgetåret därmed med kalenderåret. Enligt nämnda bestämmelse skall regeringen före budgetårets början avlämna en proposition med förslag till statens inkomster och utgifter för det närmast följande budgetåret (budgetpropositionen).

Enligt tillägsbestämmelse 3.2.1 RO skall budgetpropositionen avlämnas senast den 20 september. De år då riksdagsval hålls i september skall den dock avlämnas senast en vecka efter riksmötets öppnande. Om det till följd av regeringsskifte möter hinder att iaktta detta, skall budgetpropositionen avlämnas inom tio dagar efter det att en ny regering tillträtt, dock senast den 15 november.

Från och med år 1996 kan riksdagen enligt 5 kap. 12 § RO genom lag besluta att hänföra statsutgifter till utgiftsområden, den s.k. *rambeslutsmodellen*. Har riksdagen fattat ett sådant beslut, skall den för det närmast följande budgetåret genom ett särskilt beslut fastställa dels för varje utgiftsområde en utgiftsram, som anger det belopp till vilket summan av de till utgiftsområdet hörande utgifterna högst får uppgå, dels en beräkning av inkomsterna på statsbudgeten.

I ett andra skede av riksdagsbehandlingen skall anslag eller andra utgifter i staten fastställas genom ett särskilt beslut. Ett sådant beslut får inte fattas innan beslut har fattats om en beräkning av statsutgifterna.

Genom tillägsbestämmelsen 5.12.1 RO, som trädde i kraft den 1 april 1996, har riksdagen beslutat att dela in den statliga budgeten i utgiftsområden (SFS 1996:158, 1995/96:TK2, KU21).

I tillägsbestämmelse 3.2.1 tredje stycket RO finns närmare bestämmelser om regeringens ekonomiska vårproposition. Om regeringen anser att en proposition med förslag till riktlinjer för den framtida ekonomiska politiken och anslag för löpande budgetår (ekonomisk vårproposition) bör behandlas under pågående riksmöte, skall propositionen, om hinder inte möter, avlämnas

nas senast den 15 april. Enligt RO föreligger inte någon skyldighet för regeringen att lämna en sådan proposition.

1997/98:KU10

Planering av propositions- och lagstiftningsarbetet

Enligt 3 kap. 3 § RO fastställer riksdagen på förslag av talmannen när propositioner, som regeringen anser bör behandlas under pågående riksmöte, senast skall avlämnas i de fall inte särskild tidpunkt föreskrivs i RO.

Av 3 kap. 4 § RO framgår dock att beslut enligt 3 § inte gäller 1) i fråga om proposition varigenom regeringen enligt lag för prövning underställer riksdagen en utfärdad förordning eller 2) om regeringen finner synnerliga skäl föreligga att avlämna propositionen senare.

I 3 kap. 5 § RO sägs att regeringen bör avlämna sina propositioner på sådana tider att anhopning av arbete hos riksdagen om möjligt förebyggs. Regeringen skall samråda med talmannen härom.

Samrådet med talmannen går i praktiken till så att vid början av höstens och vårens riksdagsarbete överlämnas en propositionsförteckning med uppgift om vilka propositioner som är att vänta och vid vilka tidpunkter de beräknas komma. Utskottet underrättas därefter fortlöpande under hand om de avvikelser från förteckningen som departementen ser sig tvungna att göra.

Statsrådsberedningen har gett ut en handbok för propositionsarbetet i Regeringskansliet (DsSB 1987:2). I denna handbok erinras om att det med hänsyn till den detaljplanering som arbetsförhållandena i riksdagen kräver är viktigt att tiderna i propositionsförteckningen hålls.

I handboken anges vissa riktvärden för riksdagsbehandlingen av en proposition. Det erinras om att det efter att en proposition har avlämnats i kammaren löper en motionstid om 15 dagar och att denna kan förlängas kring påsk och de sammanträdesfria veckorna. Vidare anges att det i allmänhet tar minst 5–10 dagar från det att motionstiden gått ut till dess att ett ärende kan föredras i utskottet (mera omfattande propositioner eller ärenden med ett stort antal motionsyrkanden tar längre tid). Enligt handboken behövs därefter en tid om 7–16 dagar för utarbetandet av själva betänkandet. Det anges att stora propositionsärenden kan ta betydligt längre tid i anspråk, upp till en månad eller mera. Ledamöterna behöver också viss tid att granska förslaget, sedan detta sänts ut. Vidare anges att utskottskanslierna ofta måste räkna med en tid av mer än 14 dagar från justering till bordläggning av ett ärende i kammaren.

Tidigare års granskningar

1993/94 års granskning

I samband med 1993/94 års granskning av författningsutgivningen (bet. 1993/94:KU30 avsnitt 6) redogjorde utskottet för en inom Justitiedepartementets granskningsenhet upprättad promemoria. I denna redovisades en undersökning av de författningar som under år 1992 kommit ut från trycket

senare än två veckor före ikraftträdandet. Departementet konstaterade att för huvuddelen av författningarna var den sena utgivningen oacceptabel och måste åtgärdas. Som tänkbara åtgärder för att komma till rätta med problemet föreslog departementet ändring av tryckrutinerna, att ändra ikraftträdandedatum, att hålla extra regeringssammanträden och att öka kraven på en realistisk tidsplanering av propositions- och lagstiftningsarbetet. När det gällde det sistnämnda konstaterade departementet att, eftersom man måste räkna med att tidsåtgången mellan utfärdandet och den dag författningen kommer ut från trycket är tolv dagar, innebär det att författningar som skall träda i kraft den 1 januari bör utfärdas senast sista veckan i november för att uppfylla Statsrådsberedningens riktlinjer om fyra veckor. Ett riksdagsbeslut borde enligt departementet därför fattas senast onsdagen i denna vecka. För att detta skulle vara möjligt, med en beräknad genomsnittstid om cirka en och en halv månad för utskottsbehandling m.m., borde en proposition vara avlämnad under första hälften av oktober, helst före den 10:e.

Utskottet konstaterade att granskningen av författningsutgivningen under år 1993 visade att antalet författningar som kommit ut mindre än två veckor före ikraftträdandet, i jämförelse med år 1992, minskat från 49 % till 34 %. Utskottet noterade denna minskning med tillfredsställelse men ville samtidigt framhålla att antalet sent utkomna författningar fortfarande var alldeles för högt.

Enligt utskottet borde de åtgärder som föreslogs i Justitiedepartementets promemoria kunna bidra till att ytterligare minska andelen sent utgivna författningar. Utskottet ansåg att framför allt vikten av en realistisk tidsplanering av propositions- och lagstiftningsarbetet borde framhållas.

Därutöver konstaterade utskottet att det under året hade getts ut 33 s.k. rättelseblad till tidigare utkomna författningar, vilket kunde jämföras med 17 år 1992. Utskottet erinrade om att författningsarbetet borde bedrivas med sådan omsorg att behovet av rättelser minimeras.

I övrigt föranledde granskningen inget uttalande från utskottets sida.

1994/95 års granskning

I samband med 1994/95 års granskning (bet. 1994/95:KU30 avsnitt 7) konstaterade utskottet att andelen sent utkomna författningar åter ökat under år 1994. Under året hade ett ovanligt stort antal författningar kommit ut. Enligt utskottet förklarade detta faktum i sig en del av den höga andelen sena författningar. Även regeringsskiftet hösten 1994 och inträdet i EU årsskiftet 1994/95 kunde ha bidragit till antalet sena författningar.

Utskottet erinrade om den under föregående år redovisade promemorian från Justitiedepartementet och meddelade att utskottet inhämtat att det nu pågick försöksverksamhet med heloriginal inom Regeringskansliet. Enligt Justitiedepartementet borde tryckningen bli både billigare och snabbare med heloriginal. Utskottet förutsatte att arbetet med att komma till rätta med förseningarna i författningsutgivningen fortsatte.

Därutöver noterade utskottet att det under året getts ut 20 s.k. rättelseblad till tidigare utkomna författningar, vilket kunde jämföras med 22 föregående år.

Avslutningsvis ville utskottet erinra om att Sverige sedan den 1 januari 1995 var medlem i EU. Utskottet påpekade att medlemskapet innebär att normgivningsmakt överlämnats till Europeiska gemenskaperna (EG), den överstatliga delen av unionen. Normgivningen som av EU beslutas i form av förordningar blir därmed direkt tillämplig rätt i Sverige. Utskottet konstaterade att EG-förordningar träder i kraft uteslutande genom att publiceras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning (EGT).

I övrigt föranledde granskningen inget uttalande från utskottets sida.

1995/96 års granskning

I samband med 1995/96 års granskning (bet. 1995/96:KU30 avsnitt 5) konstaterade utskottet att andelen författningar som kommit ut mindre än fyra veckor före ikraftträdandet var oförändrat hög under år 1995. Utskottet noterade att andelen författningar som kommit ut mindre än två veckor före ikraftträdandet minskat något under år 1995 jämfört med år 1994. Utskottet framhöll att det i riktlinjerna för författningsutgivningen hade lagts fast att tiden mellan det att en författning kommer ut från trycket och författningens ikraftträdande borde vara minst fyra veckor. Endast i speciella undantagsfall borde tiden kunna vara mindre än två veckor. Utskottet ansåg att det inte var godtagbart att ca 60 % av författningarna inte uppfyller de riktlinjer som skall gälla i normala fall. Att omkring en tredjedel av författningarna under flera år kommit ut mindre än två veckor före ikraftträdandet var enligt utskottet inte heller acceptabelt. Utskottet anförde vidare att det var ett självklart minimikrav att författningar inte kommer ut från trycket först *efter* ikraftträdandedatumet.

Utskottet konstaterade att det under flera år påpekats att andelen sena författningar är alldeles för hög och att åtgärder bör vidtas för att bringa ned denna andel. Den fortsatt höga andelen sena författningar visade att utskottets påpekanden inte hade lett till önskat resultat. Utskottet ville därför markera att man i kommande granskningar avsåg att närmare analysera författningsutgivningen. En aspekt som enligt utskottet var av särskilt intresse i sammanhanget var till vem författningarna riktar sig. Utskottet ansåg att det var av särskild vikt att författningar som riktar sig till enskilda publiceras i god tid innan de träder i kraft.

Vidare konstaterade utskottet att försöksverksamheten med heloriginal fortsatt under det gångna året. Inom Regeringskansliet pågick också arbete som syftade till att mer effektivt utnyttja modern informationsteknik. Detta kunde enligt utskottet bidra till att förseningar i författningsutgivningen minskade.

Därutöver noterade utskottet att det under år 1995 hade getts ut 17 s.k. rättelseblad till tidigare utgivna författningar, vilket kunde jämföras med att det under 1994 gavs ut 20 rättelseblad.

Utskottet påpekade också att den normgivning som av EG beslutas i form av förordningar efter Sveriges inträde i EU blir direkt tillämplig rätt i Sverige. EG-förordningar träder i kraft uteslutande genom att publiceras i Europe-

iska gemenskapernas officiella tidning. Utskottet anförde att den närmare analys av författningsutgivningen som utskottet aviserat skulle komma att omfatta även EG:s förordningar.

1997/98:KU10

Vidare erinrade utskottet om att EG-direktiv är, med avseende på det resultat som skall uppnås, bindande för varje medlemsstat till vilken det är riktat men överlåter åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för det nationella införlivandet. Enligt 18 a § författningssamlingsförordningen skall, om en ny eller ändrad författning helt eller delvis genomför EG-direktiv, en hänvisning till direktivet göras i den författningssamling där författningen kungörs.

I övrigt föranledde granskningen inget uttalande från utskottets sida.

Årets granskning

Underlaget för utskottets granskning

Utskottets granskning grundas i första hand på en genomgång av Svensk författningssamling för år 1996, som utförts inom utskottet. Vidare grundas granskningen på vad som framgått av en från socialförsäkringsutskottet överlämnad promemoria av den 16 maj 1997 från riksdagens utredningstjänst, en promemoria av den 24 februari 1997 från Justitiedepartementet samt vissa uppgifter som lämnats från Regeringskansliet i en promemoria av den 26 november 1997. Denna promemoria innehåller svar på frågor från utskottet om tiden för utfärdande av vissa författningar och om den tid som gått åt för tryckningen av vissa andra. De nu nämnda promemoriorna återfinns i *bilagorna 4.1–4.3*. Utöver detta material bygger granskningen på vissa uppgifter om pågående utredningsarbete rörande ett nytt rättsdatasystem som inhämtats muntligen av utskottets kansli.

Den *promemoria som upprättats av riksdagens utredningstjänst* gäller tidsmarginaler mellan riksdagsbeslut och ikraftträdande av lag. Den har upprättats med anledning av ett uppdrag från socialförsäkringsutskottet och bygger på en genomgång av de ändringar av lagen om allmän försäkring som behandlats av socialförsäkringsutskottet från och med riksmötet 1975/76 till mars 1997. Vid genomgången har uppgifter om datum för bordläggning i kammark... av regeringens propositioner, riksdagsbesluten med anledning av propositionerna och det datum då den nya lagstiftningen trätt i kraft noterats. Av kartläggningen kan man enligt vad som anförts i promemorian utläsa följande:

- * Tiden mellan riksdagsbeslut och ikraftträdande av lagändringar har minskat under perioden. Minskningen är kraftig om man ser till genomsnittsuppgifter för femårsperioder.

- * Tidsmarginalen mellan proposition och ikraftträdande har minskat på samma sätt.

- * Tiden för riksdagens beredning av lagförslagen har varit relativt konstant under hela perioden (i genomsnitt 71 dagar per ärende från bordläggning av proposition till riksdagsbeslut).

De iakttagelser som gjorts under utredningstjänstens kartläggning redovisas i promemorian på följande sätt i tabellform.

*Period**Genomsnittligt antal dagar mellan*

	<i>riksdagsbeslut och ikraftträdande</i>	<i>proposition och ikraftträdande</i>	<i>proposition och riksdagsbeslut</i>
1975/76–1979/80	142	214	72
1980/81–1984/85	117	182	65
1985/86–1989/90	145	216	71
1990/91–1994/95	89	157	68
1995/96	28	115	87
1996/97–mars 97	23	102	79

I promemorian understryks att varje lagstiftningsärende måste analyseras närmare för sig, om man vill finna rättvisande förklaringar till de skiftande tidsmarginaler som iakttagits vid kartläggningen. Utredningstjänstens promemoria har inte varit avsedd att läsas som ett slutfört arbete.

Justitiedepartementets promemoria av den 24 februari 1997 gäller författningsutgivningen i december 1996. Av promemorian framgår att 518 författningar kom ut från trycket den månaden (SFS 1139–1657). Drygt hälften av författningarna (237) kom ut från trycket senare än två veckor före ikraftträdandet. Av de sent utkomna författningarna var 71 lagar och 166 förordningar. Som särskilt anmärkningsvärt noterades att hela 132 författningar med ikraftträdandedag den 1 januari 1997 kom ut från trycket så sent som den 30 december 1996 och alltså i praktiken inte var allmänhet och berörda myndigheter till handa förrän efter ikraftträdandet.

I promemorian undersöks varför så många författningar kom ut för sent. Undersökningen visar att några lagar borde ha kunnat utfärdas tidigare än vad som skedde och att många förordningar borde ha kunnat trycklovas tidigare än vad som gjordes. En tiondel av de sena författningarna hade sin grund i att Regeringskansliet vid ingången av år 1997 ombildades till en myndighet. I promemorian anföras att det i vart fall från rättssäkerhetssynpunkt inte är så allvarligt att dessa författningar kom ut så sent. Som en anledning till att många författningar kom ut sent anges i promemorian att riksdagen behandlade många propositioner sent. Även om någon undersökning av om förordningarna hade kunnat beslutas tidigare inte gjorts, synes enligt Justitiedepartementets promemoria många av de sena förordningarna kunna härledas till samtidigt utfärdade lagar eller till andra förslag i propositionerna.

I Justitiedepartementets promemoria berörs vidare vad som kan göras för att författningarna skall komma ut i tid. Därvid anföras att de åtgärder som föreslogs i departementets promemoria från år 1993 fortfarande är aktuella. Åtgärderna kommenteras därefter närmare under huvudrubrikerna Tryckrutinerna, Ändra datum för ikraftträdandet, Extra regeringssammanträden och En realistisk tidsplanering. Som slutsatser anföras i promemorian att det är

viktigt att inför planeringen av riksdagens arbete även räkna in tidsåtgången mellan beslutet och den dag författningen kommer ut från trycket. Denna tid är normalt 12 dagar, men kan om extra trycklovsdagar och regeringssammanträden anordnas förkortas till 7 dagar. Vidare anförts som viktigt att arbetet på departementen planeras så att lagarna verkligen utfärdas utan dröjsmål och att de, liksom förordningarna, kungörs så snart det kan ske.

Inriktningen

Med det nu angivna materialet som underlag har utskottets granskning först inriktats på att, liksom under tidigare år, konstatera andelen "sena" författningar av det sammanlagda antalet författningar. En granskning har också gjorts av antalet och andelen sena författningar på respektive departement. Granskningen har därefter inriktats på att för ett antal departement, nämligen Justitie-, Finans-, Kommunikations-, Försvars-, Social-, Utbildnings-, Jordbruks- och Kulturdepartementen, skilja ut vilka "sena" författningar som utgörs av lagar respektive förordningar. Ett försök har också gjorts att bedöma vilka "sena" författningar som kan sägas ha någon betydelse för enskilda. Författningar som utgör lagar torde endast i undantagsfall sakna betydelse för enskilda. Bedömningen har därför främst tagit sikte på att bland förordningarna skilja ut dem som på något sätt kan anses ha enskilda som adressat.

När det gäller lagarna har vidare noterats vissa i detta sammanhang viktiga tidpunkter, nämligen datum för den underliggande propositionens ankomst till riksdagen, datum för riksdagsbeslutet och för författningens utfärdande samt datum då författningen kom ut från trycket (kungörandet).

Antal och andel sent utgivna SFS under år 1996

Under år 1996 kungjordes sammanlagt 1 657 författningar i SFS. Av dessa kungörelser avser 27 antingen tillkännagivanden utan anknytning till något departement eller författningar från Riksgäldskontoret och Statens bostadskreditnämnd. Nämda tillkännagivanden och författningar ingår inte i följande redovisningar.

<i>Tid</i>	<i>Antal</i>	<i>Andel</i>
mindre än fyra veckor före ikraftträdandet	949	58 %
mindre än två veckor före ikraftträdandet	483	30 %
efter dagen för ikraftträdandet	2	0 %

Antal utgivna författningar och andel sent utkomna författningar under perioden 1992–1996

1997/98:KU10

<i>År</i>	<i>Antal</i>	<i>< 4 veckor</i>	<i>< 2 veckor</i>
1992	1 777	72 %	49 %
1993	1 750	62 %	34 %
1994	2 093	61 %	42 %
1995	1 730	61 %	34 %
1996	1 630	58 %	30 %

Antal och andel sent utgivna SFS under år 1996 fördelade på respektive departement

<i>Departement</i>	<i>Antal totalt</i>	<i>Antal sena</i>	<i>< 4 veckor</i>	<i>< 2 veckor</i>
Statsrådsberedningen	1	0	0 %	0 %
Justitiedepartementet	310	139	45 %	18 %
Utrikesdepartementet	41	27	66 %	39 %
Försvarsdepartementet	90	62	69 %	27 %
Socialdepartementet	157	98	62 %	32 %
Kommunikationsdep.	101	38	38 %	16 %
Finansdepartementet	410	251	61 %	39 %
Utbildningsdep.	93	60	65 %	23 %
Jordbruksdep.	64	53	83 %	61 %
Arbetsmarknadsdep.	72	44	61 %	31 %
Kulturdepartementet	64	50	78 %	38 %
Närings- och handels- departementet	86	47	55 %	30 %
Inrikesdepartementet	56	33	59 %	23 %
Civildepartementet	28	11	39 %	4 %
Miljödepartementet	57	36	63 %	26 %

Fördelning av "sena" författningar på lagar respektive förordningar

Som redovisats ovan har vid årets granskning vissa departement valts ut, där en mer fördjupad granskning har gjorts. Denna har inriktats på att först och

främst skilja ut vilka sena författningar som utgörs av lagar respektive förordningar. Hur denna fördelning ser ut för dessa departement redovisas nedan.

<i>Departement</i>	<i>Antal sena förf.</i>	<i>Lagar</i>	<i>Förordningar</i>
Justitiedepartementet	139	48	91
Kommunikationsdep.	38	8	30
Finansdepartementet	251	145	106
Försvarsdepartementet	62	7	55
Socialdepartementet	98	44	54
Utbildningsdep.	60	7	53
Jordbruksdepartementet	53	4	49
Kulturdepartementet	50	7	43

Författningar av betydelse för enskilda

Vid granskningen har också gjorts ett försök att av de sena författningarna skilja ut vilka som kan sägas ha någon betydelse för enskilda. Nedan redovisas hur dessa mer "betydelsefulla" författningar fördelas på respektive departement.

<i>Departement</i>	<i>Antal sena förf.</i>	<i>"Viktiga"</i>	<i>Lagar</i>	<i>Förordningar</i>
Justitiedepartementet	139	68	47	21
Kommunikationsdep.	38	22	7	15
Finansdepartementet	251	165	134	31
Försvarsdepartementet	62	57	7	50
Socialdepartementet	98	91	43	48
Utbildningsdep.	60	57	7	50
Jordbruksdep.	53	48	4	44
Kulturdepartementet	50	48	7	41

I anslutning till tabellen ovan kan noteras att det också finns förordningar som visserligen inte har någon direkt betydelse för enskilda, men som ändå är att anse som betydelsefulla i den meningen att de är av stor vikt för den

aktuella myndigheten. Som ett exempel på detta kan nämnas myndighetsinstruktioner. Det får antas vara av betydelse för en myndighet att den har möjlighet att ta del av ändringar i sin instruktion så att den i tid kan inrätta sig efter dessa. På Justitiedepartementets område utgör 31 förordningar ändringar i myndighetsinstruktioner. På Kommunikationsdepartementets område återfinns 7 förordningar som avser ändringar i myndighetsinstruktioner och på Finansdepartementets område uppgår antalet till 24. På Försvarsdepartementet är antalet 23, på Socialdepartementet 18, på Utbildningsdepartementet 18, på Jordbruksdepartementet 5 och på Kulturdepartementet 27.

Skrivelse från Statsrådsberedningen den 26 november 1997

Bakgrund

Av redogörelsen ovan framgår att det i Justitiedepartementets promemoria av den 24 februari 1997 anges att man inom Regeringskansliet räknar med att det behövs ca 12 dagar för att efter riksdagsbeslutet hinna utfärda den aktuella författningen, trycklova den och därefter få den tryckt. Granskningen av de åtta särskilt utvalda departementen visar att en relativt stor mängd författningar dock har kommit ut från trycket 20 dagar eller mer efter riksdagsbeslutet. I vissa fall är det tryckandet av författningen som har tagit tid, men förseningar hänför sig ibland också till själva utfärdandet. Detta har föranlett utskottet att i en skrivelse till Regeringskansliet ställa frågor om dels varför vissa angivna författningar inte utfärdats tidigare än vad som skett, dels hur tidsåtgången för tryckningen av vissa angivna författningar kan förklaras.

Skrivelsen

Från Statsrådsberedningen har den 26 november 1997 till utskottet lämnats en skrivelse med redogörelser från de åtta departementen (Justitie-, Försvars-, Social-, Kommunikations-, Finans-, Jordbruks- och Kulturdepartementen).

När det gäller förklaringar till varför utfärdandet av vissa författningar har dröjt har i några fall angetts att fördröjningen inte i efterhand går att förklara. I de flesta fall har en förklaring till fördröjningen lämnats. Som förklaring har i några fall angetts att riksdagsskrivelsen har kommit den ansvariga enheten på departementet sent till handa, t.ex. på grund av en mellanliggande helg eller att skrivelsen har kommit in via ett annat departement. I några fall har förseningen stått i samband med det delningsförfarande som äger rum i Regeringskansliet när en av riksdagen beslutad författning skall utfärdas. I något fall har utfärdandet dröjt eftersom detta skulle ske samtidigt med utfärdandet av bl.a. en förordning, som var föremål för politiska överläggningar. När det gäller sent utfärdade förordningar har som förklaring i några fall angivits att man för utfärdandet varit beroende av riksdagsbeslut, som fattats sent. I något fall har man för utfärdandet varit beroende av ett godkännande från EG-kommissionen.

I redogörelserna från departementen har som förklaring för tidsåtgången för tryckningen i några fall angetts att en mellanliggande helg har försenat

trycklovet. Som förklaringar har också angetts att det har skett något missförstånd i samband med instruktionerna till tryckeriet eller att ifrågavarande författning inte har kommit med i det häfte från tryckeriet som den borde ha kommit med i. I något fall har angivits att tryckningen avsett tjugo författningar som hörde samman, varför tryckningen har tagit längre tid. I ett annat fall har angivits att tidsutdräkten möjligen kan ha berott på anhopning av författningsändringar som skall träda i kraft vid halvårsskiftet. I ett par fall har någon förklaring inte kunnat lämnas.

Utskottets bedömning

Årets granskning av författningsutgivningen avser författningar kungjorda i SFS under år 1996. Som redovisats i det föregående har den i granskningsbetänkandet 1995/96:KU30 (avsnitt 5) aviserade granskningen av utgivna förordningar från EG inte företagits under innevarande år. Utskottet avser att återkomma till denna fråga i en senare granskning.

När det gäller författningsutgivningen under år 1996 konstaterar utskottet att andelen författningar som kommit ut mindre än fyra veckor före ikraftträdandet har minskat något sedan föregående år. Andelen sena författningar är emellertid alltför oacceptabelt hög.

Den förordade tiden om fyra veckor mellan en författnings kungörande och dess ikraftträdande är enligt utskottets mening i sig snävt tilltagen med tanke på att den skall medge erforderligt rådrum för information om författningens innehåll m.m. Detta rådrum är av stor betydelse för medborgarna, både för deras eget handlande och vid deras kontakter med det allmänna. Att en författning kommer ut senare än två veckor före ikraftträdandet kan därför inte accepteras annat än i yttersta undantagsfall. Härvid konstaterar utskottet att andelen författningar som kommit ut mindre än två veckor före ikraftträdandet visserligen har minskat något sedan föregående år. Andelen utgör dock fortfarande omkring en tredjedel av under året utgivna författningar. Detta är enligt utskottets mening inte godtagbart. Under årets granskning har därutöver noterats två författningar som har kommit ut efter ikraftträdandet.

Som redovisats ovan har under årets granskning valts ut åtta departement där en fördjupad granskning har genomförts. Denna granskning har bl.a. givit vid handen att en ungefärlig genomsnittstid för riksdagsbehandlingen av ett lagstiftningsärende härrörande från dessa departement uppgår till 60–80 dagar. Härvid kan nämnas att det i den promemoria från riksdagens utredningstjänst, som upprättats på uppdrag av socialförsäkringsutskottet, anges att tiden för riksdagens beredning av förslag om ändringar i lagen om allmän försäkring i genomsnitt uppgår till 71 dagar. Siffran har varit relativt konstant under den granskade perioden, fr.o.m riksmötet 1975/76 till mars 1997.

Vidare kan noteras att riksdagsbehandlingen av budgetpropositionen, som skall vara avlämnad senast den 20 september, har tagit ca 90 dagar i anspråk för hela behandlingen. Riksdagens beslut om utgiftsramarna och beräkningen av inkomsterna på statsbudgeten, dvs. beslutet i första skedet av budgetbehandlingen, har fattats den 22 november. Anslagsbesluten har därefter fattats av riksdagen under december månad. Tydligt är att denna handläggning

knappt lämnar tillräckligt utrymme för att författningar som är beroende av riksdagens beslut och som skall träda i kraft vid årsskiftet skall komma ut i tid. Inom riksdagen pågår för närvarande en utvärdering av den nya budgetprocessen. Utskottet utgår ifrån att behovet av att komma till rätta med den sena utgivningen av författningarna beaktas i det sammanhanget.

Granskningen av de särskilt utvalda departementen ger vidare vid handen att flertalet riksdagsbeslut fattats så sent att möjligheterna att få ut en författning i tid i praktiken redan vid denna tidpunkt är försuttna. Att finna orsakerna till denna omständighet kräver en granskning av beredningen av varje särskilt lagstiftningsärende. Någon sådan granskning har dock inte företagits under innevarande år. I sammanhanget kan noteras att riksdagens utredningstjänst i ovan nämnda promemoria påpekat att när det gäller lagstiftningsärenden rörande lagen om allmän försäkring har tidsmarginalen mellan en propositions bordläggning i riksdagen och lagförslagens ikraftträdande minskat kraftigt om man ser till genomsnittsuppgifter för femårsperioder.

Utskottet vill erinra om vad utskottet uttalade vid 1993/94 års granskning. Vikten av en realistisk tidsplanering av propositions- och lagstiftningsarbetet framhölls då särskilt. Den omständigheten att ett stort antal riksdagsbeslut fattas alltför sent för att perioden om fyra veckor skall kunna iakttas ger enligt utskottets mening vid handen att arbetet med tidsplaneringen bör utvecklas. En betydelsefull faktor i detta sammanhang är samrådet mellan Regeringskansliet och riksdagen. Ett närmare samråd med utskottens kanslier inför planeringen och överlämnandet av varje proposition kan vara ett sätt att få till stånd mera realistiska tidsplaner. Utskottet vill härvid framhålla att det är av stor vikt att planeringen inom Regeringskansliet för en propositions överlämnande till riksdagen och ifrågavarande författnings ikraftträdande sker med hänsyn till att riksdagen skall få tillräckligt rådrum för beredning av ärendet.

Mot bakgrund av den betydande vikt som bör läggas vid att författningarna kommer ut i tid vill utskottet också betona att det i sista hand ankommer på riksdagen själv att säkerställa att tillräcklig tid står till buds för att utfärda och kungöra lagar. Om det står klart att en lag kan väntas komma ut från trycket mindre än fyra veckor innan den enligt propositionen skall träda i kraft, bör det under riksdagens beredning av ärendet allvarligt övervägas om det från rättssäkerhetssynpunkt finns skäl att skjuta på ikraftträdandet.

Av Justitiedepartementets promemoria av den 24 februari 1997 framgår att man inom Regeringskansliet räknar med att det behövs ca 12 dagar för att efter riksdagsbeslutet hinna utfärda den aktuella författningen, trycklova den och därefter få den tryckt. I samband med utskottets granskning har konstaterats att en relativt stor mängd författningar har kommit ut från trycket 20 dagar eller mer efter riksdagsbeslutet. I vissa fall är det tryckandet av författningen som har tagit tid, men förseningar hänför sig ibland också till själva utfärdandet. Av de redogörelser som utskottet har inhämtat från vissa departement framgår att varierande förklaringar lämnas till varför denna typ av förseningar har uppstått. I några fall har ingen förklaring kunnat lämnas. Utskottet vill härvid erinra om att det i 8 kap. 19 § regeringsformen föreskrivs att beslutad lag skall utfärdas av regeringen utan dröjsmål och kungö-

ras så snart det kan ske. Även förordningar skall enligt huvudregeln kungöras så snart det kan ske. När det gäller de fall där förseningen stått i samband med det delningsförfarande som äger rum i Regeringskansliet när en av riksdagen beslutad författning skall utfärdas, vill utskottet framhålla att utskottskanslierna bör ombesörja att justerade utskottsbetänkanden i lagstiftningsärenden så snart som möjligt kommer den ansvariga enheten inom Regeringskansliet till handa.

Regeringen beslutade den 28 november 1996 att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att lämna förslag till ett nytt rättsdatasystem. Utskottet har under sin granskning uppmärksammat detta. Arbetsgruppen väntas redovisa det slutliga resultatet av sitt arbete i januari 1998.

För att komma till rätta med den sena utgivningen av författningarna kan det komma att krävas åtgärder av skilda slag. Utskottets återkommande granskningar av författningsutgivningen kan väntas fortsätta. Ett led i de ansträngningar som måste till bör enligt utskottets mening vara att söka göra det lättare att skaffa en årlig överblick över i vad mån författningarna kommit ut i tid. Utskottet vill framhålla att det är önskvärt att ett nytt rättsdatasystem utformas med hänsyn även till möjligheterna att kontrollera författningsutgivningen från denna synpunkt.

Granskningen föranleder i övrigt inget uttalande från utskottets sida.

5 Regeringens remisser till Lagrådet

Gällande rätt

För att avge yttrande över lagförslag skall enligt 8 kap. 18 § regeringsformen finnas ett lagråd, vari ingår domare i Högsta domstolen och Regeringsrätten. I en särskild lag (1979:368) om Lagrådet finns bestämmelser om Lagrådets sammansättning och arbetsformer. Lagrådet kan bestå av högst fyra avdelningar. Regeringen bestämmer med hänsyn till arbetsbördan i Lagrådet om det skall bestå av mer än en avdelning. Normalt skall varje lagrådsavdelning bestå av tre ledamöter.

Beslut att inhämta yttrande från Lagrådet kan fattas av regeringen eller ett riksdagsutskott.

Enligt 8 kap. 18 § andra stycket regeringsformen bör yttrande av Lagrådet inhämtas innan riksdagen fattar beslut om

- grundlag om tryckfriheten eller om motsvarande frihet att yttra sig i ljudradio, television och vissa liknande överföringar, filmer, videogram och andra upptagningar av rörliga bilder samt ljudupptagningar,
- lag om begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar,
- lag som avses i 2 kap. 3 § andra stycket (integritetsskydd vid ADB-registrering), 12 § första stycket, 17–19 §§ eller 22 § andra stycket regeringsformen eller lag som ändrar eller upphäver sådan lag (de grundläggande fri- och rättigheterna),
- lag om kommunal beskattning,
- lag som avses i 8 kap. 2 eller 3 § regeringsformen (lag om svenskt medborgarskap och civilrättslig eller offentligrättslig lag som gäller åligganden

för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden),

– lag som avses i 11 kap. regeringsformen (rättskipning och förvaltning),
om lagen är viktig för enskilda eller från allmän synpunkt.

Det angivna gäller dock inte om Lagrådets hörande skulle sakna betydelse på grund av frågans beskaffenhet eller skulle fördröja lagstiftningsfrågans behandling så att avsevärt men skulle uppkomma.

Föreslår regeringen riksdagen att stifta lag i något av de ämnen som nyss berörts och har Lagrådets yttrande inte inhämtats dessförinnan skall regeringen samtidigt för riksdagen redovisa skälen härtill.

Att Lagrådet inte hörts över ett lagförslag utgör aldrig hinder mot lagens tillämpning.

I Rättighetsskyddsutredningens betänkande Förstärkt skydd för fri- och rättigheter (SOU 1978:34) och i propositionen 1978/79:195 om förstärkt skydd för fri- och rättigheter m.m. görs vissa uttalanden om området för lagrådsgranskningen. I propositionen anges (s. 65) att åtskilliga av de i 11 kap. regeringsformen avsedda lagarna kan ha stor principiell betydelse för stora grupper av enskilda. Så är fallet med bl.a. lag om överlämnande av myndighetsutövning till enskilt organ.

I propositionen diskuteras också undantagsbestämmelsernas tillämpning. Regeln om att remittering kan underlåtas om Lagrådets hörande skulle sakna betydelse på grund av frågans beskaffenhet sägs få sin innebörd främst genom regeln om inriktningen av Lagrådets granskning.

Inriktningen av lagrådsgranskningen regleras i 8 kap. 18 § regeringsformen. Lagrådet skall undersöka hur ett lagförslag förhåller sig till grundlagarna och rättsordningen i övrigt, hur förslagets föreskrifter förhåller sig till varandra samt hur förslaget förhåller sig till rättssäkerhetens krav. Lagrådet skall granska såväl om förslaget är så utformat att lagen kan antas tillgodose angivna syften som vilka problem som kan uppstå vid tillämpningen.

Innebörden av den andra undantagsregeln – att Lagrådets yttrande inte behöver inhämtas, om dess hörande skulle fördröja lagstiftningsfrågans behandling så att avsevärt men skulle uppkomma – sägs i propositionen i viss mån komma att variera med omständigheterna. Är Lagrådets arbetsprogram ansträngt, kan det vara nödvändigt att för den skull avstå från remiss dit. Det kan dock ibland vara möjligt för en lagrådsavdelning att avbryta ett mer omfattande granskningsarbete och låta ett mindre men brådskande lagförslag få företräde. I andra fall kan det finnas en möjlighet att inrätta en lagrådsavdelning för granskning av ett visst lagförslag eller en samling av förslag som det annars skulle vara svårt att bereda plats för. Givetvis kan det också finnas förslag som är så brådskande att yttrande av Lagrådet inte kan avvaktas ens om en avdelning i och för sig skulle kunna ta upp ärendet till behandling utan dröjsmål.

Konstitutionsutskottet har uttalat (bet. 1978/79:39 s. 15) att granskningen i Lagrådet har setts som en garanti för att rättssäkerhetsintresset och kravet på enhetlighet, konsekvens och klarhet iakttas. Som en annan utgångspunkt angavs att granskningen uteslutande borde ägnas åt lagförslagets juridiska sida och sålunda aldrig omfatta deras allmänna politiska grunder. Enligt

utskottet kan det nuvarande systemet för lagrådsgranskning karakteriseras som ett mellanting mellan ett obligatoriskt system och ett system med helt fakultativ granskning. Härigenom kunde man enligt utskottets mening helt undvika risken för att ett uteblivet hörande av Lagrådet över ett förslag till lag leder till att lagen i efterhand genom lagprövning kan åsidosättas i rättstillämpningen. Utskottet underströk att det alltid i sista hand ankommer på riksdagen att avgöra om Lagrådet skall höras över ett lagförslag eller inte. Enligt utskottet borde systemet leda till att Lagrådet, inom ramen för sin kapacitet, får granska alla de lagförslag som behöver dess granskning, men inga andra. Systemet innebär enligt vad utskottet bedömde inte någon risk för att Lagrådet eller de högsta dömande organen över huvud skall få politiskt inflytande.

Lagrådets tjänstgöring och sammansättning

Den 15 juni 1995 förordnade regeringen angående Lagrådets tjänstgöring och sammansättning under den lagrådsperiod som inleddes hösten 1995 att Lagrådet skulle bestå av två avdelningar. Den 29 augusti 1996 beslutade regeringen att Lagrådet under tiden den 2–13 september 1996 skulle ha ytterligare två avdelningar. Genom skilda beslut under hösten 1996 förordnades att Lagrådets andra avdelning inte skulle tjänstgöra under tiden den 30 september–den 29 november 1996 samt den 9 december 1996–den 3 januari 1997. Den 16 januari 1997 och den 24 april 1997 beslutade regeringen att Lagrådet under tiden den 3–den 28 februari 1997 respektive den 5–den 16 maj 1997 skulle ha ytterligare en avdelning, tredje avdelningen.

Tidigare utskottsgranskning

Utskottet har tidigare riktat kritik mot den då ofta förekommande underhandsgranskningen hos Lagrådet (KU 1978/79:30 s. 7 f. KU1982/83:30 s. 9 KU1983/84:30 s. 6). Utskottet har vidare vid upprepade tillfällen understrukt att skälen för att underlåta lagrådsremiss måste redovisas i de fall lagförslagen ligger inom ramen för Lagrådets granskningsområde (bet. KU1980/81:25 s. 7 och s. 54, bet. KU1981/82:35 s. 6, KU 1983/84:30 s. 6, KU 1984/85:35 s. 10, 1985/86:25 s. 7, KU 1986/87:33 s. 7). Det är inte tillräckligt att bara återge den lagtext som åberopas för att inte höra Lagrådet. Anser regeringen att den föreslagna föreskriften inte är viktig för enskilda eller från allmän synpunkt bör detta klargöras och grunderna för uppfattningen redovisas. Om regeringen menar att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse på grund av frågans beskaffenhet, skall regeringen motivera denna bedömning om den inte framstår som självklar (bet. 1991/92:KU30 s. 16, 1992/93:KU30 s. 19, 1993/94:KU30 s.16, 1994/95:KU30 s. 33).

Utskottet har understrukt att när det gäller lagförslag som faller inom det s.k. obligatoriska granskningsområdet är lagrådsgranskning huvudregel. För undantag från lagrådsgranskning krävs särskilda skäl. Det saknas utrymme att avstå från lagrådsremiss enbart av det skälet att en tilltänkt lagstiftning har motsvarighet i tidigare lagstiftning (bet. 1991/92:KU 30 s. 14). Allmänna hänvisningar till behovet av skyndsamhet får t.ex. inte urholka tillämpningen

av huvudregeln (bl.a. bet. 1988/89:30 s. 8.). Uppgift om vilket men som skulle uppstå om lagstiftningsärendet fördröjdes bör enligt utskottet redovisas i propositionen (1989/90:KU30 s. 18, 1990/91:KU30 s. 19, 1991/92:KU30 s. 16). Utskottet har också framhållit att det är mycket angeläget att departementen planerar sitt arbete på ett sådant sätt att arbetsbelastningen i Lagrådet inte tillåts bli det avgörande skälet för att underlåta lagrådsremiss när sådan i och för sig bör ske (bet. KU 1982/83:30 s. 9, KU 1985/86:25 s. 6).

Utskottets genomgång

Utskottet har regelbundet, senast våren 1995, granskat regeringens remittering av lagförslag till Lagrådet och frågor som hänger samman med detta. Inom utskottets kansli har nu företagits en genomgång av de propositioner som lämnats under riksmötet 1996/97.

Det totala antalet propositioner med lagförslag var 121. Motsvarande antal kalenderåren 1991–1994 var 155, 173, 166 respektive 178.

Av de 121 propositionerna låg 107 enligt regeringens uppfattning inom Lagrådets granskningsområde, jämfört med 132 år 1991, 158 år 1992, 144 år 1993 och 150 år 1994. Lagförslag i 86 propositioner överlämnades till Lagrådet för granskning, jämfört med 88 år 1993 och 91 år 1994.

Vissa lagförslag har remitterats till Lagrådet från riksdagsutskott. Det gäller lagförslag i propositionerna 1996/97:22 Statliga stiftelser (lagutskottet), 1996/97:36 Den regionala samhällsorganisationen (konstitutionsutskottet), 1996/97:74 Vissa frågor inför allmän fastighetstaxering år 1998 av lantbruk (skatteutskottet), 1996/97:150 såvitt avser förslag till lag om ändring i lagen om arvsskatt och gåvoskatt (skatteutskottet) och 1996/97:151 i fråga om beskattning av aktievinster i bolagssektorn (skatteutskottet).

Redovisningen i propositionerna av Lagrådets yttranden

Redovisningen av Lagrådets yttranden och i förekommande fall skälen för att lagförslag inte blivit föremål för lagrådsgranskning har – bortsett från budgetpropositionen och vårpropositionen – med något enstaka undantag skett i ett särskilt avsnitt i enlighet med Statsrådsberedningens rekommendationer (PM 1990:4) att Lagrådets synpunkter tydligt skall framgå av propositionerna. Om inte inledningsavsnittet är helt kort bör enligt rekommendationerna underrubriken Lagrådet finnas. Under de avsnitt där Lagrådets synpunkter behandlas måste dessa markeras typografiskt tydligt. Förslagsvis kan enligt rekommendationerna Lagrådets synpunkter behandlas i ett eget stycke och ordet Lagrådet kursiveras. I det avsnitt av propositionen som brukar rubriceras upprättade lagförslag bör enligt Statsrådsberedningen anges vilka lagförslag som granskats av Lagrådet.

I budgetpropositionen och vårpropositionen har redovisningen av skälen för att underlåta remiss till Lagrådet inte varit lika tydlig. Skälen redovisas ibland i löpande text och innehållsförteckningarna ger ingen vägledning om

var uppgifterna står att finna. Inget av lagförslagen, vilka återfinns i ett flertal olika volymer, har remitterats till Lagrådet.

1997/98:KU10

Avsaknad av skäl för att underlåta lagrådsgranskning

I några fall saknas motivering för att lagförslag, som faller inom ramen för Lagrådets granskningsområde, inte remitterats dit.

I proposition 1996/97:1 Utgiftsområde 19 föreslogs en ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter, ett förslag som inte har remitterats till Lagrådet, och där skäl för att underlåta remiss inte har kunnat återfinnas. Ändringarna är dock av enkel beskaffenhet och innebär att ordet tio byts ut mot ordet åtta och att meningen "Nedsättningen enligt första stycket kan kombineras med nedsättning enligt lagen (1981:691) om socialavgifter" lades till.

Proposition 1996/97:69 Vissa socialförsäkringsfrågor, m.m. innehåller ett förslag till ändring i föräldraledighetslagen (1995:584) som är föranlett av rådets direktiv 92/85/EEG av den 19 oktober 1992 om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen fött barn eller ammar. Ändringen är dock av enkel beskaffenhet och innebär att 18 § kompletteras med orden "eller 8 kap. 6 § fartygssäkerhetslagen (1988:49)".

Tillämpningen av undantagsreglerna

Som skäl för att underlåta lagrådsgranskning kan åberopas frågans beskaffenhet eller behovet av skyndsamhet. Frågans beskaffenhet har åberopats i 25 propositioner och skyndsamhet i 3 fall.

Frågans beskaffenhet

I flera av de propositioner där frågans beskaffenhet har åberopats för att underlåta lagrådsremiss har de berörda lagändringarna karaktär av kortfattade konsekvensändringar och dylikt. I de följande redovisas övriga propositioner med lagförslag som ligger inom Lagrådets granskningsområde, men som inte remitterats dit.

Proposition 1996/97:1 Budgetpropositionen

I budgetpropositionen föreslogs en rad lagändringar. Flera ändringar gäller skatteområdet och ligger således, liksom vissa andra lagförslag, inom ramen för Lagrådets granskningsområde. Till stor del är det bara fråga om sifferändringar men när det gäller fastighetstaxeringslagen är det fråga om något mer utförliga ändringar, som inte är helt okomplicerade. Enligt regeringen avsåg lagförslagen ändrade skattesatser och andra justeringar av tekniskt sett enkel beskaffenhet. Förslagen var därför enligt regeringens bedömning av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

I propositionen föreslogs också ett särskilt utbildningsbidrag som skall utgöra skattepliktig inkomst, något som föranledde ändringar i bl.a. kommunalskattelagen och semesterlagen. Samtidigt gjordes en rättelse i kommunalskattelagen. Innebörden av ändringsförslagen var enligt regeringen sådan att ett yttrande av Lagrådet skulle sakna betydelse.

TV-avgiften och olika avgifter inom Biografbyråns verksamhet föreslogs ändras. Eftersom det endast var fråga om beloppsändringar ansåg regeringen att lagändringarna var av sådan beskaffenhet att Lagrådets yttrande inte behövde inhämtas.

I propositionen föreslogs vissa ändringar i lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonområdet. Med hänsyn till att lagförslaget innebar ett bibehållande av den nuvarande ordningen med ensamrätt för vissa organ att utföra kontrollbesiktningar och eftersom övriga ändringar endast var redaktionella justeringar ansåg regeringen att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Proposition 1996/97:5 Forskning och samhälle

I propositionen föreslogs bl.a. en ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall med innebörd att lagen också skulle gälla för Europeiska universitetsinstitutet. Regeringen gjorde, med beaktande av att lagstiftningsfrågan var av enkel beskaffenhet, bedömningen att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Proposition 1996/97:14 Vissa punktskattefrågor

Enligt propositionen var lagförslagen tekniskt sett av enkel beskaffenhet och Lagrådets hörande skulle därför sakna betydelse.

Lagförslagen innebar att ordet bränsle byttes ut mot orden "annat bränsle än bensin", att orden "energiskatten på elektrisk kraft" lades till i en bestämmelse om återbetalning samt en harmonisering av överklaganderegler. Vidare kompletterades ordet "motorredskap" med orden "klass II" och en bestämmelse om vilka fordon som belastas med försäljningsskatt kompletterades med orden "personbil som hänförs till miljöklass 3". Ordet personbilar har tagits bort från andra bestämmelser.

Proposition 1996/97:19 Beskattning av bilförmån, m.m.

Enligt propositionen har förslagen till ändringar i vissa paragrafer inte granskats av Lagrådet. Dessa förslag är enligt regeringens mening emellertid av enkel beskaffenhet och till sin karaktär i huvudsak närmast följdändringar. Lagrådets hörande skulle därför sakna betydelse.

De aktuella lagändringarna gäller ett par kompletteringar med orden "ränta och avgift enligt 22 § tredje stycket lagen (1993:737) om bostadsbidrag". Vidare gäller det ett par ganska omfattande bestämmelser om skatterättslig hemvist för anställda vid Europeiska universitetsinstitutet. En ändring som gäller skatteavdrag innebär att den gällande schablonen ersattes med ett schablonmässigt belopp på 1 kr 30 öre per kilometer.

Proposition 1996/97:26 Fortsatt giltighet av 1952 års tvångsmedelslag och lagen om hemlig kameraövervakning

1997/98:KU10

Lagen (1952:98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel och lagen (1995:1506) om hemlig kameraövervakning är tidsbegränsade lagar som regelbundet förlängs. Enligt regeringens mening är frågan av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Proposition 1996/97:39, 43 och 44 Dubbelbeskattningsavtal

Dubbelbeskattningsavtalen är överenskommelser med andra länder till undvikande av att skatt på samma inkomster tas ut av båda länderna. Avtalen innehåller ingående och omfattande regler som bl.a. gäller förhållandet mellan staterna, men huvudsakligen är det fråga om regler som berör kommunal-skattelagens regler och andra ingrepp i enskildas ekonomiska förhållanden. Avtalen ligger därför i princip inom ramen för Lagrådets granskning.

Regeringen motiverade underlåtenheten att remittera avtalen till Lagrådet med att avtalen endast innebär en inskränkning av den skattskyldighet i Sverige som annars skulle föreligga. Regeringen ansåg på grund härav och på grund av förslagens beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Proposition 1996/97:40 Försäljning av aktier i Stadshypotek AB

I propositionen föreslogs några mindre justeringar av bestämmelser i bankrorelselagen och lagen om värdepappersrörelse, vilka inte blivit föremål för lagrådsgranskning. Det var fråga om rättelser av hänvisningar som av förbi-seende blivit felaktiga.

Proposition 1996/97:45. Lättnad i ägarbeskattningen i små och medelstora företag

I propositionen föreslogs en ändring i taxeringslagen som inte granskats av Lagrådet. Ändringen avsåg ett förtydligande som innebar att ett undantag från skattetillägg inte gäller när oriktig uppgift har kunnat rättas med ledning av viss kontrolluppgift. Ändringen innebar att det gjordes en hänvisning till en viss paragraf i lagen om självdeklaration och kontrolluppgift. Enligt regeringen skulle på grund av ändringens enkla beskaffenhet Lagrådets hörande sakna betydelse.

Proposition 1996/97:59 Ändringar i lagen (1973:1199) om ersättning från internationella oljeskadefonden

I propositionen föreslås att en ändring i 1971 års konvention om upprättande av internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja skulle införlivas i svensk rätt genom en ändring i lagen om ersättning

från den internationella oljeskadefonden. Genom ändringen infördes vissa ytterligare sjösäkerhetskrav som villkor för utbetalning av ersättning från fonden till fartygsägare.

Enligt regeringen hade de lagförslag som lades fram i propositionen sin grund i 1971 års fondkonvention som godkänts av riksdagen. Ändringen innebar endast att den befintliga uppräkningsen i bilaga till lagen av vissa konventioner kompletterades med ytterligare en konvention. Lagrådets hörande skulle därför enligt regeringen sakna betydelse.

Proposition 1996/97:70 Ny vallag

Förutom förslag till ny vallag innehåller propositionen en rad lagförslag, bl.a. en lag om röstlängdsregister som innehåller 11 paragrafer. Denna sistnämnda lag samt vissa andra lagförslag som är följdändringar till vallagen ligger inom ramen för Lagrådets granskningsområde. Med hänsyn till att dessa förslag endast innebar mindre anpassningar till förslaget om vallag fann regeringen att förslaget saknade betydelse.

Datainspektionen hade ifrågasatt behovet av att ha ett röstlängdsregister vid sidan av det centrala aviseringsregistret men hade också anfört att de uppgifter som behövs typiskt sett inte är av särskilt integritetskänslig karaktär.

Proposition 1996/97:74 Vissa frågor inför allmän fastighetstaxering år 1998 av lantbruk

I propositionen föreslogs ändringar i fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Lagtexten är ofta av teknisk karaktär och ganska svårtillgänglig. Enligt regeringen innebär lagförslagen dock endast marginella och tekniska förändringar inom ett redan befintligt system och därför av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagförslaget remitterades av skatteutskottet till Lagrådet, som hade en rad synpunkter.

Proposition 1996/97:85 Frågor om mätning m.m. på elmarknaden

I propositionen föreslogs bl.a. en ny regel i ellagen som föreskriver ett tak på högst 2 500 kronor för de kostnader som nätföretagen får debitera konsumenter med låg elförbrukning för timregistrerande mätutrustning och dess installation.

Enligt regeringen innebar den dåvarande lagstiftningen att nätägaren skulle debitera elkonsumenten för kostnaderna för en mätare och dess installation i utgångspunkten hos en elkonsument. Det förslag som regeringen lade fram innebar att ett visst maximibelopp för denna debitering fastställdes beträffande vissa elkonsumenter. Kostnader som överstiger detta belopp skulle i stället i fortsättningen komma att ingå i den gemensamma eltariffen i stället för att debiteras den enskilde elkonsumenten. Vidare föreslog regeringen att en föreskrift om återbetalning av vissa belopp till en elkonsument i samband

med att han flyttar inte skall omfatta de elkonsumenter som endast får debiteras nyssnämnda maximibelopp. Förslaget var, enligt regeringens uppfattning, av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Proposition 1996/97:98 Höjd lotteriskatt

I propositionen föreslogs att skattesatsen för lotteriskatt skulle höjas från 35 till 36 %. Vidare föreslogs att lotteriskatt skulle tas ut på insatserna efter avdrag för den faktiska utdelningen till vinnarna i stället för på insatserna efter avdrag för vinster enligt fastställd vinstplan.

Enligt regeringen avsåg lagförslaget ändrad skattesats och andra justeringar av tekniskt sett enkel beskaffenhet. Förslaget var enligt regeringens bedömning därför av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Proposition 1996/97:105 Kommunal samverkan

Förslaget till lag om ändringar i kommunallagen krävde inte att yttrande inhämtades från Lagrådet annat än i fråga om vissa bestämmelser om överklagande i 10 kap. Flertalet bestämmelser hade dock överförts oförändrade från annan lag och de nya bestämmelser som skulle införas utgjorde enligt regeringen bara konsekvensändringar på grund av att gemensamma nämnder inrättades. Förslaget innebär ingen ändring av vad som då gällde enligt förvaltningsprocesslagen. Regeringen ansåg därför att det på grund av bestämmelsernas art skulle sakna betydelse att höra Lagrådet.

Proposition 1996/97:108 Ändrad länsindelning och försöksverksamhet i Västsverige

Lagen (1996:1414) om försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning hade tidigare granskats av Lagrådet på konstitutionsutskottets initiativ (bet. 1996/97:KU4). De nu föreslagna ändringarna innebär att försöksverksamheten under åren 1999–2002 skall genomföras även i Västergötlands län m.m. Regeringen gjorde bedömningen att de ändringar som nu föreslogs i lagen var av så enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. De lagändringar som föreslogs i övrigt var enligt regeringen ändringar som följer som en konsekvens av länsammanläggningen och var av så enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande även i dessa fall skulle sakna betydelse. Ändringarna innebär i huvudsak att ordet "landstingsfullmäktige" ersatte orden "landstinget eller, om i länet finns kommun som ej ingår i landstingskommun, av landstinget och kommunfullmäktige med den fördelning dem emellan som Länsstyrelsen bestämmer efter befolkningstalen".

Proposition 1996/97:122 Finsk, rödmärkt olja i motordrivna fordon

I propositionen föreslogs att förbudet mot användning av finsk, rödmärkt olja i motordrivna fordon slopades såvitt avser motorredskap, traktorer och personbilar. Ändringen föreslogs begränsad till att avse olja som förts in i

Sverige i normal bränsletank på de nämnda fordonsslagen. Lagförslagen var enligt regeringen av så lagtekniskt enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

1997/98:KU10

Proposition 1996/97:150 Vårpropositionen

I propositionen lades fram förslag till ett trettiotal lagar inom olika områden, bl.a. skatteområdet. Fastighetsskatten på markvärdet av vattenkraftverk föreslogs sänkas med 1,21 procentenheter, energiskatten höjas med 1,4 öre per kWh, den generella koldioxidskatten för industrin och växthusnäringen höjas med 0,7 % och tobaksskatten höjas med 29 %. Dessa lagförslag liksom övriga förslag på skatteområdet – bortsett från en ändring i lagen om arvsskatt och gåvoskatt – innebar huvudsakligen sifferändringar eller andra enkla förändringar. Enligt regeringen var lagförslagen i allt väsentligt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Beträffande lagen om arvsskatt och gåvoskatt se under rubriken *Behovet av skyndsamhet*.

Proposition 1996/97:165 Vissa ändringar i TV-avgiftssystemet

Enligt regeringen gav den då gällande lagstiftningen visst utrymme för den betalningsskyldige att betala TV-avgift på andra tider och på annat sätt än vad huvudregeln stadgar under förutsättning att ett avtal med denna innebär träffats mellan Radiotjänst i Kiruna AB och den avgiftsskyldige (försöksverksamhet med särskilt betalningssätt). I propositionen föreslogs att denna möjlighet permanentades. Samtidigt blev, i enlighet med vad Lagrådet tidigare förordat (se prop. 1988/89:18), TV-avgiftslagens regler om påminnelser, försenings- och tilläggsavgifter samt verkställighet tillämpliga också vid detta betalningssätt. Vidare föreslog regeringen att det inte längre skulle krävas skriftlig anmälan om att TV-innehav upphört. Dessutom innebar ändringarna att ordet hans byttes ut mot hans eller hennes samt att begreppet rundradiosändningar ersattes med ordet sändningar. De föreslagna ändringarna var enligt regeringen av enkel och okomplicerad beskaffenhet som permanentar eller leder till förenklingar för den enskilde. Mot denna bakgrund och eftersom förslaget rörande förvaltningen av avgiftsmedlen faller utanför Lagrådets granskningsområde var, enligt regeringens uppfattning, förslagen av sådan beskaffenhet att Lagrådets yttrande skulle sakna betydelse. Regeringen hade därför inte inhämtat yttrande från Lagrådet.

Behovet av skyndsamhet

Behov av skyndsamhet har i tre fall åberopats som skäl för att underlätta lagrådsgranskning. De men som befarats har i något fall redovisats. I två fall har Lagrådsgranskning senare skett i samband med riksdagsbehandlingen.

Proposition 1996/97:47 Ändringar i lagen om revisorer

I propositionen föreslogs en komplettering av övergångsbestämmelserna till lagen (1995:528) om revisorer. Revisionsbolag som var godkända eller auk-

toriserade enligt äldre bestämmelser skulle enligt då gällande bestämmelser anses som registrerade revisionsbolag. Förslaget innebar att sådana registrerade revisionsbolag vars registrering gick ut före eller går ut under år 1998 skulle anses registrerade till utgången av år 1998. En ändring föreslogs också vad avser tidpunkten för ikraftträdande av beslut om avslag vad gäller godkännande, auktorisation eller registrering. Det framlagda förslaget var enligt regeringen i och för sig sådant att Lagrådets yttrande borde inhämtas. Regeringen fann ett snabbt ikraftträdande av de föreslagna ändringarna särskilt angeläget. Lagrådets hörande skulle enligt regeringens uppfattning fördröja lagstiftningsfrågans behandling så att avsevärt men skulle uppkomma. Ändringarna föreslogs i avvaktan på resultatet av en översyn av bestämmelserna i revisorslagen som reglerar ägandet i revisionsbolagen. Revisorsnämnden hade framfört att en översyn brådskar men att noggranna överväganden krävdes.

Proposition 1996/97:150 Vårpropositionen

I propositionen föreslogs bl.a. en lag om ändring i lagen om arvsskatt och gåvoskatt. Ändringsförslaget gällde beskattningen av gåva i form av insättning på barnkonto. Enligt regeringen var dock ändringen av sådan karaktär att Lagrådets yttrande normalt borde inhämtas. En lagrådsgranskning i denna del skulle emellertid innebära att ett förslag inte skulle kunna lämnas i sådan tid att det vore möjligt att klarlägga i vilken omfattning gåvobeskattnings skulle äga rum. Med hänsyn till att Lagrådets hörande skulle fördröja lagstiftningsfrågans behandling borde därför enligt regeringen Lagrådets yttrande inte inhämtas. Lagrådsgranskning skedde senare efter remiss av skatteutskottet. Lagrådet hade inte någon erinran.

Proposition 1996/97:151 Beskattning av aktievinster i bolagssektorn.

Enligt regeringen hade det på senare tid uppmärksamrats att en uppskovsregel kunde ha utnyttjats på sådant sätt och i en sådan omfattning att det var motiverat med ett omedelbart ingripande. Lagrådets hörande skulle fördröja lagstiftningsfrågan så att avsevärt men skulle uppkomma. Lagrådsgranskning skedde senare efter remiss av skatteutskottet. Lagrådet föreslog förtydliganden på ett par punkter.

Regeringens beaktande av Lagrådets synpunkter

I 28 propositioner har regeringen lagt fram lagförslag, som i inte oväsentligt mån avviker från vad Lagrådet föreslagit. Nämnas kan också att det är vanligt förekommande att det efter lagrådsgranskningen görs redaktionella ändringar i lagtexten.

Proposition 1996/97:9 Ny rättshjälpslag

Lagrådets synpunkter omfattar elva sidor i propositionen.

Lagrådet anförde att det vore av värde att under inledande bestämmelser ta in bestämmelser om att det för handläggning av vissa ärenden om rättshjälp finns en rättshjälpsmyndighet och att det för prövning av överklaganden i vissa fall finns en rättshjälpsnämnd. Regeringen ansåg emellertid att en sådan bestämmelse skulle ge ett något missvisande intryck eftersom Rättshjälpsmyndigheten och Rättshjälpsnämnden i fortsättningen endast skulle komma att fatta beslut i begränsad omfattning och föreslog därför att sådana bestämmelser inte skulle tas in i lagen.

Lagrådet föreslog också en viss bestämmelse mot bakgrund av att den föreslagna regleringen inte sällan kunde få ekonomisk betydelse för bodelningsförrättaren. Regeringen instämde i att den föreslagna regleringen inte var helt tillfredsställande. Enligt regeringens mening var de angivna nackdelarna dock inte så allvarliga att de borde medföra att staten alltid skall betala bodelningsförrättarens ersättning. Regeringen vidhöll därför sitt förslag.

Proposition 1996/97:10 Mervärdesskatt inom kultur- och utbildningsområdet

I en paragraf föreskrevs undantag från skatteplikt på idrottsområdet. Lagrådet föreslog en utformning av paragrafen som regeringen inte tog in i förslaget till riksdagen. Enligt regeringen var avsikten med den föreslagna regeln bl.a. att den skulle utgöra definition av idrottsområdet. Regeringen ansåg med hänsyn till kopplingen mellan denna regel och bestämmelsen om tillämplig skattesats i en annan paragraf att den i remissen föreslagna utformningen var att föredra.

Lagrådet föreslog också en annan lydelse av en paragraf om skattesatserna för mervärdesskatt för att klargöra att transport i skidliftar inte avsågs. Regeringen ansåg att transport i skidliftar liksom dittills var att se som personbefordran och således inte som en tjänst varigenom någon bereds tillfälle att utöva idrottslig verksamhet. Ett uttalande av denna innebörd har också gjorts i författningskommentaren till en annan paragraf. Något särskilt angivande i lagtexten om detta förhållande ansåg regeringen inte nödvändigt.

Proposition 1996/97:21 Nedsättning av socialavgifter m.m.

I propositionen föreslogs en nedsättning av socialavgifterna, vilket aviserats i tidigare propositioner och ingick som ett led i regeringens strävan att stimulera nyanställningar och uppmuntra egenföretagande. Vid beräkning av arbetsgivaravgifter föreslogs att arbetsgivare skulle få göra avdrag med högst 2 500 kr per månad, och vid beräkning av egenavgifter föreslogs den försäkrade få göra avdrag med högst 9 000 kr per år. Vidare föreslogs att en särskild löneskatt skulle tas ut på bidrag som en arbetsgivare lämnar till vinstandelsstiftelse.

I yttrande den 10 september 1996 uttalade sig Lagrådet, som granskade förslag till lag om ändring i lagen om socialavgifter och lag om ändring i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter, kritiskt mot beredningen av ärendet. Tillfälle syntes enligt Lagrådet inte ha lämnats sammanslutningar eller enskilda att yttra sig i saken. Det saknades också upplysningar om vilka synpunkter som under hand inhämtats från Riksskatteverket och Riksförsäk-

ringsverket. Med tanke på att lagförslagen syntes kunna ge upphov till problem av såväl principiell som praktisk natur rådde det enligt Lagrådets mening inget tvivel om att ett mer omfattande informationsinhämtande hade varit av värde. Lagrådets slutsats var att beredningen av ärendet svårligen uppfyllde de krav som uppställs i 7 kap. 2 § regeringsformen. Vidare framhöll Lagrådet att lagrådsremissen inte innehöll någon diskussion om vilken effekt nedsättningen av avgiftsuttaget kunde få för nyanställningar och egenföretagande. Såvitt Lagrådet kunde finna kunde förslaget inte annat än undantagsvis påverka sysselsättningen. Lagrådet anlade också synpunkter på den föreslagna koncernregeln. Lagrådet framhöll avslutningsvis i de allmänna synpunkterna att kritik således kunde riktas mot det sätt varpå regeringen berett ärendet. Det framstod vidare enligt Lagrådet som uppenbart att ett genomförande av förslaget skulle komma att ge upphov till betydande tillämpningsproblem. Till detta kom att det inte heller framstod som sannolikt att lagförslagen mer än marginellt kom att tillgodose de syften som regeringen angivit. De anförda bristerna var enligt Lagrådets uppfattning sammantagna av så allvarlig natur att den föreslagna nedsättningen av socialavgifter inte borde genomföras. Lagrådet avstyrkte de remitterade lagförslagen.

I propositionen kommenterade regeringen närmare Lagrådets ställningstagande och framhöll att regeringen mot bakgrund av det svåra sysselsättningsläget i mitten av juni 1996 aviserat en rad förslag som syftar till att halvera arbetslösheten till år 2000. Enligt regeringens bedömning var det av mycket stor vikt att förslaget om nedsättning av socialavgifter m.m. kunde träda i kraft redan den 1 januari 1997. Någon sedvanlig remissbehandling har inte varit möjlig eftersom det varit nödvändigt att utarbeta en proposition som kunde lämnas till riksdagen redan i september 1996 för riksdagsbehandling under hösten. Synpunkter har i stället under arbetets gång inhämtats från Riksskatteverket och Riksförsäkringsverket. Verken synpunkter har i allt väsentligt beaktats. Regeringen ansåg mot den bakgrunden att behövliga upplysningar och yttranden inhämtats från berörda myndigheter. Vid bedömningen av behovet av att genom ett sedvanligt remissförfarande lämna enskilda och sammanslutningar tillfälle att yttra sig måste frågans karaktär och den korta tid som stått till buds för utarbetandet av förslaget beaktas. Dessutom tillkom att regeringens ställningstagande om nedsättning och ramarna för nedsättningen tillkännagivits redan genom proposition 1995/96:222 Vissa åtgärder för att halvera arbetslösheten till år 2000, ändrade anslag för budgetåret 1995/96, finansiering m.m. och därför varit känt en längre tid. Berörda näringar har således sedan länge haft möjlighet att komma in med synpunkter på förslagets utformning. Eventuella synpunkter hade, eftersom regeringens ställningstagande i juni varit tämligen detaljerat och vilat på en bred politisk överenskommelse, endast kunnat ta sikte på detaljutformningen av förslaget. Regeringen ansåg vid en samlad bedömning att propositionen borde överlämnas till riksdagen. Frågan om ytterligare beredning fick prövas av riksdagen.

Regeringen har beaktat Lagrådets synpunkter på lagtexten.

Lagrådet ville inledningsvis uttala förståelse för de rättspolitiska skäl som ligger bakom det remitterade förslaget till lag om ändring i stiftelselagen. Även om åtgärder kunde behöva vidtas var det emellertid självklart att åtgärderna inte fick stå i strid med regeringsformen eller Europakonventionen. Vidare måste ändringarna vara förenliga med det stiftelserättsliga systemet i stort. Efter ingående diskussion om rådighetsinskränkningar och förhållandet till grundlagen ansåg Lagrådet sammanfattningsvis när det gäller frågan om det remitterade förslagens grundlagsenlighet att övervägande skäl talar för att det inte förelåg någon konflikt gentemot 2 kap. 18 § regeringsformen. Saken måste emellertid bedömas som tveksam. Redan detta kunde åberopas som ett skäl mot att förslaget genomförs.

Inte heller utgjorde Europakonventionen enligt Lagrådets mening något hinder mot att det remitterade förslaget lades till grund för lagstiftning. Något som emellertid enligt Lagrådet väckte betänkligheter var de skillnader i regelsystemet som kom att finnas mellan olika typer av stiftelser, om förslaget genomfördes. De regler som föreslogs i fråga om statliga och kommunala stiftelser avvek på väsentliga punkter från de principer som gällde på stiftelseområdet. Lagrådet utvecklade sina synpunkter i detta avseende och framhöll som sin mening att förslaget inte borde läggas till grund för lagstiftning. Ett alternativ värt att pröva vore enligt Lagrådet att nöja sig med att genomföra bestämmelsen i 6 kap. 4 a § första stycket punkt 1 och alltså begränsa regeringens möjligheter att påverka stiftelseförordnanden till att avse sådana frågor som anges i 6 kap. 1 § första stycket 2–29.

I propositionen lämnades endast förslag till 6 kap. 4 a § stiftelselagen och togs inte upp något förslag till särskilda bestämmelser om ändring eller upphävande av föreskrifter i stiftelseförordnanden för stiftelser som bildats av en kommun, ett landsting eller en kyrklig kommun. Förslaget i propositionen omfattade således endast stiftelser som har bildats av staten. I propositionen föreslogs inte heller några särskilda bestämmelser om ändring av föreskrifter i stiftelseförordnandet som avser stiftelsens ändamål.

Proposition 1996/97:29 Höjning av koldioxidskatten för industrin och växt-näringen

I propositionen föreslogs att koldioxidskatten skulle fördubblas för industrin och växthusnäringen. Dessutom föreslogs vissa skattelättnader i energiintensiv verksamhet.

Lagrådet konstaterade att lagförslaget inte varit föremål för sedvanlig remissbehandling och att utformningen av författningsförslaget skett i samråd med Riksskatteverket. Därutöver hade synpunkter endast under hand inhämtats från Sveriges industriförbund som avstyrkt förslaget. Bestämmelserna i lagförslaget var enligt Lagrådet i vissa avseenden sådana att Lagrådets granskning, utan en närmare belysning av de problem som kan uppstå, inte hade kunnat ske på det sätt som är önskvärt. Det gällde särskilt reglerna om nedsättning av koldioxidskatten och övergångsbestämmelserna. Lagrådet ifrågasatte vidare det lämpliga i att för lagrådsgranskning överlämna ett

förslag, vars slutliga utformning och genomförande var beroende av utfallet av EG-institutionernas granskning. Väl kunde en sådan ordning vara försvarbar när det rörde sig om lagförslag där det är av stor vikt att ett genomförande kan ske vid en bestämd tidpunkt. I lagrådsremissen angavs som enda skäl för att lämna en proposition innan EG-institutionernas granskning var slutförd att det var angeläget att de tilltänkta förändringarna kunde träda i kraft så snart som möjligt. Vad som gjorde detta så angeläget utvecklades dock inte.

Regeringen uttalade att den redan under våren 1995 aktualiserat en fördubbling av koldioxidskatten för industrin och i en proposition därefter under hösten 1995 aviserat en sådan skattehöjning i förening med nedsättningsregler för energiintensiv industri. Lagförslaget i sin helhet blev offentligt i och med att regeringen under våren 1996 anmält de tilltänkta förändringarna till kommissionen. Berörda näringar hade således under en längre tid haft möjlighet att komma in med synpunkter på förslagets utformning. Så hade också skett, såväl muntligen som skriftligen, i icke obetydlig utsträckning. Med hänsyn till dessa omständigheter fick kravet på beredning enligt regeringens mening anses tillgodosett och förslaget lades, eftersom Lagrådet inte hade haft synpunkter av lagteknisk art, fram för riksdagen.

Proposition 1996/97:45 Lättnad i ägarbeskattningen av små och medelstora företag

Förslaget syftade bl.a. till att stimulera investeringar i små och medelstora företag. Lagrådet sade sig sakna förutsättningar att bedöma i vad mån de angivna syftena kunde antas bli tillgodosedda, men fann anledning kommentera den lagtekniska utformningen av förslaget. Lagrådet anslöt sig till Riksskatteverkets synpunkter under remissbehandlingen att förslaget skulle vara alltför komplicerat och skulle medföra högst betydande informations-, hanterings- och kontrollproblem för skatteförvaltningen. Reglerna skulle bli svåra att förstå och tillämpa för skatteförvaltningen. Lagrådet framhöll att redan då var de bestämmelser som rör företagsbeskattning i vissa avseenden mycket svårtillgängliga. Detta gäller bl.a. de speciella reglerna för aktieägare i fåmansföretag. Att nu ytterligare öka regelsystemets komplexitet ingav starka betänkligheter. Lagrådet konstaterade att regeringen hänvisat till att Skattelagskommittén arbetade med en mera systematisk översyn av inkomstskatteförfattningarna, men framhöll att även med beaktande av att de föreslagna reglerna efter en tid kunde komma att förtydligas var reglerna så svårtillgängliga att det starkt kunde ifrågasättas om de borde föranleda lagstiftning.

Lagrådet föreslog ändå vissa förtydliganden i lagtexten, vilka i allt väsentligt följdes av regeringen.

Propositionen 1996/97:65 Ändringar i kreditupplysningslagen

Lagrådet föreslog att ordet villkor i en bestämmelse om att Datainspektionen får meddela villkor för hur ett företags kreditupplysningsverksamhet skall bedrivas skulle ersättas med ordet föreskrifter. Regeringen diskuterade de båda ordens användning och framhöll att avsikten inte varit att ge Datain-

Proposition 1996/97:117 Ny förmögenhetsskattelagstiftning

Med de utgångspunkter som valts i remissen fick förslaget enligt Lagrådets uppfattning anses ha fått en i huvudsak godtagbar utformning, även om tillämpningsproblem inte skulle kunna undvikas. När det gäller sambeskattningen konstaterade Lagrådet att det i remissen inte närmare utvecklats vilken omfattning en illegal skatteplanering skulle kunna få om särbeskattning infördes vid förmögenhetsbeskattningen. Lagrådet framhöll att det från grundläggande systematisk synpunkt är otillfredsställande att – när nu inriktningen var att stifta en helt ny lag av modernt snitt – ta över regler om sambeskattningen från 1947 års lag som i detta hänseende byggde på samlivnadsförhållanden som var väsentligt mindre varierade till formerna än i dagens samhälle.

I ytterligare ett avseende kunde det enligt Lagrådet finnas skäl att beröra ett av remissens förslag från principiell synpunkt, nämligen när det gällde den lösning som valts i fråga om förmögenhetsbeskattningen av marknadsnoterade aktier. Efter en beskrivning av motiven för förslaget erinrade Lagrådet om att förmögenhetens slopande för svenska aktier som inte var marknadsnoterade skedde som ett provisorium inför den då planerade avvecklingen av förmögenhetsskatten. Föredragande statsrådet hade då framhållit att den valda lösningen inte kunde försvaras i ett längre perspektiv.

Enligt Lagrådet syntes det vara svårt att komma ifrån att förslagets konsekvenser kunde te sig som skäligen godtyckliga. För svenska börsaktier, som registreras på Stockholms fondbörs A-lista, innebar förslaget att de skulle beskattas med utgångspunkt i 100 % av börsvärdet medan de börsaktier som noteras på OTC- och O-listan helt frikallades från förmögenhetsskatteplikt. Förslaget syntes inte invändningsfritt från det grundläggande intresset av att lika fall behandlas lika och neutralt. Med hänsyn till det anförda förutsatte Lagrådet att de praktiska konsekvenserna av den schablonisering som föreslogs nogga följdes. Om detta visat sig bli otillfredsställande, borde en viss beredskap finnas att se efter om de intressen som låg till grund för förslaget kunde tillgodoses genom en reglering av annat slag än den föreslagna. Lagrådet pekade också på de praktiska problem som fanns när det gäller utländska marknadsnoterade aktier. Lagrådet lämnade inte förslag till justeringar i lagtexterna.

Enligt propositionen vägde skälen för förmögenhetsskattebefrielse tyngre än det motstående intresset av att marknadsnoterade aktier beskattades på ett likformigt sätt. Vidare var den enda möjlighet som stod till buds att göra en åtskillnad mellan aktier som är noterade på OTC- och O-listorna respektive aktier som har kvalificerat sig för och inregistrerats på A-listan. Alternativet var enligt regeringen att alla aktier blev skattepliktiga. Den gjorda gränsdragningen var enligt regeringen den mest ändamålsenliga.

I propositionen föreslogs ett antal lagändringar som var avsedda att förbättra de allmänna försäkringskassornas utrednings- och kontrollmöjligheter i försäkrings- och bidragsärenden. Bl.a. föreslogs att en allmän försäkringskassa för att bedöma om någon har rätt till de ersättningar som betalas ut av försäkringskassan får dels göra förfrågan hos den enskilde eller någon annan som kan antas kunna lämna nödvändiga uppgifter, dels besöka den försäkrade. Om den försäkrade vägrar att ta emot besök skulle försäkringskassan få dra in eller sätta ned ersättningen om omständigheterna motiverade det. Motsvarande regler föreslogs i princip införas inom hela försäkrings- och bidragsområdet.

Lagrådet ansåg att regeringsformens bestämmelser om skydd mot husrannsakan måste vara åtminstone analogt tillämpliga på sådana undersökningsåtgärder som avsågs. Intresset av att motverka missbruk av socialförsäkrings- och bidragssystemet var enligt Lagrådet utan tvekan ett sådant ändamål som var godtagbart från de synpunkter som anges i 2 kap. 12 § regeringsformen (ändamålet måste vara godtagbart i ett demokratiskt samhälle och får aldrig gå utöver det ändamål som föranlett det). Det måste emellertid enligt Lagrådet anses tivelaktigt om det var väl förenligt med nämnda lagrum att, som skett i förslaget, ge föreskrifterna en avfattning som legitimerar en generell eller stickprovsmässigt inriktad kontroll utan åtminstone någon individualiserad prövning i det särskilda ärendet. Lagrådet ansåg att paragrafen i fråga borde kompletteras på ett sådant sätt att det skulle komma att stå klart att en prövning i det särskilda fallet förutsattes. Lagrådet föreslog att bestämmelsen om besök utformades så att besök bara blir tillåtet om det kan antas vara av väsentlig betydelse för utredningen.

Regeringen gjorde bedömningen att besök hos en försäkrad som ett led i en utrednings- eller kontrollåtgärd i ett ersättningsärende förutsätter att det finns sakliga skäl för åtgärden. Skälen kan vara individuella och föreligga i det enskilda ärendet. När det gäller besök som kontrollåtgärd kan det emellertid också finnas skäl som generellt talar för att besök genomförs i en viss typ av ärenden inom ramen för samlad insats. Även sådana generella skäl borde enligt regeringens mening kunna läggas till grund för beslut om besök, vilket därmed enligt regeringen torde bli vad Lagrådet kallar generellt eller stickprovsmässigt inriktade. Det finns då inte något underlag för ett antagande i varje särskilt fall att besöket kommer att bli av väsentlig betydelse för utredningen. Däremot kan sådana besök, och än mer vetskapen hos allmänheten om att de kan förekomma, vara av väsentlig betydelse när det gäller att inskräpa vikten av att lämna korrekta uppgifter.

Regeringen var medveten om att det handlade om en åtgärd som kunde upplevas som integritetskränkande men framhöll att det inte var fråga om en tvångsåtgärd, även om det kunde sägas ligga ett indirekt tvång i att en vägran att ta emot besöket kunde leda till indragning av en ersättning, om omständigheterna i övrigt motiverar det. Det fick också observeras hur jämförelsevis begränsad räckvidd bestämmelserna hade. Den lagreglerade åtgärden gällde bara sammanträffandet med den enskilde, inte tillträde till bostaden eller rätt

att undersöka den. Under dessa omständigheter ansåg regeringen att intresset av att kunna använda generellt beslutade insatser i form av besök för att motverka överutnyttjande av försäkring och bidrag är tillräckligt starkt för att motivera den olägenhet en sådan ordning innebär för de försäkrade.

Proposition 1995/96:128 Ny växtförädlarlag

Lagrådet ansåg i fråga om en paragraf att det i klarhetens intresse var motiverat med en bestämmelse motsvarande artikel 16 (1) (i) i växtförädlarkonventionen. Enligt regeringen kunde emellertid en sådan regel skapa missförstånd angående bestämmelsens generella tillämplighet inom immaterialrätten. Med andra ord fanns det risk för det felaktiga motsatsslutet att en annan ordning skulle gälla på patentområdet, där en uttrycklig lagbestämmelse saknas. Det man skulle vinna i klarhet när det gällde växtförädlarrätt skulle man förlora i fråga om patent. Med hänsyn härtill föreslog regeringen inte någon bestämmelse av det slag Lagrådet förordade.

Beträffande en annan paragraf (3 kap. 2 §) föreslog Lagrådet en annan lydelse i förtydligande syfte. Regeringen följde inte förslaget utan fann det motiverat att välja en sådan utformning som stämde nära överens med konventionstexten. Lagrådet hade också vissa synpunkter på formuleringen av övergångsbestämmelserna som delvis inte följdes av regeringen med åberopande av att det aktuella uttrycket tidigare använts i lagstiftningsärenden.

Proposition 1996/97:130 Registrering av fartyg

Lagrådet ansåg att det fanns anledning att överväga om det inte för vissa undantagsfall behövdes någon särskild tidspärr eller motsvarighet till en annan reglering som finns i lagen. Enligt regeringen skulle detta emellertid kunna få till följd att ett fartyg avregistreras från det svenska skeppsregistret utan att vara registrerat i något annat lands register och då bli statslöst. Regeringen följde därför inte Lagrådets förslag på denna punkt.

Proposition 1996/97:131 Prövningstillstånd i hovrätt

Lagrådet diskuterade inledningsvis omständigheter som talade mot att nu ta ställning till en så omfattande reform som den föreslagna men hade i princip ingen erinran mot det föreslagna systemet med ett generellt krav på prövningstillstånd i hovrättsprocessen. På de i remissen angivna skälen kunde det enligt Lagrådet antas att den föreslagna ordningen var förenlig med de internationella konventioner som Sverige anslutit sig till, och den kom inte heller i konflikt med svenska grundlagsbestämmelser.

Lagrådet uttalade att den föreslagna formuleringen av ändringsdispensen på ett avsevärt bättre sätt än den dåvarande gav uttryck för grundtanken att prövningstillstånd inte skall vägras i de fall där tingsrättens avgörande är materiellt felaktigt. Lagrådet föreslog dock en viss ändring av utformningen av ändringsdispens som skulle medföra att det inte skulle finnas behov av granskningsdispens. Regeringen ansåg dock att Lagrådets förslag var mindre tydligt och lättillämpat än det remitterade förslaget.

Lagrådet föreslog vidare en generell regel i rättegångsbalken i fråga om översändande av handling till statlig myndighet, som regeringen ansåg alltför långtgående. I övrigt godtog regeringen Lagrådets förslag.

Proposition 1996/97:133 Domstols sammansättning m.m.

Enligt Lagrådet tedde det sig mindre tillfredsställande att i dåvarande skede av domstolsväsendets reformering ta ställning på grundval av ett underlag som var inriktat enbart på en förhållandevis avgränsad fråga och inte närmare belyste vilken betydelse den föreslagna lösningen fick, sett i ett större sammanhang. Som exempel nämndes att det i remissen inte ens redovisats eller getts synpunkter på att det nyligen föreslagna systemet med generellt krav på prövningstillstånd i hovrätt torde leda till en inte oväsentlig beskärning av nämndemannamedverkan i andra instans. Lagrådet bedömde dock att det inte framkommit något som från de aspekter Lagrådet främst hade att beakta utgjorde hinder mot att genomföra förslagen. Lagrådet hade dock synpunkter i några detaljbetonade frågor. I ett par avseenden avvek regeringens förslag från Lagrådets.

Proposition 1996/97:154 Kapitalförluster och organisationskostnader vid beskattningen, m.m.

Lagrådet ifrågasatte om det mot bakgrund av allmänna principer fanns ett behov av en särskild bevisregel. Regeringen vidhöll dock sitt förslag med ingående motivering.

Proposition 1996/97:155 Enhetlig registerlagstiftning på socialförsäkringsområdet, m.m.

Lagrådet berörde frågan om huruvida det som får registreras i de elektroniska akterna bör uttryckas som "handlingar" eller "uppgifter". Enligt Lagrådet kunde användning av begreppet handling i detta sammanhang vålla missförstånd. Lagrådet förordade därför att det i lagen i övrigt använda begreppet uppgift användes även i det aktuella sammanhanget. Enligt regeringens mening fanns det påtagliga fördelar med att använda begreppet handling för att ange det som får registreras enligt särregleringen om elektroniska akter. Att föremålet för särregleringen om ekonomiska akter i lagförslaget uttrycks som handlingar motiverades främst av att en sådan lösning erbjuder en lämplig avgränsning mellan de uppgifter i registret som omfattas av särregleringen och övriga uppgifter. I flera avseenden föreslogs särskilda begränsningar för hanteringen av de förstnämnda uppgifterna, och dessa måste därför kunna identifieras i registren. Att det till följd av missförstånd om begreppen i detta sammanhang skulle uppstå olägenheter av sådan betydelse att det skulle uppväga fördelarna bedömde regeringen inte som sannolikt.

Lagrådet ifrågasatte om det var lämpligt att vidta lagstiftningsåtgärder enligt remissförslaget med utgångspunkt i en miljöskyddsreglering som kunde komma att upphävas inom kortare tid genom införandet av en ny miljöbalk. Enligt regeringen fanns det inte anledning att tro att det efter miljöbalkens ikraftträdande skulle komma att bli nödvändigt att göra annat än mindre korrigeringar i årsredovisningslagen.

I lagrådsremissen hade föreslagits att bestämmelser om skyldighet att lämna miljörelaterad information skulle införas även i de särskilda redovisningslagarna för kreditinstitut och värdepappersbolag respektive försäkringsföretag. Lagrådet ansåg att frågan om det finns tillräckliga skäl att genomföra de föreslagna ändringarna behövde övervägas ytterligare. Regeringen motiverade sin ståndpunkt och vidhöll förslaget i denna del. Dessutom föreslog Lagrådet en ändring i en paragraf, som i huvudsak godtogs av regeringen.

Proposition 1996/97:170 Reformerad skatteflyktslag

Lagrådet framförde tveksamheter mot förslaget men ville inte motsätta sig det. Lagrådet hänvisade i frågan om grundlagsenligheten till tidigare lagrådsgranskningar. Lagrådet framhöll att det är en nästan olöslig uppgift att utforma en verksam generalklausul så att det blir möjligt för den enskilde att i varje situation avgöra om klausulen är tillämplig på ett visst använt eller planerat förfarande. Det måste godtas att skatteflyktsreglerna blir tämligen allmänt hållna och att det inte alltid med säkerhet kan förutses om de i ett enskilt fall kommer att tillämpas eller inte. I en viss fråga ifrågasatte Lagrådet om lagtexten uppfyllde kraven på tydlighet men ansåg att den föreslagna bestämmelsen fick anses ge mera vägledning än den dåvarande bestämmelsen. Lagrådets synpunkter kommenterades av regeringen.

Utskottets bedömning

Utskottets genomgång har bl.a. visat att skälen för att inte inhämta yttrande från Lagrådet med något enstaka undantag redovisats tydligt och lättillgängligt i propositionerna och med särskild rubrik. I budget- och vårpropositionerna har redovisningen dock ännu inte funnit sina former. Enligt utskottets mening är det angeläget att redovisningen också i dessa propositioner görs på ett lättillgängligt sätt.

I ett fåtal fall saknas en redovisning av skälen för att inte inhämta yttranden från Lagrådet. Även om det här är fråga om lagändringar av enkel beskaffenhet vill utskottet understryka att skälen för att underlåta att inhämta yttrande från Lagrådet skall redovisas när det gäller förslag till lag som ligger inom ramen för Lagrådets granskningsområde.

När det gäller de lagförslag som inte har granskats av Lagrådet och där skäl för underlåtelsen redovisats framstår det enligt utskottets mening i vissa fall som om en lagrådsgranskning skulle ha kunnat tillföra lagstiftningsärendet synpunkter av värde. Det gäller bl.a. ändringar i fastighetstaxeringslagen

(prop. 1996/97:1 och 74), vilka angetts vara av teknisk karaktär. Bestämmelserna är just på grund av sin tekniska karaktär inte helt lättillgängliga och en lagrådsgranskning skulle ha haft ett värde, i vart fall när det gäller proposition 1996/97:74. Denna proposition remitterades också till Lagrådet av skatteutskottet.

Behovet av skyndsamhet har återopats i tre fall och det avsevärda men en fördröjning skulle föra med sig framgår i vart fall indirekt av bakgrundsbeskrivningen. Det skulle dock enligt utskottets mening vara en fördel om det avsevärda men som befarades genomgående på ett klart och tydligt sätt hade redovisats under rubriken *Lagrådet*.

När det gäller inkorporering av internationella överenskommelser som dubbelbeskattningsavtal kan det inte bortses från att regleringarna ofta är svårtillgängliga och i för sig skulle ha behövt bli föremål för lagrådsgranskning. Överenskommelserna är emellertid resultatet av förhandlingar med andra länder, och detta kan utgöra ett hinder mot att beakta i och för sig värdefulla synpunkter från Lagrådet. Utskottet är mot denna bakgrund inte berett att nu göra en annan bedömning än regeringen när det gäller inhämtande av yttrande från Lagrådet i dessa lagstiftningsärenden.

När de gäller Lagrådets synpunkter kan konstateras att Lagrådet i ett par fall kritiserat beredningen av ärendet med utgångspunkt från beredningsskyldigheten i 7 kap. 2 regeringsformen. Det gäller proposition 1996/97:21 Nedsättning av socialavgiften m.m., där Lagrådet också ifrågasatte om syftet med bestämmelserna skulle kunna uppnås och proposition 1996/97:29 Højning av koldioxidskatten för industrin och växtnäringen. – Enligt 7 kap. 2 § regeringsformen skall vid beredningen av regeringsärenden behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter och i den omfattning som behövs skall tillfälle lämnas sammanslutningar och enskilda att yttra sig. Utskottet vill med anledning av Lagrådets kritik framhålla att det självfallet är angeläget att dessa bestämmelser inte åsidosätts och även att det av lagrådsremissen kan utläsas hur bestämmelserna om beredningsskyldighet följts.

Det kan konstateras att regeringen i de flesta fall följt Lagrådets synpunkter och när så inte skett ingående motiverat sina ställningstaganden.

I några fall har Lagrådet avstyrkt förslagen. Det gäller proposition 1996/97:21 Nedsättning av socialavgifter m.m., där de remitterade förslagen avstyrktes, proposition 1996/97:22 Statliga stiftelser, där Lagrådet ansåg att förslaget inte borde läggas till grund för lagstiftning, och proposition 1996/97:167 Miljöredovisning och miljöinformation i näringslivet, där Lagrådet föreslog att vissa lagförslag borde övervägas ytterligare. Beträffande proposition 1996/97:22 Statliga stiftelser gäller att lagrådsyttrandet ledde till en annan utformning i förslaget till riksdagen. Mot bakgrund av att Lagrådets funktion endast är rådgivande saknas enligt utskottets mening anledning att ifrågasätta regeringens beslut att lägga fram de aktuella propositionerna. Utskottet vill dock rent allmänt understryka vikten av att Lagrådets centrala ställning i lagstiftningsarbetet inte urholkas.

6 Registrering av handlingar inom Regeringskansliet och den nya tekniken

1997/98:KU10

Ärendet

I samband med utskottets granskning under riksmötet 1994/95 av regeringens nominering av svenska befattningshavare vid EU:s institutioner (bet. 1994/95:KU30, avsnitt 26) konstaterade utskottet att det hade kommit fram klara brister i registreringen av handlingar hos Utrikesdepartementet. Detta var också uppfattningen hos dem som hade frågats ut i granskningsärendet. Utskottet anförde att de bristfälligheter som såväl utskottet som Utrikesdepartementet konstaterat inte nu föranledde något ytterligare uttalande av utskottet. Utskottet uttalade att det avsåg att senare återkomma till en mer systematisk granskning av registrering av handlingar inom Regeringskansliet och av vilken inverkan användningen av ny teknik har i detta avseende.

Till konstitutionsutskottet har vidare den 22 september 1997 kommit in en granskningsanmälan, *bilaga 5.1*. I anmälan framhålls att det är viktigt att det finns ett väl fungerande system för den administrativa hanteringen av den inkommande och utgående elektroniska posten för regeringen och Regeringskansliet. Anmälaren pekar på att offentlighetsprincipen skall kunna gälla även för den post som skickas elektroniskt. Säkerhet skall också råda för att post verkligen kommer fram till rätt mottagare. Konstitutionsutskottet bör därför granska regeringens administrativa hantering av den elektroniska posten med särskild inriktning på hur man klarar kraven på allmänna handlingars offentlighet.

Från Statsrådsberedningen har inhämtats en promemoria upprättad inom Regeringskansliets förvaltningsavdelning, *bilaga 5.2*.

Gällande regler

Allmänna handlingar

Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen, TF, skall varje svensk medborgare till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning ha rätt att ta del av allmänna handlingar.

Med *allmän handling* förstås framställning i skrift eller bild eller en upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel om handlingen förvaras hos myndigheten och är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndigheten (2 kap. 3 § första stycket TF).

I 2 kap. 5 § TF anges att med myndighet likställs i detta kapitel riksdagen, kyrkomötet och beslutande kommunal församling.

En handling anses vara *inkommen* så snart den anlänt till myndigheten eller kommit behörig befattningshavare till handa (2 kap. 6 § TF). Med behörig befattningshavare åsyftas sådan tjänsteman hos myndigheten, som antingen har till särskild uppgift att motta handlingar enligt föreskrifter härom i arbetsordning eller instruktion – t.ex. registrator – eller eljest ta befattning med

det mål eller ärende till vilket handlingen hör (Bohlin, Allmänna handlingar s. 112).

1997/98:KU10

Enligt 2 kap. 7 § första stycket TF anses en handling vara *upprättad* när den har expedierats. Har den inte expedierats, anses den upprättad när det ärende till vilket handlingen hör har slutbehandlats hos myndigheten. Om handlingen inte hör till ett visst ärende, anses den upprättad när den har justerats av myndigheten eller på annat sätt färdigställts.

I 2 kap. 7 § andra stycket anges vissa undantag i förhållande till vad som gäller enligt första stycket. Bland annat sägs att diarium, journal samt sådant register eller annan förteckning som förs fortlöpande anses upprättade, när handlingen har färdigställts för anteckning eller införing.

Minnesanteckningar anses i regel inte vara allmänna handlingar, om de inte tas om hand för arkivering (2 kap. 9 § första stycket TF). Med minnesanteckning förstås föredragningspromemorior och andra anteckningar som görs under beredningen av ett ärende och som inte tillför ärendet några sakuppgifter.

I regel anses inte heller *utkast eller koncept till en myndighets beslut* vara allmänna handlingar, om de inte tas om hand för arkivering (2 kap. 9 § andra stycket TF).

Elektroniska allmänna "handlingar"

Begreppet "handling" innefattar inte endast pappershandlingar utan även upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel. Den avgörande skillnaden brukar sägas vara att begreppet handling i traditionell miljö tar sikte på bäraren av informationen medan de IT-baserade motsvarigheterna avser själva informationsinnehållet (SOU 1997:39 s. 471). Det finns inte något originalexemplar av en upptagning. Varje "exemplar" som görs läsbart t.ex. på en bildskärm eller i en utskrift håller lika hög kvalitet. Man brukar därför i stället tala om originalinnehåll.

Det är också möjligt att ta fram de befintliga uppgifterna i helt nya konstellationer. Sådana sammanställningar brukar kallas potentiella handlingar.

Upptagningar anses förvarade hos en myndighet om de är tillgängliga för myndigheten med tekniska hjälpmedel som myndigheten själv utnyttjar för överföring i sådan form att de kan läsas, avlyssnas eller uppfattas på annat sätt (2 kap. 3 § andra stycket TF).

Det har inte någon betydelse om lagringen av data faktiskt sker i myndighetens lokaler eller om myndigheten bara har tillgång till data via uppkoppling. Denna tillgänglighetsprincip innebär att varje konstellation av sakligt sammanhängande uppgifter är att betrakta som en handling och skall vara tillgänglig för envar i samma utsträckning som för myndigheten själv (SOU 1988:64 s. 88). En sådan upptagning anses tillgänglig om den kan tas fram genom rutinbetonade åtgärder (prop. 1990/91:60 s. 29). Detta gäller oavsett om myndigheten själv använder viss funktion i datorprogrammet eller ej.

I 2 kap. 10 § TF finns en särskild regel som innebär att en handling inte är allmän hos en myndighet som förvarar den enbart som ett led i teknisk bearbetning eller lagring för annans räkning. Regeln har tillkommit särskilt med tanke på upptagningar för automatisk databehandling, men är tillämplig även i fråga om konventionella handlingar.

En upptagning anses inkommen till myndigheten när någon annan har gjort den tillgänglig för myndigheten så att den kan läsas, avlyssnas eller uppfattas på annat sätt (2 kap. 6 § första stycket TF). Det kan t.ex. gälla uppgifter som kommer in till en myndighet via elektronisk post. Att en upptagning anses allmän så snart den har gjorts tillgänglig för myndigheten innebär också att handlingen anses inkommen så fort någon behörig tjänsteman kan "ta fram" uppgiften i en form som går att uppfatta med mänskliga sinnen.

Ingen av bestämmelserna i TF om upprättade handlingar – 2 kap. 7 § och 9 § – tar särskilt sikte på handlingar som utgör tekniska upptagningar. Samma regler gäller för dessa som för traditionella handlingar. Register som förs fortlöpande med ADB och där uppgifter kontinuerligt förs in eller ändras anses, precis som register i pappersform, upprättade redan när registren tas i bruk (2 kap. 7 § andra stycket 1 TF).

Pågående beredning av frågor om IT m.m.

En nationell IT-strategi

I mars 1996 överlämnade regeringen propositionen 1995/96:125 Åtgärder för att bredda och utveckla användningen av informationsteknik till riksdagen. Regeringen redovisade i propositionen förslag till mål för en övergripande nationell IT-strategi. Därvid lämnade regeringen förslag till prioriterade statliga uppgifter samt redovisade ett handlingsprogram för att bredda och utveckla användningen av informationsteknik.

I propositionen angav regeringen bl.a. att inom rättsordningen var ett prioriterat rättsområde ett regelverk för elektronisk dokumenthantering. Regeringen konstaterade att elektronisk dokumenthantering inom förvaltningen blev allt vanligare samtidigt som det saknades en fungerande rättslig reglering. Inom tre år skulle det, enligt regeringen, finnas en generell rättslig reglering för elektronisk dokumenthantering, inbegripet elektroniska signaturer inom förvaltningen.

Riksdagen godkände regeringens förslag till mål och prioriterade uppgifter för en nationell IT-strategi (bet. 1995/96:TU19, rskr. 1995/96:282).

IT-utredningens betänkande

Regeringen beslutade i maj 1994 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utarbeta de förslag till rättslig reglering som kunde behövas i samband med inrättandet av s.k. elektroniska anslagstavlor och för användningen av elektroniska dokument inom både förvaltningen och näringslivet (dir. 1994:42). Utredaren avlämnade sitt betänkande Elektronisk dokumenthantering (SOU 1996:40) i mars 1996.

I betänkandet behandlas bl.a. vissa praktiska frågor med anledning av den snabba övergången till elektronisk post. Utredaren lämnar härvid förslag på nya bestämmelser i bl.a. förvaltningslagen om inkommande elektroniska handlingar. Som huvudregel föreslås gälla att handlingar som överförs elektroniskt skall anses ha kommit in till en myndighet när data som representerar handlingen har nått myndighetens tekniska funktion för att ta emot e-post. Detta avses gälla oberoende av om denna funktion är placerad direkt i myndighetens informationssystem eller om ett förmedlingsföretag tillhandahåller tjänsten så att "brevlådan" finns hos förmedlaren. Bestämmelserna föreslås kompletteras med vissa undantagsregler som i huvudsak motsvarar gällande rätt, samt med föreskrifter om rätt för myndigheter att anlita annan för teknisk bearbetning av elektroniska handlingar så att de kan läsas eller annars uppfattas.

Datalagskommitténs förslag

Datalagskommittén avlämnade under mars 1997 sitt slutbetänkande Integritet Offentlighet Informationsteknik (SOU 1997:39). Kommittén har haft i uppdrag att analysera hur EG-direktivet om skydd för personuppgifter skall införlivas i svensk lagstiftning samt lägga fram förslag till en ny lag på området. Kommittén har vidare haft i uppdrag att se över reglerna i 2 kap. TF om medborgarnas rätt att ta del av allmänna handlingar (dir. 1995:91).

När det gäller den sistnämnda delen av uppdraget föreslår kommittén bl.a. att det centrala begreppet i offentlighetsprincipen skall vara "allmän uppgift" i stället för "allmän handling". Begreppet uppgift är teknikneutralt och sekretesslagen bygger redan nu på det.

Vidare föreslår kommittén att begreppet handling skall finnas kvar i lagen som en "förvaringsplats" för uppgifter. Kommittén anför att en handling har ett bestämt innehåll, nämligen det innehåll som den som en gång skrev handlingen gav den. Det har ingen betydelse om handlingen har formen av ett papper eller om den finns i digital form. Sådana förvaringsplatser som inte är handlingar kallar kommittén databaser. Uppgifter kan alltså finnas antingen i handlingar eller i databaser.

Kommittén påpekar att det på 1970-talet infördes en bestämmelse som innebär att allt som är tekniskt tillgängligt för en myndighet anses förvarat hos denna. Kommittén konstaterar att en sådan regel inte går att tillämpa i en modern IT-miljö där snart sagt allt är "tekniskt tillgängligt", t.ex. via Internet. En förutsättning för att offentlighetsprincipen skall fungera i praktiken är enligt kommittén att gränserna mellan myndigheterna upprätthålls. Kommittén föreslår att begreppet förvar återfår sin egentliga betydelse, men att den får innefatta även elektroniskt förvar. Myndighetens skyldighet att lämna ut allmänna uppgifter skall alltså omfatta sådana uppgifter som den förvarar, antingen rent fysiskt (på papper eller på en cd-romskiva, diskett eller hårdisk) eller logiskt (i ett elektroniskt arkiv som tillhör myndigheten).

Kommittén föreslår vidare en utvidgning av offentlighetsprincipen när det gäller utlämnandet av allmänna uppgifter. Enligt kommitténs förslag bör offentlighetsprincipen även omfatta en rätt att få ut allmänna uppgifter i elektronisk form.

Regeringen beslutade den 30 oktober 1997 att överlämna en lagrådsremiss till Lagrådet som innehåller förslag till en personuppgiftslag. I lagrådsremissen anför regeringen att frågan om en anpassning av 2 kap. TF till den nya tekniken kräver ytterligare överväganden. Regeringen kommer inom en snar framtid att ta ställning till hur frågan lämpligen skall beredas vidare.

Sekretesslagens regler om registrering av handlingar

För att underlätta tillgängligheten till allmänna handlingar ges i 15 kap. sekretesslagen vissa föreskrifter om registrering av handlingar. Syftet med bestämmelserna är att garantera allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar.

När en allmän handling har kommit in till eller upprättats hos en myndighet skall handlingen registreras utan dröjsmål (15 kap. 1 § första stycket). I fråga om allmänna handlingar för vilka sekretess *inte* gäller, får registrering underlåtas om handlingarna i stället hålls ordnade så att det utan svårighet kan fastställas om en handling har kommit in eller upprättats. En ovillkorlig registreringsskyldighet omfattar således endast handlingar för vilka sekretess gäller.

Som ett generellt undantag från vad som sägs i första stycket gäller att handlingar som uppenbarligen är *av ringa intresse för en myndighets verksamhet* varken behöver registreras eller på annat sätt hållas lättillgängliga.

I 15 kap. 2 § första stycket anges de minimikrav som måste uppfyllas vid registrering av allmänna handlingar. Av registret skall framgå 1) datum då handlingen kom in eller upprättades, 2) diarienummer eller annan beteckning som åsatts handlingen, 3) i förekommande fall från vem handlingen har kommit in eller till vem den har expedierats samt 4) i korthet vad handlingen rör. Enligt 15 kap. 2 § andra stycket skall dock uppgift enligt första stycket 3) eller 4) utelämnas eller särskiljas om det behövs för att registret i övriga delar skall kunna företes för allmänheten.

Vidare sägs i 15 kap. 2 § tredje stycket att regeringen beträffande vissa register får föreskriva att föreskriften i andra stycket inte skall tillämpas, om denna annars skulle omfatta flertalet i registret upptagna handlingar.

I 15 kap. 13 § sägs att om upptagning för automatisk databehandling förs in i ett ADB-register, som är tillgängligt för flera myndigheter för överföring i läsbar form, är endast den myndighet som gör införingen registreringsskyldig enligt 1 §.

Gällande regler för registrering av handlingar inom Regeringskansliet

Enligt 49 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet skall det i varje departement för registrering av allmänna handlingar finnas ett eller flera diarium som förs med hjälp av ADB.

Vidare sägs att ett diarium bara får innehålla sådana uppgifter som anges i 15 kap. 2 § SekrL och uppgifter som i övrigt behövs för ärendets beredning.

I departementen har enligt den nyss angivna bestämmelsen expeditionschefen tillsyn över diarieföringen. För UD gäller dock att tillsynen åligger den tjänsteman som bestäms i en arbetsordning. Inom Statsrådsberedningen har rättschefen denna uppgift och inom Regeringskansliets förvaltningsavdelning den som är kansliarkivarie.

I 50 § sägs att handlingar som rör EU och samarbetet inom unionens olika organ skall, utom i Utrikesdepartementet, registreras i ett särskilt diarium som förs med hjälp av ADB. Handlingar i ärenden som väntas leda till beslut vid regeringssammanträde skall dock även vara registrerade i departementets huvuddiarium.

Promemorior från Statsrådsberedningen

Inledning

I en promemoria från Statsrådsberedningen (PM 1982:3) lämnas upplysningar och råd om registrering av allmänna handlingar i Regeringskansliet. Promemorian har provisoriskt reviderats i februari 1990, bl.a. med anledning av utvecklingen på ADB-området. En ny revidering pågår och skall avslutas under hösten 1997.

Vidare har i Statsrådsberedningen framställts en PM som särskilt behandlar frågor rörande elektronisk post och allmänna handlingar (PM 1995-11-30). Även denna PM revideras under hösten 1997.

Innehållet i PM 1982:3 om registrering av handlingar i allmänhet

I PM 1982:3 konstateras inledningsvis att det i Regeringskansliet förekommer en mångfald av handlingar. Hänsyn kan inte tas till alla de typer av handlingar som kan bli aktuella. Förhållandena i de olika departementen varierar dessutom i hög grad. Den registreringsteknik som tillämpas kan också skifta. De synpunkter på hanteringen av allmänna handlingar som ges i promemorian kan därför inte i alla delar passa i samtliga departement.

I promemorian konstateras vidare att med hänsyn till önskvärdheten av största möjliga enhetlighet inom Regeringskansliet bör avvikelser från Statsrådsberedningens råd dock bara göras om förhållandena i departementet påkallar det.

I fråga om registreringen framhålls i promemorian att det är nödvändigt att *allmänna handlingar som kommer direkt till något statsråd eller någon tjänsteman* omedelbart överlämnas till den registrerande tjänstemannen i alla de fall då registrering skall ske. Handlingen bör därvid vara försedd med en av mottagaren signerad uppgift om vilken dag han tog emot handlingen. Också utgående allmänna handlingar och sådana framställda handlingar som är allmänna fastän de inte har gått ut skall tillställas den registrerande tjänstemannen i fall där registrering skall ske.

I promemorian ges vidare exempel på typer av handlingar som i enlighet med 15 kap. 1 § första stycket SekrL varken behöver registreras eller hållas

ordnade på särskilt sätt, eftersom de *uppenbarligen är av ringa betydelse för departementens verksamhet*. Som exempel nämns bl.a. pressklipp och statistiska meddelanden.

Promemorian innehåller också exempel på lämpliga kategorier av *allmänna handlingar för vilka sekretess inte gäller* som – i stället för att registreras – får hållas ordnade på ett lättillgängligt sätt. Bland annat nämns regeringsprotokoll, ärendeförteckningar (utan beslutsmening till regeringssammanträden) samt riksdagens föredragningslistor och meddelanden från kammarskansliet.

Vad gäller *formen för registreringen* konstateras i promemorian att inom den ram som sekretesslagstiftningen och förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet drar upp står det i princip varje departement fritt att lägga upp registreringen av allmänna handlingar på det sätt som framstår som mest ändamålsenligt för departementets del.

Vissa riktlinjer kan, dock enligt promemorian, ställas upp. För att möjligheten till överblick över departementens handlingar och ärenden skall bli tillfredställande från allmänhetens synpunkt bör *antalet diaries* i varje departement inte vara större än vad som från interna administrativa synpunkter är nödvändigt. Departementen bör sträva efter att ha så få diaries som möjligt. T.ex. bör alla sådana skrivelser till eller från ett statsråd som är allmänna handlingar registreras i det departementsdiarium till vilket skrivelsen hör på grund av sitt ämne och inte i ett särskilt statsrådsdiarium.

Sådana inkomna handlingar genom vilka ett ärende väcks bör enligt promemorian alltid registreras i ett diarium. Om dagboksblad förs i ett ärende behöver dock skriftväxlingen under ärendets handläggning inte redovisas i diariet utan kan redovisas på dagboksbladet. Det bör emellertid inte förekomma att vissa allmänna handlingar i ett diariesfört ärende inte registreras alls utan bara hålls ordnade. Enligt promemorian bör det *beslut varigenom ett uppkommet ärende avslutas* noteras i diariet så att detta ger upplysning om vilka ärenden som avgjorts och vilka som står öppna.

Vidare anges i promemorian att vad gäller *initiativärenden* bör den handling som först får karaktären av allmän handling registreras i ett diarium. I övrigt gäller vad som sagts om registreringen i ärenden som väckts genom en inkommen handling.

När det gäller *handlingar som varken ger upphov till eller ingår i ärenden* kan enligt promemorian dessa läggas ad acta utan att något formellt beslut meddelas. Uppgift om att handlingarna läggs ad acta bör omgående tillställas registratorm för anteckning i diariet.

I promemorian påpekas att registreringen av *handlingar som hänför sig till det internationella samarbetet* erbjuder särskilda problem, bl.a. med hänsyn till att de i regel är skrivna på ett främmande språk. En möjlighet anges vara att departementet låter diariesföra ett ärende för varje internationellt organ som en skrivelse erhålls från. Inkomna och expedierade handlingar registreras däremot på dagboksblad i ärendena på respektive enhet. Ärendena registreras som avslutade vid årets slut. En annan möjlighet är att man lägger upp ett ärende för en viss konferens eller för ett visst internationellt

organs hela verksamhetstid. Sådana ärenden registreras som avslutade i diariet när konferensen har ägt rum eller när organets verksamhet har upphört.

I promemorian framhålls att en uppgift som har förts in i ett diarium i princip inte får utplånas. En förutsättning för att en redan införd *felaktig uppgift* skall få ändras är därför att den felaktiga uppgiften fortfarande är klart avläsbar (jfr. KU 1982/83:12). Från denna princip torde undantag få göras när det gäller rena misskrivningar. I linje med nämnda princip torde gälla att en diarieförd handling inte får förstöras annat än då det finns stöd för det i någon författning om t.ex. gallring av arkivhandlingar.

Promemorian behandlar också frågan om *registrering av handlingars överlämnande till ett annat departement*. Härvid konstateras bl.a. att om en till ett visst departement inkommen handling, som är registrerad där, överlämnas till ett annat departement, finns det ibland – nämligen om det är fråga om ett regeringsärende – ingen skyldighet enligt sekretesslagen att registrera handlingen i det andra departementet. Av ordningsskäl och för att få överblick över de olika departementens arbetssituation bör en omregistrering dock alltid ske.

I promemorian konstateras vidare att det i sådana departement där registreringen av allmänna handlingar sker i flera olika register kan vara lämpligt att det på registratorskontoret finns ett *anslag som anger vilka olika register som finns* i departementet. I varje fall bör all personal på registratorskontoret känna till saken och på förfrågan kunna lämna allmänheten korrekta upplysningar i ämnet. Enligt promemorian bör det lämpligen också finnas ett anslag som anger vilka kategorier allmänna handlingar som inte registreras utan bara hålls ordnade och var handlingarna finns tillgängliga för granskning. I varje fall bör även i detta avseende all personal på registratorskontoret på begäran kunna lämna korrekta upplysningar.

Innehållet i PM 1995-11-30 om registrering av elektronisk post

I en promemoria med särskilda riktlinjer för hanteringen av elektronisk post (PM 1995-11-30) anføres följande vad gäller *inkommande meddelanden* (avsnitt 1.1). Ett meddelande som kommer in till ett departement via elektronisk post från en myndighet eller en enskild person utanför departementet är förvarat hos departementet, när meddelandet gjorts tillgängligt för departementet i sådan form att det kan läsas, avlyssnas eller uppfattas på annat sätt.

När det gäller *utgående meddelanden* anges i promemorian att ett meddelande som har sänts med elektronisk post från ett departement till en extern adressat i regel anses expedierat och har därmed blivit en allmän handling.

I promemorian ges vidare exempel på *meddelanden som sänds eller tas emot med elektronisk post och som inte blir allmänna handlingar*. Som exempel nämns interna meddelanden som sänds eller tas emot inom Regeringskansliet, delningar samt meddelanden som någon får eller sänder enbart som ledamot i en partistyrelse eller något annat partiorgan eller i en bolagsstyrelse, där meddelandet uteslutande avser mottagaren respektive avsändaren i den egenskapen. Därutöver nämns som exempel en ADB-upptagning

som ingår i en myndighets bibliotek, t.ex. en sökning i Rättsbanken eller en informationssökning via Internet utan samband med ett enskilt ärende.

I fråga om *kraven på allmänna handlingar* framhålls i promemorian att ett externt meddelande som tas emot eller skickas via elektronisk post och som är en allmän handling måste, precis som traditionella handlingar, vara tillgängligt för allmänheten. När någon begär ett meddelande utlämnat skall det kunna läsas hos myndigheten eller lämnas ut i utskrift. Ett meddelande som begärs utlämnat skall hållas tillgängligt genast eller så snart det är möjligt. Sekretessprövningen skall kunna göras på vanligt sätt innan meddelandet lämnas ut. Dessa krav innebär att man måste ha en god överblick över vilka meddelanden som finns och hanteras genom elektronisk post. I promemorian påpekas att SekrL ställer krav på att myndigheter som använder ADB skall ha en "god offentlighetsstruktur".

Vad gäller *registrering av meddelanden som kommit via elektronisk post* och som utgör allmänna handlingar påpekas i promemorian att alla sådana meddelanden skall föras över till registratören. Efter överföringen finns det från offentlighetssynpunkt inga krav på mottagaren att spara meddelanden i sin dator.

I promemorian anges att *uppgifter för vilka sekretess gäller* inte skall hanteras i systemet för elektronisk post. Kommer ett meddelande med sådana uppgifter in till ett departement skall det självfallet diarieföras. Men därefter skall meddelandet tas ut ur systemet och hanteras i pappersform på sedvanligt sätt. Inte heller meddelanden som innehåller integritetskänsliga uppgifter skall hanteras i datorsystemet. De tas ut på papper och raderas sedan. Som exempel på integritetskänsliga uppgifter nämns information som utgör ett omdöme eller innehåller värderande upplysningar om en enskild person.

PM från Regeringskansliets förvaltningsavdelning

I en promemoria om extern elektronisk post i Regeringskansliet upprättad den 13 november 1997 inom Regeringskansliets förvaltningsavdelning anges bl.a. följande. De programvaror som används för såväl intern som elektronisk post är Team Links Mail och c.c.Mail. Som överföringsprotokoll för den externa posten används i huvudsak Transmission Control Protocol and Internet Protocol (TCP/IP) och standarden x.400. För det s.k. personregistret Regeringspost används programvaran First Class.

För den externa e-posten gäller att Team Links Mail samt First Class genererar automatiska loggningsfiler som visar när och till vem eller från vem ett meddelande sänts. Under förutsättning att den som avsänder ett meddelande angivit vad meddelandet handlar om återges även denna uppgift (helt eller delvis). Motsvarande funktion finns inte för c.c.Mail. Detta innebär att det ännu inte finns tekniska förutsättningar för att logga extern e-post som går via UD:s c.c.Mail (t.ex. från representationen i Bryssel eller andra utlandsmyndigheter).

I promemorian erinras om att samma bestämmelser som gäller för övrig hantering av post till eller från Regeringskansliet gäller rent generellt för hanteringen av e-post. Promemorian hänvisar härvid till Statsrådsberedningens PM 1982:3 och PM den 30 november 1995 (se ovan). Vidare anges att

Regeringskansliets förvaltningsavdelning i september 1997 har givit ut en "lathund", Till dig som använder e-post i Regeringskansliet, med upplysningar om hur e-posten skall hanteras vad gäller diarieföring, sekretess m.m. I "lathunden" framhålls särskilt att e-posten inte är avsedd att användas för privat bruk. I promemorian anförs vidare att förvaltningsavdelningen har utbildat alla som har fått tillgång till e-post i tjänsten och därvid upplyst om reglerna för diarieföring.

När det gäller de loggningsfiler som Team Links Mail automatiskt genererar anges i promemorian att en sådan i sig är en allmän handling och skall enligt gällande regler (SB:s PM 1995) dagligen skrivas ut på papper och sparas. Den utgör inte ett diarium utan är bara till för att underlätta sökandet efter handlingar som hanteras via e-posten. Loggningslistan erbjuder medier och allmänhet en insyn i e-posttrafiken. Vidare anges i promemorian att loggningslistan skall granskas av registratören under överinseende av expeditionschefen och undersökas hur den förhåller sig till diariet. Ansvar för att meddelanden som är allmänna handlingar och som enligt gällande regler skall diarieföras åvilar den som tar emot eller upprättar dem. Expeditionscheferna och registratorerna kan numera även ta del av loggningsfilen direkt på sin skärm.

I promemorian anges därutöver att även First Class har en automatisk loggningsfunktion. Den tas dock inte ut på papper, utan finns bara i systemet och måste läsas på skärmen.

Enligt promemorian har särskilda *gallringsregler* för såväl meddelanden som loggningsfiler utfärdats av kansliarkivarien (Regeringskansliets protokoll 1997-06-30, § 19) med stöd av 59 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

För meddelanden som genom sitt innehåll eller sin funktion har tillfällig eller ringa betydelse gäller att de skall gallras när de inte behövs för regeringens eller Regeringskansliets verksamhet. För e-postmeddelanden vars innehåll förts över till annat format eller annan databärare gäller också att de skall gallras när de inte behövs för regeringens eller Regeringskansliets verksamhet. Detsamma gäller för inkomna e-postmeddelanden som kommit in och som inte är underskrivna. De skall gallras under förutsättning att en handling med samma innehåll och med originalunderskrift har kommit in senare. I promemorian anges vidare att för loggningsfiler och loggningslistor gäller att de skall gallras när de inte längre behövs för verksamheten, dock tidigast efter två månader.

Enligt promemorian utgör den e-post som går under beteckningen *personregistret Regeringspost* ett särproblem. Ändamålet med registret, som inrättades efter regeringens beslut den 16 januari 1997, skall vara att lagra och återsöka meddelanden som utväxlas med regeringen via elektronisk post och att utgöra stöd för diarieföringen och den administrativa hanteringen i övrigt av dessa meddelanden. Ett ändamål är också att göra meddelandena åtkomliga för allmänheten via terminal eller på annat medium för automatisk databehandling.

Meddelandena hanteras via programvaran First Class. Systemet åstadkommer ett eget diarium. Meddelanden som omfattas av sekretess eller som innehåller uppgifter som på grund av sitt innehåll normalt skulle föranleda

en sådan åtgärd som avses i 8 eller 9 § datalagen (1973:289) skall, om uppgiften inte ingått i en allmän handling, överföras till pappersutskrift och gallras från registret. De tas bort från systemet och förs över till Förvaltningsavdelningens diarium. Övriga uppgifter i systemet ligger kvar tills vidare. De är inte gallringsbara enligt de gallringsregler som angetts ovan. Systemet innehåller till dags dato ca 10 000 registrerade e-postmeddelanden.

I promemorian anges vidare att från och med november månad 1997 överförs systemet Regeringspost till den av Regeringskansliet fastställda Windows NT-miljön. I samband med överflyttningen sker förbättringar som bland annat innebär att samtliga departements registratorer ges sökmöjlighet i fulltext. Avsikten är att inom kort hos Regeringskansliets centralarkiv (forsarsalen) placera datorutrustning så att allmänheten där kan ta del av innehållet i personregistret Regeringspost.

När det gäller *arkivering* anges i promemorian bl.a. följande. Den inkomna och/eller upprättade e-posten som inte skall gallras enligt gällande regler tas om hand för arkivering. Det innebär att om ett meddelande hör till ett regerings- eller regeringskansliärende skall det arkiveras tillsammans med övriga handlingar i ärendet (i formella akter eller dossiéer).

Om meddelandet inte hör till något särskilt ärende skall det arkivläggas i särskild ordning, t.ex. i en årsakt för handlingar som läggs ad acta eller i en upprättad dossié.

Arkiveringen sker enligt de föreskrifter om arkivbildning m.m. som kansliarkivarien beslutat (1997-07-04, Regeringskansliets protokoll, § 20) med stöd av 59 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

Avslutningsvis anges i promemorian att det inom Regeringskansliet för närvarande förs en diskussion avseende system för elektronisk post. I samband med bl.a. denna diskussion har frågan väckts huruvida det skulle vara möjligt att en handläggare på sin skärm automatiskt skulle få frågan om ett elektroniskt meddelande är av den arten att det skall diarieföras. Ett meddelande skulle inte kunna tas emot eller sändas utan svar på frågan. Nuvarande e-postsystem har dock inte de tekniska förutsättningarna för ett sådant förfaringsätt. Vid ett eventuellt byte av e-postsystem år 1998 kommer emellertid frågan att beaktas.

Utskottets bedömning

Utskottet vill inledningsvis framhålla att ett väl utformat regelsystem för hur allmänna handlingar skall registreras eller på annat sätt hållas ordnade är en förutsättning för att principen om allmänna handlingars offentlighet skall kunna fungera i praktiken. En annan förutsättning är goda kunskaper om regelsystemet hos dem som har att hantera allmänna handlingar. Vad som nu sagts gör sig inte minst gällande i en situation där myndigheter i allt större utsträckning börjar använda sig av extern elektronisk post.

Utskottet konstaterar att det inom Statsrådsberedningen har upprättats promemorior som innehåller upplysningar och råd dels allmänt om registrering av allmänna handlingar i Regeringskansliet, dels särskilt om elektronisk post och allmänna handlingar. Promemoriorna revideras under hösten 1997.

Genom granskningen har vidare inhämtats att Regeringskansliets förvaltningsavdelning i september 1997 har givit ut en "lathund" för den som använder e-post i Regeringskansliet. "Lathunden" innehåller upplysningar om hur e-posten skall hanteras vad gäller diarieföring, sekretess m.m. Förvaltningsavdelningen har också utbildat alla som har fått tillgång till e-post i tjänsten och därvid upplyst om reglerna för diarieföring. I detta sammanhang kan också noteras att de programvaror, med ett undantag, som inom Regeringskansliet valts för den elektroniska posten genererar loggningsfiler som också erbjuder insyn i "e-posttrafiken".

Enligt utskottets mening ger granskningen vid handen att det inom Regeringskansliet finns en ordning för registrering av allmänna handlingar, såväl vad gäller traditionella handlingar som elektroniska meddelanden, som utgör en god grund för att registreringen skall fungera på ett tillfredsställande sätt.

Granskningen föranleder i övrigt inget uttalande från utskottets sida.

Utskottets anmälan

Resultatet av den i det föregående redovisade granskningen av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning samt av regeringens skrivelse 1996/97:15 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen m.m. får utskottet härmed för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 4 december 1997

På konstitutionsutskottets vägnar

Birgit Friggebo

I beslutet har deltagit: Birgit Friggebo (fp), Kurt Ove Johansson (s), Catarina Rönnung (s), Anders Björck (m), Axel Andersson (s), Birger Hagård (m), Barbro Hietala Nordlund (s), Birgitta Hambraeus (c), Pär-Axel Sahlberg (s), Jerry Martinger (m), Mats Berglind (s), Kenneth Kvist (v), Frank Lassen (s), Inger René (m), Peter Eriksson (mp) och Bo Könberg (fp).

Anställda på politikeravtalet och statssekreterare i RK 9612 och 9707 beräknade efter tjänstgöringens omfattning.

	AMB	ASS	GD	KABS	PLANC	POLSAK	PRESEK	SAKK	STMIN	STRÅD	STSEK	STSEKB	TOTALT
Dep	9612 9707	9612 9707	9612 9707	9612 9707	9612 9707	9612 9707	9612 9707	9612 9707	9612 9707	9612 9707	9612 9707	9612 9707	9612 9707
SB	1	1	0	0	1	26,9	2	0	1	1	1	0	33,9
JU	0	0	0	0	0	2	1	0	0	1	1	0	5,0
UD	0	0	0	1	0	4	3	4	0	2	3	1	18,0
FO	0	0	0	0	1	2	1	0	0	1	1	0	6,0
S	0	1	0	0	1	3	2	0	0	2	2	0	11,0
K	0	1	0	0	0	2	1	0	0	1	2	0	7,0
FI	0	0	1	0	1	5,5	2	0	0	2	3	0	14,5
U	0	1	0	0	0	4	2	0	0	2	2	1	12,0
JO	0	0	0	0	0	2	1	0	0	1	1	0	5,0
A	0	0	0	0	0	4	2	0	0	2	3	0	11,0
N	0	0	0	0	0	4,5	2	0	0	2	2	0	10,5
IN	0	1	0	0	0	4	2	0	0	2	2	0	11,0
M	0	2	0	0	0	2	1	0	0	1	1	1	8,0
KU	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	4,0
	1	6	5	1	4	66,9	23	4	6	21	25	3	156,9

1997/98:KU10
Bilaga 1.1
5897/62/2
huv



REGERINGSKANSLIET

1997-11-17

SB97/6212

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Telefon 405 4849

Konstitutionsutskottet
Ink den 1997-11-18
Dnr 52/97-98

KU:s granskningsärenden 1996/97:107, Regeringskansliet

Som svar på KU:s fråga i skrivelse den 23 oktober 1997 om uppdrag för tjänstemän i Regeringskansliet som ledamöter i styrelser för företag och affärsverk lämnas följande redogörelse.

SB, Ju, Fö, Jo och Ku har inga uppdrag att redovisa.

Uppgifterna för UD, S, K, Fi, U, A, N, In och M redovisas i bilagorna 1-9

Bengt-Åke Nilsson

Postadress
103 33 STOCKHOLM

Telefon växel
08-405 10 00

E-post: registrator@primeminister.ministry.se
X.400: S=Registrator; O=Primeminister; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Besöksadress

Telefax
08-723 11 71

Telex
178 20 PREMIER S

Bil. 1

Utrikesdepartementet

1997-11-14

Namn/befattning	Funktion/företag	Arvode
Birgitta Nygren departementsråd	suppleant Svensk Exportkredit	6 250:-/kvartal
Carin Wall departementsråd	styrelseledamot Swedfund	20 000:-/år
Anna Brandt kansliråd	styrelseledamot Swedfund	20 000:-/år

Bu. 2

1997/11/14

Socialdepartementet

Hans Svensson Statssekr.	ledamot	Systembolaget AB	man	25 000 kr/mån 1000kr/smtr
Ingvar Löfstrand sakkunnig	suppleant	Systembolaget AB	man	12 500kr/år 1000kr/smtr
Thomas Luttropp dep.råd	revisor	Systembolaget AB	man	16 000kr/år
Ingrid Petersson dep.råd	ledamot	SBL Vaccin AB såldes 970630	kvinna	30 000kr/år
Ingvar Löfstrand sakkunnig	suppleant	SBL Vaccin AB såldes 970630	man	15 000kr/år
Ingrid Petersson dep.råd	ledamot	Samhall Resurs AB	kvinna	900kr/mån 1750/smtr
Helena Starup exp.chef	suppleant	Vin&Sprit AB	kvinna	17 500kr/år 1000kr/smtr

Bu. 3

Kommunikationsdepartementet

Namn/befattning	Funktion	Företag	Arvode Kv	M
Iacobaeus Anders Dåvarande rättschef	Ledamot	Swed Rail AB		12 000 kr/år
Lundin Ulf Kansliråd	Suppleant	A-banan Projekt AB		0,5 basbelopp/år
ersson Magnus Statssekreterare	Ledamot	Svensk Interkontinental Flygtrafik AB (SILA)		35 000 kr/år *
Saxton Brita Departementsråd	Suppleant	Svensk Danska Broförbindelsen Svedab AB	1,5 basbelopp/år	

* uppdraget har numera upphört

FINANSDEPARTEMENTET

Bil. 4

Namn	Kv	Man	Funktion	Företag	Arvode Kv	Man
Departementsrådet Bo Netz		x	ledamot	Statliga Akademiska Hus AB		25 000/år +1000/sx6 tot ca 31 000
"-		x	ledamot	Vasallen AB		ej fastställt (troligen ca 45 000/år)
Finansrådet Gunnar Holmgren		x	ledamot	Statens bostadsfinansierings- aktiebolag, SBAB		35 000/år +1 000/sx5 tot ca 40 000
"-		x	suppleant	Konungariket Sveriges stadshypotekskassa		10 000/år
Rättschefen Bengt-Åke Nilsson		x	ledamot	"-		20 000/år
Kanslirådet Monica Lundberg	x		ledamot	Kasernen Fastighets AB	30 000/år	
Statssekreteraren Peter Lagerblad		x	ledamot	V&S Vin&Sprit AB		35 000/år +1 000/sx6 16 000/årAU tot ca 57 000
Tf. expeditionschefen Helena Starup	x		suppleant	"-	17 500/år +1 000/sx6 tot ca 23 500	
Finansrådet Annika Lundius	x		ledamot	Värdepapperscentralen, VPC AB	40 000/år +1 000/sx6 tot ca 46 000	
Departementsrådet Göran Haag		x	suppleant	"-		20 000/år +1 000/sx6 tot ca 26 000
Departementssekreteraren Peter L. Andersson		x	ledamot	Haninge Bostäder Holding AB		10 000/år
Expeditions- och rättschefen Nils Dexe		x	suppleant	Sveriges allmänna hypoteksbank		17 500/år +1 000/sx8 tot ca 25 500
Departementsrådet Håkan Färm		x	ledamot	SEMA Group		1 000/mån +2 500/sx4 tot ca 22 000

FINANSDEPARTEMENTET

Namn	Kv	Man	Funktion	Företag	Arvode Kv	Man
Statssekreteraren Claes Ljungh		x	ledamot	Civitas Holding AB		45 000/år
"		x	ledamot	Venantius AB		34 800/år +1 000/sx12 tot ca 46 800
"		x	ledamot	VF Holding AB (fd Securum AB)		1 000/sx4 tot ca 4 000
Finansrådet Sven-Olof Johansson		x	ledamot	Nordiska investeringsbanken		38 000/år + 900/sx9 tot ca 46 100
"		x	ledamot	Europeiska investeringsbanken		tot ca 75 000/år
"		x	ledamot	Europeiska investeringsfonden		tot ca 30 000/år
Statssekreteraren Knut Rexed		x	ledamot	Vasakronan AB		45 000/år
Finansrådet Gunnar Skarell		x	ledamot	Svenska Lagerhusaktiebolaget		25 000/år +1 000/sx6 tot ca 31 000
Statssekreteraren Madeleine Emmervall	x		suppleant	Aktiebolaget Trav och Galopp, ATG	17 500/år +1 000/sx9 tot ca 26 500	
Departementsrådet Ted Stahl		x	suppleant	"		17 500/år +1 000/sx9 tot ca 26 500
"		x	ledamot	SKDföretagen AB		10 000/år +1 000/sx2 tot ca 12 000
Departementssekreteraren Per Balazsi		x	ledamot	Specialfastigheter Sverige AB		ej fastställt (troligen ca 45 000/år)
Ambassadrådet Carl-Johan Gunnarsson		x	ledamot	A/O Dom Shvetsii		10 000/år

Bil. 5

Tjänstemän i Utbildningsdepartementet som har uppdrag att vara ledamot i företagsstyrelser
m.m. (1997-01-01)

			Kvinna	Man
Kerstin Eliasson departementsråd	ledamot	Lunds universitets utvecklingsaktiebolag	20 000 kr/år	
Gunnel Stenqvist departementsråd	ledamot	Holdingaktiebolaget vid Luleå tekniska universitet	20 000 kr/år	
Eva Edström-Fors departementsråd	ledamot	Svenska Statens Språkresor AB	inget arvode	
Catharina Wettergren departementssekreterare	ledamot	Svenska Statens Språkresor AB	inget arvode	
Lars Borg kansliråd	ledamot	Svenska Statens Språkresor AB		inget arvode



Bil. 6

Datum: 1997-11-17 16:51:39
Från: Dag Ekman
Ärende: KU:s granskningsärende 1996/97:107 om regeringskansliet
Till: Bengt-Åke Nilsson
Till: Gunnel Strinde

Hej!

Här kommer vårt underlag om tjänstemän i företagstyrelser och affärsverk per den 1 januari 1997.

1. Statssekreterare Pia Enochsson, ledamot i styrelsen för AMU-Gruppen AB, fast arvode med 2 000 kr per månad och dessutom 2 000 kr per sammanträde.

2. Departementsråd Maria Kain, ledamot i styrelsen för Samhall AB, fast arvode med 2 400 kr per månad och dessutom 2 400 kr per sammanträde.



REGERINGSKANSLIET

Promemoria

1997-11-12

Bil. 7

Närings- och handelsdepartementet

Christer Fallenius

Struktur- och ägarfrågor

Per Tegnér

Telefon 405 2046

Viss statistik över uppdrag för departementsanställda i styrelser för affärs- verk och bolag per den 30 juni 1997

Varje år lämnas en redogörelse till riksdagen för företag med statligt ägande, senast 1997/98:20. I skrivelsen finns en förteckning över styrelseledamöter.

Av redogörelsen framgår sammanfattningsvis följande.

Antal redovisade uppdrag som ledamot eller suppleant är 686, varav 66 innehas av departementsanställda. Av dessa 66 innehas 40 av män och 26 av kvinnor. Eftersom en person kan inneha flera uppdrag måste skillnad göras mellan uppdrag och uppdragstagare. De 66 uppdragen innehades av 53 personer, varav 31 män och 22 kvinnor.

Uppdrag/Personer

		Chefstj.män Dep.råd	Kansliråd Depsekr.	Summa
Män:	5/5	20/14	15/8	40/31
Kvinnor	4/3	18/15	4/4	<u>26/22</u>
				66/53

6 män innehar fler än ett uppdrag, varav fyra har fler än två uppdrag

3 kvinnor innehar fler än ett uppdrag, varav ingen har fler än två uppdrag

Arvodet för varje uppdrag sträcker sig mellan 10 000 kr per år - 120 000 kr per år beroende på bolagets storlek och komplexitet. Något samlat register förs inte över hur mycket de anställda tjänar på dessa uppdrag.

1997/98:KU10
Bilaga 1.2

För likartat uppdrag uppbär kvinnor och män samma arvode. Suppleanter har i regel hälften, jämfört med ordinarie ledamöter.



REGERINGSKANSLIET

Promemoria

1997-11-12

Närings- och handelsdepartementet

Bengt Åke Nilsson
Christer Fallenius

Enheten för struktur-och ägarfrågor.

Per Tegnér

Telefon 08/405 2046

Dep.tjänstemäns styrelseuppdrag per juni 1997

Namn	Funktion	Företag	Arvode
Ingolf Berg, ds	Ledamot	SLU Holding AB	20.000:-
	"	Karolinska Inst. H. AB	20.000:-
Elisabeth Bergendal-Stenberg, dr	Ledamot	KTH Holding AB	20.000:-
	"	Holdingbolaget vid Göteborgs Universitet	20.000:-
	"	Holdingbolaget vid Stockholms Universitet	20.000:-
Christer Berggren, ds	Ledamot	Grängesbergs Gruvor AB	20.000:-
	"	Göta Kanal AB	25.000:-
	"	Sv. Skeppshypoteksk.	25.000:-
	"	Zenit Shipping AB	20.000:-
Lars Johan Cederlund, kr	Ledamot	SAQ Kvalitet AB	30.000:-
	"	Sv. Rymdaktiebolaget	25.000:-
	"	Sv. Exportkredit AB	50.000:-
P.O. Engelbrecht, dr	Ledamot	ALMI	50.000:-
Håkan Heden, dr	Ledamot	Sv Krafnät, Aff.verk	48.000:-*
Yvonne Gustafsson, ss	Ledamot	Celsius AB	100.000:-
	"	Sv. Krafnät, Aff.verk	48.000:-*

Hans Christer Olson, dr	Ledamot	Celsius AB	100.000:-	1997/98:KU10 Bilaga 1.2
	"	LKAB	70.000:-	
	"	SP	25.000:-	
	Suppl.	Vattenfall AB	50.000:-	
Ulf Pehrsson, dr	Ledamot	Sv Exportkredit AB	50.000:-	
Lars Rekke, ss	Ordförande	Vattenfall AB	110.000:-	
Birgitta Råland, kr	Ledamot	Holdingbolaget vid Umeå Universitet **	20.000:-	
Per Tegnér, dr	Ledamot	ASSIDomän AB	110.000:-	
	"	Förv. AB Stattum	40.000:-	
	"	Uppsala Universitets Utveckling AB	20.000:-	

* Vid full närvaro

** Beslutad av bolagsstämma,
men t.v. ej utbetald.



REGERINGSKANSLIET

Promemoria

1997-11-14

Bil. 8

Inrikesdepartementet

AD
Ninni Adolphson
Telefon 08 - 405 2079

Begärda uppgifter från Konstitutionsutskottet

Namn	Tjänst	Företag	Funktion	Arvode
Anders Lönnerberg	dep.sekr	ABBostads garanti	styrelse- edamot	2000 kr/smtr
Erik Westman	kansliråd	AB Swede- survey	styrelse- ledamot	15000 kr/år samt 2000 per sammanträde



 REGERINGSKANSLIET

1997-11-11

Bil. 9
Miljödepartementet

Bengt-Åke Nilsson. SB

*Administrativa samordningsenheten**Gun Tombrock**Telefon 08 - 405 20 77***Underlag till KU:s granskningsärende om RK**

Vad gäller uppdrag per den 1 januari 1997 i företagsstyrelser och styrelser för affärsverk och arvoden för sådana uppdrag lämnas följande uppgifter avseende Miljödepartementet. Eventuella uppdrag som inte har någon som koppling till departementet - bisysslor - har inte tagits med.

<i>Namn/befattning</i>	<i>Funktion</i>	<i>Företag</i>	<i>Arvode</i>
			<i>Kvinna Man</i>
Rättssakkunnig Anna Dixelius (t o m 97-06-30)	ledamot	Aktiebolaget Svenska Miljö- styrningsrådet	10 000 enligt bolagsstämma, styrelsen har dock beslutat att inte ta ut något arvode
Departements- sekreterare Anna-Lena Kileus (fr o m 97-07-01)	dito	dito	dito
Departementsråd Judith Melin	suppleant i styrelsen	Svensk Avfalls- konvertering AB, SAKAB	9 000
Departementsråd Jon Kahn	suppleant i styrelsen	Aktiebolaget Institutet för Vatten- och luftvårdsforskning	30 000 Samma arvode för ordinarie och suppleant



REGERINGSKANSLIET

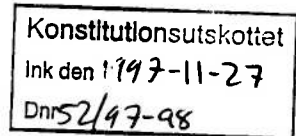
1997-11-26

SB97/6212

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

*Rättschefens kansli
Bo Malmqvist
Telefon 08 - 405 45 47*



KU:s granskningsärende 1996/97:107 Regeringskansliet

Som svar på KU:s begäran om kompletterande uppgifter om uppdrag i styrelser för företag och affärsverk lämnas följande redogörelser.

För UD gäller att Carin Wall och Anna Brandt båda tjänstgör på den enhet som handlägger frågor om Swedfund.

Uppgifterna för S, K, Fi, U, N, In och M redovisas i bilagorna 1-7.

Ingen av personerna i A:s redovisning tjänstgör på en enhet som handlägger ärenden som direkt berör bolagen.


Bo Malmqvist

Bilaga 1

Socialdepartementet

Hans Svensson Statssekr.	ledamot	Systembolaget AB	man	25 000 kr/mån 1000kr/smtr
Ingvar Löfstrand sakkunnig	suppleant	Systembolaget AB	man	12 500kr/år 1000kr/smtr
Thomas Luttropp dep.råd	revisor	Systembolaget AB	man	16 000kr/år
Ingrid Petersson dep.råd	ledamot	SBL Vaccin AB såldes 970630	kvinna	30 000kr/år
Ingvar Löfstrand sakkunnig	suppleant	SBL Vaccin AB såldes 970630	man	15 000kr/år
Ingrid Petersson dep.råd	ledamot	Samhall Resurs AB	kvinna	900kr/mån 1750/smtr
Helena Starup exp.chef	suppleant	Vin&Sprit AB	kvinna	17 500kr/år 1000kr/smtr

Kompletterande uppgifter 19971121

Johan Salsbäck finansråd	ledamot	Systembolaget AB	man	25 000kr/mån 1000kr/smtr
-----------------------------	---------	------------------	-----	-----------------------------

 Ingrid Petersson är chef för den enhet i departementet som handlade frågor som rörde det numera försålda SBL Vaccin AB .

Bilaga 2

Kommunikationsdepartementet

Namn/befattning	Funktion	Företag	Arvode
Holmgren Gunnar ³⁾ Finansråd	Ledamot	Väginvest AB	1,5 basbelopp/år
Iacobaeus Anders Dåvarande rättschef	Ledamot	Swed Rail AB	12 000 kr/år ¹⁾
Lundin Ulf ²⁾ Kansliråd	Suppleant	A-banan Projekt AB	0,5 basbelopp/år
Lundius Annika ³⁾ Finansråd	Ledamot	Posten AB	75 000 kr/år
Persson Magnus Statssekreterare	Ledamot	Svensk Interkontinental Flygtrafik AB (SILA)	35 000 kr/år ¹⁾
Saxton Brita ²⁾ Departementsråd	Suppleant	Svensk Danska Broförbindelsen Svedab AB	1,5 basbelopp/år

¹⁾ Uppdraget har numera upphört

²⁾ Tjänstemannen tjänstgör på den enhet inom departementet som handlägger ärenden som direkt berör bolaget

³⁾ Tjänstemannen tjänstgör i Finansdepartementet

Bilaga 3

FINANSDEPARTEMENTET

Handläggare: Marianne Björk

Namn	Tjänstgör på direkt berörd enhet	Kv	Man	Funktion	Företag	Arvode Kv	Man
Departementsrådet Bo Netz	Ja ¹		x	ledamot	Statliga Akademiska Hus AB		25 000/år +1000/sx6 tot ca 31 000
"	Ja ¹		x	ledamot	Vasallen AB		ej fastställt (troligen ca 45 000/år)
Finansrådet Gunnar Holmgren	Ja ¹		x	ledamot	Statens bostadsfinan- sieringsaktiebolag, SBAB		35 000/år +1 000/sx5 tot ca 40 000
"	Ja ¹		x	suppleant	Konungariket Sveriges stadshypotekskassa		10 000/år
Rättschefen Bengt-Åke Nilsson	Nej		x	ledamot	"		20 000/år
Kanslirådet Monica Lundberg	Ja ¹	x		ledamot	Kasernen Fastighets AB	30 000/år	
Statssekreteraren Peter Lagerblad	Nej		x	ledamot	V&S Vin&Sprit AB		35 000/år +1 000/sx6 16 000/årAU tot ca 57 000
Tf. expeditionschefen Helena Starup	Nej	x		suppleant	"	17 500/år +1 000/sx6 tot ca 23 500	
Finansrådet Annika Lundius	Ja	x		ledamot	Värdepapperscentralen, VPC AB	40 000/år +1 000/sx6 tot ca 46 000	
Departementsrådet Göran Haag	Ja		x	suppleant	"		20 000/år +1 000/sx6 tot ca 26 000
Departementssekreteraren Peter L. Andersson	Nej		x	ledamot	Haninge Bostäder Holding AB		10 000/år
Expeditions- och rättschefen Nils Dexe	Nej		x	suppleant	Sveriges allmänna hypoteksbank		17 500/år +1 000/sx8 tot ca 25 500
Departementsrådet Håkan Färm	Nej		x	ledamot	SEMA Group		1 000/mån +2 500/sx4 tot ca 22 000

FINANSDEPARTEMENTET

Handläggare: *Marianne Björk*

Namn	Tjänstgör på direkt berörd enhet	Kv	Man	Funktion	Företag	Arvode Kv	Man
Statssekreteraren Claes Ljungh	Ja ¹		x	ledamot	Civitas Holding AB		45 000/år
"	Ja ¹		x	ledamot	Venantius AB		34 800/år +1 000/sx12 tot ca 46 800
"	Ja ¹		x	ledamot	VF Holding AB (fd Securum AB)		1 000/sx4 tot ca 4 000
Finansrådet Sven-Olof Johansson	Ja ¹		x	ledamot	Nordiska investerings- banken		38 000/år + 900/sx9 tot ca 46 100
"	Ja ¹		x	ledamot	Europeiska investerings- banken		tot ca 75 000/år
"	Ja ¹		x	ledamot	Europeiska investerings- fonden		tot ca 30 000/år
Statssekreteraren Knut Rexed	Nej		x	ledamot	Vasakronan AB		45 000/år
Finansrådet Gunnar Skarell	Nej		x	ledamot	Svenska Lagerhus- aktiebolaget		25 000/år +1 000/sx6 tot ca 31 000
Statssekreteraren Madeleine Emmervall	Nej	x		suppleant	Aktiebolaget Trav och Galopp, ATG	17 500/år +1 000/sx9 tot ca 26 500	
Departementsrådet Ted Stahl	Nej		x	suppleant	"		17 500/år +1 000/sx9 tot ca 26 500
"	Nej		x	ledamot	SKDföretagen AB		10 000/år +1 000/sx2 tot ca 12 000
Departementssekreteraren Per Balazsi	Ja ¹		x	ledamot	Specialfastigheter Sverige AB		ej fastställt (troligen ca 45 000/år)
Ambassadrådet Carl-Johan Gunnarsson	Nej		x	ledamot	A/O Dom Shvetsii		10 000/år

¹ Avser endast ägarfrågor

Bilaga 4

REGERINGSKANSLIET

1997-11-25

Utbildningsdepartementet

Rättschefen Bengt-Åke Nilsson

Statsrådsberedningen

Expeditions- och rättschefen

KU:s granskningsärende 1996/97:107, Regeringskansliet

Av de tjänstemän i Utbildningsdepartementet som är ledamöter i styrelsen för Svenska Statens Språkresor AB är två (Eva Edström-Fors och Catharina Wettergren) placerade på skolenheten, d.v.s. den enhet som – i princip – handlägger frågor som rör bolaget. Det bör observeras att bolaget är under avveckling; bl.a. har själva rörelsen sålts.

När det gäller de två universitetsanknutna holdingbolagen kan det konstateras att dessa enligt regeringsbeslut den 29 juni 1995 "lyder under" Närings- och handelsdepartementet. Ärenden som direkt berör dessa bolag handläggs alltså där. Gunnel Stenqvist är chef för universitets- och högskoleenheten och Kerstin Eliasson är chef för den forskningspolitiska enheten i Utbildningsdepartementet.

Magnus Eriksson

Postadress
103 33 STOCKHOLM
Besöksadress

Telefon, växel
08 405 10 00
Telefax
08 723 11 92

E-post: registrator@education.ministry.se
X.400: S=Registrator; O=Education; P=Ministry; A=SIL; C=SE
Telex
132 84 MINELOC S



REGERINGSKANSLIET

1997-11-25

Bilaga 5

Närings- och handelsdepartementet

Rättschefen Bengt-Åke Nilsson
Statsrådsberedningen

Expeditionschefen

Telefon 08 - 4052123

Mobil 070-5751476

Granskningsärende 1996/97:107, Regeringskansliet

Härmed får jag dels överlämna bifogade kompletterande material i granskningsärendet, dels lämna följande information.

Inom Närings- och handelsdepartementet finns en enhet som har hand om ägarfrågor i bolag som arbetar på kommersiella marknader. Tjänstemän på denna enhet (enheten för struktur- och ägarfrågor) sitter i flera av bolagens styrelser. Deras specialitet är ägarfrågor och för dessa behövs kunskap om bolagen. Tjänstemännen handlägger inga andra ev. frågor som departementet kan ha med dessa företag såsom anslag, regler eller lagstiftning. Sålunda är t.ex. ägarfrågorna i Vattenfall AB skilda från handläggningen av energipolitiska frågor i departementet.

Dep.rådet P-O Engelbrecht, som är styrelseledamot i ALMI, dep.rådet H Heden, som är styrelseledamot i Affärsverket svenska kraftnät, och dep.rådet Ulf Pehrsson, som är styrelseledamot i Svensk Exportkredit AB, är chefer på de enheter som också handlägger sakfrågor för berört företag resp. affärsverk.

Departementets planeringschef, Ola Frithiofson, svarar direkt under departementschefen för den politiska ledningen i fråga om förvaltningsärenden som rör Vattenfall AB, i vilket statssekreteraren L Rekke är styrelseordförande. Rekke ansvarar i övrigt under departementschefen för energipolitiska frågor.

Statssekreteraren Y Gustafsson, som är styrelseledamot i Celsius AB och Affärsverket svenska kraftnät, ansvarar under departementschefen för försvarsindustrifrågor, men inte frågor om förbud mot tillverkning och

utförsel av krigsmateriel, m.m. eller exportkontrollfrågor avseende produkter med såväl civil som militär användning, ej heller för energipolitiska frågor.

1997/98:KU10

Bilaga 1.3



C H Fallenius

Kopia till

Statsrådet Sundström

Statsrådet Pagrotsky

Statssekreterare Rekke

Statssekreterare Gustafsson

Statssekreterare Söder

Tjänstemän från andra departement med styrelseuppdrag i bolag under Närings- och handelsdepartementets förvaltning per juni 1997

Namn	Funktion	Departement	Företag	Arvode
Annika Lundius	Ledamot	Fi	SAQ Kontroll AB	30 000 kr
Kari Lotsberg	Ledamot	Fi	AB Svensk Exportkredit	50 000 kr
Birgitta Nygren	Suppleant	UD	AB Svensk Exportkredit	25 000 kr
Åsa Kastman Heuman	Ledamot	K	Sv. Skeppshypotekskassan	26 000 kr
Bengt-Åke Nilsson	Suppleant	SB	Sv. Skeppshypotekskassan	13 000 kr
Gunnel Stenkvist	Ledamot	U	Holding AB vid Högskolan i Luleå	20 000 kr
Kerstin Eliason	Ledamot	U	Lunds Universitets Utvecklingsaktiebolag	20 000 kr
Anders Åhlund	Ledamot	Fi	Halmstad Högskolas Utvecklingsaktiebolag	20 000 kr
Bengt Toresson	Ledamot	Fi	Universitetsholding i Linköping AB	20 000 kr
Anders Sahlén	Ordförande	SB	AB Svensk Exportkredit	100 000 kr

Datum: 1997-11-26 13:14:01
Från: Per Bengtsson
Ärende: Uppdrag

Bilaga 6

De tjänstemän inom In som har uppdrag i styrelser:
Erik Westman AB Swedesurvey
Anders Lönnberg AB Bostadskredit
Arbetar båda vid de enheter som handlägger frågorna i Inrikesdep.
Hälsningar
Per Bengtsson



REGERINGSKANSLIET

1997-11-25

Bilaga 7**Miljödepartementet**

Bengt-Åke Nilsson, SB

*Administrativa samordningsenheten
Gun Tombrock
Telefon 08 - 405 20 77*

Kompletterande underlag till KU:s granskningsärende 1996/97:107

Tjänstemän från andra departement ingår inte i bolag under Miljödepartementet.

De tjänstemän som ingår i bolag under Miljödepartementet har följande enhetstillhörighet.

*Aktiebolaget Svenska Miljö-
styrrådet:*

Departementssekreterare
Anna-Lena Kileus

Ledamot i bolaget
Handläggare på enhet som har ansvar
för frågor som rör bolaget

*Svensk Avfallskonvertering
AB, SAKAB:*

Departementsrådet
Judith Melin

Suppleant i styrelsen för bolaget
Ansvarig enhetschef för ärenden som
rör bolaget

*Aktiebolaget Institutet för
Vatten- och luftvårdsforskning:*

Departementsrådet Jon Kahn

Suppleant i styrelsen för bolaget
Tidigare ansvarig enhetschef för ärenden
som rör bolaget

Departementsrådet
Gun Tombrock

Revisor i bolaget
Chef för administrativa
samordningsenheten, som inte har
handläggningsansvaret för bolaget

1997/98:KU10
Bilaga 1.3

STATSRÅDSBEREDNINGEN

Claes Mårtensson

1997-02-28

R E G E R I N G S Ä R E N D E N Å R 1996

Ärendegrupp	SB	Ju	UD	Fö	S	K	Fi	U	Jo	A	Ku	N	In	M	S:a
1. Propositioner	4	23	25	7	27	11	51	11	10	7	8	13	22	8	227
2. Lagrådsremisser	-	16	2	3	7	3	31	1	1	3	1	1	2	1	72
3. Författningar ¹	5	157	46	87	110	62	412	105	67	75	58	89	74	56	1403
4. Kommitté- och utredningsdirektiv	1	22	2	10	23	9	19	15	2	3	21	54	18	22	221
5. Regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden	9	44	225	43	85	58	91	231	33	86	202	77	172	79	1435
6. Tjänsteärenden	8	308	276	228	149	107	225	60	55	90	114	158	80	61	1919
7. Överklaganden	-	42	36	14	31	177	62	1	40	111	14	22	217	432	1199
8. Dispens- och övriga parts-ärenden	-	1330 ²	125	218	221	276	132	116	55	103	8	163	173	49	2969
9. B-protokoll-ärenden ³	1	21	107	70	1	14	6	1	2	-	-	10	-	-	233
10. Övriga ärenden	10	55	18	26	30	2	104	4	54	28	85	73	3	71	563
TOTALT	38	2018	862	706	684	719	1133	545	319	506	511	660	761	779	10241

Anm. Summorna avser antalet gjorda nummer på ärendeförteckningarna vid regeringssammanträdena. Under ett nummer kan det finnas flera ärenden avgjorda (dvs. ärenden på flera diarienummer). Det leder t.ex. till att antalet regeringsärenden som avser författningar är lägre än antalet utfärdade författningar.

∞ ¹ Inkl. författningar som kungjorts i någon annan författningssamling än SFS

² Inkl. 1200 nådeärenden

³ Ärenden som inte omedelbart har offentliggjorts

År	SB	Ju	Fö	S	K	Fi	U	Jo	A	Ku	N	In	M	S:a
1991	6780	5485	2786	8261	3187	5493	4461	2324	25042	1229	2953	2690	3810	74501
1992	6584	6390	2942	10531	4059	6507	4507	1102	2981	5560	2818	1191	4507	54679
1993	5613	6355	2967	10468	3422	5750	4039	2145	3302	4356	2493	1285	4719	56914
1994	8152	6224	2666	7748	4119	4713	3944	2407	2608	4848	2108	2916	5191	57644
1995	11278	6518	2676	7300	4646	7111	4424	3399	6695	2502	2837	1587	5247	66220
1996	7906	5978	3405	8609	5060	5408	4329	3884	8058	2567	3786	3037	4855	66882
S:a														381840

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har den 17 december 1996 beslutat att bereda samtliga utskott tillfälle att – i de delar som har samband med respektive utskotts beredningsområde – yttra sig över regeringens skrivelse 1996/97:15 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser.

Utskottet

Redogörelsen omfattar regeringsbeslut under tiden den 1 juli 1995– den 30 juni 1996. För att underlätta utskottens möjligheter att vid sitt uppföljningsarbete få en så aktuell bild som möjligt har redovisningen fått omfatta även vissa regeringsbeslut från tiden efter redovisningsperiodens slut. Detta förfarande har dock endast använts om riksdagsskrivelserna därigenom har kunnat rapporteras som slutbehandlade. Årets redogörelse omfattar även de åtgärder som regeringen vidtog till följd av riksdagens beslut i juli 1996 med anledning av propositionerna 1995/96:207 och 1995/96:222 om halvering av den öppna arbetslösheten (bet. 1995/96:FiU15, rskr. 307).

Inom utskottet har en granskning genomförts av de sammanlagt 31 riksdagsskrivelser som redovisas i 1996 års redogörelse inom utskottets då aktuella beredningsområde. Åren 1994 och 1995 behandlades vardera 43 skrivelser i motsvarande redogörelser. Av skrivelserna är endast tre stycken äldre än två år. Åtta av skrivelserna anges som inte slutbehandlade, vilket innebär en minskning i förhållande till föregående år med två stycken. Enligt finansutskottets mening är det tillfredsställande att riksdagens beslut inom utskottets ansvarsområde i allt väsentligt genomförts i rimlig tid.

Utskottet har särskilt granskat hur riksdagens tillkännagivanden till regeringen redovisats och genomförts av regeringen. När det gäller tillkännagivanden kan konstateras att finansutskottet under senare år varit mycket återhållsamt med att föreslå sådana. Av redogörelsen framgår att utskottet använt sig av detta instrument endast sju gånger under det föregående riksmötet. Därtill kommer sju tillkännagivanden av äldre datum som inte tidigare har slutbehandlats. Av de således sammanlagt 14 tillkännagivanden som redovisas i den nu aktuella redogörelsen tillhör tre stycken andra utskotts beredningsområden. De har initierats av berörda utskott i yttranden till finansutskottet i samband med beredningen av olika ekonomisk-politiska förslag.

Inom utskottets område görs tillkännagivanden till regeringen regelmässigt i samband med behandlingen av förslagen till riktlinjer för den ekonomiska politiken respektive budgetpolitiken i budgetproposition/vårproposition eller i anslutning till ekonomisk-politiska åtgärdspaket. Dessa tillkännagivanden avskrivs normalt mot nästkommande ekonomisk-politiska förslag. Utskottet har tidigare uttalat att man inte har något att erinra mot detta förfaringssätt

(se bl.a. 1994/95:FiU2y). Fem av av de nu redovisade tillkännagivandena är av sådan riktlinjekaraktär. Finansutskottet konstaterar att regeringens skrivelse i allt väsentligt korrekt återspeglar vad riksdagen avsåg när besluten fattades. Utskottet finner dock anledning att kommentera redovisningen på en punkt.

I sitt betänkande 1995/96:FiU14 behandlade utskottet frågan om en sammanslagning av Penninglotteriet och Tiptjänst. När det gällde *lokaliseringen av det nya bolaget* gjordes ett tillkännagivande till regeringen (redogörelsen punkt Fi70 mom. 2). I betänkandet (s. 8) anförde utskottet bl.a. följande: "En inriktning bör vara att huvudkontoret med dess funktioner för den samlade verksamheten lokaliseras till Visby. Det är också av stor vikt att en betydande del av den totala verksamheten i övrigt skall bedrivas från Gotland så att sysselsättningen på Gotland bevaras och förstärks vid en sammanslagning. Även i fortsättningen bör verksamhet bedrivas i Sundbyberg, där styrelsen för Tiptjänst nu har sitt säte och där bolagets huvudkontor är beläget. Utskottet anser det naturligt att det på båda orterna kommer att finnas högkvalificerade arbetsuppgifter." Av regeringens redovisning framgår att det nya bolaget enligt bolagsordningen skall ha sitt säte i Visby. Däremot framgår inte hur regeringen avser efterkomma riksdagens uttalande i övrigt. Utskottet utgår ifrån att en sådan redovisning kommer att lämnas i nästkommande redogörelse från regeringen.

I samband med behandlingen av regeringens skrivelse görs inom utskottet också en uppföljning av hur riksdagens budgetbeslut har genomförts. En granskning sker därvid av hur regleringsbrevet överensstämmer med riksdagens beslut i anslagsfrågor. Enligt utskottets bedömning har riksdagens budgetbeslut inom finansutskottets ansvarsområde av regeringen fullföljts på det sätt som riksdagen avsåg vid beslutstillfället. Utskottet avser också att senare ta del av berörda myndigheters årsredovisningar, Riksrevisionsverkets revisionsrapporter med anledning av dessa liksom Riksrevisionsverkets s.k. årliga rapport till regeringen. Som ett led i utskottets uppföljningsverksamhet har därutöver närmare uppgifter tagits in om medelsanvändningen på vissa anslag som Regeringskansliet (Finansdepartementet) disponerar.

Stockholm den 25 februari 1997

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

I beslutet har deltagit: Jan Bergqvist (s), Per-Ola Eriksson (c), Sören Lekberg (s), Lars Tobisson (m), Bo Nilsson (s), Sonja Rembo (m), Arne Kjörnsberg (s), Lennart Hedquist (m), Anne Wibble (fp), Susanne Eberstein (s), Johan Lönnroth (v), Kristina Nordström (s), Roy Ottosson (mp), Mats Odell (kd), Kjell Nordström (s), Sven-Erik Österberg (s) och Per Bill (m).

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har berett övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 1996/97:15 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. Med anledning härav får skatteutskottet anföra följande.

Finansdepartementets ärende 16 (s. 73) avser ett tillkännagivande som beslutades av riksdagen under våren 1995 om en skyndsam utvärdering av effekterna för kontrollverksamheten och tullverksamheten i övrigt av organisationsförändringarna inom Tullverket i samband med Sveriges anslutning till EU (rskr. 1994/95:240; prop. 1994/95:100 bil. 8, bet. 1994/95:SkU23 och 33). Enligt vad utskottet erfarit av Regeringskansliet planeras en utvärdering bli igångsatt så snart som möjligt. Utskottet utgår också ifrån att detta arbete kommer i gång utan ytterligare dröjsmål.

Beträffande Finansdepartementets ärende 1 (s. 69), som gäller införandet av en avdragsrätt vid arvsbeskattningen för kostnader för vård och skötsel av gravplats, vill utskottet erinra om att ärendet avser ett tillkännagivande till regeringen som riksdagen på förslag av skatteutskottet – som i denna fråga var enigt – beslutade om år 1989 (rskr. 1988/89:158; bet. 1988/89:SkU22 mom. 22). Utskottet utgår ifrån att regeringen presenterar en lösning senast i samband med kommande förslag till ny arvs- och gåvoskattelagstiftning som enligt redogörelsen är att vänta nästa år.

I övrigt föranleder regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen – såvitt avser de ärenden som beretts av skatteutskottet – inga vidare kommentarer från utskottets sida.

Stockholm den 11 februari 1997

På skatteutskottets vägnar

Lars Hedfors

I beslutet har deltagit: Lars Hedfors (s), Anita Johansson (s), Sverre Palm (s), Karl Hagström (s), Karl-Gösta Svenson (m), Rolf Kenneryd (c), Björn Ericson (s), Carl Fredrik Graf (m), Inger Lundberg (s), Per Rosengren (v), Ulla Wester-Rudin (s), Jan-Olof Franzén (m), Ronny Korsberg (mp), Holger Gustafsson (kd), Ingibjörg Sigurdsdóttir (s), Carl Erik Hedlund (m) och Karin Pilsäter (fp).

Karl-Gösta Svenson (m), Carl Fredrik Graf (m), Per Rosengren (v), Jan-Olof Franzén (m), Holger Gustafsson (kd) och Carl Erik Hedlund (m) anför:

Det finns enligt vår mening anledning att kritisera regeringen för dess långa och oförklarliga dröjsmål med att behandla och lösa frågan om en avdragsrätt vid arvsbeskattningen för framtida kostnader för *vård och skötsel av gravplats* (se ärende nr 1 under Finansdepartementet, s. 69). Med tanke på den långa tid som förflutit sedan det ifrågavarande tillkännagivandet gjordes – det är faktiskt nästan åtta år sedan – och att ett enigt utskott stod bakom uttalandet måste det anses högst anmärkningsvärt att det ännu inte har vidtagits någon som helst åtgärd med avseende på denna fråga. Ett förslag av den art som efterlysts av riksdagen torde inte förorsaka några större tekniska problem och åtminstone någon form av provisorisk lösning hade utan svårighet kunnat presenteras t.ex. i anslutning till någon av de många skattepolitiska propositioner som de skilda regeringarna – inte minst den nu sittande – lagt fram under de senaste åren. Många dödsbon har härigenom under den gångna tiden gått miste om en avdragsrätt som enligt vår mening hade bort tillkomma dem.

Enligt regeringens redogörelse kommer inte något förslag i år heller. Denna högst anmärkningsvärda senfärdighet med att effektuera en tydlig beställning av riksdagen är enligt vår mening oacceptabel. Vi anser att regeringen skyndsamt bör lägga fram ett förslag, helst redan i vår, åtminstone som en provisorisk åtgärd. Saken bör påtalas av konstitutionsutskottet.

Till konstitutionsutskottet

Inledning

I skrivelse 1996/97:15 lämnar regeringen bl.a. en redovisning av de beslut den fattat med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelsen omfattar regeringsbeslut den 1 juli 1995 – den 30 juni 1996. Skrivelsen har hänvisats till konstitutionsutskottet.

Konstitutionsutskottet har berett övriga utskott tillfälle att yttra sig i ärendet.

Saken föranleder följande yttrande från justitieutskottet.

Utskottet

Årets skrivelse från regeringen

I skrivelsen redovisas – såvitt är av omedelbart intresse för justitieutskottet – regeringens åtgärder med anledning av 21 riksdagsskrivelser med anledning av beslut som fattats av 1995/96 års riksmöte och som faller inom justitieutskottets beredningsområde. Av skrivelserna redovisas två som inte slutbehandlade. Härutöver redovisas regeringens åtgärder med anledning av nio riksdagsskrivelser – likaledes inom justitieutskottets beredningsområde – där beslut fattats under tidigare riksmöten. Härav redovisas sju som inte slutbehandlade.

Utskottet har gjort en genomgång av de åtgärder som regeringen vidtagit innan skrivelserna ansetts slutbehandlade, och utskottet har inte funnit anledning till yttrande i denna del.

Utskottet har också granskat de åtgärder regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som ännu inte är slutbehandlade. Inte heller i denna del föranleder granskningen något yttrande från utskottet.

Övrigt

Utskottet vill i detta sammanhang uppmärksamma konstitutionsutskottet på att justitieutskottet vid motsvarande granskning förra året (1995/96:JuU4y) anmärkte på att regeringen ansett två ärenden vara slutbehandlade trots att åtgärder enligt utskottets mening ännu återstod. Det gällde dels rskr. 1993/94:229 (prop. 1993/94:100 bil. 3, JuU19) Anslag till polisväsendet, dels rskr. 1994/95:261 (prop. 1994/95:100 bil. 3, JuU13) Anslag till Brottsoffermyndigheten.

I ärendet om anslag till polisväsendet behandlades bl.a. anslagsfrågor och frågor om riktlinjer för polisverksamheten. Utskottet tog i sitt av riksdagen godkända betänkande bl.a. ställning för ett tillkännagivande om att regering-

en borde genomföra en upplysnings- och informationskampanj om ekonomisk brottslighet. Utskottet föreslog i den delen ett reservationsanslag under andra huvudtiteln om 10 miljoner kronor för den nämnda informationskampanjen. Vid sidan härav gjordes på utskottets initiativ andra dispositioner för att stärka ekobrottsbekämpningen. I den delen är ärendet också enligt utskottets mening slutbehandlat.

I sitt yttrande till konstitutionsutskottet förra året anförde utskottet att riksdagens skrivelse i den delen den avsåg en informationskampanj om ekobrott inte kunde anses slutbehandlad. Orsaken var att den upplysnings- och informationskampanj som riksdagen beslutat om ännu inte hade genomförts och att regeringen heller inte hade fattat beslut om användningen av hela det belopp (10 miljoner kronor) som riksdagen anvisat till kampanjen. Av yttrandet framgår att regeringen anvisat 3 miljoner kronor till BRÅ för den angivna kampanjen.

Ärendet har inte återaktualiserats av regeringen.

Utskottet kan nu konstatera att en kampanj mot ekobrottsligheten har inletts med åtgärder av skiftande slag som vänder sig till olika grupper i samhället, inte minst till ungdomar. Emellertid har regeringen ännu inte anvisat mer än 6 miljoner kronor av de medel som avsatts för ändamålet.

Utskottet anser att ärendet ännu inte är slutbehandlat.

I ärendet om anslag till Brottsoffermyndigheten uttalade utskottet bl.a. att en utvärdering av de senaste årens insatser på brottsofferområdet borde göras. Arbetet kunde enligt utskottets uppfattning beräknas bli tämligen omfattande, varför det kunde bli nödvändigt med en avrapportering, t.ex. i 1997 års budgetproposition, innan en slutlig rapport och eventuella förslag lades fram för riksdagen.

Regeringen tillsatte en utredning och ansåg därmed ärendet färdigbehandlat. I förra årets yttrande till konstitutionsutskottet anförde utskottet att skrivelsen bort föras upp som slutbehandlad först när regeringen avlämnat en slutlig rapport och eventuella förslag till riksdagen. Utskottet hänvisade här till 1990/91:KU43 där KU anförde att informations- och uppföljningsaspekter talar för att ett ärende inte bör anses slutbehandlat förrän de begärda åtgärderna vidtagits eller de avsedda resultaten kan framvisas i ärenden där regeringen fått i uppdrag att återkomma med förslag eller att genomföra åtgärder.

Ärendet har inte återaktualiserats av regeringen.

Regeringen har i budgetpropositionen i enlighet med utskottets hemställan lämnat en rapport avseende det hittills utförda arbetet. Utredningen skall vara avslutad den 1 september 1997.

Enligt utskottets mening bör ärendet anses slutbehandlat först när regeringen i enlighet med riksdagens uttalande redovisat resultatet av utredningsarbetet till riksdagen. Detta kan ske antingen i en proposition om det finns anledning till det eller i annat lämpligt sammanhang.

Utskottet anser således att nu nämnda ärenden åter bör föras upp på förteckningen över ärenden som ännu inte slutbehandlats. Regeringen bör alltså åläggas att nästa år redovisa sin åtgärder i nämnda ärenden i den årliga skrivelsen till riksdagen med redogörelse för regeringens åtgärder med anledning av riksdagens skrivelser.

Stockholm den 4 mars 1997

1997/98:KU10

Bilaga 3.3

På justitieutskottets vägnar

Gun Hellsvik

I beslutet har deltagit: Gun Hellsvik (m), Lars-Erik Lövdén (s), Göran Magnusson (s), Sigrid Bolkéus (s), Märta Johansson (s), Anders G Högmark (m), Siw Persson (fp), Ann-Marie Fagerström (s), Alice Åström (v), Maud Eken-dahl (m), Kia Andreasson (mp), Helena Frisk (s), Jeppe Johnsson (m), Sivert Carlsson (c), Majvi Andersson (s) och Cinnika Beiming (s).

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har den 17 december 1996 berett samtliga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 1996/97:15 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen, i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

Utskottet

I skrivelse 1996/97:15 redovisar – såvitt är av omedelbart intresse för utrikesutskottet – regeringens åtgärder med anledning av sammanlagt 27 riksdagsskrivelser som har avlämnats under riksmötena 1994/95 och 1995/96. Två skrivelser som avlämnats under riksmötet 1994/95 redovisas som slutbehandlade av regeringen. En skrivelse från samma riksmöte, som avser betänkande 1994/95:UU24 Mänskliga rättigheter m.m., mom. 12, om en FN-konferens om mansrollen, har sedan redogörelsen lämnats slutbehandlats genom att regeringens skrivelse 1996/97:41, Jämställdhetspolitiken, överlämnats till riksdagen. Regeringens skrivelse om jämställdhetspolitiken har beretts av arbetsmarknadsutskottet i betänkande 1996/97:AU8.

Beträffande riksmötet 1995/96 redovisar regeringen åtgärder med anledning av 24 riksdagsskrivelser. Samtliga – med undantag för två – anges vara slutbehandlade. De två riksdagsskrivelser som ännu inte slutbehandlats avser betänkandena 1995/96:UU17 Havsrättskonventionen och tillämpningsavtalet och 1995/96:UU11 UD-makars villkor.

Vad avser förstnämnda betänkande, mom. 18, om beivran av oljeutsläpp redovisar regeringen att arbetet med åtgärder för att effektivisera det rättsliga förfarandet har inletts i samarbete med andra departement och berörda myndigheter. Regeringen har, enligt vad utskottet erfarit, beslutat tillkalla en särskild utredare med uppgift att göra en översyn av de författningar som finns på området samt föreslå åtgärder för att effektivisera det rättsliga beivrandet av dessa utsläpp. Utredaren skall redovisa resultatet av sitt arbete senast den 31 december 1997.

Beträffande betänkande 1995/96:UU11, UD-makars villkor, anger regeringen att ärendet för närvarande är föremål för övervägande och beredning. Utskottet konstaterade i betänkandet att utredningen om ersättning vid arbetslöshet och omställning (ARBOM-utredningen) hade tillsatts men inte fått direktiv att också vidta en översyn och prövning av UD-makars rätt till ersättning. Utskottet ansåg i nämnda betänkande att utredningen borde få sådana tilläggsdirektiv. I anledning av den nu aktuella skrivelsen noterar utskottet dock att något tilläggsdirektiv med detta innehåll inte gavs till utredningen. Utredningen har nu avlämnat sitt slutbetänkande, En allmän och sammanhål-

len arbetslöshetsförsäkring (SOU 1996:150). Enligt utskottets uppfattning bör regeringen därför i annan ordning förordna om en översyn och prövning av UD-makars rätt till arbetslöshetsersättning m.m.

Vad gäller de skrivelser som regeringen redovisar såsom slutbehandlade är frågan huruvida riksdagens intentioner har blivit uppfyllda genom de åtgärder som anges i redogörelsen.

Beträffande betänkande 1995/96:UU1 FN inför framtiden, mom. 19, om regeringens skrivelse 1995/96:40 FN inför framtiden, anges att riksdagens skrivelse är slutbehandlad. Utskottet framförde i betänkandet att regeringen mer regelbundet borde presentera en skrivelse till riksdagen om verksamheten i FN. Utskottet anförde att det vore "önskvärt om regeringen, som komplement till övrig FN-information, som är allmänt tillgänglig, också mer regelbundet till riksdagen presenterade en skrivelse om verksamheten i FN. Riksdagen skulle med en sådan skrivelse få en möjlighet att regelbundet följa och debattera de numera snabbt föränderliga förutsättningarna för FN:s mångskiftande verksamhet". Av den förteckning över propositioner och skrivelser som är avsedda att avlämnas under våren 1997 framgår att någon redogörelse för verksamheten i FN inte är planerad. Utskottet vill framhålla vikten av att en sådan regelbunden, om än inte årlig, redogörelse till riksdagen om verksamheten i FN framdeles kommer till stånd. Detta är särskilt angeläget med hänsyn till att Sverige nu under en tvåårsperiod innehar en plats i FN:s säkerhetsråd.

Vad gäller betänkande 1994/95:UU16 Sveriges samarbete med Central- och Östeuropa, mom. 21, om intäkter från investeringar i u-länder, uppger regeringen att syftet med riksdagens beslut har förverkligats. Utskottet kan konstatera att Swedfund International AB för budgetåret 1995/96 givits möjlighet att använda upp till 100 miljoner kronor av projektintäkter från investeringar i u-länder som säkerhet för vidareutlåning i Central- och Östeuropa i enlighet med det av riksdagen antagna betänkandet. Utskottet delar mot denna bakgrund regeringens uppfattning att riksdagens beslut kan anses ha förverkligats utan att något formellt avtal behövt ingås.

Utskottet anser att regeringens skrivelse i allt väsentligt ger en god bild av regeringens åtgärder inom utrikesutskottets beredningsområde. I de fall där kortare beskrivningar av åtgärder givits har den kompletterande information som inhämtats givit vid handen att ärendena – såvitt utskottet kan bedöma – beretts på ett tillfredsställande sätt.

Stockholm den 4 mars 1997

På utrikesutskottets vägnar

Viola Furubjelke

I beslutet har deltagit: Viola Furubjelke (s), Göran Lennmarker (m), Inga-Britt Johansson (s), Berndt Ekholm (s), Inger Koch (m), Urban Ahlin (s), Helena Nilsson (c), Carina Hägg (s), Bertil Persson (m), Karl-Göran Biörsmark (fp), Tone Tingsgård (s), Eva Zetterberg (v), Agneta Brendt (s), Lars Hjertén (m), Bodil Francke Ohlsson (mp) och Magnus Johansson (s).

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har berett övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 1996/97:15 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen i de delar som har samband med respektive utskotts beredningsområde.

Näringsutskottet

Bakgrund

Redogörelsen är knuten till de skrivelser i vilka riksdagen meddelar regeringen sina beslut. Redovisningsperioden omfattar tiden den 1 juli–den 30 juni, dvs. sammanfallande med det tidigare brutna budgetåret. Redogörelsen upptar samtliga riksdagsskrivelser från det senaste riksmötet som är ställda till regeringen, men också äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen tas med. I skrivelsen lämnas även, liksom i de fyra senaste årens skrivelser, redovisningar av regelbeståndet och regelregistreringen. Vidare ingår en redovisning av arbetet som rör reglens kvalitet och språkvård samt en information rörande regelverket. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Skrivelser inom näringsutskottets beredningsområde

Inom näringsutskottets beredningsområde finns totalt 32 skrivelser upptagna, varav 22 anges som slutbehandlade och 10 som ej slutbehandlade. I föregående års redogörelse var motsvarande antalsuppgifter 46 skrivelser totalt, varav 38 var slutbehandlade och 8 ej slutbehandlade. Andelen ej slutbehandlade skrivelser är sålunda 31 % i den nu aktuella redogörelsen, jämfört med 17 % i föregående redogörelse. Fördelningen av skrivelserna på slutbehandlade respektive ej slutbehandlade och på olika riksmöten framgår av tablå 1.

Tablå 1. Riksdagens skrivelser till regeringen inom näringsutskottets beredningsområde

Avser riksmöte	1993/94	1994/95	1995/96	Totalt
Slutbehandlade	–	1	21	22
Ej slutbehandlade	3	4	3	10
Totalt	3	5	24	32

Av de 32 riksdagsskrivelserna inom näringsutskottets beredningsområde förekommer tillkännagivanden i 5 skrivelser – se tablå 2.

1997/98:KU10
Bilaga 3.5

Tablå 2. Tillkännagivanden av riksdagen i riksdagsskrivelserna inom näringsutskottets beredningsområde (inom parentes anges antal moment vid fler än ett moment)

Avser riksmöte	1993/94	1994/95	1995/96	Totalt
Slutbehandlade	–	–	–	–
Ej slutbehandlade	2 (3)	2	1	5 (6)
Totalt	2 (3)	2	1	5 (6)

De tre senaste åren har en grundlig genomgång gjorts av riksdagsskrivelserna (se yttrandena 1993/94:NU3y, 1994/95:NU4y, 1995/96:NU5y). Därvid har studerats dels huruvida de skrivelser som anges som slutbehandlade verkligen är slutbehandlade, dels vad regeringen har redovisat avseende planerade åtgärder för de skrivelser som angetts som ej slutbehandlade, dels hur regeringen har hanterat riksdagens tillkännagivanden. Utförliga redovisningar av näringsutskottets granskning har lämnats i bilagor till yttrandena. I förra årets yttrande anförde utskottet – som ett allmänt omdöme – att redovisningen vad avser näringsutskottets beredningsområde hade förbättrats jämfört med tidigare.

En granskning av de nu berörda skrivelserna har gjorts. Mot bakgrund av de grundliga genomgångar som gjorts de senaste åren har den nu aktuella granskningen koncentrerats till de skrivelser som angetts som ej slutbehandlade och till de skrivelser som innehåller tillkännagivanden. Vidare har särskilt uppmärksamats vad regeringen har redovisat i årets redogörelse avseende de skrivelser för vilka näringsutskottet gjorde någon anmärkning i förra årets yttrande.

Den granskning som sålunda gjorts föranleder inga sakliga anmärkningar från *näringsutskottet*. Ett mindre slarvfel har konstaterats i skrivelsen. I registret (s. 149) har på näringsutskottets område för riksmötet 1994/95 angetts 2 slutbehandlade och 3 ej slutbehandlade skrivelser. Av den tidigare texten i skrivelsen framgår dock att en av de riksdagsskrivelser – rskr. 1994/95:300 (s. 112) – som i registret angetts som slutbehandlade ännu inte är det.

Stockholm den 4 mars 1997

1997/98:KU10

På näringsutskottets vägnar

Bilaga 3.5

Birgitta Johansson

I beslutet har deltagit: Birgitta Johansson (s), Christer Eirefelt (fp), Karin Falkmer (m), Reynoldh Furustrand (s), Mats Lindberg (s), Mikael Odenberg (m), Sylvia Lindgren (s), Kjell Ericsson (c), Barbro Andersson (s), Chris Heister (m), Marie Granlund (s), Lennart Beijer (v), Dag Ericson (s), Eva Goës (mp), Göran Hägglund (kd), Nils-Göran Holmqvist (s) och Sten Tolgfors (m).

RIKSDAGEN
SOCIALFÖRSÄKRINGSUTSKOTTET

PROTOKOLL 1997/98: 6
Sammanträdesdag: 1997-10-23
Sammanträdestid: 09.00-10.05
Närvarande: se bil. 1

§ 7 RUT:s rapport om tid mellan riksdagsbeslut och ikraftträdande

Utskottets uppdrag till RUT anses fullgjort genom RUT:s rapport om tid mellan riksdagsbeslut och ikraftträdande. Utskottet beslutar överlämna rapporten till konstitutionsutskottet för kännedom.

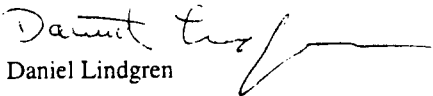
Vid protokollet

Daniel Lindgren

Justeras den 24 oktober 1997

Börje Nilsson

Rätt utdraget intygar:


Daniel Lindgren

Exp. 971029 till

KU
RUT

RIKSDAGENS UTREDNINGSTJÄNST
Kerstin Lindby
Tel 786 4889

PM
1997-05-16

Delredovisning
Dnr 1997:647

Tidsmarginaler mellan riksdagsbeslut och ikraftträdande av lag

Delundersökning beträffande lagen om allmän försäkring

Utredningstjänsten har fått i uppdrag att kartlägga hur tidsmarginalen har utvecklats under senare år mellan datum för riksdagsbeslut och datum för ikraftträdande av lagar på socialförsäkringsutskottets område.

I en första etapp av detta uppdrag har utredningstjänsten kartlagt tidsmarginalerna när det gäller lagen om allmän försäkring. Vi har gått igenom de ändringar av lagen som behandlats av socialförsäkringsutskottet under tjuugoårsperioden 1975/76 till 1996/97 (fram till mars 1997).

Utöver datumuppgifter för riksdagsbeslut och ikraftträdande har vi tagit fram datumuppgifter för bordläggning i kammaren av de propositioner som legat till grund för riksdagsbesluten.

Minskade tidsmarginaler mellan prop/RD-beslut och ikraftträdande Relativt konstant tid för riksdagens beredning av ärendena

Av kartläggningen kan man utläsa följande.

- Tiden mellan riksdagsbeslut och ikraftträdande av lagändringar har minskat under perioden. Minskningen är kraftig om man ser till genomsnittsuppgifter för femårsperioder.
- Tidsmarginalen mellan proposition och ikraftträdande har minskat på samma sätt.
- Tiden för riksdagens beredning av lagförslagen har varit relativt konstant under hela perioden (i genomsnitt 71 dagar per ärende från bordläggning av proposition till riksdagsbeslut).

I tabellen på följande sida redovisas genomsnittsuppgifter för femårsperioder.

PM

1997-05-14

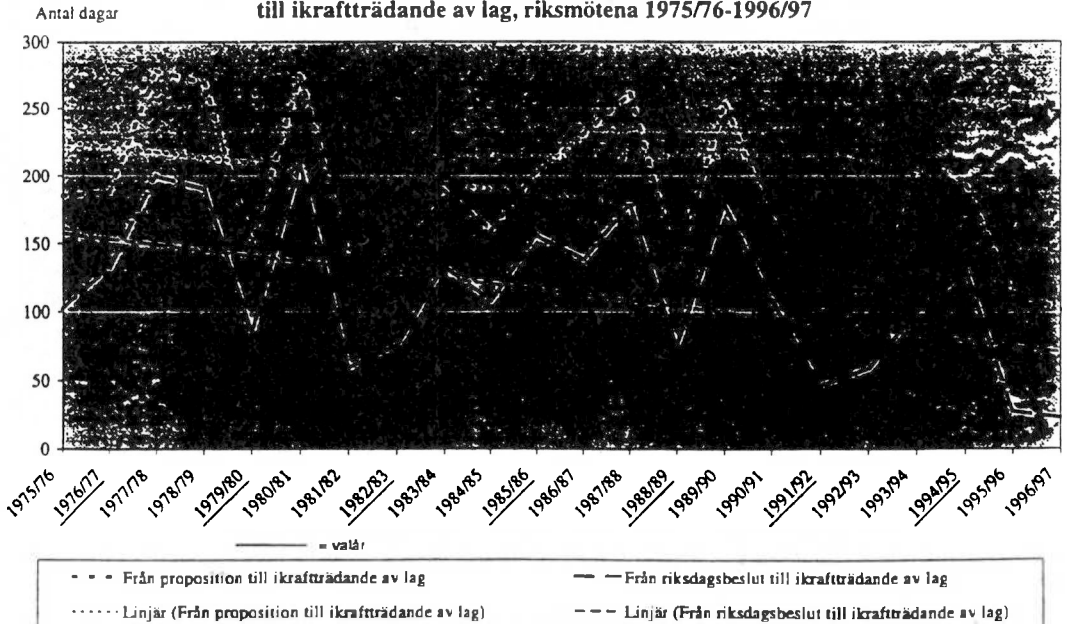
Dnr 1997:647

Period	Genomsnittligt antal dagar mellan		
	riksdagsbeslut o. ikraftträdande	proposition o. ikraftträdande	proposition o. riksdagsbeslut
1975/76 - 1979/80	142	214	72
1980/81 - 1984/85	117	182	65
1985/86 - 1989/90	145	216	71
1990/91 - 1994/95	89	157	68
1995/96	28	115	87
1996/97 till mars 97	23	102	79

Av tabellen kan man utläsa att tiden mellan proposition (bordläggning av proposition) och ikraftträdande av lagändring genomsnittligt har halverats om man jämför perioderna 1975/76 - 1979/80 och 1985/86-1989/90 med perioden 1995/96-1996/97.

Förändringen av tidsmarginalerna riksmöte för riksmöte framgår av följande diagram (Se också bifogade sammanställning över genomsnittligt antal dagar per riksmöte mellan riksdagsbeslut och ikraftträdande, mellan proposition och ikraftträdande samt mellan proposition och riksdagsbeslut; Bilaga 1.)

Genomsnittligt antal dagar från proposition resp. riksdagsbeslut till ikraftträdande av lag, riksmötena 1975/76-1996/97



Diagrammet antyder att tidsmarginalerna är kortare i början och i slutet av en mandatperiod, och längre under mandatperiodernas "mellanår". Detta gäller dock inte innevarande mandatperiod.

Huruvida de ovan konstaterade trenderna med minskade tidsmarginaler skulle stå sig om kartläggningen begränsas till att gälla endast lagändringar av större betydelse, går inte att uttala sig om innan man har tittat särskilt på dessa ärenden.

Olika förklaringsfaktorer för varierande tidsmarginaler

Bakom varje beslut om en lagändring kan finnas olika förklaringar till varför tidsperioden från proposition/utskottsbetänkande/riksdagsbeslut fram till ikraftträdandet av en lagändring blir kortare eller längre.

De varierande tidsmarginalerna kan inte enbart förklaras genom hänvisning till hur lång tidsrymden är mellan det avsedda datumet för ikraftträdandet av en lagändring och tidpunkten för avlämnandet av propositionen till riksdagen.

En analys måste göras av beslut för beslut, där man beaktar beslutens innehåll, tidpunkten för avlämnandet av propositionen (t.ex. i samband med valår eller regeringsskiftet) och andra bakgrundsfaktorer.

Det bör också uppmärksammas att den genomsnittsstatistik över tidsramen för riksdagens beredning av ärenden som har redovisats ovan kan vara något missvisande, såtillvida att det inte där framgår när en proposition har bordlagts så sent på våren under ett riksmöte att den inte kunnat behandlas av riksdagen förrän under hösten det efterföljande riksmötet. Se härom i anmärkningen sist i Bilaga 1 (gäller fem propositioner under tjugooårsperioden).

Som ett exempel på behovet av bakgrundsinformation utöver rent statistiska uppgifter kan nämnas ett riksdagsbeslut under riksmötet 1995/96. Det gäller ett beslut om vissa socialförsäkringsfrågor, m.m. innefattande ändringar bl.a. av bestämmelser om ersättningsnivåer och tillfällig föräldrapenning i lagen om allmän försäkring (prop. 1995/96:69, SfU2). Tidsmarginalen mellan detta riksdagsbeslut och ikraftträdandet den 1 januari 1996 av lagändringarna var 19 dagar. En bakgrundsuppgift av intresse att notera i detta sammanhang är att propositionen och utskottet i dessa frågor bl.a. hänvisade till ett tidigare fattat principbeslut av riksdagen (prop. 1994/95:150, FiU20, SfU7y) om införande av en enhetlig ersättningsnivå fr.o.m. den 1 januari 1996.

PM

1997-05-14

Dnr 1997:647

***Statsrådsberedningens principer för författningsutgivningen
KU:s granskning av SFS-utgivningen***

I exemplet ovan nämns att tidsmarginalen mellan riksdagsbeslutet och ikraftträdandet av lagändringarna ifråga var 19 dagar.

Av den bifogade sammanställningen över tidsmarginaler för hela tjugooårsperioden beträffande ändringar av lagen om allmän försäkring framgår att det genomsnittliga antalet dagar mellan riksdagsbeslut och ikraftträdande av en lagändring var 28 dagar under riksmötet 1995/96, och 23 dagar under 1996/97 (fram till mars 1997).

Detta kan jämföras med de principer för utgivningen av författningar som Statsrådsberedningen har lagt fram i den s.k. Gröna boken med riktlinjer för författningsskrivningen. Bland annat anges där att tiden mellan det att en författning utkommer från trycket och författningens ikraftträdande bör vara *minst fyra veckor*. Endast i *speciella undantagsfall* bör tiden sättas *kortare än två veckor*.

I detta sammanhang kan också nämnas konstitutionsutskottets årliga granskning av SFS-utgivningen (senast 1995/96:KU30 sid 12 ff¹). Enligt uppgifter som utredningstjänsten har erhållit avser konstitutionsutskottet att i höst att göra en fördjupad granskning av SFS-utgivningen och tidsgränserna mellan riksdagsbeslut och ikraftträdande av lagar.

Uppläggning av det fortsatta arbetet

Inför eventuellt fortsatt arbete med detta uppdrag har vi tagit fram en förteckning över samtliga lagbeslut på SfU-området under perioden 1975/76 till 1996/97.

På basis av detta grundmaterial kan också en lista tas ut över lagar och lagändringar under tjugooårsperioden av "större betydelse", om analysen skall begränsas till att gälla sådana ärenden. Vi har påbörjat detta arbete genom att välja ut sådana viktigare lagändringar som vi bedömt vara av intresse i sammanhanget (ett par tre ärenden per riksmöte).

För dessa ärenden kan sedan tidsmarginalerna proposition-riksdagsbeslut-ikraftträdande anges i likhet med vad som skett för lagen om allmän försäkring.

Därefter kan man analysera resultaten av den statistiska kartläggningen (genomgång av beslutens innehåll och andra bakgrundsfaktorer etc.)

¹ I betänkandet hänvisas bl.a. till KU 1986/87:33, där en närmare redogörelse finns om bestämmelserna för författningsutgivningen i regeringsformen (8 kap. 19 §), i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar och i författningssamlingsförordningen (1976:725).

PM

1997-05-14

Dnr 1997:647

Bilagor

- Genomsnittligt antal dagar per riksmöte mellan proposition-riksdagsbeslut-ikraftträdande 1975/76-1996/97 (ändringar av lagen om allmän försäkring), Bilaga 1
- Antal riksdagsbeslut per riksmöte 1975/76-1996/97 (ändringar av lagen om allmän försäkring), Bilaga 2

Grupp inom RUT som arbetat med uppdraget

Erik Norlander, Lisbet Hansing,

Marianne Bjeinbäck, Kerstin Lindby

Lagen om allmän försäkring

Riksmöte	Regering	Genomsnittligt antal dagar mellan		
		prop. och ikrafttr. av lag	RD-beslut och ikrafttr. av lag	prop. och RD- beslut
1975/76	Palme	185	102	83
1976/77	Fälldin I	188	133	55
1977/78	"	278	200	78
1978/79	Ullsten	269	190	79
1979/80	Fälldin II	151	86	65
1980/81	"	274	208	66
1981/82	Fälldin III	141	59	82
1982/83	Palme	146	76	70
1983/84	"	190	134	56
1984/85	"	160	108	52
1985/86	Palme/Carlsson	202	156	46
1986/87	"	230	139	91
1987/88	"	261	178	83
1988/89	Carlsson	135	76	59
1989/90	"	253	178	75
1990/91	"	168	109	59
1991/92	Bildt	104	46	58
1992/93	"	114	59	55
1993/94	"	205	99	106
1994/95	Carlsson/Persson	193	131	62
1995/96	"	115	28	87
1996/97*	"	102	23	79
Genomsnitt 1975/76-1996/97		185	114	71

* Avseende författningsändringar förtecknade i SFSR i mars månad 1997

Anm.

1997/98:KU10

Bilaga 4.1

I följande fem fall under tjugoförperioden har riksdagens beslut om en lagändring skett, inte under det riksmöte då propositionen bordlades, utan under det efterföljande riksmötet. (Detta går inte att utläsa av genomsnittsuppgifterna i denna tabell, och inte heller i promemorians diagram.)

Proposition		Betänkande	Datum för RD-beslut
Nummer	Bordläggning. datum		
1975:109	1975-02-24	SfU 1975/76:5	1975-10-22
1980/81:204	1981-04-30	SfU 1981/82:1	1981-11-04
1985/86:167	1986-04-15	SfU 1986/87:1	1986-11-12
1986/87:140	1987-04-10	SfU 1987/88:1	1987-11-11
1995/96:209	1996-05-28	1996/97:SfU04	1996-10-24

FÖRFATTNINGSUTGIVNINGEN I DECEMBER

Statsrådsberedningens riktlinjer för författningsutgivning

Statsrådsberedningen har i den s.k. Gröna boken angett vissa riktlinjer för författningsskrivning. Enligt dessa (s.68) bör tiden mellan det att en författning kommer ut från trycket och ikraftträdandet vara minst fyra veckor. Endast i speciella undantagsfall bör tiden vara kortare än två veckor. Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen betonat vikten av att författningsarbetet bedrivs på ett sådant sätt att allmänheten och berörda myndigheter garanteras tillgång till författningarna i god tid före ikraftträdandet (se t.ex. bet 1993/94:KU30 s. 26ff och bet 1995/96:KU30 s. 12ff).

Antalet sena författningar

I december 1996 kom 518 författningar ut från trycket (SFS 1139 - 1657). Drygt hälften av författningarna (237 st) kom ut från trycket senare än två veckor före ikraftträdandet. Dessa författningar redovisas i bilaga 1 till denna promemoria. Av de redovisade författningarna är 71 lagar och 166 förordningar.

Den sena utgivningen är naturligtvis oacceptabel och något måste göras åt detta. Särskilt

anmärkningsvärt är att hela 132 författningar med ikraftträdandedag den 1 januari 1997 kom ut från trycket så sent som den 30 december 1996. Det betyder att de i praktiken inte var allmänhet och berörda myndigheter tillhanda förrän efter ikraftträdandet.

Varför kom så många författningar ut för sent?

Enligt 8 kap. 19 § regeringsformen skall en beslutad lag utfärdas utan dröjsmål och kungöras så snart det kan ske. Även förordningar bör i princip kungöras så snart det kan ske.

En genomgång av de sent utfärdade författningarna visar att några lagar borde ha kunnat utfärdats tidigare än vad som skedde (SFS 1399-1410, 1530 och 1531). Många författningar borde också ha kunnat trycklovas tidigare än vad som gjordes (se anm. i bilaga 1). Men 160 av författningarna i bilaga 1 kunde inte ha trycklovats tidigare.

En tiondel av de sena författningarna hade sin grund i att regeringskansliet ombildades till en myndighet. Att dessa kom ut så sent är - i vart fall från rättsäkerhetssynpunkt - inte så allvarligt.

En anledning till att många författningar kom ut för sent var att riksdagen behandlade många propositioner så sent.

Någon undersökning av om förordningarna hade kunnat beslutas tidigare har inte gjorts. Många av de sena förordningarna synes dock kunna härledas till samtidigt utfärdade lagar eller till andra förslag i propositionerna.

Åtgärder för att författningarna skall komma ut i tid

1997/98:KU10
Bilaga 4.2

Tidigare promemoria om författningsutgivningen

Med anledning av konstitutionsutskottets kritik upprättades hösten 1993 en promemoria inom Justitiedepartementet (se bilaga A 4.3 i bet.1993/94:KU30). I promemorian föreslogs vissa åtgärder för att komma tillrätta med den sena författningsutgivningen. De åtgärder som föreslogs var att ändra tryckrutinerna, att ändra ikraftträdandedatum, att hålla extra regerings-sammanträden samt att öka kraven på en realistisk tidsplanering. Dessa åtgärder är fortfarande aktuella och kommenteras närmare nedan.

Tryckrutinerna

I promemorian konstaterades det att tiden mellan utfärdandet av en författning och den dag den kommer ut från trycket kanske skulle kunna förkortas om man hade fler trycklovsdagar, att man skulle kunna tänka sig att ändra dagen för trycklov till fredagar i stället för tisdagar och att en övergång till heloriginal borde kunna innebära att författningsutgivningen blir snabbare.

Ändrad dag för trycklov

Inför en upphandling av framställningen av SFS förra året sågs tryckrutinerna över. Det ansågs inte motiverat att ändra dagen för trycklov till fredagar. Regeringssammanträdena hålls normalt på torsdagar. Skulle man ändra trycklovsdag till

fredagar skulle man förmodligen riskera att inte hinna få med alla författningar som beslutas på regeringssammanträdet dagen innan.

1997/98:KU10
Bilaga 4.2

Extra trycklovsdagar

Extra trycklovsdagar i juni och december förkortar rimligtvis tiden mellan utfärdandet och ikraftträdandet. Att bara ha en trycklovsdag i veckan skulle inte fungera vid hel- och halvårsskiftena. I december förra året var det åtta ordinarie trycklovsdagar (se bilaga 2). Härutöver ordnades ett par extra trycklovsdagar för att det överhuvudtaget skulle vara möjligt att få ut de författningar som beslutades av riksdagen den 19 och 20 december. Som framgått ovan kom trots det många författningar ut för sent.

Heloriginalframställning

Sedan ett par år tillbaka pågår inom Justitiedepartementet en försöksverksamhet med heloriginalframställning av SFS. Tanken är att alla författningar så småningom skall framställas genom heloriginal. Av tekniska orsaker har verksamheten dock inte fungerat helt tillfredställande. Det har bland annat varit problem med att få fram en fungerande mall för framställningen i det ordbehandlingsprogram som tidigare användes av departementen. Regeringskansliet övergår nu till Word. Enligt teknisk expertis är det ett ordbehandlingsprogram som har bättre förutsättningar att klara av en mall av den typ SFS kräver.

Tryckeriet har enligt nuvarande avtal fem arbetsdagar på sig för att framställa SFS. Denna tid behövs bl.a. för att föra in ändringarna på de trycklovade korrekturerna och för att departementens

handläggare skall ha möjlighet att läsa avdrag. När övergången till heloriginalframställning är genomförd i hela Regeringskansliet borde denna tid kunna förkortas med ett par dagar.

1997/98:KU10
Bilaga 4.2

Ändra datum för ikraftträdandet

Ett effektivt sätt för att författningarna skall komma ut i god tid är att sprida författningarnas ikraftträdande över hela året. Utskotten, som ligger sist i lagstiftningskedjan, skulle kanske också oftare kunna överväga att föreslå riksdagen att flytta fram en föreslagen lags ikraftträdande.

Extra regeringssammanträden

Extra regeringssammanträden hålls regelmässigt när det behövs för att regeringen skall kunna utfärda lagar och förordningar.

En realistisk tidsplanering

Man kan inte komma ifrån att den viktigaste åtgärden för att komma tillrätta med den sena författningsutgivningen är att man redan från början gör en realistisk tidsplanering av propositions- och lagstiftningsarbetet.

Slutsatser

Genomgången av författningsutgivningen under december 1996 har visat att många sena författningar hade sin grund i att riksdagen behandlade propositionerna så sent. Det är därför viktigt att inför planeringen av riksdagens arbete även räkna in tidsåtgången mellan beslutet och den dag författningen kommer ut från trycket. Denna tid är

normalt 12 dagar men kan om extra trycklovsdagar
och regeringssammanträden anordnas förkortas till 7
dagar.

1997/98:KU10
Bilaga 4.2

Det är också viktigt att arbetet på departementen
planeras så att lagarna verkligen utfärdas utan
dröjsmål och att de, liksom förordningarna, kungörs
så snart det kan ske.

Bilaga 1

Författningar som utkom från trycket den 18 december och trädde ikraft den 1 januari
(Trycklovsdag den 11 december)

Utfärdade den 28 november

Anm. Dessa förordningar borde ha kunnat trycklovas den 29 november

- 1996:1354 Förordning om ändring i förordningen (1990:1018) med instruktion för Kriminalvårdsverket
- 1996:1355 Förordning om ändring i förordningen (1994:351) om övervakningsnämndernas verksamhetsområde m.m.

Utfärdade den 5 december

Anm. Dessa författningar borde ha kunnat trycklovas den 6 december

Prop. 1995/96:232,
bet. 1996/97:SkU5,
rskr. 1996/97:68 (961204)

- 1996:1320 Lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)
- 1996:1321 Lag om ändring i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon
- 1996:1322 Lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt
- 1996:1323 Lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt
- 1996:1324 Lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi
- 1996:1325 Förordning om ändring i mervärdesskatteförordningen (1994:223)
- 1996:1326 Förordning om ändring i förordningen (1994:224) om återbetalning av mervärdesskatt och vissa punktskatter till hjälporganisationer, utländska beskickningar m.fl

Prop. 1996/97:10,
bet. 1996/97:SkU6
rskr. 1996/97:69 (961204)

- 1996:1327 Lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)
- 1996:1328 Lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import m.m.
- 1996:1329 Lag om ändring i tullagen

Prop. 1996/97:227,
bet. 1996/97:SkU3,
rskr. 1996/97:66 (961204)

1996:1351	Lag om ändring i lagen (1971:1072) om formånsberättigade skattefordringar
1996:1353	Förordning om ändring i förordningen (1996:382) med länsrättsinstruktion
1996:1356	Förordning om ändring i förordningen (1994:362) om vårdavgifter m.m. för vissa utlänningar
1996:1357	Förordning om statlig ersättning för hälso- och sjukvård till asylsökande
1996:1358	Förordning om ändring i socialtjänstförordningen (1981:750)
1996:1359	Förordning om ränta på återbetalning enligt lagen (1996:1030) om underhållstöd för år 1997
1996:1360	Förordning om ändring i förordningen (1994:1121) om läkarvård ersättning
1996:1361	Förordning om ändring i förordningen (1995:1220) om ändring i förordningen (1994:1121) om läkarvård ersättning
1996:1362	Förordning om ändring i förordningen (1994:1120) om ersättning för sjukgymnastik
1996:1363	Förordning om ändring i gymnasieförordningen (1992:394)
1996:1369	Förordning om ändring i bilavgasförordningen (1991:1481)
1996:1370	Förordning om ändring i förordningen (1992:986) om statlig bostadsbyggnads- subvention
1996:1371	Förordning om statligt investeringsbidrag för anordnande av studentbostäder
1996:1372	Förordning om ändring i förordningen (1995:802) om bidrag för förbättring av inomhusmiljön i bostäder och vissa lokaler
1996:1373	Förordning om ändring i förordningen (1994:2030) om bidrag till förbättring av inomhusklimatet i bostäder
1996:1374	Förordning om ändring i förordningen (1995:801) om statligt investeringsbidrag för nybyggnad av bostäder
1996:1375	Förordning om ändring i förordningen (1993:166) om särskilt ombyggnadsbidrag i fråga om bostäder för äldre m.fl.
1996:1376	Förordning om ändring i förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.
1996:1377	Förordning om upphävande av vissa förordningar om särskild statlig ersättning för flyktingmottagande
1996:1378	Förordning om statligt investeringsbidrag för en ekologisk hållbar samhällsutveckling

Författningar som utkom från trycket den 20 december 1996
och trädde ikraft den 1 januari
(Trycklovsdag den 13 december)

Utfärdade den 5 december

Anm. Dessa förordningar borde ha kunnat trycklovas den 6 december

- 1996:1397 Förordning om statsbidrag för en
särskild utbildningsinsats inom
folkhögskolan
- 1996:1432 Förordning om ändring i förordningen
(1993:1091) om assistentersättning

Utfärdade den 12 december

Anm. Dessa författningar kunde inte ha trycklovats
tidigare

Prop. 1996/97:25,
bet. 1996/97:SfU5
rskr. 1996/97:80 (961210)

- 1996:1379 Lag om ändring i utlänningslagen
- 1996:1380 Lag om ändring i lagen (1962:381) om
allmän försäkring
- 1996:1381 Lag om ändring i lagen (1990:52) med
särskilda bestämmelser om vård av unga
- 1996:1382 Lag om ändring i lagen (1991:572) om
särskild utlänningskontroll
- 1996:1383 Lag om ändring i lagen (1992:1068) om
introduktionsersättning
- 1996:1384 Lag om ändring i lagen (1994:137) om
mottagande av asylsökande m.fl
- 1996:1385 Lag om ändring i rättshjälpslagen
(1972:429)
- 1996:1386 Förordning om ändring i utlännings-
förordningen (1989:57)
- 1986:1387 Förordning om ändring i förordningen
(1984:890) om bidrag till flyktingars
resor från Sverige för bosättning i
annat land
- 1996:1388 Förordning om ändring i förordningen
(1991:1817) med instruktion för
utlänningsnämnden
- 1996:1389 Förordning om register hos Statens
invandrarverk över fingeravtryck
- 1996:1390 Förordning om ändring i förordningen
(1992:824) om fingeravtryck m.m.

Prop. 1996/97:5,
bet. 1996/97:UbU3,
rskr. 1996/97:99 (961211)

- 1996:1391 Lag om ändring i lagen (1976:661) om
immunitet och privilegier i vissa fall 118

Prop. 1996/97:1 utg.omr. 16,
bet. 1996/97:UbU1,
rskr. 1996/97:100 (961211)

1996:1392 Lag om ändring i högskolelagen
 (1992:1434)

Prop. 1996/97:1 utg.omr. 15,
bet. 1996/97:UbU2
rskr. 1996/97:101 (961211)

1996:1393 Lag om ändring i studiestödslagen
 (1973:349)

1996:1398 Förordning om statsbidrag till
 internationella skolor

Prop 1996/97:12,
bet. 1996/97:SkU7,
rskr. 1996/97:70 (961204)

1996:1399 Lag om ändring i kommunalskattelagen
 (1928:370)

1996:1400 Lag om ändring i lagen (1993:1536) om
 räntefördelning vid beskattning

1996:1401 Lag om ändring i lagen (1993:1537) om
 expansionsmedel

1996:1402 Lag om ändring i lagen 81984:1052) om
 statlig fastighetsskatt

1996:1403 Lag om ändring i lagen (1996:1069) om
 ändring i lagen (1991:687) om särskild
 löneskatt på pensionskostnader

1996:1404 Lag om ändring i uppbördslagen
 (1953:272)

1996:1405 Lag om ändring i lagen (1990:325) om
 självdeklaration och kontrolluppgifter

1996:1406 Lag om ändring i mervärdesskattelagen

Prop 1996/97:14,
bet. 1996/97 SkU8
rskr. 1996/97:71 (961204)

1996:1407 Lag om upphävande av lagen (1988:1567)
 om miljöskatt på inrikes flygtrafik

1996:1408 Lag om ändring i lagen (1994:1776) om
 skatt på energi

1996:1409 Lag om ändring i fordonsskattelagen
 (1988:327)

1996:1410 Lag om ändring i lagen (1978:69) om
 försäljningsskatt på motorfordon

Prop. 1996/97:1 utg.omr. 17
bet. 1996/97:KrU3,
rskr. 1996/97:82 (961210)

1996:1411 Lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-
 avgift

- 1996:1412 Förordning om ändring i förordningen (1995:679) med instruktion för Riksarkivet och landsarkiven
- 1996:1413 Förordning om ändring i förordningen (1985:525) om statligt stöd till bokhandeln
- Prop. 1996/97:36,
bet. 1996/97:KU4,
rskr. 1996/97:77 (961205)
- 1996:1416 Lag om upphävande av lagen (1996:946) om val av ledamöter i styrelsen för Länsstyrelsen i Skåne län
- 1996:1417 Lag om ändring i lagen (1978:438) om huvudmannaskap för viss kollektiv persontrafik
- bet 1996/97:AU7,
rskr. 1996/97:105 (961212)
- 1996:1418 Lag om ändring i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring
- 1996:1419 Lag om ändring i lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd
- 1996:1422 Lag om ändring i lagen (1996:869) om arbetslivsutveckling
- 1996:1423 Lag om ändring i lagen (1996:870) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa
- Prop. 1996/97:16,
bet. 1997/97:AU4,
rskr. 1996/97:107 (961212)
- 1996:1424 Lag om ändring i lagen (1928:80) om anställningsskydd
- 1996:1425 Lag om ändring i lagen (1974:13) om anställningsfrämjande åtgärder
- 1996:1426 Förordning med instruktion för Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering
- 1996:1427 Förordning om ändring i förordningen (1986:414) om rekryteringsstöd
- 1996:1428 Förordning om ändring i förordningen (1991:333) om lönebidrag
- 1996:1429 Förordning om ändring i förordningen (1995:865) med instruktion för Rådet för arbetslivsforskning
- 1996:1430 Förordning om ändring i förordningen (1979:426) om skötsel av jordbruksmark
- 1996:1431 Förordning om investeringsstöd till företagare med jordbruks-, trädgårds eller renskötsel företag

- 1996:1433 Förordning om ändring i förordningen (1986:285) om återkallelse av godkännande som allmännyttigt bostadsföretag i vissa fall m.m.
- 1996:1434 Förordning om ändring i förordningen (1993:1587) om ändrade bestämmelse i fråga om sådana räntebidrag för bostäder som lämnas enligt vissa äldre förordningar
- 1996:1435 Förordning med särskilda bestämmelser om återkallelse av beslut om statligt räntestöd i vissa fall

Författningar som utkom från trycket den 23 december och trädde ikraft den 1 januari
(Trycklovsdag den 16 december)

Utfärdade den 12 december

Anm. Dessa författningar borde ha kunnat trycklovas den 13 december

Prop. 1996/97:1 utg.omr.3,
bet. 1996/97:SkU1,
rskr. 1996:97:91 (961210)

1996:1436 Lag med anledning av bildandet av Skattemyndigheten i Skåne län

Prop. 1996/97:1 utg.omr.4,
bet. 1996/97:JuU1
rskr. 1996/97:96 (961211)

1996:1437 Lag om ändring i polislagen (1984:387)

1996:1438 Lag om ändring i utsökningsbalken

1996:1439 Lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986:617)

1996:1440 Lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Prop. 1996/97:1 utg.omr.4,
bet. 1996/97:JuU1
rskr. 1996/97:98 (961211)

1996:1441 Lag om ändring i lagen (1994:1845) om tillämpning av europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler

1996:1442 Förordning om ändring i utsökningsförordningen (1981:981)

1996:1443 Förordning om ändring i uppbördsförordningen (1996:1443)

1996:1444 Förordning om ändring i kungörelsen (1973:261) om utbetalning av viss ersättning i mål eller ärende vid domstol, m.m.

1996:1445 Förordning om ändring i rättshjälpsförordningen (1979:938)

- 1996:1446 Förordning om ändring i förordningen (1981:967) om skyldighet för domstol och kronofogdemyndighet att lämna underrättelser om vissa beslut av exekutiv betydelse
- 1996:1447 Förordning om ändring i utsökningsförordningen (1986:678)
- 1996:1448 Förordning om upphävande av förordningen (1987:1314) om lokaliseringen av kronofogdemyndigheterna
- 1996:1449 Förordning om ändring i förordningen (1988:784) med instruktion för exekutionsväsendet
- 1996:1450 Förordning om upphävande av förordningen (1988:400) om tillsynsmyndighet i konkurs
- 1996:1451 Förordning om ändring i förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål m.m.
- 1996:1452 Förordning om ändring i förordningen (1990:1293) med instruktion för skatteförvaltningen
- 1996:1453 Förordning om ändring i förordningen (1992:1094) om avgifter vid kronofogdemyndigheterna
- 1996:1454 Förordning om ändring i indrivningsförordningen (1993:1229)
- 1996:1455 Förordning om ändring i förordningen (1996:783) om företagsrekonstruktion

Prop. 1996/97 utg.omr.16
bet. 1996/97:UbU1,
rskr. 1996/97:100 (961211)

- 1996:1456 Lag om ändring i skollagen (1985:1100)
- 1996:1457 Förordning om ändring i förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor
- 1996:1460 Förordning om ändring i förordningen (1975:1345) med instruktion för Justitiekanslern
- 1996:1461 Förordning om ändring i förordningen (1991:1278) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård

Författningar som utkom från trycket den 30 december och trädde i kraft den 1 januari
(Trycklovsdagar 18,19 och 20 december)

Utfärdade den 5 december

Anm. Dessa författningar borde ha kunnat trycklovas den 6 december

Prop. 1995/96:226
bet. 1996/97:JoU5,
rskr. 1996/97:63 (961204)

- 1996:1551 Lag om ändring i terrängkörningslagen
(1975:1313)
1996:1553 Lag om ändring i rennaringslagen
(1971:437)
1996:1554 Lag om ändring i jaktlagen (1987:259)
1996:1555 Förordning om ändring i
körkortsförordningen (1977:722)
1996:1574 Förordning om ändring i förordningen
(1989::974) om miljöfarliga batterier

Utfärdade den 12 december

Anm. Dessa författningar borde ha kunnat trycklovas den
13 december

- 1996:1499 Förordning om ändring i högskole-
förordningen (1993:100)
1996:1500 Förordning om ändring i förordningen
(1992:403) om kommunal vuxenutbildning
1996:1504 Förordning om ändring i förordningen
(1983:974) om statligt räntestöd vid
förbättring av bostadshus
1996:1505 Förordning om ändring i förordningen
(1991:1933) om statligt räntebidrag för
ny- och ombyggnader av bostäder
1996:1506 förordning om ändring i förordningen
(1992:986) om statlig
bostadsbyggnadssubvention
1996:1507 Förordning om ändring i förordningen
(1993:1587) om ändrade regler i fråga
om sådana räntebidrag för bostäder som
lämnas enligt vissa äldre förordningar
1996:1508 Förordning om ändring i förordningen
(1995:1548) med instruktion för
Kärnavfallsfondens styrelse
1996:1509 Förordning om ändring i förordningen
(1991:739) om vissa avgifter till
Statens kärnkraftsinspektion

bet. 1996/97:KU2,
rskr. 1996/97:75 (961204)

- 1996:1530 Lag om ändring i riksdagsordningen
1996:1531 Lag om ändring i sekretesslagen
(1980:100)

Prop. 1996/97:1,
bet. 1997/97:KU1,
rskr 1996/97:85 (961210)

- 1996:1532 Lag om ändring i lagen (1994:1066) om
statliga bidrag till partigrupper i
riksdagen

1996:1533 Lag om ändring i lagen (1972:625) om
statligt stöd till politiska partier

Utfärdade den 17 december

Anm. Dessa författningar kunde inte ha trycklovats
tidigare

Prop 1996/97:4,
bet 1996/97:FöU 1,
rskr. 1996/97:109 (1961213)

- 1996:1468 Lag om ändring i sekretess-
lagen(1980:100)
- 1996:1469 Lag om ändring i lagen (1994:1720) om
civilt försvar
- 1996:1470 Lag om ändring i lagen (1992:1403) om
höjd beredskap
- 1996:1471 Förordning om ändring i förordningen
(1984:309) om utlandsstyrkan inom
Forsvarsmakten
- 1996:1472 Förordning om ändring i förordningen
(1995:648) med instruktion för
Totalförsvarets pliktverk
- 1996:1473 Förordning om ändring i förordningen
(1995:239) om förmåner till
totalförsvarspliktiga
- 1996:1474 Förordning om ändring i förordningen
(1995:238) om totalförsvarsplikt
- 1996:1475 Förordning om skyldighet att lämna
upplysningar m.m. rörande krigsfångar
och andra skyddade personer
- 1996:1476 Förordning med instruktion för
Förvarshögskolan
- 1996:1477 Förordning om ändring i förordningen
(1996:31) om statliga myndigheters
skjutvapen
- 1996:1478 Förordning om ändring i förordningen
(1994:657) om användning av tretungad
flagga
- 1996:1479 Förordning om ändring i
beredskapsförordningen (1993:242)
- 1996:1480 Förordning om ändring i totalförsvarets
folkrättsförordning (1990:12)
- 1996:1481 Förordning om ändring i förordningen
(1994:714) med instruktion för
Försvarets radioanstalt
- 1996:1482 Förordning om ändring i förordningen
(1988:853) med instruktion för
Styrelsen för psykologiskt försvar
- 1996:1483 Förordning om ändring i förordningen
(1988:1122) med instruktion för
Överstyrelsen för civil beredskap
- 1996:1484 Förordning om ändring i förordningen
(1988:1041) med instruktion för
Totalförsvarets chefsnämnd

- 1996:1485 Förordning om ändring i förordningen (1988:1121) med instruktion för civilbefälhavarna
- 1996:1486 Förordning om ändring i officersförordningen (1994:882)
- 1996:1487 Förordning om ändring i förordningen (1994:642) med instruktion för Försvarsmakten
- 1996:1493 Förordning om ändring i förordningen (1991:2013) med instruktion för Affarsverket svenska kraftnät
- Prop. 1996/97:1 utg.omr.19
bet. 1996/97 AU2,
rskr. 1996/97:106 (961212)
- 1996:1488 Lag om ändring i lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté
- 1996:1489 Lag om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter
- Prop. 1996/97:1 utg.omr. 23,
bet. 1996/97:JoU1
rskr. 1996/97:114 (961217)
- 1996:1490 Lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)
- 1996:1491 Lag om upphävande av lagen (1990:1496) om hur ledamöter i skogsvårdsstyrelserna utses
- 1996:1492 Förordning om ändring i förordningen (1995:1335) med instruktion för Skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna
- 1996:1494 Förordning om ändring i förordningen (1995:1325) med instruktion för beslutsgrupper
- 1996:1495 Förordning om ändring i instruktionen (1991:960) med instruktion för Närings- och teknikutvecklingsverket
- 1996:1496 Förordning om ändring i förordningen (1994:773) om tillfälligt småföretagsstöd
- 1996:1497 Förordning om ändring i mineralförordningen (1992:285)
- 1996:1498 Förordning om ändring i förordningen (1994:1535) med reglemente för Sveriges allmänna hypoteksbank
- 1996:1503 Förordning om ändring i förordningen (1988:1139) med instruktion för Arbetsmarknadsverket
- 1996:1513 Förordning om ändring i kungörelsen (1961:567) med närmare bestämmelser om befordran av krigsmateriel med luftfartyg
- 1996:1515 Förordning med instruktion för Regeringskansliet

1996:1516	Förordning om ändring i författningssamlingsförordningen (1976:725)
1996:1517	Förordning om ändring i sakerhetsskyddsförordningen (1996:633)
1996:1518	Förordning om ändring i förordningen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem
1996:1519	Förordning om ändring i förordningen (1992:289) om särskilda personutredare i brottmål
1996:1520	Förordning om ändring i frivårdsförordningen (1983:250)
1996:1521	Förordning om ändring i förordningen (1995:1680) med instruktion för Inspektionen för strategiska produkter
1996:1522	Förordning om ändring i förordningen (1996:442) om utländska besök vid vissa myndigheter inom Försvarsdepartementets område
1996:1525	Förordning om ändring i arvs- och gåvoskatteförordningen (1958:563)
1996:1526	Förordning om ändring i förordningen (1992:877) med instruktion för Statskontoret
1996:1527	Förordning om ändring i förordningen (1990:481) med instruktion för Statens trygghetsnämnd
1996:1528	Förordning om ändring i förordningen (1980:848) om utbytestjänstgöring i andra nordiska länder

Utfärdade den 19 december

1996:1523	Förordning om ändring i förordningen (1995:1038) om statliga chefs pensioner m.m.
1996:1529	Förordning om ersättning för kommittéuppdrag
Prop 1996/97:1 utg.omr.9, bet. 1996/97:SoU1 rskr.1996/97:124 (961218)	
1996:1534	Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring
1996:1535	Förordning om ändring i förordningen (1991:1234) om försöksverksamhet inom tandvården
1996:1536	Förordning om ändring i förordningen (1988:1126) med instruktion för Nämnden för vårdartjänst
1996:1537	Förordning om ändring i förordningen (1984:908) om vissa statsbidrag och försäkringsersättningar för sjukvård m.m.
1996:1538	Förordning om ändring i smittskyddsförordningen (1989:3019)

1996:1539 Förordning om ändring i förordningen
(1990:1110) med instruktion för nämnden
för Rh-anpassad utbildning

Prop 1996/97:1 utg.omr.10,
bet. 1996/97:SfU1,
rskr. 1997/97:126 (961218)

1996:1540 Lag om dels fortsatt giltighet av
lagen(1992:863) om lokal
försöksverksamhet med finansiell
samarordning mellan socialförsäkring och
hälso- och sjukvård, dels ändring i
samma lag

1996:1541 Lag om dels fortsatt giltighet av
lagen(1994:566) om lokal
försöksverksamhet med finansiell
samarordning mellan socialförsäkring,
hälso- och sjukvård och socialtjänst,
dels ändring i samma lag

Prop. 1996/97:28,
bet. 1996/97:SfU6,
rskr. 1996/97:125 (961218)

1996:1542 Lag om ändring i lagen (1962:381) om
allmän försäkring

1996:1543 Lag om ändring i lagen (1995:508) om
ändring i lagen (1962:381) om allmän
försäkring

prop 1996/97 utg.omr. 12,
bet. 1996/97:SfU1
rskr 1996/97:126 (961218)

1996:1544 Lag om ändring i lagen (1962:381) om
allmän försäkring

1996:1545 Lag om ändring i föräldraledighetslagen
(1995:584)

Prop 1996/97:47,
bet. 1996/97:NU7,
rskr.1996/97:123 (961218)

1996:1546 Lag om ändring i lagen (1995:528) om
revisorer

1996:1547 Förordning om ändring i förordningen
(1995:665) om revisorer

1996:1549 Förordning om ändring i förordningen
(1990:113) om exportkreditnämnd

1996:1550 Förordning om ändring i förordningen
(1988:1225) med instruktion för
Exportkreditnämnden

Prop 1996/97:1 utg.omr.22,
bet. 1996/97:TU1,
rskr. 1996/97:115 (961217)

- 1996:1556 Lag om ändring i lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonssområdet
- 1996:1557 Förordning om ändring i förordning (1995:589) med instruktion för Sjöfartsverket
- 1996:1558 Förordning om ändring i förordningen (1989:10) med instruktion för Nämnden för rederistöd
- 1996:1559 Förordning om statligt bidrag till svensk sjöfart
- Prop. 1996/97:1 utg.omr. 23,
bet. 1996/97:JoU1,
rskr. 1996/97:113 (961217)
- 1996:1560 Lag om ändring i utsädeslagen (1976:298)
- 1996:1561 Förordning om ändring i utsädesförordningen (1993:1375)
- 1996:1562 Förordning om stöd till avbytbar verksamhet inom jordbruket
- 1996:1563 Förordning om ändring i växtförädlarrättskungörelsen (1971:393)
- 1996:1564 Förordning om ändring i förordningen (1996:146) med instruktion för Dtatens utsädeskontroll
- 1996:1565 Förordning om ändring i förordningen (1986:255) om pristillägg på renkött
- 1996:1566 Förordning om ändring i förordningen (1989:1110) om avgift för livsmedelstillsyn m.m.
- 1996:1569 Förordning om ändring i förordningen (1980:803) om regionalpolitiskt transportstöd
- 1996:1570 Förordning om ändring i förordningen (1990:642) om regionalpolitiskt företagsstöd
- 1996:1571 Förordning om ändring i förordningen (1994:577) om landsbygdsstöd och stöd till kommersiell service
- 1996:1572 Förordning om ändring i förordningen (1994:771) om tillfälliga stödområden m.m
- 1996:1575 Förordning om ändring i förordningen (1995:889) om en särskild teoretisk och praktisk utbildning vid vissa universitet och högskolor
- 1996:1581 Förordning om ändring i förordningen (1990:1361) om lån till hemutrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar
- 1996:1582 Förordning om ändring i förordningen (1986:472) om statsbidrag till invandrarnas riksorganisationer

- 1996:1583 Förordning om ändring i förordningen
(1995:1459 om avgifter vid
lantmäteriförrättningar
1996:1584 Förordning om ändring i
polisförordningen (1984:730)

bet. 1996/97:KU7
rskr. 1996/97:118 (961217)

- 1996:1586 Lag om ändring i sekretesslagen
(1980:100)

- 1996:1616 Förordning om ändring i
sjöarbetstidkungörelsen (1970:550)
1996:1617 Förordning om ändring i förordningen
(1972:648) med taxa för Vägverket
1996:1618 Förordning om ändring i förordningen
81988:964) om skyltar för
beskickningsfordon

Utfärdade den 20 december

Anm. Dessa författningar kunde inte ha trycklovats
tidigare

Prop 1996/97:1 utg. omr. 11,
bet. 1996/97:SfU 1 och 7
rskr. 1996/97:126 och 142 (961220)

- 1996:1587 Lag om ändring i lagen (1962:381) om
allmän försäkring

prop 1996/97:1 utg. omr. 11,
bet. 1996/97 SfU1
rskr. 1996/97:126 (961220)

- 1996:1588 Lag om ändring i lagen (1962:382)
angående införande av lagen om allmän
försäkring

- 1996:1589 Lag om ändring i lagen (1969:205) om
pensionstillskott

- 1996:1590 Lag om ändring i lagen (1994:308) om
bostadstillägg till pensionärer

- 1996:1591 Förordning om ändring i förordningen
(1992:247) med instruktion för
utrikesrepresentationen

Prop. 1996/97:1 utg. omr. 17,
bet. 1996/97 KrU1,
rskr. 1996/97:129 (961219)

- 1996:1594 Lag om ändring i lagen (1990:886) om
granskning och kontroll av filmer och
videogram

- 1996:1595 Lag om ändring i lagen (1992:318) om
överlämnande av förvaltningsuppgifter
inom Kulturdepartementets
verksamhetsområde

1996:1596	Bibliotekslag
1996:1597	Förordning med instruktion för Statens konstråd
1996:1598	Förordning om statsbidrag till regional kulturverksamhet
1996:1599	Förordning om ändring i förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond
1996:1600	Förordning om ändring i arkivförordningen (1991:446)
1996:1601	Förordning om ändring i förordningen (1989:46) om TV-avgift
1996:1602	Förordning om ändring i förordningen (1988:677) med instruktion för Statens konstmuseer
1996:1603	Förordning om ändring i förordningen (1988:673) med instruktion för Presstödsnämnden
1996:1604	Förordning om ändring i förordningen (1982:600) om Sveriges bildkonstnärfond
1996:1605	Förordning om individuell visningsrätt
1996:1606	Förordning om ändring i förordningen (1988:831) med instruktion för Konstnärsnämnden
1996:1607	Förordning om ändring i presstödsförordningen (1990:524)
1996:1608	Förordning om statsbidrag till folkbiblioteken
1996:1609	Förordning om ändring i förordningen (1980:628) rättsdatasystemet
1996:1610	Förordning om statens utlåningsränta och statens avkastningsränta under budgetåret 1997
prop 1996/97:45,	
bet. 1996/97:SkU13	
rskr 1996/97:133 (961220)	
1996:1611	Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt
1996:1612	Lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)
1996:1613	Lag om ändring i lagen (1993:1538) om periodiseringsfonder
1996:1614	Lag om ändring i lagen (1995:1623) om skattereduktion för riskkapitalinvesteringar
Bet 1996/97:SkU14,	
rskr 1996/97:134 (961220)	
1996:1615	Lag om omräkningstal för 1997 års taxeringsvärde



REGERINGSKANSLIET

1997-11-26

SB97/6588

Statsrådsberedningen

*Rättschefens kansli/
Bo Malmqvist
Telefon 08 - 405 45 47*

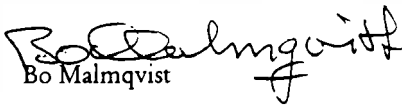
Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink den 19971127
Dnr 91/97-98

KU:s granskningsärende 1997/98:102 Författningsutgivningen

Som svar på KU:s frågor i skrivelsen den 18 november 1997 om författningsutgivningen lämnas de redogörelser från åtta departement (Ju, Fö, S, K, Fi, U, Jo och Ku) som finns i bilagorna 1-8.

Ju:s redogörelse omfattar också K:s författning 1996:416. K:s redogörelse omfattar Ju:s författning 1996:1133. Vad som sägs i Fi:s redogörelse om 1996:1231 gäller också 1996:1233.


Bo Malmqvist

Postadress
103 33 STOCKHOLM

Resöksadress:
Rosenbad 4

Telefon växel
08-405 10 00

Telefax
08 723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se
X 400: S=Registrator; Q=Primeminister; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Telex
178 20 PREMIER S



REGERINGSKANSLIET

Promemoria

Bilaga 1

1997-11-24

Justitiedepartementet

Statsrådsberedningen
Rättschefen Bengt-Åke NilssonUnderlag till besvarande av KU:s frågor i ärende 1997/98:102

Från enheten för statsrätt och förvaltningsrätt (L6) har som en övrig synpunkt anförts att det är viktigt att riksdagen fattar beslut i så god tid att handläggningen inom Regeringskansliet också tas med i beräkningarna inför ikraftträdandet. När riksdagen beslutar om ändringar i "egna författningar" är det mycket angeläget att utskottet hör av sig i god tid, så att L6 hinner med att skriva och dela. Det är särskilt viktigt att så sker när riksdagens beslut fattas så nära ikraftträdandet som t.ex. en månad.

1. Varför har följande författningar inte utfärdats tidigare än vad som skett?

1.1 SFS 1996:420, Rättsprövningslagen. Riksdagsbeslut 1996-05-09. Rskr inkom till Ju 1996-05-10 (fredag). Sannolikt enheten (L6) tillhanda först 1996-05-13. Därefter skall författning skrivas och delas. Följande torsdag 1996-05-16 var helgdag (regeringssammanträde 1996-05-15?). Nästa torsdag 1996-05-23 utfärdades lagen.

1.2 SFS 1996:627, Säkerhetsskyddslag (ny lag). Riksdagsbeslut 1996-05-08. Rskr inkom till Ju 1996-05-10 (fredag). Sannolikt enheten (L6) tillhanda först 1996-05-13. Följande torsdag 1996-05-16 var helgdag. (se vidare under a). Lagen kunde därefter ha utfärdats 1996-05-23 eller 1996-05-30. Så skedde emellertid inte. Anledningen därtill var att lagen skulle utfärdas samtidigt som en förordning i samma ämne och en ny förordning med instruktion för Registernämnden. Sistnämnda instruktion var emellertid föremål för politiska överläggningar. Till slut utfärdades lagen utan samband med instruktionen. Instruktionen för Registernämnden utfärdades 1996-06-19.

ANM: Så här i efterhand kan man ju konstatera att vi, i stället för att avvakta utfärdandet av lagen, borde ha utfärdat densamma, men inte trycklovat förrän tillsammans med förordningarna. I och för sig torde KU

ha synpunkter på det också, men kravet på snabbt utfärdande följer direkt av RF.

1997/98:KU10
Bilaga 4.3

1.3 SFS 1996:628-629. Samma riksdagsskrivelse som SFS 1996:627. Se under b).

1.4 SFS 1996:1133, ändring i sekretesslagen. Riksdagsbeslut 1996-11-06. Rskr inkom till Ju 1996-11-13 via Kommunikationsdepartementet, som hade hand om tryckningen. Alltså ej Justitiedepartementets handläggning. Utfärdad 1996-11-21.

1.5 SFS 1996:1233, ändring i lagen om homosexuella sambor. Riksdagsbeslut 1996-11-22. Rskr inkom till Ju 1996-11-28 via Fi, som hade hand om tryckningen. Alltså ej Justitiedepartementets handläggning. Utfärdad 1996-12-05.

2. Hur kan tidsåtgången för tryckningen av följande författningar förklaras?

2.1 SFS 1996:401. Författningen avser en ändring i brottsbalken, som visserligen utarbetats av Ju, men som ingick i en prop. från Förvarsdepartementet (Partnerskap för fred 1995/96:37). Det är alltså Förvarsdepartementet som ansvarat för det praktiska arbetet med promulgation. Förklaringen till tidsåtgången för tryckning bör därför vara densamma som för SFS 1996:402-403.

2.2 SFS 1996:415 (Ju) och SFS 1996:416 (K). Ifrågavarande författningar beslutades onsdagen den 15 maj och utkom från trycket den 5 juni 1996. Författningarna hade sålunda kunnat trycklovas tidigast tisdagen den 21 maj. Så blev inte fallet, vilket möjligen kan ha berott på att torsdagen den 16 maj var en helgdag och att ansvarig handläggare befann sig i Bryssel 19-21 maj. Vi har inga anteckningar om när underskriftsexemplaren lämnades till statsråden. Besked om att statsråden undertecknat originalen av författningarna erhöles torsdagen den 23 maj. Så fort som möjlig därefter trycklovades författningarna, vilket var tisdagen den 28 maj. Samma dag skickades författningarna från Justitiedepartementets SFS-expedition till tryckeriet. I teorin hade således tidsåtgången för "tryckningen" kunnat förkortas med en vecka.

Tidsåtgången från utfärdande av nu aktuella lagar till dess författningarna utkom från trycket beror alltså troligen på 1) mellanliggande helgdag jämte "klämdag" (Kristi Himmelfärds dag) och 2) rådsarbetsgruppsmöte i Bryssel för ansvarig handläggare.

Det kan i sammanhanget noteras att ifrågavarande författningar visserligen trädde i kraft den 1 juli 1996, men att övergångsreglerna innebär att de nya bestämmelserna skulle tillämpas på vid ikraftträdandet berörda parter tidigast den 1 juli 1997. Bestämmelserna har ännu inte börjat tillämpas i praktiken.

2.2 SFS 1996:1053 och 1996:1054. Författningarna beslutades torsdagen den 31 oktober 1996. Enligt enhetens (L4) noteringar fick vi besked om att statsrådet undertecknat författningarna tisdagen den 5 november. Vi har inga anteckningar om när författningarna lämnades till statsrådet.

Uppenbarligen fick vi besked först efter kl. 10.30. Trycklov utfärdades nämligen först tisdagen därefter, den 12 november (det kan noteras att vi fick besked om att andra författningar på samma regeringslista också hade undertecknats den 5 november, men dessa hann trycklovas samma dag). Författningarna utkom från trycket den 19 november.

2.3 SFS 1996:1530, ändring i riksdagsordningen. Rskr kom in till Ju 1996-12-05. Utfärdad 1996-12-12. Utkom från trycket 1996-12-30.

ANM:

1. Helgdagar innebar att datum för när det kom ut från trycket fördröjdes.
2. Ändring i riksdagsordningen skall skrivas under av statsministern - tar alltid längre tid att få underskrift.
3. Det var det sista som Norstedts tryckte och de hade, såvitt framgick, uppenbara problem med det sista som skulle i väg före årsskiftet.

Bilaga 1

Datum: 1997-11-26 09:44:46
Från: Yvonne Schneider
Ärende: Underlag för svar på KU:s frågor om författningsutgivningen till Fö
Till: Gunnel Strinde

Författningsändringarna nr 1996:630-631 och 1996:1275 är gjorda av Ju respektive N till följd av den nya säkerhetsskyddslagen respektive den nya länsindelningen. Fö har således inte kunnat påverka tiden för utfärdande.

Författningsändringarna 1996:1470-1487 är ändringar gjorda till följd av försvarsbeslutet. Försvarsbeslutet beslutades av riksdagen den 13 december 1996, vilket medförde att författningarna inte kunde utfärdas tidigare.

Såvitt avser tidsåtgången av vissa författningar se bifogad bilaga. Mellan datum för utfärdande och trycklov hos Fö har ett korrektur tagits fram hos tryckeriet. Med beaktande av den tidsåtgången har inte lång tid förflutit från utfärdandedatum till det datum när Fö har lämnat författningarna vidare för det slutgiltiga trycklovet hos SB. Tiden efter att Fö har avlämnat författningarna har inte kunnat påverkas av handläggningen hos Fö.

Maj Johansson

<u>Författning</u>	<u>Utfärdad</u>	<u>Trycklovad</u>	<u>Utkom fr. trycket</u>
1996:101	960222	960301	960312
1996:102	960222	960301	960312
1996:402	960515	960522	960604
1996:403	960515	960522	960604
1996:406	960515	960522	960604
1996:411	960515	960522	960604
1996:442	960515	960520	960605
1996:443	960515	960520	960605
1996:444	960515	960520	960605



REGERINGSKANSLIET

Promemoria

Bilaga 3

1997-11-24

Socialdepartementet

Rättschefen Bengt-Åke Nilsson, SB

rättschefen

Björn Reuterstrand

Telefon 08 - 405 33 92

KU:s ärende 1997/98:102 Författningsutgivningen

Socialdepartementets underlag till svar.

KU har hos SB begärt svar på följande frågor:

1) Varför har följande författningar inte utfärdats tidigare än vad som skett?

1996:441 Lag om ändring i lagen (1993:737) om bostadsbidrag

Riksdagen fattade beslut den 8 maj 1996 (rskr. 1995/96:229). Skrivelsen kom in till Socialdepartementet den 10 maj 1996.

Lagen utfärdades den 23 maj och utkom från trycket den 5 juni 1996. Den trädde i kraft den 1 juli 1996.

Förklaring: Ett utkast inför utfärdandet delades den 13 maj och trycklovades, efter regeringssammanträdet, den 28 maj. En förklaring till det sena utfärdandet synes vara att lagen inte, som är brukligt, delades när det fanns ett justerat utskottsbetänkande, utan först efter det att riksdagen fattat sitt beslut. Varför så blev fallet går numera inte att förklara.

1996:640 Lag om ändring i hälsoskyddslagen (1982:1080)

Riksdagen fattade beslut den 22 maj 1996 (rskr. 1995/96:242). Skrivelsen kom in till Socialdepartementet den 3 juni 1996 (via Finansdepartementet).

Lagen utfärdades den 6 juni och utkom från trycket den 20 juni 1996. Den trädde i kraft den 1 juli 1996.

Förklaring: Som framgår kunde Socialdepartementet inte se till att lagen utfärdades tidigare än vad som blev fallet. Någon förklaring till att riksdagsskrivelsen inte tidigare överlämnades från Finansdepartementet kan inte lämnas härifrån. Det var f.ö. Finansdepartementet som enligt Regeringskansliets rutiner skötte de praktiska detaljerna kring utfärdandet.

1996:1213 Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Riksdagen fattade beslut den 22 november 1996 (rskr. 1996/97:53). Skrivelsen kom in till Socialdepartementet den 27 november 1996 (via Finansdepartementet).

Lagen utfärdades den 5 december och utkom från trycket den 13 december 1996. Den trädde i kraft den 1 januari 1997.

Förklaring: Se föregående förklaring.

1996:1587-1590 Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring m.fl.

Riksdagen fattade beslut den 18 och den 20 december 1996 (rskr. 1996/97:126 och 142). Skrivelserna kom in till Socialdepartementet den 19 respektive den 20 december 1996.

Lagarna utfärdades den 20 december och utkom från trycket den 30 december 1996. De trädde i kraft den 1 januari 1997 men tillämpades, med vissa undantag, från och med den 1 april 1997.

Förklaring: Det sena utfärdandet är beroende av riksdagens beslut.

2) Hur kan tidsåtgången för tryckningen av följande författningar förklaras?

1996:570-571 Förordning med instruktion för Socialstyrelsen resp. förordning med instruktion för Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd

Förordningarna utfärdades den 30 maj och utkom från trycket den 19 juni 1996. De trädde i kraft den 1 juli 1996.

Förklaring: Utkast till förordningarna delades den 22 maj och trycklovades, efter regeringssammanträdet, den 12 juni. Varför det tog nästan två veckor mellan regeringssammanträdet och trycklovet går inte att utläsa av handlingarna. En tänkbar förklaring är dock att

departementet av någon anledning ansåg sig tvunget att begära ett nytt korrektur. Förordningarna borde annars ha trycklovats en vecka tidigare.

1997/98:KU10
Bilaga 4.3

Med vänlig hälsning

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Björn Reuterstrand'. The signature is stylized with a large 'B' and 'R'.

Björn Reuterstrand

Bilaga 4

Datum: 1997-11-26 14:10:27
Från: Lennart Renbjer
Ärende: Svar: Vidarebefordran: KU:s frågor om föörfattningsutgivningen

Riksdagsskrivelsen av den 6 november 1996 (1996/97:34) har instämplats på Kommunikationsdepartementet den 7 november, en torsdag. Ansvarig enhetschef har den 12 november (tisdag) överlämnat skrivelsen, såvitt den avsåg lag om ändring i sekretesslagen, till justitiedepartementet.

Regeringsbeslut om utfärdande av den aktuella lagen togs den 21 november. Lagen utkom från trycket (SFS 1996:1133) den 6 december 1996. Det har inte nu gått att få närmare klarhet i olika enskildheter i handläggningen av ärendet efter regeringsbeslutet den 21 november.



REGERINGSKANSLIET

1997-11-24

Finansdepartementet

Rättschefen

Statsrådsberedningen

*Departementssekreterare**Hans Aabye-Nielsen**Telefon 08-405 4256*

KU:s ärende 1997/98:102 Författningsutgivningen

Som svar på Statsrådsberedningens skrivelse i rubricerade ärende till expeditionsscheferna den 18 november 1997 får jag anföra följande.

1 Utfärdandedatum*SFS 1996:168*

Ärendet har sin upprinnelse i en skrivelse från Riksbanksfullmäktige till finansutskottet. Finansutskottet vidtog vissa redaktionella ändringar av Riksbankens förslag och angav också som sin mening att lagen skulle träda i kraft den 1 april 1996. Onsdagen den 21 februari 1996 överlämnade riksdagen finansutskottets betänkande till Justitiedepartementet, där ärendet inkomststämplades fredagen den 23 februari. Eftersom Justitiedepartementet inte var det departement som skulle utfärda lagen, överlämnades ärendet måndagen den 26 februari till Finansdepartementet. Om underlag för utfärdandet tagits fram omedelbart hade möjligen delning hunnits med så att lagen skulle ha kunnat tas på regeringssammanträde den 7 mars. Det har så här långt i efterhand inte kunnat klarläggas vad som gjorde att utfärdandet i stället ägde rum veckan därpå, den 14 mars.

SFS 1996:587 och 588

Riksdagens skrivelse 1995/96:248 kom in till Finansdepartementet torsdagen den 23 maj, dvs. dagen efter riksdagens beslut i ärendet. Skrivelsen kan antas ha nått skatteavdelningen och den handläggande enheten samma dag eller dagen därpå. Med en delningstid på fem arbetsdagar kunde lagarna på grund av att pingsthelgen den 25-27 maj kom emellan inte anmälas för promulgation förrän på regeringssammanträdet den 6 juni.

Riksdagen överlämnade onsdagen den 5 juni 1996 näringsutskottets betänkande. Riksdagsskrivelsen anlände till Finansdepartementets registrator torsdagen den 6 juni. En delning kan ha påbörjats tidigast fredagen den 7 juni vilket innebär, om delningstiden på en vecka skall respekteras, att lagarna inte kunde utfärdas vid regeringssammanträdet den 13 juni. De utfärdades i stället veckan därpå, vilket innebär onsdagen den 19 juni.

SFS 1996:1208 och 1231

Riksdagens skrivelse kom in till departementet måndagen den 25 november. Omedelbart därefter delades lagtexten. Med hänsyn till att delningstiden skall vara fem arbetsdagar, var det första möjliga regeringssammanträdet för en promulgation den 5 december.

2 Tidsåtgången för tryckning

SFS 1996:432

Lagen utfärdades onsdagen den 15 maj, dvs. dagen före Kristi Himmelfärdsdag. Trycklov lämnades till tryckeriet efter helgerna, varför författningarna inte hann tas med i det SFS-häfte som gavs ut den 22 maj. Nästa häfte är daterat den 4 juni och dagen därefter kom det närmast följande häfte av trycket, innehållande den nu aktuella lagen. Vi har inga uppgifter om varför lagen inte kom med i fjärdejunihäftet.

SFS 1996:1295

Lagen utfärdades den 25 november tillsammans med två andra lagar (SFS 1510 och 1512), som dock först skulle träda i kraft den dag regeringen bestämmer. I samband med framtagningen av trycklovsexemplar av de tre författningarna uppstod hos tryckeriet vissa missförstånd som ledde till att trycklovsexemplaret av ifrågavarande författning också försenades. För att framskynda utgivningen, som för de andra två författningarnas vidkommande blev först den 30 december, bröts ifrågavarande författning ur "paketet" men kunde ändå trycklovas avsevärt försenat. Den togs av tryckeriet in först i häftet av författningar som utkom från trycket den 16 december 1996.

Enligt uppdrag


Hans Aabye-Nielsen

Bilaga 6

REGERINGSKANSLIET

1997-11-21

Utbildningsdepartementet

Statsrådsberedningen

*Expeditions- och rättschefen*KU:s ärende om författningsutgivningen

Med anledning av SB:s begäran om underlag för svar på KU:s frågor lämnas följande uppgifter angående författningar på Utbildningsdepartementets område. (Obs att en av de förordningar som KU nämnt under rubriken Utbildningsdepartementet, SFS 1996:647, hör till Kulturdepartementets område. Kathrin Flossing är underrättad.)

SFS 1996: 644

646

650

Regeringssammanträde torsdag 30/5

Till tryckeriet fredag 31/5

Från tryckeriet fredag 7/6

Sänt till SB för trycklov måndag 10/6

Postadress
103 33 STOCKHOLM

Besöksadress

Telefon växel
08 405 10 00

Telefax
08 723 11 92

E-post: registrator@education.ministry.se
X.400: S=Registrator; O=Education; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Telefax
132 84 MINEDUC S



REGERINGSKANSLIET

1997-11-24

Jordbruksdepartementet

Bengt-Åke Nilsson
SB

Rättssekretariatet
Rättschef Hans Petterson

KU:s ärende 1997/98:102 Författningsutgivningen

Härmed lämnas följande underlag:

SFS 1996:1245

Avser att "Kristianstads och Malmöhus" skall bytas mot "Skåne".

Riksdagsbeslut 1996-10-09.
Förordningen utfärdad 1996-11-28.
Kom ut av trycket 1996-12-13.

Ändringen ombesörjdes av In. Jo har inte några närmare upplysningar att lämna om skälet till att författningen inte utfärdades tidigare än vad som skedde.

SFS 1996:1431

En stödförordning med EG-anknytning.

Förordningen utfärdad 1996-12-12.
Kom ut av trycket 1996-12-20.

Det var nödvändigt att invänta ett godkännande från EG-kommissionen innan regeringen kunde fatta beslut om förordningen.

SFS 1996:1560, 1561, 1563 och 1564

Avser ändringar i utsädeslagen, utsädesförordningen, växtförädlarrättskungörelsen och instruktionen för Statens utsädeskontroll.

Riksdagsbeslut om ändring i utsädeslagen 1996-12-17.
Författningarna utfärdade 1996-12-19.
Kom ut av trycket 1996-12-30.

Ändringen av instruktionen är till en del en följdändring till ändringen i utsädesförordningen. Av praktiska skäl gjordes ytterligare en ändring i instruktionen som föranledde en ändring i växtförädlarrättskungörelsen.

1997/98:KU10
Bilaga 4.3

Förklaringen till det sena utfärdandet är i huvudsak det sena riksdagsbeslutet.

SFS 1996:1562

Avser stöd till avbytarverksamhet.

Riksdagsbeslut 1996-12-17.
Förordningen utfärdad 1996-12-19.
Kom ut av trycket 1996-12-30.

Det framgår inte av förordningen men den var beroende av riksdagens beslut om budgeten. Förklaringen till det sena utfärdandet är därför det sena riksdagsbeslutet.

SFS 1996:1565

Avser pristillägg på renkött.

Riksdagsbeslut 1996-12-17.
Förordningen utfärdad 1996-12-19.
Kom ut av trycket 1996-12-30.

Förklaringen till det sena utfärdandet är det sena riksdagsbeslutet.

SFS 1996:1566

Avser avgift för livsmedelstillsynen.

Författningen utfärdad 1996-12-19.
Kom ut av trycket 1996-12-30.

Först sent under året uppmärksammades att det behövdes ett bemyndigande för att ta ut avgifter vid kontroll av anläggningar för vilka vi hade en övergångstid som löpte ut vid årsskiftet.

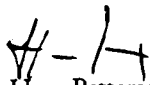
SFS 1996:1553

Riksdagsbeslut 1996-12-04.
Författningen utfärdad 1996-12-05.
Kom ut av trycket 1996-12-30.

Utfärdandet ombesörjdes av M. Jo känner inte till något förhållande som kan förklara tidsåtgången för tryckningen.

1997/98:KU10
Bilaga 4.3

Med vänliga hälsningar

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Hans Petterson', written in a cursive style.

Hans Petterson

Bilaga 8

Datum: 1997-11-24 18:46:35
Från: Kathrin Flossing
Ärende: Författningsutgivningen

Ang. KU:s frågor om författningsutgivningen vill
Kulturdepartementet lämna följande svar:

1. Författningarna med SFS:nr 1996:1594-1608 trädde i kraft den 1 januari 1997. De utfärdades - utom såvitt avser nr 1996:1600 och 1601 - av regeringen först den 20 december 1996 därför att riksdagen inte beslutade om dem förrän den 19 december 1996 (se rskr. 1996/97:129). Författningarna 1996:1600 och 1601 utfärdades den 17 december 1996. De är s.k. konsekvensändringar med anledning av att regeringen samma dag beslutade om en instruktion för det nya Regeringskansliet (se SFS 1996:1515).

2. Författningarna med SFS:nr 1996:445-464 avsåg anpassning av förordningar med instruktioner för myndigheter till bestämmelserna i verksförordningen (1995:1322). Eftersom de "hängde i hop" hanterades samtliga i ett sammanhang. Detta och att det var fråga om 20 författningar är skälet till tidsåtgången för tryckning.

Hälsn Kathrin

Datum: 1997-11-26 11:31:30
Från: Kathrin Flossing
Ärende: 1996:647

1997/98:KU10
Bilaga 4.3

Ang. förordningen SFS 1996:647:

Den utfärdades den 30 maj, utkom från trycket den 20 juni och trädde i kraft den 1 juli 1996. Skälet till tidsutdräkten är svårt att efter så här lång tid exakt erinra sig, men torde ha berott på anhopningen av författningsändringar som skulle träda i kraft vid halvårsskiftet.

Hälsn Kathrin

SVERIGES
RIKSDAG SVERIGES RIKSDAG
100 12 Stockholm

Telefon: 08-786 46 89

Fax: 08-14 00 33

Till Konstitutionsutskottet
Granskningsanmälan

Konstitutionsutskottet

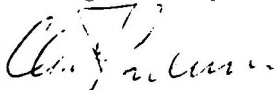
Ink den 1997-09-22

Dnr 5/97-98

En allt större del av kommunikationen till och från offentliga myndigheter går via elektronisk post. Detta är bra eftersom det bland annat ökar tillgängligheten och snabbheten i kontakten med såväl politiker som tjänstemän. Det är viktigt att det finns väl fungerande system för den administrativa hanteringen av den inkommande och utgående elektroniska posten för regeringen och regeringskansliet. Dels för att den grundlagsfästa offentlighetsprincipen ska kunna gälla även för den post som skickas elektroniskt. Dels även för att säkerhet ska råda att post verkligen kommer fram till rätt mottagare.

Konstitutionsutskottet bör därför granska regeringens administrativa hantering av den elektroniska posten med särskild inriktning på hur man klarar kraven på allmänna handlingars offentlighet.

Karlskoga den 22 september



Ola Karlsson



REGERINGSKANSLIET

1997-11-14

SB97/6394

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Telefon 405 4849

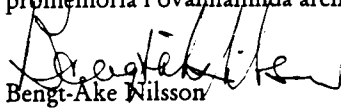
Konstitutionsutskottet

Ink den 1997-11-17

Dnr 6C/47-98

**KU:s granskningsärenden 1996/97:101 Registrering av handlingar inom
Regeringskansliet och den nya tekniken**

Härmed översänds en inom Förvaltningsavdelningen upprättad
promemoria i ovannämnda ärende.


Bengt-Ake Nilsson

Postadress
103 33 STOCKHOLM

Telefon växel
08-405 10 00

E-post: registrator@primeminister.ministry.se
X.400: S=Registrator; O=Primeminister; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Besöksadress

Telefax
08-723 11 71

Telex
178 20 PREMIER S



Promemoria

1997-11-13

int. 1997-11-17
Dnr. 60/97-98

REGERINGSKANSLIET

Förvaltningsavdelningen

Arkivenheten
Rune Hedman
Telefon 08 - 405 2480

Extern elektronisk post i Regeringskansliet

2 bilagor

1 Registrering och loggning

Elektronisk post ("e-post") har funnits i Regeringskansliet sedan ett par år tillbaka. Med e-post avses överföring av meddelanden helt i elektronisk form mellan datorer eller inom ett datorsystem. Meddelandena är vanligen personligt adresserade. Varje användare har sitt eget elektroniska utrymme i datorn, sin "elektroniska brevlåda", till och från vilken meddelandena sänds. I denna PM behandlas endast denna typ av meddelandehantering. Det innebär att meddelandehantering med hjälp av fax, telex m.m. lämnas utanför. Vidare lämnas användning av e-post internt inom Regeringskansliet i huvudsak utanför det följande.

De programvaror som används för såväl intern som extern elektronisk post är TeamLinks Mail och c.c. Mail. Som överföringsprotokoll för den externa posten används i huvudsak Transmission Control Protocol and Internet Protocol (TCP/IP) och standarden x.400. För det s.k. personregistreret Regeringspost används programvaran First Class.

För den externa e-posten gäller att TeamLinks Mail samt First Class genererar automatiska loggningsfiler som visar när och till vem eller från vem ett meddelande sänts. Under förutsättning att den som avsänder ett meddelande angivit vad meddelandet handlar om återges även denna uppgift (helt eller delvis). Motsvarande funktion finns inte för c.c.Mail. Detta innebär att det ännu inte finns tekniska förutsättningar att logga extern e-post som går via UD:s c.c.Mail (t.ex. från representationen i Bryssel eller andra utlandsmyndigheter).

Trafiken som avser extern e-post har ökat explosionsartat under 1997. Statistik för oktober månad 1997 visar att totalt 50.445 meddelanden (varav 47.178 via Internet, och 3.267 via x.400) inkommit till och totalt

40.280 meddelanden (varav 37.537 via Internet och 2.743 via x.400) utgått från Regeringskansliet. Antalet utväxlade meddelanden som gått via First Class uppgick i oktober månad till närmare 1500.

1997/98:KU10
Bilaga 5.2

Externa e-postmeddelanden kan vara allmänna handlingar enligt TF, arbetsmaterial eller rent privata meddelanden. För hanteringen av e-post gäller rent generellt samma bestämmelser som gäller för övrig hantering av post till eller från Regeringskansliet. Statsrådsberedningen har i en PM 1982:3 (reviderad 1990-02-26), Registreringen av allmänna handlingar hos departementen, gett upplysningar och råd om registreringen i allmänhet, samt i en PM (1995-11-30), Elektronisk post, om hanteringen av elektronisk post. Båda dessa promemorior skall revideras innevarande höst.

Regeringskansliets förvaltningsavdelning har i september 1997 utgett en lathund, "Till Dig som använder e-post i Regeringskansliet", med upplysningar om hur e-posten skall hanteras vad gäller diarieföring, sekretess m.m. Det framhålls särskilt att e-posten inte är avsedd att användas för privat bruk. Det skall i detta sammanhang även upplysas om att Förvaltningsavdelningen utbildat alla som fått tillgång till e-post i tjänsten och därvid särskilt upplyst om reglerna för diarieföring.

Som ovan framhållits genererar TeamLinks Mail automatiskt en loggningsfil. Den är i sig en allmän handling och skall enligt gällande regler (SB:s PM 1995) dagligen skrivas ut på papper och sparas. Den utgör inte ett diarium utan är bara till för att underlätta sökandet efter handlingar som hanteras via e-posten. Loggningslistan erbjuder media och allmänheten en möjlighet till insyn i e-posttrafiken. Registratorn skall under expeditionschefens överinseende granska loggningslistan och hur den förhåller sig till diariet. Ansvar för att meddelanden som är allmänna handlingar och som enligt gällande regler skall diarieföras åvilar den som tar emot eller upprättar dem. Expeditionscheferna och registratorerna kan numera även ta del av loggningsfilen direkt på sin skärm via den s.k. N-disken.

Även First Class har en automatisk loggningsfunktion. Den tas dock inte ut på papper, utan finns bara i systemet och måste läsas på skärmen.

Som framgått ovan är mängden loggade meddelanden mycket stor, och det är nödvändigt att såväl meddelanden som loggningsuppgifterna gallras så fort det kan ske.

Särskilda gallringsregler för såväl meddelanden som loggningsfiler och loggningslistor har utfärdats av kansliarkivarien (Regeringskansliets protokoll 1997-06-30, §19) med stöd av 59 § i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet (bilaga 1).

För meddelanden som genom sitt innehåll eller sin funktion har tillfällig eller ringa betydelse gäller att de skall gallras när de inte behövs för regeringens eller Regeringskansliets verksamhet. För e-postmeddelanden vars innehåll förts över till annat format eller annan databärare gäller likaledes att de skall gallras när de inte behövs för regeringens eller Regeringskansliets verksamhet. Detsamma gäller för inkomna e-postmeddelanden som inkommit och som inte är underskrivna. De skall gallras under förutsättning att en handling med samma innehåll och med originalunderskrift har kommit in senare. För loggningsfiler och loggningslistor gäller att de skall gallras när de inte längre behövs för verksamheten, dock tidigast efter två månader.

Gjorda stickprovsundersökningar har visat att den helt övervägande delen av utväxlade meddelanden är av tillfällig eller ringa betydelse (ofta motsvarande enkla telefonupplysningar) och som därför enligt gällande regler varken skall diarieföras eller hållas ordnade. De skall vidare enligt gällande regler gallras när de inte behövs för regeringens eller Regeringskansliets räkning.

Ett särproblem utgör den e-post som går under beteckningen "personregistret Regeringspost". Regeringen har i beslut (1997-01-16, SB97/484) beslutat att Regeringskansliet skall föra personregistret Regeringspost.

Ändamålet med registret skall vara att lagra och återsöka meddelanden som utväxlas med regeringen via elektronisk post och att utgöra stöd för diarieföringen och den administrativa hanteringen i övrigt av dessa meddelanden samt att göra dessa meddelanden åtkomliga för allmänheten via terminal eller på annat medium för automatisk databehandling.

De inkomna eller upprättade meddelandena hanteras som framgått ovan via programvaran First Class. Systemet åstadkommer ett eget diarium. Meddelanden som omfattas av sekretess eller som innehåller uppgifter som på grund av sitt innehåll normalt skulle föranleda en sådan åtgärd som avses i 8 eller 9 § datalagen (1973:289), om uppgiften inte ingått i en allmän handling, skall överföras till en pappersutskrift och gallras från registret. De tas bort från systemet och förs över till Förvaltningsavdelningens diarium.

Övriga uppgifter i systemet ligger kvar tills vidare. De är inte gallringsbara enligt de gallringsregler som citerats ovan. Systemet innehåller till dags dato ca 10.000 registrerade e-postmeddelanden.

Från och med november månad 1997 överförs systemet Regeringspost till den av Regeringskansliet fastställda Windows NT-miljön. I samband med överflyttningen sker förbättringar som bland annat innebär att samtliga departements registratorer ges sökmöjlighet i fulltext. Avsikten är också att inom kort hos Regeringskansliets centralarkiv (forsarsalen) placera datorutrustning så att allmänheten där kan ta del av innehållet i personregistret Regeringspost. - Diariet placeras fysiskt på en s.k. SQL-server.

2 Arkivering

Den inkomna och/eller upprättade e-posten som inte skall gallras enligt gällande regler tas om hand för arkivering. Detta gäller oberoende av om den är diarietförd, loggad eller endast hålls så ordnad att det utan svårighet kan fastställas om e-postmeddelandet kommit in eller upprättats. Det innebär att om ett meddelande hör till ett regerings- eller regeringskansliärende skall det arkiveras tillsammans med övriga handlingar i ärendet (i formella akter eller dossiéer).

Om meddelandet inte hör till något särskilt ärende skall det arkivläggas i särskild ordning, t.ex. i en s.k. årsakt för handlingar som läggs "ad acta" eller i en upprättad dossié.

Arkiveringen sker enligt de föreskrifter om arkivbildning m.m. som kansliarkivarien beslutat (1997-07-04, Regeringskansliets protokoll, § 20) med stöd av 59 § i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet (bilaga 2).

3 Översyn av system för elektronisk post

Inom Regeringskansliet förs en diskussion avseende nuvarande system för elektronisk post. I samband med denna diskussion har frågan - som f.ö. var aktuell redan i samband med att e-posten infördes - väckts huruvida det skulle vara möjligt att en handläggare automatiskt skulle på sin skärm få frågan om ett elektroniskt meddelande är av den arten att det skall diarietföras enligt gällande regler. Ett meddelande skulle inte kunna tas emot eller sändas utan svar på frågan. Därigenom skulle på teknisk väg tvingas fram ett ställningstagande i frågan om registrering.

Nuvarande e-postsystem har dock inte de tekniska förutsättningarna för ett sådant förfaringsätt. Vid ett eventuellt byte av e-postsystem år 1998 kommer emellertid frågan att beaktas.

Bilaga 1

REGERINGSKANSLIET

PROTOKOLL

S 19

Kansliarkivarien

1997-06-30

FA97/548

Föreskrifter om gallring av allmänna handlingar
1 bilaga

Med stöd av 59 § i förordningen (1996:1515) med
instruktion för Regeringskansliet beslutar
kansliarkivarien de föreskrifter om gallring av
allmänna handlingar som framgår av bilagan.

Utdrag till
expeditions- och rättschefer
administrativa chefer
chefen för UD DOK
registratorerna
Riksarkivet

Regeringskansliets föreskrifter om gallring av allmänna handlingar;

1997/98:KU10
Bilaga 5.2

beslutade den 30 juni 1997.

Kansliarkivarien föreskriver följande med stöd av 59 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller gallring av allmänna handlingar hos Regeringskansliet.

Handlingar som genom sitt innehåll eller sin funktion har tillfällig eller ringa betydelse

2 § Under de förutsättningar som här anges skall handlingar gallras när de inte behövs för regeringens eller Regeringskansliets verksamhet.

Handlingar

Förutsättningar för gallring

1. Handlingar som kommit in för kännedom och som inte föranleder någon åtgärd

2. Sådana framställningar, förfrågningar och meddelanden som har tillfällig betydelse eller är av rutinkaraktär

3. Mottagnings- och delgivningsbevis

Handlingen har inte någon påteckning som tillför ett ärende saksuppgifter

4. Register, liggare, listor och liknande som upprättats för att vara tillfälliga hjälpmedel i Regeringskansliets verksamhet

Handlingen saknar betydelse när det gäller att dokumentera verksamheten, att söka efter andra handlingar eller att upprätthålla samband inom arkivet

5. Övertaliga kopior

6. Handlingar som är meningslösa eller obegripliga och andra handlingar som genom sitt innehåll eller sin funktion inte har mer än tillfällig eller ringa betydelse

Det är uppenbart att gallring kan ske utan att allmänhetens insyn i verksamheten försvåras i något väsentligt avseende och utan att andra myndigheters eller forskningens behov sätts åt sidan

1997/98:KU10
Bilaga 5.2

Handlingar vars innehåll förs över till nya handlingar

3 § Under de förutsättningar som här anges skall handlingar gallras när de inte behövs för regeringens eller Regeringskansliets verksamhet.

Handlingar	Förutsättningar för gallring
1. Handlingar som kommit in till eller expedierats från Regeringskansliet med elektronisk post eller annars lagras i digital form	Innehållet har förts över till annat format eller annan databärare. Gallringen medför inte mer än ringa informationsförlust
2. Meddelanden som kommit in per telefax eller elektronisk post och andra meddelanden som inte är underskrivna eller som inte har någon originalunderskrift	En handling med samma innehåll och med originalunderskrift har kommit in senare
3. Meddelanden i röstbrevlåda, telefonsvarare och liknande	Om meddelandet tillfört ett ärende sakuppgifter, skall dessa ha dokumenterats också genom en tjänsteanteckning eller på något annat sätt
4. Hemsidor och andra handlingar som upprättats och spritts elektroniskt i informationssyfte	Innehållet har förts över till annat format eller annan databärare
5. Handlingar i Regeringskansliets databas Information Rosenbad	Handlingen behövs inte längre för sitt ändamål. Pappersexemplar finns och bevaras inom Regeringskansliet

Loggningsfiler och loggningslistor

4 § Sådana loggningsfiler och loggningslistor som avser Regeringskansliets system för elektronisk post, telefax, andra administrativa system eller uppföljning och kontroll av driftsäkerhet och datasäkerhet skall gallras när de inte längre behövs för verksamheten, dock tidigast efter två månader.

5 § Säkerhetskopior av handlingar som ingår i Regeringskansliets datasystem skall gallras när de inte längre behövs för verksamheten, dock tidigast efter två månader.

Handlingar i administrativa frågor*Personaladministration*

6 § Sådana personaladministrativa handlingar av rutinkaraktär som ligger till grund för matrikelföring, löneuträkning eller arbetstidsredovisning skall gallras när de inte behövs för verksamheten.

7 § Ansökningar till aspirantutbildning inom Regeringskansliet med tillhörande handlingar skall gallras två månader efter beslutet om antagning. Handlingarna för de personer som blivit antagna skall dock inte gallras.

Ekonomiadministration

8 § Kontoutdrag, kontrollistor, kassarapporter, kvittensjournaler, underlag till verifikationer samt andra räkenskapshandlingar som är av rutinkaraktär och som har kommit in eller upprättats i samband med redovisning eller räkenskapskontroll skall gallras när de inte behövs för verksamheten. Detsamma gäller rekvisitioner, ordererkännanden, följesedlar, packnotor och andra sådana handlingar av rutinkaraktär som rör upphandling eller som rör underhåll av lokaler, maskiner eller annan utrustning.

Budgetarbete

9 § Handlingar som utgjort underlag för arbetet med Regeringskansliets budget skall gallras när de inte behövs för verksamheten.

Statistik

10 § Handlingar som utgjort underlag för rutinbetonad statistik skall gallras när de inte behövs för verksamheten.

Posthantering

11 § Kvittensböcker för avgående post, inlämningskvitton, blad ur ankomst- och registreringsförteckningar från Posten samt andra handlingar som rör Regeringskansliets posthantering skall gallras när de inte behövs för verksamheten.

12 § Körorder för statsrådsbilarna skall gallras när de inte behövs för verksamheten.

Förteckningar över värdepappersinnehav m.m.

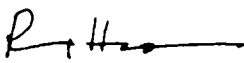
13 § Uppgifter i förteckningar över värdepappersinnehav för regeringen och Regeringskansliet enligt 11 § insiderlagen (1990:1342) skall gallras tio år efter det att uppgiften tillfördes förteckningen om de inte längre behövs. Detsamma gäller uppgifter i den förteckning över värdepappersinnehav och engagemang i andra verksamheter som rättschefen i Statsrådsberedningen för enligt överenskommelse mellan statsråden.

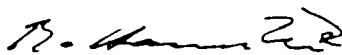
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 1997.

2. Genom föreskrifterna upphävs

- kansliarkivariens föreskrifter om gallring av allmänna handlingar av tillfällig natur eller ringa betydelse, beslutade den 1 december 1992,
- kansliarkivariens föreskrifter om gallring av faxloggar, beslutade den 21 augusti 1995,
- kansliarkivariens föreskrifter om gallring av vissa allmänna handlingar i personregistret Information Rosenbad, beslutade den 17 juni 1996,
- kansliarkivariens föreskrifter om gallring av ansökningshandlingar avseende aspirantutbildning inom regeringskansliet, beslutade den 2 oktober 1996,
- Civildepartementets beslut den 17 januari 1986 ang. utgallring av visst material (s.k. körorder för statsrådsbilarna).

Regeringskansliets vägnar


Rune Hedman


Bo Hammarlund

Bilaga 2

REGERINGSKANSLIET
Kansliarkivarien

PROTOKOLL
1997-07-04

§ 20
FA97/571

**Föreskrifter om arkivbildning, arkivvård och utlåning av
arkivhandlingar**

1 bilaga

Med stöd av 59 § i förordningen (1996:1515) med instruktion
för Regeringskansliet beslutar kansliarkivarien de
föreskrifter om arkivbildning, arkivvård och utlåning av
arkivhandlingar som framgår av bilagan.

Utdrag till
expeditions- och rättschefer
administrativa chefer
chefen för UD DOK
registratorerna
Riksarkivet

Regeringskansliets föreskrifter om arkivbildning, arkivvård och utlåning av arkivhandlingar;

1997/98:KU10
Bilaga 5.2

beslutade den 4 juli 1997

Kansliarkivarien föreskriver följande med stöd av 59 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller arkivbildning, arkivvård och utlåning av arkivhandlingar hos Regeringskansliet.

Vad som i dessa föreskrifter sägs om departement gäller också Statsrådsberedningen och förvaltningsavdelningen.

Val av skrivmateriel

2 § Handlingar skall framställas på ett sådant sätt att de kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas under den tid som handlingarna skall bevaras.

3 § Endast produkter som godkänts i enlighet med Riksarkivets föreskrifter om tekniska krav (RA-FS 1994:1) eller uppfyller dessa enligt en försäkran från leverantören skall väljas för framställning av handlingar som skall bevaras.

Allmänna råd. Den skrivmateriel och de metoder som från fall till fall är tillämpliga för framställning av handlingar bör framgå av en särskild arkivbildningsplan för respektive departement.

Aktbildning

4 § Handlingar som tillkommit i samband med handläggningen av ett ärende som avgjorts av regeringen eller av Regeringskansliet skall bilda en akt i ärendet. Detta gäller dock inte handlingar som omfattas av en dossiéplan enligt 12 §.

Allmänna råd. Kontrollera särskilt att följande handlingar ingår i akten:
- alla handlingar som diarieförts i Regeringskansliet,

- eventuella dagboksblad, anteckningar och promemorior m.m. varigenom ärendet har tillförts sakuppgifter eller i övrigt innehåller uppgifter av betydelse för avgörandet,
- konceptkopior som använts för gemensam beredning, såvida inte anteckning om sådan beredning gjorts på originalkonceptet.

En kopia av beslutet bör läggas till akten.

Av datalagen (1973:289) följer, att om en ADB-upptagning har använts för handläggning av ett ärende, skall upptagningen tillföras handlingarna i ärendet i läsbar form, om inte särskilda skäl föranleder något annat.

5 § Akten skall rensas från alla handlingar som inte har någon betydelse för regeringens eller Regeringskansliets verksamhet, allmänhetens insyn, rättskipning, förvaltning eller forskning.

Handlingar som rensats ut skall förstöras.

Allmänna råd. Akten bör rensas från

- övertaliga kopior,
- anteckningar och meddelanden av tillfällig eller ringa betydelse,
- arbetsmaterial, såsom utkast, kladdar, föredragningspromemorior och korrektur till propositioner och utredningsdirektiv m.m.

6 § Handläggaren är ansvarig för aktbildningen.

Återlämnande av ingivna handlingar

7 § Bestämmelser om återlämnande av ingivna handlingar finns i 57 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

Återlämnande av handlingar skall förekomma endast undantagsvis. Om handlingar återlämnas skall detta dokumenteras genom en anteckning i diariet eller på annat lämpligt sätt.

Arkivering av akter

8 § Akter i regeringsärenden skall efter rensning föras med aktomslag med uppgift om ärendemening, diarienummer, beslutsdatum och nummer i ärendeförteckningen. Akten bör sys om den omfattar mer än två blad och förseglas med ett papperssigill.

9 § Handlingar i ärenden som avgjorts av Regeringskansliet skall hållas samman och skyddas mot skingring. Akten bör föras med aktomslag med uppgift om ärendemening, diarienummer och beslutsdatum, om det underlättar arkivering och återsökning av akten.

10 § Akter i regeringsärenden skall arkiveras departementsvis och kronologiskt efter datum för det slutliga beslutet i ärendet. Akter i ärenden som avgjorts vid ett regeringssammanträde skall arkiveras i ärendeförteckningens nummerordning.

Om ärendet avgjorts endast delvis, eller om akten innehåller handlingar som arkiveras på något annat sätt, bör ett hänvisningsblad läggas på aktens plats.

11 § Arkivering skall ske senast tre veckor efter det att beslutet har expedierats.

Dossiébildning

12 § Handlingar i ärenden som avgjorts av Regeringskansliet och som skall bevaras på annat sätt än i akter, skall förvaras ämnesordnade enligt dossiéplan. Dossiéplanen skall godkännas av kansliarkivarien.

Arkivering av ljudbandsupptagningar och videobandsupptagningar

13 § Ljudbandsupptagningar och videobandsupptagningar skall överlämnas till Regeringskansliets centralarkiv för särskild förvaring så snart de inte längre behövs för handläggningen.

14 § En anteckning om sådant överlämnande skall göras i diariet och i akten. Före överlämnandet till Regeringskansliets centralarkiv bör ljudbandsupptagningar eller videobandsupptagningar förses med skyddsomslag samt märkas.

Märkning av arkivvolym

15 § Arkivvolym som levereras till Regeringskansliets centralarkiv skall vara märkta med Regeringskansliets logotyp, departementets namn och i förekommande fall enhetsnamn eller namn på arbetsgrupp samt seriebenämning och tid.

Arkivförteckningar

16 § För varje departement skall finnas en systematisk arkivförteckning som upprättas efter samråd med kansliarkivarien. Förteckningen skall årligen kompletteras.

17 § Arkivet skall redovisas i en enda för departementet gemensam arkivförteckning. Förteckningen får dock uppdelas på flera delförteckningar, om det väsentligt underlättar upprättandet och användningen av förteckningen.

18 § Varje departements arkiv skall redovisas i huvudavdelningar och underavdelningar enligt särskild förteckningsplan som fastställs av kansliarkivarien.

19 § Regeringskansliets arkiv skall förvaras i lokaler som ger skydd mot vatten-, fukt- och brandskador och mot att obehöriga bereder sig tillträde till lokalerna.

I arkivlokaler bör endast arkivhandlingar förvaras. Arkivhandlingar bör endast under kort tid förvaras i tjänsterum.

20 § Handlingar som innehåller uppgifter för vilka sekretess gäller enligt sekretesslagen (1980:100) skall förvaras på ett betryggande sätt så att obehöriga inte kan ta del av dem.

Bestämmelser om detta finns i Regeringskansliets föreskrifter om säkerhetsskyddet i Regeringskansliet.

21 § Handlingar som skall bevaras skall förvaras systematiskt i arkivkartonger eller bindas.

Allmänna råd. Bindning av handlingar bör uppfylla Riksarkivets tekniska krav.

22 § Varje arkiv skall om möjligt ställas upp enligt arkivförteckningen.

Utlåning av arkivhandlingar

23 § Utlåning av arkivhandlingar skall ske på sådant sätt att handlingarna inte skadas eller förkommer.

24 § Utlåning får endast ske mot kvitto. Vid utlåning inom Regeringskansliet anges den handläggande tjänstemannen som låntagare.

Register bör föras över utlånade arkivhandlingar. Lånen bevakas och återkrävs efter lånetidens utgång.

Överlämnande av arkivhandlingar till centralarkivet

25 § Varje departement skall överlämna arkivhandlingar till Regeringskansliets centralarkiv. Överlämnandet skall ske vid de tidpunkter som kansliarkivarien och den arkivansvarige kommer överens om.

26 § Arkivhandlingar som överlämnas till Regeringskansliets centralarkiv skall vara iordningställda enligt särskild överenskommelse.

Vid överlämnande av arkivhandlingar till Regeringskansliets centralarkiv skall ett bevis i form av en följesedel i två undertecknade exemplar upprättas. Följesedeln bör uppta uppgifter om både det som överlämnas och det som eventuellt undantagits överlämnande.

Överförande av arkivhandlingar när ett departement upphör

1997/98:KU10

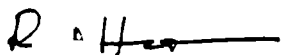
Bilaga 5.2

27 § När ett departement upphör skall dess arkivhandlingar föras över till Regeringskansliets centralarkiv om inte kansliarkivarien bestämmer något annat.

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 1997.

2. Genom föreskrifterna upphävs de föreskrifter om arkivbildning, arkivvård och utlåning av arkivhandlingar som departementen beslutat med stöd av 17 § förordningen (1976:1105) om arkiv hos regeringskansliet eller med stöd av 14 § förordningen (1992:157) om arkiv hos regeringskansliet.

På Regeringskansliets vägnar



Rune Hedman



Bo Hammarlund

Till dig som använder

e-post

i Regeringskansliet

*För mer information se
Statsrådsberedningens PM 1995-11-30
om elektronisk post*

För innehållet svarar Patrik Jakobsson, FA ARK

Tryckt av
Regeringskansliets Offsetcentral
Stockholm 1997

Förvaltningsavdelningen
Arkivenheten

1997/98:KU10
Bilaga 5.2

Allmänna handlingar

Reglerna om offentlighet och sekretess gäller för e-post på samma sätt som för traditionella handlingar. Därför kan vissa e-post-meddelanden som du sänder eller tar emot vara allmänna handlingar.

Ett externt meddelande, som sänts till dig i din egenskap av tjänsteman, är en allmän handling så snart det kan läsas i din dator, även om det är ställt till dig personligen.

På motsvarande sätt blir ett utgående meddelande allmän handling när du sänt det till en extern e-postadress.

Handlingar som inte är allmänna

Ett meddelande blir inte allmän handling genom att det sänds internt inom Regeringskansliet.

Ett meddelande som du tar emot i annan egenskap än som tjänsteman i Regeringskansliet, t.ex. som ledamot i ett partiorgan, en bolagsstyrelse eller som privatperson, är inte allmän handling.

Delningar, dvs. utkast som skickas för synpunkter blir inte allmänna handlingar. Detsamma gäller delningssynpunkter på sådana utkast.

Diarieföring

Huvudregeln är att allmänna handlingar ska föras över till departementets registrator för diarieföring. Om detta görs genom att de sänds elektroniskt till registratorsbrevlådan gäller följande. Skriv "registrator" i adresseringsfältet och välj sedan aktuell departementsregistrator från den lista som visas.

Sedan du fört över ett meddelande till registratorm finns inga krav på att du måste spara det.

Om ett meddelande ingår i ett ärende ska det tas ut på papper och läggas till akten.

Allmänna handlingar som inte behöver diarieföras

Pressmeddelanden och skrivelser som rör statsrådets medverkan i olika arrangemang behöver inte diarieföras. Sådana meddelanden ska ändå hållas ordnade så att det kan fastställas att de kommit in eller upprättats.

Meddelanden som är av ringa betydelse för verksamheten, t.ex. en enkel förfrågan eller bokning, behöver varken diarieföras eller hållas ordnade.

Sekretess

Ett meddelande som innehåller uppgifter som omfattas av sekretess bör inte hanteras i det gemensamma datorsystemet (se föreskrifter om säkerhetsskyddet i RK). Ett sådant inkommande meddelande ska överlämnas till registratorm för diarieföring.

Integritetskänsliga uppgifter får enligt datalagen inte hanteras i datorsystemet.

Loggningslistor

Av e-postens loggningsfunktion framgår vem som skickat och vem som tagit emot ett meddelande samt när detta skett. Loggningslistan är en allmän handling och finns tillgänglig hos registratorm.

E-posten är inte avsedd att användas för privat bruk.

till konstitutionsutskottets granskningsbetänkanden 1971–1996/97

AB Volvo och Procordia AB, affären mellan.....	1990/91:30 s. 94
Adoption, utredning om kostnaderna kring	1985/86:33 s. 69
Affärsbankernas stöd till forskning	1986/87:33 s. 69
Aidsdelegationen, formen för reglering av verksamhet i	1991/92:30 s. 22
Akademiska sjukhuset – vissa anslagsfrågor.....	1981/82:35 s. 41
Aktievinstbeskattning, befrielse från	1973:20 s. 6
.....	1974:22 s. 27
Algeriet, viss kreditutfästelse avseende	1984/85:35 s. 38
Allmänna arvsfonden, utdelning ur	1989/90:30 s. 94
Allmänna förlaget.....	1975:12 s. 29
Allmänna handlingar, principer för registrering av.....	1988/89:30 s. 14
Amalgamsanering.....	1996/97:25 s. 177
Angola, bistånd till	1975/76:50 s. 37
Anslagsfrågor, vissa.....	1991/92:30 s. 76
.....	1992/93:30 s. 115
.....	1996/97:25 s. 12
Anställningsförfordningen, ändring i	1985/86:25 s. 45
Apoteksbolaget AB.....	1995/96:20 s. 42
Arbetskraft till biståndsprojektet Bai Bang	1982/83:30 s. 43
.....	1983/84:30 s. 44
Arbetsmarknadskonflikten	
1980	1980/81:25 s. 23
1986	1986/87:33 s. 53
ARE-bolagen, upphandling av konsulttjänster från i samband med oljebesparingskampanjen.....	1974:22 s. 41
Arlandabanan, beredningen av regeringsärende	1994/95:30 s. 171
Arvode för utredningsuppdrag (vissa TV-kassetfrågor)	1974:22 s. 39
ASSI i Karlsborg, avveckling av en pappersmaskin vid	1991/92:30 s. 70
Assi Domän AB	
arbetsgrupp för granskning av aktietilldelningen.....	1994/95:30 s. 164
försäljning av statligt ägda aktier	1994/95:30 s. 144
Asylärenden, se Utlänningsärenden	
Atle Förvaltnings AB:s köp av aktier i vissa riskkapitalbolag	1995/96:30 s. 134
Automat- och roulettspel, tillsyn och kontroll av	1973:20 s. 15
Avgångsvederlag till vissa direktörer i Nordbanken.....	1994/95:30 s. 88
Avlyssning med anledning av mordet på Olof Palme.....	1990/91:30 s. 42
Avtalsförhandlingarna på lärområdet	1989/90:30 s. 63
B3LA-projektet.....	1978/79:30 s. 27
Bai Bang, biståndsprojektet.....	1982/83:30 s. 43
.....	1983/84:30 s. 44
Bankkrisen, vissa frågor	
Fondkommissionärsfirman Alfred Berg.....	1994/95:30 s. 98
Nordbanksfrågor.....	1994/95:30 s. 84
Gota-koncernen, Trygg-Hansa SPP Holding	1994/95:30 s. 96

ordförande i bankrörelsen	1994/95:30 s. 98	1997/98:KU10
Barn- och ungdomsdelegationen, medelsutdelning genom	1991/92:30 s. 78	
Basbeloppet, ändrade regler för	1980/81:25 s. 52	
Bastionen	1981/82:35 s. 35	
Begravningsplats, lagskydd av invigd	1975/76:50 s. 49	
Belöning, utfästelse av	1987/88:40 s. 65	
Bemyndigande		
inrättande av Stiftelsen framtidens kultur	1994/95:30 s. 216	
privatisering	1993/94:30 s. 79	
Bemyndiganden i normgivningshänseende		
från riksdagen	1975/76:50 s. 39	
.....	1983/84:30 s. 5	
.....	1985/86:25 s. 10	
.....	1986/87:33 s. 12	
.....	1987/88:40 s. 10	
.....	1989/90:30 s. 17	
.....	1990/91:30 s. 28	
.....	1991/92:30 s. 21	
.....	1992/93:30 s. 24	
Bengbulan, särskilda s.k. jämställdhetspengar till filmen	1995/96:30 s. 143	
Bensinransoneringen 1973	1974:22 s. 20	
Beredningen av regeringsärenden	1977/78:35 s. 3	
.....	1984/85:35 s. 8	
.....	1985/86:25 s. 7	
.....	1989/90:30 s. 9	
Arlandabanan	1994/95:30 s. 171	
ett tredje järnvägsspår över Riddarholmen	1995/96:30 s. 147	
högskolor i stiftelseform	1993/94:30 s. 173	
Berglingfallet, regeringens befattning med	1987/88:40 s. 43	
Beskattning av aktievinster, befrielse från	1973:20 s. 6	
.....	1974:22 s. 27	
Beslutsbefogenhet för överdirektören vid Statens invandrarverk	1994/95:30 s. 221	
Beslutsform vid medelsutdelning till särskilda jämställdhetsåtgärder	1991/92:30 s. 78	
Beslutsformer i regeringen	1980/81:25 s. 4	
Beslutsmotiveringar, allmänt hållna	1990/91:30 s. 17	
.....	1991/92:30 s. 24	
Besvärsrätt för organisationer	1972:26 s. 9	
Besvärsärenden, regeringens handläggning av	1974:22 s. 31	
.....	1975:12 s. 33	
.....	1975/76:50 s. 5	
.....	1979/80:50 s. 14	
Besvärssärendenas omfattning och utvecklingen av antalet ärenden	1975/76:50 s. 74	
Betygssystemet för grundskola och gymnasium	1972:26 s. 15	

upphandling av	1987/88:40 s. 65
Bibelkommissionen, flyttning av från Utbildnings-	
departementet till Civildepartementet.....	1983/84:30 s. 44
Bibliotekspersonal, utbildningen av	1972:26 s. 15
Bildtaffären (Carl Bildts resa till USA våren 1983)	1983/84:30 s. 29
Bilindustrin, regeringens kontakter med	1994/95:30 s. 137
Bistånd till	
Angola	1975/76:50 s. 37
Estland	1991/92:30 s. 49
Indonesien.....	1987/88:40 s. 64
Kuba och Vietnam	1996/97:25 s. 81
Sri Lanka (Kotmaleprojektet)	1981/82:35 s. 25
vissa radarinstallationer	1996/97:25 s. 111
Zimbabwe-Rhodesia, befrielserörelser i.....	1979/80:50 s. 34
Biståndsavtal, befogenhet att underteckna vissa.....	1994/95:30 s. 255
Biståndsfrågor.....	1991/92:30 s. 77
Biståndskontorschef, utseende av	1993/94:30 s. 149
Biståndsprojektet Bai Bang	1982/83:30 s. 43
.....	1983/84:30 s. 44
Biståndsverksamheten, planer för.....	1975:12 s. 10
BITS, svensk hjälp till skogsindustrin m.m. i Polen.....	1992/93:30 s. 56
Blekingen AB, direktiv till statens företrädare	1991/92:30 s. 69
Blockbetygen.....	1982/83:30 s. 39
Bodströmaffären, UD:s rutiner vid kontakter	
med massmedia.....	1984/85:35 s. 29
Bofors export av Robot 70	1985/86:25 s. 31
Bofors medverkan vid uppförandet av fabrik i Iran.....	1985/86:25 s. 32
Bolagsfrågor, vissa	1991/92:30 s. 69
.....	1995/96:30 s. 42
Bomullsföretag – avtal mellan staten och svenska	
bomullsföretag.....	1978/79:30 s. 40
Bostadsarrende, översyn av bestämmelserna.....	1993/94:30 s. 172
Bostadsdepartementet, handläggningstider i	1990/91:30 s. 40
Bostadsdepartementets handläggning av vissa	
förvaltningsärenden	1989/90:30 s. 85
BPA och algeriska staten, tvist mellan	1984/85:35 s. 38
Brev till Rysslands president om ubåtskränkningar.....	1994/95:30 s. 107
Brofjordenfrågan (byggandet av oljeraffinaderi).....	1971:34 s. 19
Bromma, regeringens handläggning av fråga om	
jetdrivna flygplan på.....	1993/94:30 s. 162
Brottmål, nåd i	1972:26 s. 7
.....	1989/90:30 s. 34
.....	1993/94:30 s. 55
Budgetpropositionen	
1982/83, ändring av belopp i	1982/83:30 s. 44
1990/91, utbildningsanslag	1990/91:30 s. 25
avlämnandet av	1989/90:30 s. 21

Bulltofta.....	1973:20 s. 16	1997/98:KU10
Burma		
krigsmaterielexport till.....	1990/91:30 s. 54	
.....	1991/92:30 s. 59	
vapenexport till.....	1983/84:30 s. 40	
.....	1991/92:30 s. 59	
Byggnadslagstiftningen, tillämpning och handläggningstider.....	1977/78:35 s. 18	
.....	1978/79:30 s. 19	
.....	1980/81:25 s. 28	
.....	1982/83:30 s. 41	
.....	1989/90:30 s. 83	
Cancun, internationell konferens i.....	1981/82:35 s. 40	
Carnegie Fondkommission AB, PK-bankens förvärv av.....	1988/89:30 s. 88	
Cavefors, Bo, Klassiker och Förlag AB, kreditgaranti till.....	1980/81:25 s. 71	
Celsius Industrier AB, privatisering av.....	1993/94:30 s. 93	
Cementmonopolet – fusionen mellan Cementa AB och AB Gullhögens bruk.....	1974:22 s. 41	
Chilensk familj, utvisning av.....	1981/82:35 s. 41	
Clearingfonden, bidrag från för oljeprodukter.....	1975/76:50 s. 40	
Cogéma och Svensk Kärnbränsleförsörjning (SKBF), avtal mellan.....	1980/81:25 s. 68	
Crownair AB, skyldighet för statliga myndigheter att anlita.....	1974:22 s. 40	
Cuba – viss skriftväxling mellan Cubas premiärminister Fidel Castro och statsminister Olof Palme.....	1975:12 s. 17	
Danmark och vissa gränsdragningsförhandlingar.....	1983/84:30 s. 31	
Datafrågor, regeringens handläggning av.....	1975/76:50 s. 38	
.....	1983/84:30 s. 21	
.....	1985/86:25 s. 22	
Datainspektionens styrelse, sammansättningen av.....	1985/86:25 s. 25	
Dataregister i Regeringskansliet.....	1989/90:30 s. 17	
Datsaas – Tercasaffären.....	1981/82:35 s. 21	
Datorer för försvaret, upphandling av.....	1973:20 s. 19	
Datorlingvistik, utnämning av professor i vid Universitetet i Uppsala.....	1989/90:30 s. 82	
Decentralisering av beslutanderätt.....	1972:26 s. 6	
.....	1973:20 s. 5	
Dentala material, kontroll och tillsyn över.....	1990/91:30 s. 87	
Departementen, organisation och arbetsformer.....	1974:22 s. 3	
.....	1975:12 s. 4	
.....	1976/77:44 s. 8	
.....	1978/79:30 s. 5	
.....	1982/83:30 s. 5	
.....	1984/85:35 s. 5	
.....	1986/87:33 s. 4	
.....	1987/88:40 s. 4	
.....	1988/89:30 s. 5	

.....	1989/90:30 s. 6	1997/98:KU10
.....	1991/92:30 s. 7	
Departementstjänstemän i statliga företag, utseende av	1971:34 s. 19	
Devalveringen		
1977	1977/78:35 s. 28	
1982	1982/83:30 s. 33	
Diarieföringen i departementen	1974:22 s. 29	
.....	1975:12 s. 17	
.....	1975/76:50 s. 36, 49	
.....	1978/79:30 s. 38	
.....	1984/85:35 s. 15	
.....	1988/89:30 s. 17	
Diarieföringen i Regeringskansliet	1983/84:30 s. 9, 30	
Direktavvisningar till Polen under 1990	1990/91:30 s. 71	
Dispens från Sydafrikalagen	1980/81:25 s. 60	
Dispens från tätbebyggelseförbud	1982/83:30 s. 321	
Dispensfrågor, allmänt	1971:34 s. 9	
DIVAD (vapenexport till USA)	1982/83:30 s. 24	
Domartjänst, tjänstledighet från viss	1984/85:35 s. 54	
Domartjänster, tillsättning av ordinarie	1990/91:30 s. 78	
Domstolsverket – tjänsteförslagsnämnden	1975/76:50 s. 48	
se Tjänstetillsättningar	1987/88:40 s. 59	
Domänverkets s.k. Italienaffärer	1982/83:30 s. 26	
Drivmedelsransonering, beslut om införande av	1974:22 s. 20	
EES, information till riksdagen	1994/95:30 s. 116	
EG-frågor		
ansökan om EG-medlemskap	1991/92:30 s. 46	
beredningen av det europeiska integrationsarbetet	1989/90:30 s. 96	
insyn i	1990/91:30 s. 32	
regeringens förberedelser för rekrytering till tjänster inom EG/EU-institutioner	1993/94:30 s. 148	
Elavbrottet december 1983, kraftledning i		
östra Svealand	1983/84:30 s. 42	
EMU:s tredje fas, olika regeringars uttalanden	1995/96:30 s. 127	
Energipolitiken	1976/77:44 s. 32	
.....	1977/78:35 s. 26	
.....	1978/79:30 s. 26	
.....	1980/81:25 s. 68	
.....	1986/87:33 s. 78	
Entledigande av högre tjänsteman i Regeringskansliet	1984/85:35 s. 57	
Entledigande av landshövdingen i Kopparbergs län	1974:22 s. 39	
Entledigande av ledamot i Utrikesdepartementets		
antagningsnämnd (Hugo Lindgren)	1984/85:35 s. 31	
Ersättning, enskilt fall		
Tony Bodmark	1976/77:44 s. 38	
Evald Hallisk	1994/95:30 s. 100	
Halvar Alvgård	1991/92:30 s. 85	
Ersättning för personskada på grund av brott	1974:22 s. 25	

Ersättningssystemet för vuxentandvård, proposition om.....	1994/95:30 s. 34	1997/98:KU10
Estland, oljebistånd till	1991/92:30 s. 49	
Etablering för tillverkning av oljeutvinningsplattformar	1975:12 s. 32	
Etableringsrätt för läkare, besvär angående	1979/80:50 s. 37	
.....	1979/80:52 s. 13	
Etnografiskt centralmuseum i Göteborg	1996/97:25 s. 140	
EU-avtalet, Broschyren.....	1994/95:30 s. 133	
EU-frågor		
allmänna handlingar.....	1995/96:30 s. 27	
regeringens organisation	1995/96:30 s. 26	
vissa regeringsuttalanden	1995/96:30 s. 122	
EU-handlingar, utlämnande av	1994/95:30 s. 135	
EU-medlemskap		
konsekvensutredningar inför.....	1994/95:30 s. 121	
information till hushållen inför	1994/95:30 s. 128	
medel för informationsinsatser	1992/93:30 s. 129	
medel för informationsinsatser inför		
folkomröstningen	1994/95:30 s. 131	
EU-nämnden, justitieministerns samråd med	1996/97:25 s. 129	
EU:s institutioner, nomineringen av svenska		
befattningshavare vid.....	1994/95:30 s. 236	
Europakommissionen – sekretessen i		
förlikningsförhandlingar	1986/87:33 s. 69	
Expeditionsministärs befogenheter och		
sammansättning	1989/90:30 s. 10	
Export av Viggenplanet, viss garantiutfästelse	1976/77:44 s. 39	
Export av örlogsfartyget Göta Lejon till Chile	1973:20 s. 19	
Exportfrämjande åtgärder	1984/85:35 s. 34	
Exportkontrollrådet, tillsättning av ledamöter	1995/96:30 s. 61	
Exportkreditgarantier (Algeriet, Nicaragua,		
Vietnam m.fl. länder).....	1973:20 s. 19, 25, 193	
.....	1974:12 s. 196	
.....	1984/85:35 s. 33, 35, 38	
Falsterbo – Fotevikens våtmarksområde, bevarande av.....	1989/90:30 s. 84	
Familjepolitiken, vissa frågor	1975/76:50 s. 49	
Fastighetsstrukturen i skogsmark, viss försöksverksamhet.....	1972:12 s. 29	
Fermaffären		
se även Handhavandet av viss hemlig handling.....	1983/84:30 s. 30	
FFV, se Förenade fabriksverken		
Finansinspektionen, byte av chef.....	1993/94:30 s. 139	
Fjällnära skogar	1986/87:33 s. 84	
Flygplanskapningen på Bulltofta	1973:20 s. 16	
Flygplats, regeringens beslut att medge polismyndighet		
rätt att mot ersättning utföra säkerhetskontroll på	1993/94:30 s. 173	
Flygtrafik, koncession för.....	1985/86:25 s. 37	
Flyguppvisningar, försvarsministerns och		
Försvarsdepartementets roll i.....	1993/94:30 s. 118	
Flyktingar via Tyska demokratiska republiken (DDR)	1985/86:25 s. 28	

Flyktingpolitiken.....	1992/93:30 s. 93	1997/98:KU10
FN-alliansen, krigsmateriel till länder som deltog i.....	1990/91:30 s. 59	
FN:s konvention om barnets rättigheter.....	1995/96:30 s. 94	
Fond för stöd till industriellt utvecklingsarbete.....	1974:22 s. 29	
Forskarutbildningens meritvärde – regeringens åtgärder med anledning av riksdagens beslut	1984/85:35 s. 24	
Forskningsstiftelser, utbildningsministerns åtgärder	1994/95:30 s. 233	
Frågor och interpellationer.....	1977/78:35 s. 16	
.....	1979/80:50 s. 13	
.....	1980/81:25 s. 19	
Främmande fartyg, avvisande av på svenskt territorialvatten	1975:12 s. 32	
Fyren Märket – gränsdragning mellan Sverige och Finland	1982/83:30 s. 23	
Fållan, arbetsplan för Nynäsvägen.....	1973:20 s. 18	
Fältsjukhus, det svenska	1990/91:30 s. 60	
Förenade fabriksverken (FFV) export av vapen.....	1983/84:30 s. 40	
krigsmaterielexport	1990/91:30 s. 49	
.....	1991/92:30 s. 52	
uppgifter rörande	1972:26 s. 14	
Föreningsverksamhet i myndighets lokal.....	1974:22 s. 38	
Företagsdemokrati vid organisationsförändringar i statsförvaltningen	1973:20 s. 12	
Förmögenhetsinnehav, statsråds	1983/84:30 s. 36	
.....	1992/93:30 s. 42	
.....	1993/94:30 s. 157	
.....	1994/95:30 s. 202	
.....	1996/97:25 s. 28, 30	
Förordning om rätt för vissa asylsökande att få stanna i Sverige.....	1994/95:30 s. 209	
Förordning, utfärdande av i visst fall (behörighet att utöva yrke inom hälso- och sjukvård).....	1986/87:33 s. 13	
Försvarsbeslut, utlämnande av underlag rörande kommande	1994/95:30 s. 245	
Försvarsfrågor, vissa.....	1991/92:30 s. 59	
Försvarsväsendet, krediter för investeringar i rationaliseringssyfte inom.....	1976:12 s. 30	
Förvaltningsbeslut, normgivning genom	1990/91:30 s. 29	
Förvaltningsbyggnaden Bastionen.....	1981/82:35 s. 35	
Förvaltningsmyndigheterna, internationella överenskommelser.....	1992/93:30 s. 29	
Förvaltningsärende, återtagande av återkallelse i	1987/88:40 s. 60	
Förvar av barn, asylsökande	1990/91:30 s. 70	
Garantiutfästelse (export av Viggplanen)	1976/77:44 s. 39	
GATT – notifiering till om jordbrukspolitiken.....	1989/90:30 s. 102	
GATT – rapport om Sveriges handelspolitik.....	1996/97:25 s. 137	

Gemensamma EES-kommittén, information till riksdagens EES/EFTA-delegation och utskott före beslut i.....	1994/95:30 s. 116
Generaldirektörer – utnämningar av åren 1976–1986	1986/87:33 s. 66
Gota-koncernen, statsrådets kontakter med Trygg-Hansa SPP Holding.....	1994/95:30 s. 96
Gramma AB, Utbildningsdepartementets anlitande av.....	1994/95:30 s. 80
Granskningsexemplar av tryckt skrift till Universitetsbiblioteket i Umeå	1974:22 s. 37
.....	1975:12 s. 33
Gryt, sambandscentralen i.....	1986/87:33 s. 81
Gränsdragningsförhandlingar med Danmark.....	1983/84:30 s. 31
Guldmynt, prägling av	1973:20 s. 19
Gulfkriget, Sverige och.....	1990/91:30 s. 57
Göta Lejon, försäljning till Chile.....	1973:20 s. 19
Hallisk, Evald, ersättningsanspråk.....	1994/95:30 s. 100
Handelsförbudet mot Sydafrika, undantag från.....	1992/93:30 s. 118
Handhavandet av viss hemlig handling (Fermaffären)	1984/85:35 s. 14
Handläggningsfrågor, utlänningslagen	1990/91:30 s. 74
Handläggningstider i Bostadsdepartementet	1990/91:30 s. 40
i Regeringskansliet, viss ansökan förfallen	1990/91:30 s. 17
i utlänningsärenden.....	1990/91:30 s. 64
Hastighetsbegränsningar, beslut om vissa	1989/90:30 s. 106
Herbicidresistent raps, utlämnande av EU-handlingar om	1994/95:30 s. 135
Hornborgasjön, restaurering av	1987/88:40 s. 62
Hylte Bruk, utbyggnaden av	1972:26 s. 15
Hälso- och miljöfarliga varor, tillämpning av lagen om	1981/82:35 s. 39
Hälso- och sjukvårdsfrågor.....	1990/91:30 s. 85
sjukvård i krig	1986/87:33 s. 76
Högskolan för lärarutbildning, lokalisering av	1992/93:30 s. 39
Högskoleplatser, utökning av antalet.....	1992/93:30 s. 115
Högskolor i stiftelseform, regeringens beredning.....	1993/94:30 s. 173
Hörnefors massafabrik, utvärdering	1981/82:35 s. 11
IB-affären	1974:22 s. 6
Idrottshögskolan i Stockholm, anslag till.....	1992/93:30 s. 117
Inbjudan till Kinas president.....	1996/97:25 s. 123
Indien, krigsmaterielexport till.....	1991/92:30 s. 59
Indonesien, bistånd till.....	1987/88:40 s. 64
Indonesien, krigsmaterielexport till	1993/94:30 s. 130
Industridepartementet – särskilda delegationer inom	1978/79:30 s. 37
Industridepartementet och Statens industriverk	1979/80:30 s. 37
Information till riksdagen i EES-frågor	1994/95:30 s. 116
Informationsinsatser inför folkomröstningen om svenskt EU-medlemskap.....	1994/95:30 s. 128
Informationsinsatser om europeisk integration, medel för.....	1992/93:30 s. 129
Injektionslagen, ändring i	1985/86:25 s. 45

Inlandsbanan, beslut om	1991/92:30 s. 72	1997/98:KU10
Internationell konferens i Cancun.....	1981/82:35 s. 40	
Internationella studentfonden i Genève	1980/81:25 s. 66	
Internationella överenskommelser		
förvaltningsmyndigheternas 1992–1993	1992/93:30 s. 29	
genomgång 1985–1986.....	1988/89:30 s. 19	
genomgång 1987–1990.....	1991/92:30 s. 33	
publicering	1991/92:30 s. 36	
regler och praxis vid ingåendet av	1975:12 s. 7	
.....	1988/89:30 s. 19	
.....	1991/92:30 s. 33	
Interpellationer och frågor	1977/78:35 s. 16	
.....	1979/80:50 s. 13	
.....	1980/81:25 s. 19	
Interpol, utseende av rådgivare vid (Holmér)	1989/90:30 s. 81	
Invandrarverket, beslutsbefogenhet för överdirektören	1994/95:30 s. 221	
Investeringsavgift, befrielse från för oprioriterade byggen.....	1971:34 s. 19	
Irak, krigsmaterielexport till	1990/91:30 s. 55	
Irak, sanktionerna mot	1991/92:30 s. 50	
Iraks president, statsministerns brev till.....	1990/91:30 s. 60	
Iran, krigsmaterielexport till	1991/92:30 s. 58	
Iranier, utbildning av i Sverige	1984/85:35 s. 47	
Japanska bilar, import av	1988/89:30 s. 90	
JAS-projektet		
politiskt sammansatt kommission efter haveriet år 1989	1993/94:30 s. 110	
redovisning till riksdagen 1986–1988 av den		
tekniska utvecklingen.....	1993/94:30 s. 111	
vissa frågor med anknytning till.....	1993/94:30 s. 109	
Jordbrukspolitiska frågor, stråforkortningsmedel		
och spannmålsbeslut.....	1987/88:40 s. 63, 64	
Jordförvärvslagens tillämpning i visst fall.....	1985/86:25 s. 35	
.....	1989/90:30 s. 89	
Journalistmiddagen med utrikesminister Lennart		
Bodström, UD:s rutiner vid kontakter med massmedia	1984/85:35 s. 29	
Jugoslavien, krigsmaterielexport till.....	1991/92:30 s. 57	
Justitiedepartementet, information från angående ny		
vårdnadslagstiftning 1976.....	1977/78:35 s. 32	
Justitiekanslern, förordning med instruktion för.....	1984/85:35 s. 56	
Jämställdhetsfrågor, Regeringskansliet m.m.	1983/84:30 s. 20	
.....	1984/85:35 s. 19	
.....	1985/86:25 s. 20	
.....	1986/87:33 s. 56	
.....	1988/89:30 s. 69	
.....	1994/95:30 s. 19	
Jämställdhetsombudsmannen, förordning med		
instruktion för.....	1984/85:35 s. 56	
Jämställdhetsåtgärder, beslutsform vid medelsutdelning	1991/92:30 s. 78	
Järnförädling AB i Hälleforsnäs, stöd till.....	1978/79:30 s. 32	

Jäv för statsråd	1978/79:30 s. 36	1997/98:KU10
.....	1981/82:35 s. 38	
.....	1992/93:30 s. 42	
.....	1995/96:30 s. 30	
.....	1996/97:25 s. 28, 30	
Kalmar Varv AB, statligt stöd till	1980/81:25 s. 64	
Kapitalbeskattningen, förslag till höstriksdagen 1975		
om ändring i	1975/76:50 s. 49	
Kapningen av ett svenskt flygplan på Bulltofta	1973:20 s. 16	
Karolinska sjukhuset, fråga om remiss av utredningen		
om överförande av huvudmannaskapet för sjukhuset till		
Stockholms läns landsting	1979/80:50 s. 34	
Kashmir, regeringens åtgärder med anledning av		
kidnappning	1991/92:30 s. 48	
Kockum Construction AB, bidrag till	1981/82:35 s. 37	
Kockums AB, anslag till	1986/87:33 s. 83	
Kollektiva försäkringar, regeringsbeslut om	1984/85:35 s. 52	
Kollektivanslutning till politiskt parti	1975/76:50 s. 31	
Kommittédirektiv, visst	1996/97:25 s. 186	
Kommittésekreterare, tillsättning av	1992/93:30 s. 108	
Kommittéväsendet	1972:26 s. 11	
.....	1975:12 s. 20	
.....	1975/76:50 s. 18	
.....	1976/77:44 s. 11	
.....	1992/93:30 s. 10	
.....	1993/94:30 s. 11	
.....	1994/95:30 s. 22	
.....	1995/96:30 s. 12, 21	
.....	1996/97:25 s. 32	
Kommundelningar (Botkyrka, Vaxholm, Vara,		
Norsjö, Vännäs)	1981/82:35 s. 32	
Kommunikationsdepartementets handläggning av		
ett överklagat beslut av Vägverket	1993/94:30 s. 8	
Kommunministern – vissa uttalanden angående		
delning av kommuner	1977/78:35 s. 31	
Koncessioner för vissa kraftledning i östra Svealand	1983/84:30 s. 42	
Konjunkturstimulerande åtgärder, förslag till	1974:22 s. 23	
Konsekvensanalyser i propositioner	1990/91:30 s. 23	
.....	1993/94:30 s. 41	
Konsekvensutredningarna inför ett svenskt		
EU-medlemskap	1994/95:30 s. 121	
Konseljbeslut		
motivering av	1972:26 s. 10	
offentliggörande av	1971:34 s. 5	
.....	1972:26 s. 2	
.....	1973:20 s. 3	

upphandling av i samband med energi- besparingskampanjen 1973.....	1974:22 s. 41
Regeringskansliets upphandling	1994/95:30 s. 43
upphandling 1992	1992/93:30 s. 8
upphandling åren 1990–1993	1994/95:30 s. 66
Utbildningsdepartementets upphandling åren 1992–1994	1994/95:30 s. 79
Konsumentombudsmannen, förordning med instruktion för.....	1984/85:35 s. 56
Kooperativa rådet, formen för reglering av verksamhet i.....	1991/92:30 s. 22
Kotmaleprojektet i Sri Lanka, bistånd till.....	1981/82:35 s. 25
Kraftledningarna i östra Svealand, koncession för.....	1983/84:30 s. 42
Kreditgaranti till Bo Cavefors Klassiker och Förlag AB	1980/81:25 s. 71
Kreditupplysningslagen, tillämpningen av	1984/85:35 s. 57
Krigsmateriel till länder som deltog i FN-alliansen.....	1990/91:30 s. 59
Krigsmaterielexport	
AB Bofors export av Robot 70	1985/86:25 s. 31
AB Bofors medverkan vid uppförandet och driften av en fabrik i Iran.....	1985/86:25 s. 32
bakgrund, m.m.	1987/88:40 s. 14
.....	1988/89:30 s. 23
.....	1989/90:30 s. 38
.....	1990/91:30 s. 48
.....	1991/92:30 s. 52
befogenhet att underteckna vissa samarbetsavtal.....	1994/95:30 s. 225
den rådgivande nämndens roll i krigsmateriel- exportfrågor	1985/86:40 s. 31
.....	1995/96:30 s. 57
FFV:s affärer.....	1990/91:30 s. 49
.....	1991/92:30 s. 52
FFV:s s.k. Engelskavtal.....	1987/88:40 s. 24
.....	1991/92:30 s. 55
följdleveranser	1996/97:25 s. 39
godkännande av licenstillverkningsavtal, samarbetsavtal och komponentleveranser.....	1995/96:30 s. 65
krigsmaterielbegreppet.....	1987/88:40 s. 34, 42
medborgarkommissionens rapport.....	1989/90:30 s. 38
meddelade domar.....	1991/92:30 s. 54
Nobelkrut	1990/91:30 s. 48
organisationen för tillstånd	1995/96:30 s. 56
praxisutvecklingen	1996/97:25 s. 39
till Burma	1983/84:30 s. 40
.....	1990/91:30 s. 54
.....	1991/92:30 s. 59
till Chile – örlogsfartyget Göta Lejon	1973:20 s. 19
till Gulfstaterna	1996/97:25 s. 78

till Indien.....	1987/88:40 s. 27, 37
.....	1989/90:30 s. 53
.....	1991/92:30 s. 59
till Indonesien	1980/81:25 s. 71
.....	1986/87:33 s. 40
.....	1987/88:40 s. 33, 41
.....	1993/94:30 s. 130
.....	1996/97:25 s. 63
till Irak	1990/91:30 s. 55
till Iran	1986/87:33 s. 50
.....	1991/92:30 s. 58
till Iran – patrullbåtar	1987/88:40 s. 35
till Jugoslavien	1991/92:30 s. 57
till Oman	1995/96:30 s. 74
till Pakistan	1975/76:50 s. 45
till Singapore.....	1986/87:33 s. 32
till Storbritannien (de s.k. Engelsavtalen)	1987/88:40 s. 24, 36
tillstånds- och kontrollfrågor.....	1987/88:40 s. 20, 40
.....	1989/90:30 s. 41
till Thailand.....	1990/91:30 s. 50
.....	1993/94:30 s. 136
till USA – luftvärnssystemet DIVAD (Division Air Defence)	1982/83:30 s. 24
till USA – lyftkranar	1987/88:40 s. 35
till Västra Gulfstaterna.....	1993/94:30 s. 133
Krigspropaganda, lagstiftning mot	1971:34 s. 19
Krisuppgörelserna i september 1992	1993/94:30 s. 172
Kronförsvaret.....	1996/97:25 s. 173
Kränkning av svenskt farvatten	1975:12 s. 32
Kränkning av svenskt luftrum den 9 augusti 1984	1984/85:35 s. 27
Kvinnliga präster – fråga om prästvigning av kvinnor	1972:26 s. 143
Kärnbränsle, utförsel av använt	1982/83:30 s. 25
Kärnenergi – import och export av klyvbara radioaktiva produkter.....	1986/87:33 s. 79
.....	1988/89:30 s. 86
Kärnkraftsfrågan	1976/77:44 s. 32
.....	1977/78:35 s. 25
.....	1978/79:30 s. 26
.....	1980/81:25 s. 68
.....	1982/83:30 s. 14, 25
.....	1984/85:35 s. 51
.....	1986/87:33 s. 79
Kärnkraftsreaktorer, laddning av	1984/85:35 s. 51
Kärnvapenfri zon i Europa.....	1982/83:30 s. 14
Körkort, dispens rörande indragning av.....	1971:34 s. 9
Lagrådet, remisser till	1972:26 s. 6
.....	1973:20 s. 10
.....	1974:22 s. 28

.....	1975:12 s. 21
.....	1975/76:50 s. 19
.....	1976/77:44 s. 15
.....	1977/78:35 s. 8
.....	1978/79:30 s. 7
.....	1979/80:50 s. 7
.....	1980/81:25 s. 6
.....	1981/82:35 s. 6
.....	1982/83:30 s. 8
.....	1983/84:30 s. 6
.....	1984/85:35 s. 10
.....	1985/86:25 s. 5
.....	1986/87:33 s. 6
.....	1987/88:40 s. 7
.....	1988/89:30 s. 8
.....	1989/90:30 s. 18
.....	1990/91:30 s. 18
.....	1991/92:30 s. 12
.....	1992/93:30 s. 12
.....	1993/94:30 s. 12
.....	1994/95:30 s. 25
Lagrådet, underhandsföredragning i	1982/83:30 s. 8
.....	1983/84:30 s. 6
.....	1984/85:35 s. 11
.....	1991/92:30 s. 16
.....	1992/93:30 s. 18
.....	1993/94:30 s. 24
.....	1994/95:30 s. 31
Lagrådet, utskottsremiss om ersättningssystemet för vuxentandvård.....	1994/95:30 s. 34
Lagrådet, utskottsremisser till.....	1984/85:35 s. 11
.....	1991/92:30 s. 17
.....	1992/93:30 s. 18
.....	1993/94:30 s. 24
.....	1994/95:30 s. 32
Lagrådets synpunkter, regeringens beaktande av.....	1993/94:30 s. 22
Landshövding i Norrbottens län, utnämning av.....	1992/93:30 s. 112
Ledamotskap i UD:s antagningsnämnd (Hugo Lindgren).....	1984/85:35 s. 31
Lekmannainslaget i länsstyrelserna	1972:26 s. 15
LKAB-aktier	
försäljning	1991/92:30 s. 69
till teknikbrostiftelserna	1993/94:30 s. 172
Lokalisering av det nya Plan- och bostadsverket.....	1987/88:40 s. 55
Lottförsäljningsautomat, regeringens beslut om tillstånd	1995/96:30 s. 139
Läkemedelsindustridelegationen, direktiv till.....	1975/76:50 s. 48
Länsbostadsdirektör i Blekinge län, utnämning av.....	1989/90:30 s. 81

Länsläkarorganisationens avveckling	1981/82:35 s. 38	1997/98:KU10
Länsstyrelses styrelse, val av ledamöter till	1976/77:44 s. 41	
Lärarkonflikten hösten 1989.....	1989/90:30 s. 63	
Löner och arvoden till ledningarna i de statliga bolagen.....	1994/95:30 s. 168	
Löntagarfondernas styrelser, val till.....	1984/85:35 s. 56	
Löntagarfondsmedel, upprättande av stiftelser	1994/95:30 s. 217, 229	
Massmedierna, departementens uppgiftslämnande till	1983/84:30 s. 45	
Massmedierna, rådet för mångfald	1994/95:30 s. 250	
Materielbeställningar 1990 och 1991 till militära försvaret.....	1991/92:30 s. 59	
Medbestämmandelagen (MBL)		
förberedelser för tillämpningen av på den offentliga sektorn	1976/77:44 s. 25	
tillämpningen av vid högre tjänstetillsättningar	1979/80:50 s. 25	
vid beredningen av regeringsärenden.....	1978/79:30 s. 13	
.....	1983/84:30 s. 14	
vid organisationsförändringar i statsförvaltningen.....	1973:20 s. 12	
Medborgarskapsärenden	1972:26 s. 15	
.....	1973:20 s. 8	
Militära flygplan, regleringen av luftvärdighet m.m.	1993/94:30 s. 114	
Militära försvaret, materielbeställningar 1990 och 1991	1991/92:30 s. 59	
Militära underrättelsetjänsten, regeringens kontroll	1990/91:30 s. 34	
Mordet på statsminister Olof Palme		
kontakter med åklagarna	1988/89:30 s. 57	
kontakterna mellan regeringen och spaningsledningen.....	1986/87:33 s. 17	
.....	1988/89:30 s. 55	
ny organisation av mordutredningen.....	1986/87:33 s. 20	
olovlig avlyssning	1990/91:30 s. 42	
regeringens kontakter med den s.k.		
Ebbe Carlsson-affären.....	1988/89:30 s. 47	
regeringens åtgärder	1986/87:33 s. 14	
.....	1987/88:40 s. 10	
.....	1988/89:30 s. 24, 34	
telefonavlyssning på kriminalvårdsanstalt	1988/89:30 s. 39	
Motorvägsbygget mellan Stenungsund och Ljungskile	1988/89:30 s. 80	
Musikaliska akademiens bibliotek, tillsättning av vikariat som överbibliotekarie	1980/81:25 s. 15, 18	
Myndighets anslagsanvändning, begränsning i	1971:34 s. 19	
Myndighets rätt att meddela föreskrifter, begränsningar i	1971:34 s. 19	
Myndighets skyldighet att vid trycksaksframställning samråda med Allmänna förlaget.....	1975:12 s. 29	
Myndighetsutövning i tillfälliga organ under regeringen	1992/93:30 s. 27	
Märket, Fyren – gränsdragning mellan Sverige och Finland	1982/83:30 s. 23	
Naturvården inom de svenska fjällområdena.....	1986/87:33 s. 84	
NCB, stöd till.....	1980/81:25 s. 54	
.....	1982/83:30 s. 26	

NJA, regeringens åtgärder	1977/78:35 s. 23	1997/98:KU10
Nobelkrut, krigsmaterielexport	1990/91:30 s. 48	
Nominering av svenska befattningshavare vid EU:s institutioner	1994/95:30 s. 236	
Nongrata-förklaring av utländsk diplomatisk personal	1986/87:33 s. 64	
.....	1989/90:30 s. 17	
se även Rysk regeringsdelegation, besök av Nordbanken		
avtal om avgångsvederlag	1994/95:30 s. 88	
grundläggande information	1994/95:30 s. 84	
ledningsfrågor i	1990/91:30 s. 93	
nyemission i, m.m.	1991/92:30 s. 61	
statens stöd	1994/95:30 s. 85	
utövande av statens ägande	1994/95:30 s. 90	
Nordisk passkontrollöverenskommelse	1979/80:50 s. 24	
.....	1979/80:52 s. 1	
Nordiska bataljonens uppgifter i Bosnien, ÖB:s pressmeddelande om den	1995/96:30 s. 112	
Nordiskt musikkonservatorium	1979/80:50 s. 36	
Normgivning genom förvaltningsbeslut	1990/91:30 s. 29	
Normgivningsmakten, regeringens utövning av	1979/80:50 s. 11	
.....	1980/81:25 s. 13	
.....	1983/84:30 s. 5	
.....	1987/88:40 s. 10	
.....	1988/89:30 s. 13	
.....	1990/91:30 s. 28	
.....	1991/92:30 s. 21	
.....	1992/93:30 s. 24	
.....	1993/94:30 s. 33	
Norra Länken	1996/97:25 s. 160	
Norrbottens järnverk – regeringens åtgärder	1977/78:35 s. 23	
Norrländska Skogsägares Cellulosa AB (NCB), stöd till	1980/81:25 s. 54	
.....	1982/83:30 s. 26	
Norrmalmstorgsdramat, augusti 1973	1974:22 s. 17	
Notifieringen till GATT om jordbrukspolitiken	1989/90:30 s. 102	
Nyemission i Nordbanken m.m.	1991/92:30 s. 61	
se även Nordbanken		
Nyemission i UV Shipping	1988/89:30 s. 91	
Nynäsvägen, arbetsplan för	1973:20 s. 18	
Nåd i brottmål	1981/82:35 s. 8	
.....	1989/90:30 s. 34	
.....	1993/94:30 s. 55	
Näringsfrihetsombudsmannen, instruktion för	1984/85:35 s. 56	
Näringshjälp, Arbetsmarknadsstyrelsens handläggning av visst ärende	1974:22 s. 40	
Närradioverksamhet, kulturministerns uttalanden om	1992/93:30 s. 127	
Nödsituationer, regler för regeringens handlande i	1973:20 s. 16	
.....	1975/76:50 s. 32	

Ockupationen av västtyska ambassaden i Stockholm	1975/76:50 s. 32	1997/98:KU10
Offentliga utredningar	1972:26 s. 11	
.....	1975:12 s. 20	
.....	1975/76:50 s. 18	
.....	1976/77:44 s. 11	
Offentlighet och sekretess, tillämpning av reglerna.....	1990/91:30 s. 30	
Oljebistånd till Estland m.m.	1991/92:30 s. 49	
Oljekrisen 1973–1974	1974:22 s. 20	
Oljetransit AB, försäljning av statens aktier i.....	1986/87:33 s. 84	
Oljeupphandling i Iran.....	1984/85:35 s. 45	
Oljeutvinningsplattformar, etablering för tillverkning av.....	1975:12 s. 32	
Ombudsmannainstitutioner under regeringen.....	1984/85:35 s. 56	
Onkologi, radiologisk, beslut om.....	1984/85:35 s. 24	
Pakistan, vapenexport till.....	1975/76:50 s. 45	
Parlamentarismen och regeringens beslutsformer	1980/81:25 s. 4	
Partiledaröverläggningar.....	1990/91:30 s. 8	
Partnerskap för fred (PFF), svensk medverkan i samarbetet inom.....	1995/96:30 s. 101	
Pensionsarbetsgruppen, statsrådet Bo Könbergs ledning av	1994/95:30 s. 207	
Personalkontroll, vid kommendering av värnpliktiga.....	1991/92:30 s. 60	
Personalkontrollfråga – tjänstetillsättningsärende vid Tullverket	1984/85:35 s. 52	
Personalkontrollsystemets tillämpning	1986/87:33 s. 74	
.....	1987/88:40 s. 47	
Personalpolitik, statlig	1990/91:30 s. 80	
Personalsituationen i Regeringskansliet		
årsskiftet 1990/91.....	1990/91:30 s. 11	
årsskiftet 1991/92.....	1991/92:30 s. 9	
årsskiftet 1992/93.....	1992/93:30 s. 8	
årsskiftet 1993/94.....	1993/94:30 s. 9	
årsskiftet 1994/95.....	1994/95:30 s. 19	
årsskiftet 1995/96.....	1995/96:30 s. 11	
Personregister, upprättande av (Reader's Digest AB)	1975/76:50 s. 256	
PK-bankens förvärv av Carnegie fondkommission AB.....	1988/89:30 s. 88	
Plan- och bostadsverket, lokalisering av.....	1987/88:40 s. 55	
Polen		
direktavvisningar till under 1990	1990/91:30 s. 71	
svensk hjälp till skogsindustrin m.m.	1992/93:30 s. 56	
Polisingripanden i september 1989, VM-kvalmatchen i fotboll	1990/91:30 s. 84	
Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet	1994/95:30 s. 21	
.....	1995/96:30 s. 11	
Post- och järnvägsterminal till Solna, lokalisering av.....	1976/77:44 s. 34	
Posten, lön till VD	1994/95:30 s. 169	
Pressmeddelande		
Nordiska bataljonen	1995/96:30 s. 112	
rörande portot.....	1996/97:25 s. 193	

Prisregleringslagen, tillämpningen av.....	1971:34 s. 112	1997/98:KU10
.....	1973:20 s. 18	
Prisstoppet		
1970	1971:34 s. 19	
1973	1973:20 s. 18	
Privatiseringen av Celsius Industrier AB.....	1993/94:30 s. 93	
Privatiseringen av statliga företag.....	1993/94:30 s. 79	
Procordia AB, affären mellan AB Volvo och.....	1990/91:30 s. 94	
.....	1992/93:30 s. 127	
Propositioner, konsekvensanalyser	1990/91:30 s. 23	
.....	1993/94:30 s. 41	
Propositionernas redovisning av lagrådsyttrandena	1993/94:30 s. 14	
.....	1994/95:30 s. 26	
Propositionsavlämnandet till riksdagen	1971:34 s. 17	
.....	1975:12 s. 24	
.....	1975/76:50 s. 26	
.....	1976/77:44 s. 21	
.....	1977/78:35 s. 10	
.....	1978/79:30 s. 8	
.....	1979/80:50 s. 7	
.....	1980/81:25 s. 7	
.....	1981/82:35 s. 6	
.....	1982/83:30 s. 13	
.....	1983/84:30 s. 7	
.....	1984/85:35 s. 12	
.....	1985/86:25 s. 12	
.....	1986/87:33 s. 10	
.....	1987/88:40 s. 9	
.....	1988/89:30 s. 11	
.....	1989/90:30 s. 21	
.....	1990/91:30 s. 21	
.....	1991/92:30 s. 18	
.....	1992/93:30 s. 19, 130	
Prägling av guldmynt.....	1973:20 s. 19	
Publicering av regeringsbeslut.....	1975/76:50 s. 256	
Radiologisk onkologi, beslut om	1984/85:35 s. 24	
Raineraffären, utnämning av statsråd	1983/84:30 s. 34	
Reader's Digest AB – tillstånd för upprättande av centralt personregister.....	1975/76:50 s. 256	
Regelbeståndet och regelregistreringen	1992/93:30 s. 33	
.....	1993/94:30 s. 30	
Regeringens beaktande av Lagrådets synpunkter	1993/94:30 s. 22	
Regeringens befogenhet att överlämna vissa museala tillgångar som gåvor	1975:12 s. 18	
Regeringens handlande i nödsituationer	1973:20 s. 16	
.....	1975/76:50 s. 32	
Regeringens kontakter med bilindustrin	1994/95:30 s. 137	

Regeringens kontroll av säkerhetspolisens verksamhet
se säkerhetspolisens (Säpo) verksamhet

1997/98:KU10

Regeringens normgivningsbemyndiganden,

registrering av 1993/94:30 s. 33

Regeringens rätt att ingå överenskommelse med

annan stat eller med mellanfolklig organisation 1988/89:30 s. 19

..... 1991/92:30 s. 33

Regeringens sammansättning och regeringsarbetets

organisation 1985/86:25 s. 1

..... 1986/87:33 s. 4

..... 1989/90:30 s. 6

..... 1990/91:30 s. 6

..... 1991/92:30 s. 7

..... 1992/93:30 s. 7

..... 1993/94:30 s. 6

..... 1994/95:30 s. 13

..... 1995/96:30 s. 8

Regeringens tillämpning av 3 kap. 2 § tredje stycket

riksdagsordningen 1980/81:25 s. 8

Regeringens tillämpning av svensk lag i förhållande

till FN:s konvention om barnets rättigheter 1995/96:30 s. 94

Regeringens utnyttjande av anslag som står till

regeringens egen disposition 1996/97:25 s. 12

Regeringens utnämningsspolitik

se även Tjänstetillsättningar och Utnämning av

statsråd till visst ämbete 1988/89:30 s. 73

..... 1996/97:25 s. 36

Regeringsarbetet den 1/3–13/3 1986 1986/87:33 s. 16

Regeringsarbetets organisation 1990/91:30 s. 6

..... 1991/92:30 s. 7

..... 1992/93:30 s. 7

..... 1993/94:30 s. 6

..... 1994/95:30 s. 13

..... 1995/96:30 s. 8

Regeringsbeslut

den språkliga utformningen av 1991/92:30 s. 25

rättelse av 1991/92:30 s. 26

om utlämning, utformningen av 1990/91:30 s. 13

publicering av 1975/76:50 s. 14

Regeringskansliet

kostnadsansvaret för resor företagna av statsråd

och politiskt tillsatta tjänstemän 1994/95:30 s. 215

politiskt tillsatta tjänstemän 1993/94:30 s. 18

..... 1994/95:30 s. 21

revisionen 1995/96:30 s. 24

statistik och andra redovisningar 1989/90:30 s. 14

..... 1990/91:30 s. 11

..... 1991/92:30 s. 9

185

.....	1992/93:30 s. 8
.....	1993/94:30 s. 9
.....	1994/95:30 s. 19
.....	1995/96:30 s. 11
Regeringskansliets organisation och arbetsformer	1974:22 s. 3
.....	1975:12 s. 4
.....	1976/77:44 s. 8
.....	1978/79:30 s. 5
.....	1982/83:30 s. 5
.....	1984/85:35 s. 5
.....	1986/87:33 s. 4
.....	1987/88:40 s. 4
.....	1988/89:30 s. 5
.....	1989/90:30 s. 6
.....	1991/92:30 s. 7
.....	1992/93:30 s. 8
.....	1993/94:30 s. 6
.....	1994/95:30 s. 13
.....	1995/96:30 s. 8
.....	1996/97:25 s. 11, 19
Regeringsprotokoll, formell granskning	1993/94:30 s. 7
.....	1994/95:30 s. 16
.....	1995/96:30 s. 10
Regeringsskiftet	
1976	1976/77:44 s. 4
1978	1978/79:30 s. 3
1979	1979/80:50 s. 4
1981	1981/82:35 s. 3
1982	1982/83:30 s. 3
1986 (med anledning av statsminister Olof Palmes död)....	1985/86:25 s. 3
1990	1989/90:30 s. 7
1991	1991/92:30 s. 5
1994	1994/95:30 s. 10
1996	1996/97:25 s. 8
Regeringsuttalanden i vissa EU-frågor	1995/96:30 s. 122
Regeringsärenden, handläggning enligt 7 kap.	
3 § andra meningen regeringsformen	1991/92:30 s. 25
.....	1993/94:30 s. 7
Regeringsärendenas antal, utvecklingen av	1971:34 s. 2
.....	1972:26 s. 2
.....	1973:20 s. 2
.....	1974:22 s. 2
.....	1975:12 s. 3
.....	1981/82:35 s. 2
.....	1983/84:30 s. 3
.....	1984/85:35 s. 4
.....	1985/86:25 s. 4
.....	1986/87:33 s. 5

.....	1987/88:40 s. 6
.....	1988/89:30 s. 6
.....	1989/90:30 s. 16
.....	1990/91:30 s. 12
.....	1991/92:30 s. 11
.....	1992/93:30 s. 11
.....	1993/94:30 s. 6
.....	1994/95:30 s. 15
.....	1995/96:30 s. 9
Regeringsärendenas beredning	
.....	1977/78:35 s. 3
.....	1984/85:35 s. 8
.....	1985/86:25 s. 7
.....	1989/90:30 s. 9
i fråga om Arlandabanan.....	1994/95:30 s. 171
Regionalpolitiskt stöd	1977/78:35 s. 32
.....	1985/86:25 s. 41
Regleringsbrev, expediering av	1971:34 s. 18
Regleringsbrev för budgetåret 1981/82	1982/83:30 s. 44
Rekrytering till tjänster inom EG/EU-institutioner	1993/94:30 s. 148
Religionsundervisning, befrielse från	1972:26 s. 15
.....	1973:20 s. 19
Remissbehandling av besvärssärenden	1974:22 s. 31
.....	1975:12 s. 33
.....	1975/76:50 s. 5
.....	1979/80:50 s. 14
Remissförfarande, beslutsmotiveringar,	
handläggning av	1990/91:30 s. 14
Remissyttranden i propositioner, redovisningen av	1972:26 s. 12
.....	1973:20 s. 11
Resning, möjlighet till i ärende som avgjorts av	
regeringen	1980/81:25 s. 15
Revision i Regeringskansliet	1995/96:30 s. 24
Riddarholmen, beredning av frågan om byggandet av	
ett tredje jämvägsspår	1995/96:30 s. 147
Riksbanken, samråd med regeringsföreträdare om	
penningpolitiken	1991/92:30 s. 80
Riksbanksfullmäktige, dröjsmål vid tillsättning av	
ordförande	1975:12 s. 31
Riksdagens bemyndiganden i normgivningshänseende,	
redovisning av	1975/76:50 s. 39
.....	1983/84:30 s. 5
.....	1985/86:25 s. 10
.....	1986/87:33 s. 12
.....	1987/88:40 s. 10
.....	1989/90:30 s. 17
.....	1990/91:30 s. 28
.....	1991/92:30 s. 21

.....	1992/93:30 s. 24	1997/98:KU10
.....	1993/94:30 s. 31	
Riksdagens privatiseringsbemyndigande, regeringens handläggning med anledning av	1993/94:30 s. 79	
Riksdagens skrivelser, regeringens behandling av.....	1971:34 s. 20	
.....	1972:26 s. 5	
.....	1973:20 s. 14	
.....	1974:22 s. 29	
.....	1975:12 s. 26	
.....	1975/76:50 s. 31	
.....	1976/77:44 s. 24	
.....	1977/78:35 s. 15	
.....	1978/79:30 s. 13	
.....	1979/80:50 s. 27	
.....	1979/80:52 s. 1	
.....	1980/81:25 s. 26	
.....	1981/82:35 s. 10	
.....	1983/84:30 s. 4	
.....	1984/85:35 s. 22	
.....	1985/86:25 s. 39	
.....	1986/87:33 s. 78	
.....	1987/88:40 s. 60	
.....	1988/89:30 s. 23	
.....	1989/90:30 s. 24	
.....	1990/91:30 s. 38	
.....	1991/92:30 s. 27	
.....	1992/93:30 s. 31	
.....	1993/94:30 s. 33	
.....	1994/95:30 s. 38	
.....	1995/96:30 s. 16	
Riksdagsledamots tjänstledighet från statlig befattning.....	1985/86:25 s. 46	
Riksdagsordningen 3 kap. 2 § tredje stycket, regeringens tillämpning av.....	1980/81:25 s. 8	
Riktlinjer för yrkesmässig trafik	1975:12 s. 32	
ROT-verksamheten, regeringens åtgärder med anledning av riksdagens beslut	1992/93:30 s. 40	
Rutiner för avvisande av främmande fartyg på svenskt territorialvatten	1975:12 s. 32	
Rysk regeringsdelegation, besök av.....	1991/92:30 s. 49	
Rysslands president, brev om utbåtskränkningar till	1994/95:30 s. 107	
Rådet för exportkontrollfrågor.....	1995/96:30 s. 57	
Rådet för mångfald inom massmedierna	1994/95:30 s. 250	
Rådgivande nämnden/Exportkontrollrådet	1995/96:30 s. 57	
Rättsspsykiatriska undersökningar	1988/89:30 s. 74	
Rörelsehindrade elevers gymnasiestudier	1988/89:30 s. 93	
Saab-Scania AB, tillstånd att anlägga en bilindustri på Kockums område i Malmö.....	1987/88:40 s. 61	

Samarbetsavtal på krigsmaterielområdet, befogenhet att underteckna.....	1994/95:30 s. 225
Samer, utbildningsministerns sammanträffande med	1992/93:30 s. 56
Samhällsägda utvecklingsbolag, inrättande av	1980/81:25 s. 26
Sammansatt finans- och skatteutskott – handläggningen av skattefrågor.....	1975/76:50 s. 49
Samråd mellan regeringsföreträdare och Riksbanken om penningpolitiken.....	1991/92:30 s. 80
Sanktionerna mot Irak.....	1991/92:30 s. 50
SAS – de s.k. frikorterna.....	1977/78:35 s. 29
Schein, Harry – arvode för utredningsuppdrag.....	1974:22 s. 39
Sekretesskyddad handling, landstings utlämnande av till statlig myndighet.....	1974:22 s. 39
Sekretesslagens tillämpning i Utrikes- och Försvarsdepartementen.....	1985/86:25 s. 15
.....	1988/89:30 s. 17
.....	1990/91:30 s. 30
Serafimerlasarettet	
placering av medicinska forskartjänster vid nedläggning.....	1979/80:50 s. 35
portalbyggnader, överlåtelse till Stockholms kommun	1982/83:30 s. 37
Sjuk- och tandvårdsersättning.....	1996/97:25 s. 177
Sjukjournaler, utlämnande av från landstingskommunalt organ till statlig myndighet (besvärssärende).....	1974:22 s. 39
Sjukvårdsfrågor, hälso- och	1990/91:30 s. 85
Skadestånd till en f.d. handelssekreterare.....	1975:12 s. 32
Skeppsankaret AB, direktiv till statens företrädare.....	1991/92:30 s. 69
Skogsbrukares trygghetsförsäkring.....	1984/85:35 s. 25
Skogsindustrin m.m. i Polen, svensk hjälp till.....	1992/93:30 s. 56
Skoimporten, inskränkningar i.....	1975/76:50 s. 37
Skolbyggen, lånetillstånd för finansiering av	1971:34 s. 20
Skolöverstyrelsen	
Birgitta Ulvhammars förordnande som generaldirektör	1981/82:35 s. 36
Slopandet av beteckningen Kunglig i namnet på statliga myndigheter.....	1975:12 s. 31
Småbåtshamn, våtmarkskonvention om	1989/90:30 s. 86
Socialdepartementet, regeringsprotokoll	1994/95:30 s. 18
Socialutredningen, direktiv till	1976/77:44 s. 41
Socionomutbildningen och vuxenutbildningen, vissa frågor	1972:26 s. 15
Sovjetunionen, uppgift om svensk underrättelseverksamhet på 1950-talet.....	1994/95:30 s. 99
Spannmålsbeslut, 1985 års	1987/88:40 s. 64
Spannmålshandeln, reglering av underskott i	1985/86:25 s. 41
Språkgranskning av vissa UD-dokument.....	1983/84:30 s. 33

SSAB – vissa frågor rörande den ekonomiska uppgörelsen i samband med bildandet av Svenskt Stål AB	1982/83:30 s. 36
Stadsplan	
för kvarteret Bryggeriet i Lund	1980/81:25 s. 31
för kvarteret Triangeln i Malmö	1985/86:25 s. 43
Stasidokument, regeringens agerande i frågan om att utfå vissa handlingar från myndigheter i annat land	1993/94:30 s. 166
Statens konstmuseer, regeringens handläggning av fråga om bevakning och säkerhet vid	1993/94:30 s. 171
Statens strålskyddsinstitut	
handläggning av skrivelse från	1978/79:30 s. 39
utseende av styrelse.....	1995/96:30 s. 151
Statens stöd till Nordbanken.....	1994/95:30 s. 85
Statlig personalpolitik.....	1990/91:30 s. 80
Statliga företag	
förhållandet till regeringen.....	1995/96:30 s. 35
försäljning av aktier i Assi Domän AB	1994/95:30 s. 144
löner och arvoden till ledningarna	1994/95:30 s. 168
privatiseringen av.....	1993/94:30 s. 79
ägandet av Nordbanken.....	1994/95:30 s. 90
Statliga verk och företag, statstjänstemän som styrelseledamöter i	1971:34 s. 19
.....	1972:26 s. 13
.....	1986/87:33 s. 71
Statsföretag AB, ledningen av	1971:34 s. 19
.....	1982/83:30 s. 26
Statsminister Bildts	
anförande ”Sverige och de baltiska länderna” den 17 november 1993.....	1993/94:30 s. 153
brev till Rysslands president	1994/95:30 s. 107
uttalande i fråga om sovjetiska spionerianklagelser.....	1994/95:30 s. 99
Statsminister Carlssons brev till Iraks president	1990/91:30 s. 60
Statsminister Palmes brevväxling med	
Kubas premiärminister.....	1975:12 s. 17
.....	1975/76:50 s. 36
Statsråd	
innehav av värdepapper	1992/93:30 s. 42
.....	1993/94:30 s. 157
jäv för.....	1978/79:30 s. 36
.....	1981/82:35 s. 38
.....	1992/93:30 s. 42
.....	1995/96:30 s. 30
.....	1996/97:25 s. 28, 30
kontakter med Gotakoncernens huvudägare	
Trygg-Hansa SPP Holding	1994/95:30 s. 96
vissa uttalanden.....	1991/92:30 s. 43
.....	1992/93:30 s. 93, 104, 127
.....	1993/94:30 s. 60

.....	1994/95:30 s. 244
.....	1995/96:30 s. 122
Statsråd och politiskt tillsatta tjänstemän i Regerings-	
kansliet, konstnadsansvaret för resor	1994/95:30 s. 215
Statsrådets tjänsteresor.....	1985/86:25 s. 47
Statsråds beslutanderätt	1976/77:44 s. 12
.....	1977/78:35 s. 5
Statsråds förmögenhetsinnehav	1983/84:30 s. 36
.....	1992/93:30 s. 42
.....	1993/94:30 s. 157
.....	1994/95:30 s. 202
.....	1996/97:25 s. 28
Statsrådsberedningen, uttalande av ang. boken	
Industrispionage	1984/85:35 s. 30
Statsrådsgrupperna, de nya	1990/91:30 s. 7
Statsrådsprotokoll, offentliggörande av	1971:34 s. 3
Statsrådsprotokoll, redovisning av innehåll i.....	1974:22 s. 2
.....	1975:12 s. 3
Stiftelsen framtidens kultur	
bemyndigande att inrätta	1994/95:30 s. 216
utbyte av styrelseledamöter.....	1994/95:30 s. 230
Stiftelser, agerande mot vissa	1994/95:30 s. 229
Strategiska produkter	1995/96:30 s. 56
Stråförkortningsmedel, användning av	1987/88:40 s. 63
Strålskyddsinstitutet, utseende av styrelse	1995/96:30 s. 151
Studiestödsförordningen avseende Nordiskt	
musikkonservatorium	1979/80:50 s. 36
Stålverk 80-projektet	1976/77:44 s. 28
.....	1977/78:35 s. 23
Svensk författningssamling (SFS), utgivningen av.....	1971:34 s. 15
.....	1974:22 s. 33
.....	1975:12 s. 22
.....	1975/76:50 s. 20
.....	1976/77:44 s. 17
.....	1977/78:35 s. 12
.....	1978/79:30 s. 10
.....	1979/80:50 s. 8
.....	1980/81:25 s. 9
.....	1981/82:35 s. 8
.....	1983/84:30 s. 8
.....	1984/85:35 s. 13
.....	1985/86:25 s. 14
.....	1986/87:33 s. 9
.....	1987/88:40 s. 7
.....	1988/89:30 s. 9
.....	1989/90:30 s. 19
.....	1990/91:30 s. 20
.....	1991/92:30 s. 20

.....	1992/93:30 s. 21
.....	1993/94:30 s. 26
.....	1994/95:30 s. 36
.....	1995/96:30 s. 13
Svensk kustfart, utländska fartyg i	1989/90:30 s. 101
Svensk medverkan i samarbetet inom Partnerskap för fred (PFF).....	1995/96:30 s. 101
Svenska Dagbladet – tryckfrihet och sekretess	1983/84:30 s. 33
Svenska Dagbladet, tryckfrihetsåtal mot.....	1986/87:33 s. 73
Svenska fältsjukhuset	1990/91:30 s. 60
Sverige och Gulfkriget.....	1990/91:30 s. 57
Sveriges lantbruksrepresentation i utlandet	1974:22 s. 29
Sveriges Radio AB, vissa frågor.....	1992/93:30 s. 130
Sveriges Radio-koncernen, ordförande och styrelse- ledamöter inom.....	1991/92:30 s. 80
Sveriges turistråd	1991/92:30 s. 76
Swedish Ordnance AB, bildandet av	1991/92:30 s. 71
Sydafrika, undantag från handelsförbudet.....	1992/93:30 s. 118
Sydafrikalagen, dispens från.....	1980/81:25 s. 60
Säkerhetsfrågor, regeringens befattning med.....	1987/88:40 s. 47
.....	1991/92:30 s. 60
Säkerhetsfrågor, skrivelse om vissa.....	1993/94:30 s. 173
Säkerhetskontroll på flygplats, regeringens beslut att medge polismyndighet rätt att mot ersättning utföra	1993/94:30 s. 173
Säkerhetspolisens (Säpo) verksamhet betr. sjukvårdsförvaltningen i Göteborg	1975/76:50 s. 42
regeringens kontroll av	1978/79:30 s. 33
.....	1979/80:50 s. 34
.....	1982/83:30 s. 41
.....	1988/89:30 s. 60
Säkerhetspolitiska frågor, statsminister Bildts agerande i vissa.....	1994/95:30 s. 99
Särskilda organ för utredning, rådgivning och förvaltning	1995/96:30 s. 21
Södra Skogsägarna AB, statligt engagemang i	1984/85:35 s. 48
Tandläkarutbildning för iranier.....	1984/85:35 s. 47
Tandvårdstaxan – tillämpningen av tandvårdsförsäkringen.....	1975:12 s. 30
.....	1990/91:30 s. 90
Taxitrafiken i Lerum	1979/80:50 s. 37
.....	1979/80:52 s. 6
TCO-konflikten våren 1985.....	1985/86:25 s. 17
Teknikbrostiftelserna, tillförandet av LKAB-aktier	1993/94:30 s. 173
Tekofrågor, regeringens handläggning av med anledning av riksdagsbeslut.....	1981/82:35 s. 11
TELUB-ärendet – utbildning i Sverige av libyska medborgare.....	1979/80:50 s. 30
.....	1979/80:52 s. 4
.....	1980/81:25 s. 31

.....	1981/82:35 s. 39
Terroristbestämmelser, utvisning enligt.....	1990/91:30 s. 72
Terroristlagstiftningen, tillämpningen av.....	1975/76:50 s. 43
.....	1977/78:35 s. 32
.....	1980/81:25 s. 70
.....	1984/85:35 s. 15
Terrängkörningslagen – bemyndigande till regeringen.....	1975/76:50 s. 39
Thailand, krigsmaterielexport till.....	1990/91:30 s. 50
.....	1993/94:30 s. 136
Tillfälliga organ under regeringen, myndighets- utövning i.....	1992/93:30 s. 27
Tillståndsplikt enligt miljöskyddslagen i fråga om vägar och flygplatser.....	1975/76:50 s. 31
Tjeckoslovakiska medborgare, utvisning av.....	1986/87:33 s. 64
Tjernobylnkatastrofen 1986.....	1986/87:33 s. 51
Tjänstebrev och distribution av visst informations- material från intresseorganisation.....	1975:12 s. 32
Tjänsteman i flygvapnet, överförande av till disponibilitet.....	1985/86:25 s. 47
Tjänstetillsättningar m.m.	
biståndskontorschef.....	1993/94:30 s. 149
Domstolsverket.....	1975/76:50 s. 48
.....	1987/88:40 s. 59
dröjsmål i fråga om tillsättning av viss landshövding.....	1974:22 s. 39
generaldirektör vid Skolöverstyrelsen.....	1981/82:35 s. 36
EG/EU-institutioner, rekrytering till tjänster inom.....	1993/94:30 s. 148
Finansinspektionen, byte av chef.....	1993/94:30 s. 139
generaldirektörer åren 1976–1986.....	1986/87:33 s. 66
kommittésekreterare.....	1992/93:30 s. 108
krigsmaterielinspektör.....	1995/96:30 s. 58
landshövding i Norrbottens län.....	1992/93:30 s. 112
ledamöter i Exportkontrollrådet.....	1995/96:30 s. 61
politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet.....	1993/94:30 s. 10
.....	1995/96:30 s. 11
kyrkliga tjänster.....	1972:26 s. 15
lektor i organisk kemi vid Lunds universitet (Hellmers-ärendet).....	1975/76:50 s. 49
.....	1976/77:44 s. 41
.....	1981/82:35 s. 42
länsbostadsdirektör i Blekinge län.....	1989/90:30 s. 81
medbestämmandelagens tillämpning vid tillsättning av högre tjänster.....	1979/80:50 s. 25
ordförande i Riksbanksfullmäktige.....	1975:12 s. 31
Postverket.....	1984/85:35 s. 56
professor i datorlingvistik vid Universitetet i Uppsala.....	1989/90:30 s. 82
professor i musikvetenskap vid Lunds universitet.....	1986/87:33 s. 68
.....	1987/88:40 s. 60
regeringens praxis i förhållande till jämställdhetslagen.....	1983/84:30 s. 20

.....	1984/85:35 s. 19
Regeringsrätten	1987/88:40 s. 59
rådgivare vid Interpol, m.m.....	1989/90:30 s. 81
skoldirektör i Lomma.....	1979/80:50 s. 35
Tullverket.....	1984/85:35 s. 52
styrelse för Statens strålskyddsinstitut	1995/96:30 s. 151
styrelseledamöter, Vägverket och	
Trafiksäkerhetsverket.....	1992/93:30 s. 113
universitetslektor i fysik vid Lunds universitet	1986/87:33 s. 67
utlandsmyndigheter, svenska, chefer för.....	1987/88:40 s. 57
verkschefer.....	1986/87:33 s. 66
.....	1987/88:40 s. 57
.....	1988/89:30 s. 73
.....	1989/90:30 s. 79
.....	1990/91:30 s. 77
verkställande direktör i Svensk Bilprovning AB	1985/86:25 s. 35
vikariat som överbibliotekarie vid Musikaliska	
akademiens bibliotek	1980/81:25 s. 15, s. 18
Tjänstledighet från viss domartjänst.....	1984/85:35 s. 54
Tobaksrökning, åtgärder mot.....	1971:34 s. 20
.....	1976/77:44 s. 40
Trafiksäkerhetsverket, utnämning av styrelse-	
ledamöter i.....	1992/93:30 s. 113
Trafiktillstånd för viss busstrafik.....	1975/76:50 s. 46
se även Yrkestrafikförordningen	
Trav- och galoppskolans framtida lokalisering.....	1995/96:30 s. 153
Tredje spåret över Riddarholmen	1995/96:30 s. 147
Triangeln i Malmö, stadsplan för.....	1985/86:25 s. 43
Trygg-Hansa SPP Holding, statsråds kontakter	1994/95:30 s. 96
Trygghetsförsäkring för skogsbrukare	1984/85:35 s. 25
Tulltaxa, rättelse i lagen om.....	1981/82:35 s. 40
Tätbebyggelseförbud, undantag från	1980/81:25 s. 31
.....	1982/83:30 s. 41
Ubåt 137 – grundstötning i Blekinge skärgård	1981/82:35 s. 12
Ubåtsincidenten i Gåsefjärden.....	1981/82:35 s. 12
Ubåtsincidenten i Hårnfjärden	1982/83:30 s. 23
Ubåtskränkningar, brev till Rysslands president.....	1994/95:30 s. 109
Ubåtsskyddskommissionen	
diarieföringen av det s.k. Fermbrevet.....	1983/84:30 s. 30
ledamoten Carl Bildts resa till USA.....	1983/84:30 s. 29
UD:s antagningsnämnd, visst ledamotskap i	1984/85:35 s. 31
UD:s rutiner vid kontakter med massmedier	1984/85:35 s. 29
Umeå universitetsbibliotek, granskningsexemplar	
av tryckt skrift till	1974:22 s. 37
.....	1975:12 s. 33
Underrättelse- och säkerhetsfrågor, vissa	1991/92:30 s. 60
se även Personalkontroll och Värnpliktiga	

på 1950-talet.....	1994/95:30 s. 99
Ungdomslagen, tillämpningen av	1983/84:30 s. 43
Uppgiftslämnande till massmedierna.....	1983/84:30 s. 45
Upphandlingsfrågor	
ARE-bolagen	1974:22 s. 41
av datorer för försvaret.....	1973:28 s. 19
bevakningstjänster i Stockholms tunnelbana	1987/88:40 s. 65
Crownair AB.....	1974:22 s. 40
konsulttjänster.....	1974:22 s. 41
.....	1994/95:30 s. 43
Regeringskansliets riktlinjer	1994/95:30 s. 47
Utbetalning av visst skadestånd till f.d. handelssekreterare.....	1975:12 s. 32
Utbildningsanslag i budgetpropositionen 1990/91	1990/91:30 s. 25
Utbildningsdepartementet	
administration	1995/96:30 s. 24
.....	1996/97:25 s. 16
anlitande av Gramma AB.....	1994/95:30 s. 80
anslagsfrågor.....	1992/93:30 s. 115
regeringsprotokoll.....	1994/95:30 s. 17
upphandling av konsulttjänster	1994/95:30 s. 79
Utbåtskränkningar, brev till Rysslands president.....	1994/95:30 s. 109
”Utflaggningsärende” – tillstånd till överlåtelse av fartyg.....	1979/80:50 s. 32
Utlandssvenskarnas rösträtt	1975/76:50 s. 47
Utlämnande av underlag rörande kommande	
försvarsbeslut.....	1994/95:30 s. 245
Utlämning, utformningen av regeringsbeslut om	1990/91:30 s. 13
Utländska fartyg i svensk kustfart.....	1989/90:30 s. 103
Utländskt fastighetsförvärv.....	1983/84:30 s. 43
Utlänningsnämnden, förordnande av ledamöter i.....	1991/92:30 s. 83
Utlänningsärenden	
angående de s.k. Åselefamiljerna.....	1995/96:30 s. 97
asylsökande från Bosnien	1993/94:30 s. 75
asylsökande från republiken Makedonien.....	1994/95:30 s. 209
avvisning av vissa peruanska medborgare	1992/93:30 s. 103
.....	1993/94:30 s. 70
avvisningsbeslut av asylsökande med såväl	
bosniskt som kroatiskt medborgarskap.....	1995/96:30 s. 91
barns rättigheter	1990/91:30 s. 69
behandlingen av asylansökningar från kosovoalbaner.....	1993/94:30 s. 77
direktavvisningar till Polen under 1990	1990/91:30 s. 71
förvar av barn.....	1987/88:40 s. 53
.....	1990/91:30 s. 70
.....	1990/91:30 s. 74
handläggningstider.....	1982/83:30 s. 10
.....	1984/85:35 s. 15
.....	1987/88:40 s. 50
.....	1988/89:30 s. 63

.....	1989/90:30 s. 72	1997/98:KU10
.....	1990/91:30 s. 64	
invandrarministern, visst uttalande	1987/88:40 s. 55	
.....	1992/93:30 s. 93	
Invandrarverket, regeringens kontakter med	1992/93:30 s. 93	
medborgarskap	1973:20 s. 7	
regeringens praxis i asylärenden	1990/91:30 s. 65	
.....	1993/94:30 s. 64	
Schengenavtalet	1992/93:30 s. 103	
terroristbestämmelserna	1987/88:40 s. 52	
.....	1988/89:30 s. 66	
.....	1990/91:30 s. 72	
tillämpningen av utlänningslagen	1977/78:35 s. 32	
.....	1979/80:50 s. 20	
.....	1979/80:52 s. 1	
.....	1980/81:25 s. 70	
.....	1982/83:30 s. 10	
.....	1983/84:30 s. 11	
.....	1984/85:35 s. 15	
.....	1996/97:25 s. 166	
utländskt medborgarskap, befrielse från	1990/91:30 s. 75	
utvisningsärenden, praxis i	1987/88:40 s. 50	
.....	1988/89:30 s. 64	
.....	1989/90:30 s. 74	
viseringspraxis	1989/90:30 s. 77	
vissa handlägningsfrågor	1990/91:30 s. 74	
visumplikt, införande av	1992/93:30 s. 93	
Utnämning av statsråd till visst ämbete (Ove Rainer till justitieråd)	1983/84:30 s. 34	
Utnämning av verkställande direktörer	1992/93:30 s. 114	
Utnämningar av generaldirektörer och verkschefer m.fl. se Tjänstetillsättningar		
Utnämningar, ordinarie domartjänster	1990/91:30 s. 78	
Utnämningsspolitik, regeringens	1995/96:30 s. 52	
Utrednings- och remissväsendet	1972:26 s. 11	
.....	1975:12 s. 20	
.....	1975/76:50 s. 18	
.....	1976/77:44 s. 11	
Utrikesdepartementets organisation	1975:12 s. 5	
Utrikesdepartementets rutiner vid kontakter med massmedierna	1984/85:35 s. 29	
Utrikesfrågor, vissa	1991/92:30 s. 46	
Utrikesförvaltningen extra utbetalning till anställda	1996/97:25 s. 168	
Utrikesnämnden regeringens information	1996/97:25 s. 118	
vissa frågor rörande	1975/76:50 s. 36	

ifrågasatt överensstämmelse med regeringens	
uppfattning.....	1993/94:30 s. 63
om rättsavgöranden.....	1993/94:30 s. 61
statsminister Bildt om viss underrättelseverksamhet	1994/95:30 s. 102
utrikesminister Lena Hjelm-Wallén om veto-	
rätten inom EU.....	1995/96:30 s. 122
vissa uttalanden.....	1991/92:30 s. 43
.....	1992/93:30 s. 93, 104, 127
.....	1994/95:30 s. 244
.....	1995/96:30 s. 38
.....	1996/97:25 s. 126, 189, 197
Utvisning enligt terroristbestämmelserna	1990/91:30 s. 72
Utvisning på grund av brott.....	1983/84:30 s. 11
UV Shipping, fördelning av aktier i samband	
med nyemission.....	1988/89:30 s. 91
Vapenexport	
se Krigsmaterielexport	
Vapenvägrare – nåd i brottmål.....	1981/82:35 s. 8
Varvsfrågor	
Kockums AB, visst anslag till.....	1986/87:33 s. 83
statligt stöd till Öresundsvarvet, Kalmar Varv AB	
och Kockum Construction AB.....	1980/81:25 s. 63
.....	1981/82:35 s. 37
Vellinge kommun, omläggning av väg 100 i.....	1989/90:30 s. 86
Verksamhetstid för 1979 års kyrkomötes	
utredningsnämnd	1979/80:50 s. 36
Verkschefers bisysslor	1986/87:33 s. 72
Verkschefsfrågor	
Datainspektionen – Socialstyrelsen –	
Riksrevisionsverket.....	1985/86:25 s. 33
Verksledningsbeslutet och myndighetsinstruktionerna.....	1989/90:30 s. 32
Verkställande direktörer, utnämning av.....	1992/93:30 s. 114
Vetebiståndet till svältande länder.....	1975/76:50 s. 47
Vietnam och viss skuldreglering.....	1984/85:35 s. 43
Viggenplanet, export av och garantifrågor	1976/77:44 s. 39
Villkorslagen, tillämpningen av.....	1978/79:30 s. 26
Viseringsfrågor inom UD	1988/89:30 s. 22
VM-kvalmatchen i fotboll, polisingripanden	
i september 1989 i	1990/91:30 s. 84
Volvo AB och Procordia AB, affären mellan.....	1990/91:30 s. 94
.....	1992/93:30 s. 127
Volvo-Renaultaffären	1994/95:30 s. 137
Volvoärendet – principavtal mellan AB Volvo och den	
norska staten om bildandet av svensk-norsk koncern.....	1978/79:30 s. 29
Vuxentandvård, ersättningssystemet för.....	1994/95:30 s. 34
Vuxenutbildningen och socionomutbildningen.....	1972:26 s. 15

Vårdhemmet Majgården i Gnesta, kommunikations- ministerns engagemang i	1992/93:30 s. 55
Våtmarkskonvention om småbåtshamn och omläggning av väg 100 i Höllviken i Vellinge kommun.....	1989/90:30 s. 86
Väganslag, disposition av	1976/77:40 s. 40
Vägomläggning vid Sättra i Skaraborgs län, arbetsplan för	1985/86:25 s. 47
Vägverket, tillsättande av styrelseledamöter i.....	1992/93:30 s. 113
Vägverket, överklagat beslut av	1993/94:30 s. 8
Värdepapper, statsråds innehav av	1992/93:30 s. 42
.....	1994/95:30 s. 202
Värnpliktiga	
personalkontroll i samband med kommendering av.....	1991/92:30 s. 60
regeringsbeslut att avbryta pågående försök med förkortad grundutbildning av	1991/92:30 s. 60
regeringsbeslut om mobiliserings- och förpläg- nadstjänst	1993/94:30 s. 170
Värnpliktsvägrare – nåd i brottmål	1981/82:35 s. 8
Västra Gulfstaterna, krigsmaterielexport till.....	1993/94:30 s. 133
Västtyska ambassaden, ockupation av i april 1975.....	1975/76:50 s. 32
Yrkesmässig trafik med buss, riktlinjer för.....	1975:12 s. 32
Yrkestrafikförordningen – Försvarets civilförvaltnings dispens från reglerna i (försöksverksamhet betr. fria värnpliktsresor med chartrade bussar)	1975/76:50 s. 46
Åselefamiljerna, regeringens handläggning av utlänningsärendet.....	1995/96:30 s. 97
Äldreomsorgens organisation, hälso- och sjukvård.....	1990/91:30 s. 85
ÖB:s pressmeddelande om den nordiska bataljonens uppgifter i Bosnien	1995/96:30 s. 112
Öresundsbron	
beslutsunderlag för	1991/92:30 s. 74
fast förbindelse över	1990/91:30 s. 95
redovisning till riksdagen av de ekonomiska förutsättningarna för	1994/95:30 s. 191
Öresundsvarvet i Landskrona, fråga om nedläggning.....	1980/81:25 s. 63
Överläggningar med partiledarna	1990/91:30 s. 8

Inledning	1
Sammanfattning	1
1 Regeringskansliet	2
2 Regeringsprotokollen	7
2.1 Statistik	7
2.2 Formell granskning av regeringsprotokollen	8
3 Regeringens behandling av riksdagens skrivelser	8
4 Författningsutgivningen	14
5 Regeringens remisser till Lagrådet	28
6 Registrering av handlingar inom Regeringskansliet och den nya tekniken	49
Utskottets anmälan	60
Bilagor 1.1–5.2	61
Sakregister 1971–1996/97	168

